

VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

MANUAL DE BUNE PRACTICI
pentru magistrați și lucrători de poliție

Manual de bune practici pentru magistrați și lucrători de poliție

*Măinile sunt create să lucreze
Măinile sunt făcute să protejeze
Măinile aduc alinare nu durere*

VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

PROGRAMUL DE FINANȚARE RO20

Violență domestică și violență bazată pe deosebirea de sex
Proiect finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014

MINISTERUL JUSTIȚIEI

ISBN 978-973-53-1836-9

<http://norwaygrants.politiaromana.ro/programe/program-ro-20>
<http://norwaygrants.just.ro>
www.norwaygrants.org

AUTORI:

dr. LAURA ANDREI, judecător, președinte al Tribunalului București, formator INM pentru disciplina dreptul familiei, expert în proiecte europene privind protecția copilului și dreptul familiei, doctor în drept - Facultatea de Drept, Universitatea București, reprezentant al României în " Supervisory Body of EUROJUST din 2008."

CLAUDIA-MONICA PALAGHIA, procuror, prim procuror al Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași, coordonator practica INM, expert și formator în proiecte europene în domeniile: justiția pentru minori, reintegrarea socială a persoanelor condamnate, coautor de publicații privind: soluționarea alternativă a conflictelor, probațiunea.

dr. LAURENȚIU CONSTANTIN GIUREA, cadru didactic universitar la Academia de Poliție "Alexandru Cuza" Facultatea de Poliție, Directorul Departamentului de Poliție și Științe Comportamentale, doctor în ordine publică și siguranță națională reprezentantul Academiei de Poliție în Comitetul Director al programului de master CEPOL European Joint Master Programme.

COORDONATOR TEHNIC:

dr. ZOE-DOINA NIȚĂ, ofițer de implementare al proiectului „JAD – Acțiunea comună împotriva violenței în familie”, contract de finanțare derulat în cadrul Programului 29 – „Domestic and gender based violence”, finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian, formator, psiholog clinician principal, psihoterapeut de familie, cadru didactic asociat la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea București, master în Prevenirea și combaterea drogodependențelor la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea București, doctor în psihologie al Facultății de Psihologie și Științele Educației, Universitatea București.

PROGRAMUL DE FINANȚARE RO20

Violență domestică și violență bazată pe deosebirea de sex
Proiect finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014

<http://norwaygrants.politiaromana.ro/programe/program-ro-20>

Tiparit de:

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția finanțatorului.
Întreaga răspundere asupra corectitudinii și coerenței
informațiilor prezentate revine autorilor.

CUPRINS

INTRODUCERE	3
VIOLENȚA DOMESTICĂ: DEFINIȚIE, NATURĂ	4
STEREOTIPURI LEGATE DE GEN.....	8
STATISTICI RECENTE RELEVANTE PENTRU ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ	11
CADRUL LEGISLATIV ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII VIOLENȚEI ÎN FAMILIE	19
CADRUL LEGAL ÎN ROMÂNIA . STANDARDE INTERNAȚIONALE RELEVANTE.....	19
CONVENȚIA DE LA ISTAMBUL 11 MAI 2011 – SEMNATĂ DE 32 STATE	20
PROCEDURA DE EVALUARE A ȚĂRII.....	25
PROCEDURA SPECIALĂ DE ANCHETĂ ÎN URGENȚĂ.....	26
ORDINUL DE PROTECȚIE . ANALIZA JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ	27
INSTANȚA COMPETENTĂ.....	27
Cine poate introduce cererea pentru emiterea unui ordin de protecție.....	29
CONȚINUTUL CERERII PENTRU EMITEREA UNUI ORDIN DE PROTECȚIE.....	30
PROCEDURA ÎN FAȚA INSTANȚEI.....	31
CONTROVERSE ÎN JURISPRUDENȚĂ; CE POATE REPREZENTA SAU NU MOTIV TEMEINIC PENTRU EMITEREA UNUI ORDIN DE PROTECȚIE	35
ORDONANȚA PREȘEDINȚIALĂ	40
Instanța competentă.....	41
Procedura de soluționare.....	41
Calea de atac.....	41
De ce nu pleacă pur și simplu	46
PLANURI DE SIGURANȚĂ.....	46
MINISTERUL PUBLIC - INSTRUMENTAREA CAUZELOR DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ	48
INCRIMINAREA INFRAȚIUNILOR DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE.....	48
ASPECTE DE DREPT PROCESUAL PENAL	54
ROLUL ORGANELOR DE CERCETARE PENALĂ ÎN PROCEDURA ORDINULUI DE PROTECȚIE	80
ROLUL ORGANELOR DE POLIȚIE ÎN SOLUȚIONAREA CAZURILOR DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ	85
ASPECTE GENERALE PRIVIND INTERVENȚIA POLIȚIEI ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE.....	85
SESIZAREA CAZULUI DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE.....	87
INTERVENȚIA INIȚIALĂ A POLIȚIEI LA LOCUL FAPTEI.....	87
REGULI DE BAZĂ PENTRU PROPRIA SIGURANȚĂ.....	89

INTERVENȚIA ÎN SITUAȚIA DE CRIZĂ.....	90
REDUCEREA NIVELULUI DE TENSIUNE.....	91
MENȚINEREA CONTROLULUI.....	91
PĂSTRAREA RESPECTULUI DE SINE	92
INHIBAREA AGRESIUNII.....	92
COMPORTAMENTUL FAȚĂ DE VICTIME /AUDIREA VICTIMELOR.....	93
INTERVENȚIA ÎN CAZUL PERSOANELOR AFLATE SUB INFLUENȚA ALCOOLULUI SAU A DROGURILOR.....	95
DIFICULTĂȚI ÎN IDENTIFICAREA ȘI SEPARAREA VICTIMELOR ȘI A AGRESORILOR ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ	96
PROTECȚIA VICTIMELOR ASIGURATĂ DE CĂTRE POLIȚIE ȘI AJUTORUL ACORDAT DE ALTE ORGANIZAȚII.....	97
ROLUL POLIȚIEI ÎN EXECUTAREA ȘI SUPRAVEGHEREA PUNERII ÎN EXECUTARE A ORDINELOR DE PROTECȚIE.....	98
PUNEREA ÎN APLICARE A ORDINULUI DE PROTECȚIE.....	98
EVALUAREA AMENINȚĂRILOR, ANALIZA RISCURILOR ȘI STABILIREA MĂSURILOR DE SIGURANȚĂ ÎN CEEA CE PRIVEȘTE VICTIMELE.....	100
MODELUL ACPO (ASSOCIATION OF CHIEF POLICE OFFICERS) ȘI NCPE (NATIONAL COMMISSION FOR THE PROMOTION OF EQUALITY) DE EVALUARE A RISCULUI.....	102
UNELE CONSIDERAȚII PRIVITOARE LA GESTIONAREA SITUAȚIILOR ÎN CARE SUNT IMPLICATE COMUNITĂȚILE DE ETNIE ROMĂ.....	103
MODELE DE METODELE ALE POLIȚIEI DIN ALTE STATE ÎN CONTEXTUL VIOLENȚEI DOMESTICE.....	104
AUSTRIA.....	104
SUEDIA.....	105
SPANIA.....	105
NORVEGIA.....	106
CONCLUZII ȘI PROPUNERI.....	106
ANEXE (STUDII DE CAZ, MODELE DE ACTE PROCEDURALE).....	110
STUDIU DE CAZ NR. 1.....	110
STUDIU DE CAZ NR. 2	120
STUDIU DE CAZ NR. 3.....	133
STUDIU DE CAZ NR. 4.....	137
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	147

INTRODUCERE

Violența domestică este un fenomen complex și este de o importanță majoră: cunoașterea și conștientizarea acestui fenomen pentru a avea un răspuns adecvat din partea autorităților și motivația de a întreprinde demersurile corespunzătoare.

Trăim într-o lume în care tulburările din cadrul familiei, eventual brutale și neașteptate, prin raportare la funcționarea normală a unei societăți, sunt uneori percepute ca o stare normală, și nu ca una excepțională. Prin urmare, în ultima vreme, s-au înregistrat schimbări importante în practică, la nivelul politicilor și al sistemului legislativ. Astfel, violența în familie este incriminată în majoritatea statelor, iar ordinele de restricție au devenit o măsură de protecție comună pentru victimele violenței în familie.

Acest domeniu este atât de vast și are atât de multe aspecte de cercetat, încât lucrarea noastră oferă un punct de plecare documentat, ce se poate constitui într-o bază solidă pentru cercetări ulterioare.

Din aceste considerente, propunem în acest demers o analiză a violenței în familie pornind de la palierul teoretic descriptiv către acțiunea concretă de a preveni și de a combate fenomenul.

În plan teoretic, rezultatele sunt menite să contribuie la realizarea unui model proactiv și reactiv de abordare a fenomenului care să dărâme miturile despre victime, punând siguranța acestora în centrul preocupărilor actorilor instituționali și sociali implicați.

Obiectivul specific al manualului îl constituie identificarea celor mai bune practici de diminuare a violenței în familie. În acest sens, am prezentat fenomenul din perspectiva justiției și al răspunsului dat de autorități.

Considerând că gestionarea fenomenului violenței în familie este insuficient integrată în cadrul unui demers preventiv pe termen lung, demersurile noastre au avut în vedere elaborarea unui manual care să ofere informații actualizate despre diferite aspecte de interes în materie. Deoarece nu am putut cuprinde tot, am încercat să redăm numai informațiile esențiale, din perspectiva practicii instituționalizate.

Am elaborat această lucrare privind în viitor, cu speranța că vor urma mai multe măsuri legislative, că mai multe state își vor îmbunătăți sistemul legislativ și mulți dintre noi își vor schimba atitudinea față de acest fenomen. Prin urmare, am încercat să transpunem teoria în practică cu dorința ca infracțiunile care se circumscriu domeniului de studiu să fie identificate mai ușor, iar consecințele acestora să fie mai bine înțelese pentru a preveni și combate mai eficient violența în familie, prin aplicarea celor mai bune practici existente.

Actualitatea acestui material este dată de faptul că lucrarea pune în prim-plan ultimele schimbări legislative din România și din lume care reglementează și incriminează infracțiunile din sfera violenței în familie, ceea ce arată că lumea întreagă își îndreaptă atenția nu numai asupra agresorilor, ci mai ales asupra victimelor.

VIOLENȚA DOMESTICĂ: DEFINIȚIE, NATURĂ

Se vorbește și se scrie mult în ultimii ani despre violența domestică și aceasta pentru că violența domestică se relevă ca un fenomen global, fiind evidențiată în majoritatea statelor afectând toate categoriile socio-economice, etnii sau comunități. Cercetările desfășurate cu privire la violența domestică au atestat că este un fenomen pentru care cu ușurință se **acceptă și scuza existența**. Tendința generală este de a ignora sau scuza comportamentele circumscrise violenței domestice, considerându-se din start că femeile sunt inferioare bărbaților.

În sens larg, violența este definită ca o *violare generală a drepturilor ființei umane, dreptul la viață, securitate, la demnitate și la integritate fizică și mentală*.

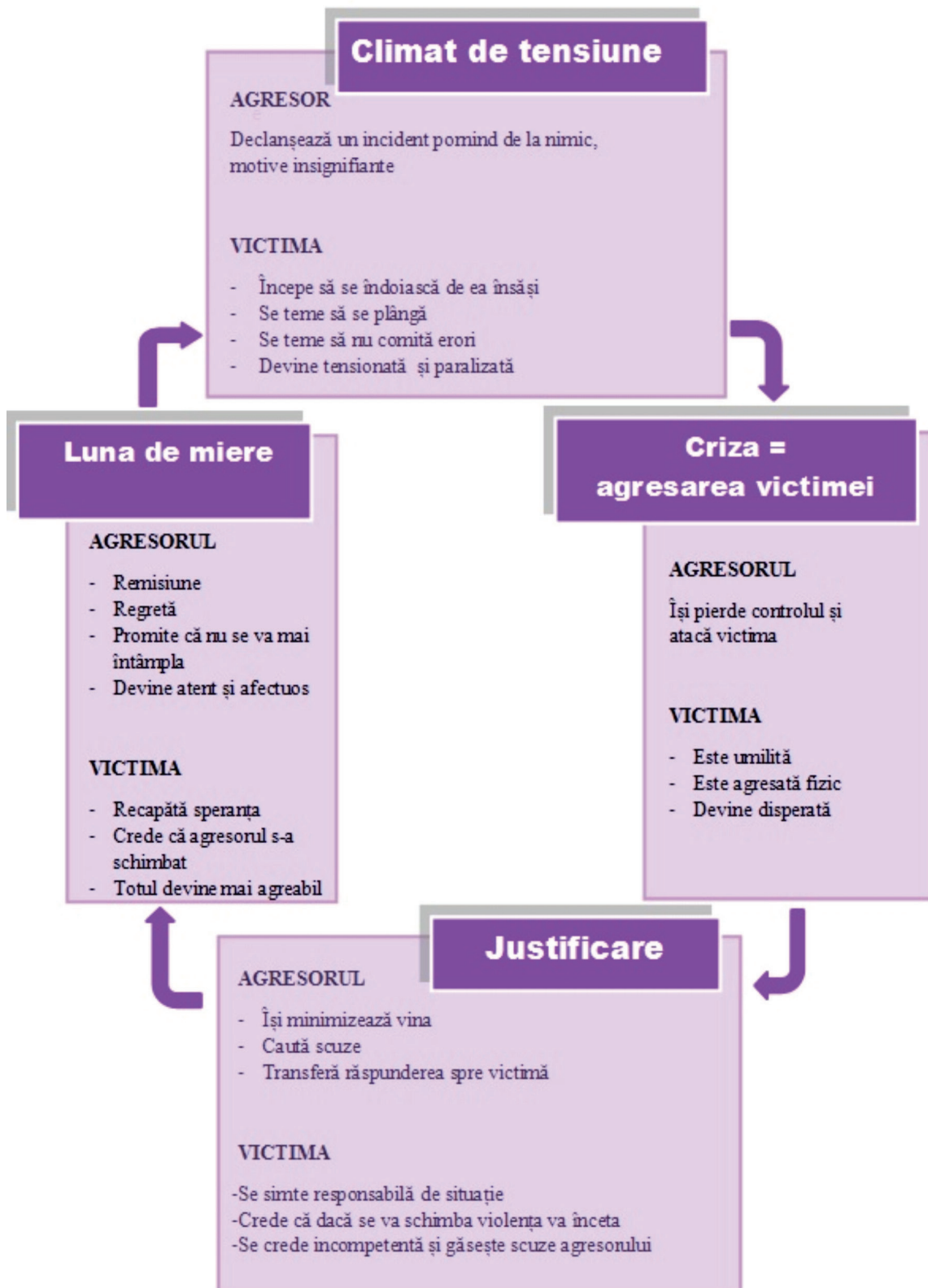
Declarația ONU, 1993, aduce o definiție distinctă a violenței împotriva femeii „*orice act de violență bazat pe diferența de sex din care rezultă sau este posibil să rezulte pentru femei traumatisme sau suferințe fizice, sexuale sau psihologice, inclusiv amenințările cu astfel de acte, constrângerea sau lipsirea arbitrară de libertate, săvârșite fie în viața publică fie în viața privată*”.

Pentru violența în familie, Consiliul de miniștri al CE transmite o abordare specială – „*Orice act sau omisiune comisă în interiorul familiei de către unul din membrii acesteia și care aduce atingere vieții, integrității corporale sau psihologice sau libertății altui membru al acelei familii, și vătămă în mod serios dezvoltarea personalității lui/ei*.”

Convenția de la Istanbul din 11.05.2011 definește violența împotriva femeilor drept o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și va însemna toate acțiunile de violență de gen care rezultă sau care sunt probabile a rezulta în vătămarea sau suferința fizică, sexuală, psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acțiuni, coerciția sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată. Violența domestică va însemna toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, ce survin în familie sau în unitatea domestică sau între foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima.

În România: Legea 217/ 22 mai 2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie definește în capitolul I violența în familie ca fiind „*orice acțiune fizică sau verbală săvârșită cu intenție de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință fizică, psihică, sexuală sau un prejudiciu material*”. Constituie, de asemenea, violență în familie *împiedicarea femeii de a-și exercita drepturile și libertățile fundamentale*. De efectele acestei legi beneficiază și persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copil, dovedite pe baza anchetei sociale, nu numai cuplurile căsătorite legal.

CICLUL VIOLENȚEI DOMESTICE

FORME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE

Analiza studiilor desfășurate de psihologi, medici și juriști a scos la iveală o multitudine de forme în care se manifestă violența domestică. Victimele chestionate au vorbit despre violența fizică, violența psihologică, violența sexuală și violența economică, descriindu-le ca formele cele mai frecvente de agresiune.

Violența fizică, o componentă a violenței domestice, cuprinde atingeri sau contacte fizice dureroase orientate către victimă sau cei dragi victimei: copii, părinți, frați, surori. Gravitatea leziunilor variază de la zgârieturi și echimoze până la vânătăi grave ale țesuturilor, danturii, membrelor, care pot provoca handicapuri permanente sau chiar moartea. Violența fizică poate fi **moderată** – palme, împingere, bruscare; **gravă** - lovire cu pumnii, cu obiecte, bătaie, amenințare cu arme sau **foarte gravă** - vătămări corporale care duc la handicap, cauzatoare de moarte sau omor. Aproape întotdeauna violența psihologică se asociază violenței fizice.

Violența psihologică – mentală, emoțională sau psihică - este prezentă în toate manifestările de violență domestică. Constă în: ironii, cuvinte și gesturi răutăcioase, ignorare, aroganță, umilire, gelozie, invidie, amenințări, blamare, izolare, inducerea culpabilității, dependență, etichetare indezirabilă, manipulare, acte îndreptate asupra celor dragi, inclusiv asupra copiilor.

Violența sexuală este „o activitate sexuală neacceptată, ce include ironii, glume cu aluzii sexuale, comentarii neplăcute, exhibiționism, apeluri telefonice ofensatoare, propuneri sexuale nedorite, obligarea de a privi materiale pornografice sau de a participa la pornografie, atingeri nedorite, activitate sexuală prin constrângere, viol, incest, supunerea la acte sexuale pe care aceasta le consideră dureroase sau umilitoare, sarcini forțate, traficarea și exploatarea femeilor în industria sexului” (Ioaneta Vintileanu și Marina Roman, 2000).

Doctrina folosește termenul de violență pentru a circumscrie fenomenul ce vizează victimele adulte. Atunci când vorbim despre victime minore, noțiunea utilizată este aceea de „abuz”.

Abuzul există atunci când o persoană adultă se folosește de încrederea, inocența, dependența sau imposibilitatea de apărare a unui copil sau adolescent.

Formele de abuz sunt, de asemenea, cele mai sus descrise pentru violență – abuz fizic, psihologic, sexual.

Abuzul fizic – folosirea forței fizice asupra copilului, traumatizarea și maltratarea lui, indiferent de motivația adultului, expunerea la situații care pun în pericol viața și integritatea psihologică a copilului.

Abuzul psihologic – comportamentul neadecvat al adultului față de copil ce se exprimă prin ignorarea, respingerea și neglijarea copilului, mergând până la carența afectivă, izolarea forțată, terorizarea, coruperea și manipularea.

Abuzul sexual - include expunerea copilului la vizionarea de materiale pornografice, seducția - avansuri, mângâieri, promisiuni sau implicarea lui în acte sexuale cu unul sau mai mulți parteneri.

O distincție importantă se operează între:

- **violența directă sau abuzul direct**: victima este copilul (agresorul este unul din părinți, cel mai frecvent, sau rudele)

- **violența indirectă sau abuzul indirect:** vizează partenerul pentru a-l distruge, dar copilul cade victimă fie prin generalizarea violenței asupra întregii familii, fie prin pedepsirea lui în condițiile în care acesta se solidarizează cu unul dintre părinți, în timpul episodului conflictual.

VIOLENȚA SOCIALĂ- orice formă de violență psihologică pasivă, care constă în controlarea victimei, izolarea sau reținerea unei persoane împotriva voinței sale, supraveghere constantă, amenințări, intimidări, șantaj, controlul constant al oricărui tip de comunicare cu alte persoane, interzicerea comunicării sau contactului cu alte persoane, inclusiv membri ai familiei. Se consideră că această formă de violență este gravă atunci când aceste acte duc la întreruperea sau insuficiența relațiilor sociale ale victimei, precum și la restrângerea accesului la informație.

VIOLENȚA ECONOMICĂ – controlul și restricțiile financiare, interdicția anumitor posturi sau tipuri de muncă, interdicția de a efectua o muncă plătită, interdicția de a face cursuri de specializare sau de a urma diferite forme de școlarizare, distrugerea intenționată a proprietății, stricăciuni intenționate provocate bunurilor personale, privarea de bunuri sau de haine, privarea de alimente sau de îngrijiri medicale.

Consecințe psihologice pe termen lung ale violenței suferite de victime:	Consecințe fizice suferite de victime ale violenței:
<ul style="list-style-type: none"> - depresie - anxietate - atacuri de panică - pierderea încrederii în sine - sentiment acut de vulnerabilitate - dificultăți de somn - dificultăți de concentrare - dificultăți în a avea o relație 	<ul style="list-style-type: none"> - vânătăi, zgârieturi - tăieturi, arsuri - fracturi osoase - dinți spărți - avorturi - leziuni interne - leziuni cerebrale

Violența este identificată ca fiind favorizată de o serie de factori obiectivi și subiectivi, ca de pildă:

Contexte în care apare violența:

- *Alcoolismul și toxicomania*
- *Condițiile precare de locuit*
- *Constrângeri financiare, datorii*
- *Șomajul*
- *Boala sau handicapuri în familie*
- *Experiențe discriminatorii*
- *Stres la locul de muncă*
- *Practicarea atribuirii unor roluri/sarcini pornind de la prejudecăți sexiste*

Stereotipuri și gen¹

Conceptele de sex și gen sunt deseori utilizate de practicieni, ele punând necesar problema diferențierii lor atunci când devin subiect de analiză pentru magistrați și specialiști ai politiei. În literatura de specialitate, conceptul de sex se referă la diferențele biologice între femei și bărbați. Se vorbește despre „gen”, atunci când ne referim la rolurile și responsabilitățile femeilor și bărbaților într-o anumită cultură și un anumit spațiu. Aceste roluri sunt influențate atât de percepțiile

¹ www.avfd-artemis.ro

și așteptările determinate de factorii culturali, politici, economici, sociali, religioși, de mediu, cât și de alți factori cum ar fi: legislația, clasa socială, etnia, factori individuali ori instituționali. Atitudinile și comportamentele corespunzătoare „genului” se pot învăța și se pot schimba, dat fiind că percepțiile asupra rolurilor sociale ale femeilor și bărbaților sunt diferite.

Rolurile sexuale sunt acele roluri asociate cu reproducerea: femeia este cea care dă naștere copiilor și îi hrănește la sân. Bărbatul este cel care furnizează materialul genetic necesar declanșării procesului reproductiv. Rolurile „de gen” sunt asociate indivizilor pe baza unor caracteristici sociale, cum ar fi: stereotipurile, ideologiile, valori, atitudini, credințe și practici. Ele se stabilesc în familie, comunitate, școală, instituții, așezăminte culturale, religioase, prin cultură, tradiție, folclor, istorie, mass-media, politică, grupuri de femei sau bărbați, la locul de muncă.

Rol sexual Rol „de gen”

Biologic social

Universal cultural

Înnăscut învățat

Neschimbat(excepție-chirurgia) se schimbă cu timpul

Invariabil variază între culturi sau în aceeași cultură

STEREOTIPURI LEGATE DE GEN:

Femeile sunt:

- Dependente
- Slabe
- Incompetente
- Mai puțin importante
- Emoționale
- Simț practic
- Cele care îngrijesc casa
- Fragile
- Calde
- Flexibile
- Pasive
- Potrivite să urmeze pe alții
- Modeste
- Subiective
- Blânde
- Răbdătoare
- Vesele
- Cooperante
- Temătoare
- Precaute

Bărbații sunt:

- Independenți
- Puternici
- Competenți
- Mai importanți
- Logici
- Cei care iau decizii
- Cei care câștigă bani
- Protectori
- Curajoși
- Aventurieri
- Activi
- Încrăzători în sine
- Potrivți să conducă
- Obiectivi
- Ambițioși
- Puternici
- Șefi
- Impetuoși
- Dârzi
- Competitivi

Existența violenței domestice și proliferarea comportamentelor tipice acesteia sunt întreținute constant de o serie de mituri despre violență. De cele mai multe ori, violența verbală este ignorată. Se acceptă mult mai ușor violența verbală pornind de la ideea că argumentele verbale sunt mai puțin agresive decât cele fizice, nelăsând urme. Se consideră că victimele pot trece mai ușor peste violența verbală, efectele sale epuizându-se rapid pe principul „vorba trece”. Uneori, se identifică un profil al agresorului pozitivat de utilizarea violenței verbale, conform zicalei „*câinele care latră nu mușcă*”. În realitate toate aceste concepte nu reprezintă decât scuze inventate de

comunități pentru a determina o acceptare și nereclamare a violenței de către victime. Dialogul clinicienilor cu victimele atestă în unanimitate că majoritatea agresorilor trec de la „*vorbă la faptă*”, că intimidarea verbală duce rapid la violență fizică, iar traumele provocate de cuvinte sunt la fel de profunde și dificil de depășit ca și cele create prin agresiuni fizice.

Victimă aflată sub tratament pentru depresie:	<i>„În fiecare zi îmi arăta fotografii intime cu noi doi și îmi spunea că le va trimite pe e-mail șefului meu, ca să vadă cu ce fel de târfă are de a face.”</i>
Victimă aflată sub tratament pentru depresie:	<i>„Sunt nebună, avea dreptate când îmi spunea că mă va interna la ospiciu”.</i>
Victimă ce a depus plângere la poliție pentru amenințare:	<i>„Purta un cuțit cu el și mă amenința că mă va ucide. Nu era violent fizic, însă trimitea e-mail-uri în care îmi spunea că dacă mai vorbesc cu sora mea mă va face bucăți. Tremuram când îi auzeam pașii pe aleea spre casă”.</i>

Un alt mit este cel care propagă ideea că violența în cuplu este izolată, se petrece doar o singură dată. Datele statistice furnizate de Agenția Europeană pentru Drepturile Omului atestă că 65% din femeile agresate de partener confirmă că au fost și anterior victime ale unor agresiuni repetate din partea acestuia. Studiul Johnson/Ferraro explică mitul acesta făcând trimitere la un tip de relație violentă, întâlnit ca „*obișnuiță*” în cupluri. Această violență în cuplu „*obișnuită*” apare în contextul unei singure probleme, constând în unul / cel mult două incidente de violență și nefiind utilizată ca parte a unui model comportamental menit să controleze partenerul.

O altă percepție eronată este aceea că violența în cuplu nu afectează cuplurile foarte tinere sau tinere. Din nou, statisticile contrazic acest mit, femeile între 16 și 25 de ani fiind majoritare în rândul victimelor violenței domestice.

Un alt mit legat de violență este cel în conformitate cu care numărul mic de raportori și neraportarea de către victime a agresiunilor atestă că victimele consideră neimportante atacurile suferite. Ancheta Agenției Europene pentru Drepturile Fundamentale a relevat însă că acest gen de percepție este nejustificat, în realitate slaba raportare fiind generată fie de lipsa de informare, fie de o serie de cauze subiective.

Rațiuni pentru neraportarea agresiunilor

- sunt probleme de familie
- nu o să se mai întâmple altădată
- teamă
- rușine
- credința că victima e vinovată
- „nimeni nu o să mă creadă”
- opoziția partenerului, care a oprit victima să raporteze incidentul
- necunoașterea legii

Declarații victimă:	<ul style="list-style-type: none"> • „o vecină mi-a spus și m-a ajutat să ajung aici”; ar trebui să se dea la reclame...radio...sau să fie afișe la... instituțiile publice, primărie, DAS/SPAS, să ne informeze polițiștii, sau medicul de familie... • „m-am dus la poliție și doamna cu care am vorbit a sunat la centru”; • „de la șeful de post din localitate” • „secretara de la serviciul unde am lucrat a căutat pe internet”; • „am fost lovită pe stradă... am făcut plângere la poliție...mi-a spus că mă duce într-un loc, dar trebuie să rămân acolo” • „am văzut afișe cu numărul de telefon” • „ar trebui să fie puse numerele în ziare, la radio, să pună pliante la blocuri... nu numai reclame, și pe internet...”
--------------------------------	--

Ceea ce este îngrijorător este că psihologii vorbesc despre o transmitere a violenței din generație în generație, explicabil prin prezența copiilor ca victime / martori ai violenței domestice
Ce învață copiii victime ale violenței domestice ² :

Violența este o modalitate efektivă de a rezolva conflicte	<p>consecințe:</p> <p>Control sărac al impulsivității Agresivitate și violență Pasivitate și dorința de a plăcea Singurul răspuns la mânie este violența.</p>
Violența este ceva normal în familie	<p>consecințe:</p> <p>Nu au modele de rol pozitive Nu au limite personale Nu au securitate emoțională Nu știu ce înseamnă a avea drepturi</p>
Victimele și copiii sunt neajutorați	<p>consecințe la nivel emoțional:</p> <p>Abuzatorul deține întreaga putere Nimic nu se va schimba Nimeni nu poate să-i ajute</p>
Sexismul este valabil	<p><i>consecințe comportamentale ulterioare:</i></p> <p>Bărbații și femeile operează în roluri stereotipe Femeile sunt inferioare bărbaților Bărbații controlează familiile Victimele provoacă violența; consecințe: Victimele trebuie să-și schimbe comportamentul Abuzatorul acționează justificat</p>

Exemple de violențe verbale psihologice relativ la copii:

- „aș fi vrut să nu te naști”
- „nu te iubesc”
- „te duc la orfelinat”
- „te omor cu mâna mea”

Capcana responsabilității:

- copiii se simt responsabili pentru violență;
- părinții le spun adesea că ei sunt cauza certurilor și a violenței dintre părinți (cauza pentru care un părinte este bătut);
- copiii încearcă să ajute, dar adesea eșuează în încercarea lor. Ei încearcă să-i facă pe părinți să înceteze lupta, să se comporte urât pentru a atrage atenția asupra lor;
- Copiii sunt blamați (criticați) și dacă își asumă și dacă nu-și asumă responsabilitatea.

STATISTICI RECENTE RELEVANTE PENTRU ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

Conform Eurobarometrului 72.3 din 2010 „Violența domestică împotriva femeilor”, coordonat de Comisia Europeană, în Europa, o femeie din patru este victimă a violenței domestice la un moment dat în viață.

Între 6% și 10% din populația feminină a Europei este afectată de violența domestică în decursul unui an. Statisticile realizate de Agenția Națională de Protecția Familiei până în 2009 și Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale în continuare, pe cazurile de violență în familie înregistrate în perioada 2004-2011 indică un număr de aproximativ 82.000 de cazuri.

Distribuția victimelor violenței în familie în funcție de sex și vârstă, în perioada 2006– 2008, arată că procentul femeilor, majore, victimizate prin violență în familie fluctuează între 34,01% și 40,76% din numărul total al victimelor cu sex și vârstă precizată – adică între 3135 și 3816 femei agresate anual au fost raportate Agenției Naționale de Protecția Familiei, care răspundea de centralizarea datelor referitoare la violența în familie.

Procentul adulților de sex masculin victime ale violenței în familie în acești 3 ani oscilează între 7,01% și 7,73%. Distribuția în funcție de relația cu agresorul pentru aceiași 3 ani arată că între 49,46 % (2007) și 58,7% (2008) din cazuri s-au petrecut în relații partenoriale (căsătorie, logodnă, relații consensuale), în relații parentale incidența s-a plasat între 34 și 44%.

În ceea ce privește atitudinea față de victimele violenței domestice în țara noastră, încă nu putem vorbi de un progres semnificativ. Conform informațiilor din studiul având ca obiect cercetarea cauzelor de violență domestică din anul 2008, efectuat de INML Mina Minovici București și Centrului pentru Sociologie Urbană și Regională, populația din România percepe violența domestică drept un lucru comun; un procent destul de mare – 60 % manifestă toleranță față de comportamentele violente adoptate în familie, care sunt considerate ca fiind justificate în anumite situații, fie în funcție de context, fie în general. Ca urmare, victimele aleg să nu mai acționeze împotriva agresorilor, această atitudine fiind justificată, pe lângă complexul de factori și percepții menționat, de lipsa

de resurse care împiedică victima să ducă o viață independentă, de sentimentele de rușine și stigmatizarea în comunitate, lipsa de informații, de servicii sociale care să vină în sprijinul său concret.

Se apreciază că numărul real al victimelor violenței domestice este mult mai mare, fie urmare a faptului că multe victime nu au posibilitatea de a intra în contact cu autoritățile, ori nu declară adevărata natură a problemei cu care se confruntă, fie urmare a dificultății raportării și centralizării datelor statistice.

De asemenea, autoritățile folosesc terminologii diferite, clasificări distincte pentru aceleași tipuri de acțiuni, ceea ce îngreunează colectarea, înregistrarea și prelucrarea datelor din domeniul violenței domestice, determinând dificultăți de corelare a datelor, lipsa unei statistici conforme cu realitatea fenomenului, fie urmare a dublării datelor, fie a lipsei totale a acestora.

Privind evolutiv fenomenul violenței domestice, respectiv rezultatele sondajului CURS din anul 2008 față de un sondaj similar realizat de IMAS în anul 2003, realizat în colaborare cu Centrul pentru Parteneriat și Egalitate, constatăm că ponderea situațiilor de violență domestică a crescut în 2008 față de 2003 cu 4,1 %; în ultimele 12 luni ale perioadei de referință creșterea fiind de 1,6%.

Sondajul de opinie CURS din anul 2008 relevă faptul că mai mult de 1,2 milioane femei din România sunt victime ale violenței domestice în fiecare an; mai puțin de 1% depun plângere penală împotriva agresorului. Rezultă că în 45% din familiile din România există riscul exercitării de violențe asupra minorilor, în 10% dintre familii manifestându-se forme ale abuzului.

Din statisticile Poliției București în domeniul violenței domestice, realizate în cadrul studiului din 2014, rezultă următoarele:

1. În anul 2014 au fost emise 210 ordine de protecție, cu 64% mai multe decât în anul 2013;
2. numărul situațiilor sesizate a fost dublu în anul 2014 față de 2013:
 - 1700 cereri depuse la agenții de poliție locală;
 - 40% s-au repetat având același agresor;
 - 83% din situații s-au petrecut în locuința familiei;
 - 34,9% din victime dețin cel puțin un act medical;
 - 54% din victime au un nivel cel puțin mediu de școlarizare;
 - În 68,4% din situații, alcoolul este cauză favorizantă a abuzului;
 - 47% din victime și-au retras plângerea.

În anii 2012 – 2014 se constată o creștere constantă a numărului de inculpați trimiși în judecată și condamnați pentru infracțiuni de violență împotriva membrilor familiei, așa cum se poate observa din analiza evolutivă a rapoartelor de activitate a Ministerului Public pe acest interval de referință: În perioada 2004 – 2012, au fost înregistrate 940 decese urmare a conflictelor în familie.

Raportul de activitate al Ministerului Public pe anul 2013: Violența în familie

În anul 2013 s-au înregistrat 1.080 inculpați trimiși în judecată, adică 1,6% din totalul celor trimiși în judecată.

VICTIME ALE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE ÎN ANUL 2013: TOTAL 2.148, DIN CARE 1.536 MINORI

Infracțiunile de violență intrafamilială săvârșite au avut următoarele consecințe:

Părinți victime:

122 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care:

34 = victime ale omorului, din care:

8 = victime ale omorului faptă consumată

36 = victime ale lovirilor sau altor violențe

19 = victime ale vătămării corporale și vătămării corporale grave

4 = victime ale lovirilor sau vătămărilor cauzatoare de moarte

Soți victime:

160 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care:

51 = victime ale omorului, din care:

11 = victime ale omorului faptă consumată

59 = victime ale lovirilor sau altor violențe

15 = victime ale vătămării corporale și vătămării corporale grave

4 = victime ale lovirilor sau vătămărilor cauzatoare de moarte

Copii victime ale părinților:

156 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care 116 minori

39 = victime ale omorului, din care 20 minori

6 = victime ale omorului faptă consumată, din care 3 minori

20 = victime ale lovirilor sau altor violențe, din care 15 minori

46 = victime ale violului, din care 43 minori

1512 = victime ale abandonului de familie, din care 1366 minori

22 = victime ale relelor tratamente aplicate minorilor

8 = victime ale nerespectării măsurilor privind încredințarea minorului

Frați și surori victime:

102 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care 11 minori

41 = victime ale omorului

10 = victime ale omorului faptă consumată

26 = victime ale lovirilor sau altor violențe

11 = victime ale vătămării corporale și vătămării corporale grave

7 = victime ale violului, din care 5 minori

Raportul de activitate a Ministerului Public pe anul 2014: Violența în familie

În anul 2014 s-au înregistrat 1.459 inculpați trimiși în judecată, adică 2,9% din totalul celor trimiși în judecată.

VICTIME ALE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE ÎN ANUL 2014: TOTAL 1.459, DIN CARE 903 MINORI

Infracțiunile de violență intrafamilială săvârșite au avut următoarele consecințe:

Părinți victime:

106 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care:

35 = victime ale omorului, din care:

25 = victime ale omorului faptă consumată

37 = victime ale lovirilor sau altor violențe

2 = victime ale vătămării corporale și vătămării corporale din culpă

4 = victime ale lovirilor sau vătămărilor cauzatoare de moarte

Soți victime:

145 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care:

52 = victime ale omorului, din care:

28 = victime ale omorului faptă consumată

56 = victime ale lovirilor sau altor violențe

8 = victime ale vătămării corporale și vătămării corporale din culpă

9 = victime ale lovirilor sau vătămărilor cauzatoare de moarte

***Copii victime ale părinților:**

149 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care 105 minori

24 = victime ale omorului, din care 7 minori

16 = victime ale omorului faptă consumată, din care 7 minori

22 = victime ale infracțiunii de rele tratamente aplicate minorilor

27 = victime ale violului, din care 26 minori

859 = victime ale abandonului de familie, din care 778 minori

4 = victime ale nerespectării măsurilor privind încredințarea minorului

36 = victime ale lovirilor sau altor violențe, din care 21 minori

Frați și surori victime:

101 = victime ale infracțiunilor contra persoanei, din care 13 minori

31 = victime ale omorului, din care 1 minor

13 = victime ale omorului faptă consumată

38 = victime ale lovirilor sau altor violențe

7 = victime ale vătămării corporale și vătămării corporale din culpă

2 = victime ale lovirilor sau vătămărilor cauzatoare de moarte

8 = victime ale violului, din care 6 minori

SITUAȚIA STATISTICĂ a persoanelor și a infracțiunilor prevăzute de legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie (în 12 LUNI 2015) - sursa IGPR

INDICATORI	A. FAPTE PENALE SESIZATE (fapta principală)					B. AUTORI (din actul de sesizare, pentru fapta principală)					
	TOTAL	- comise în mediul urban	- comise în mediul rural	comise la domiciliu	comise în spatiul public	AUTORI (din actul de sesizare)	MAJORI		MINORI		- aflați sub influența alcoolului la comiterea faptei
							- de sex masculin	- de sex feminin	- de sex masculin	- de sex feminin	
I. INFRAȚIUNI - TOTAL	33317	17658	15659	24733	8584	33583	28251	5173	121	38	3640
1. Omorul (art. 188 - 189 NCP)	104	36	68	86	18	104	83	16	3	2	33
2. Tentativa de omor (art. 188 - 189 NCP)	84	37	47	63	21	85	69	12	3	1	29
3. Determinarea sau inlesnirea sinuciderii (art. 191 NCP)	1	1		1		1		1			
4. Loviri sau alte violente (art. 193 NCP)	15705	7225	8480	13088	2617	15874	14546	1239	74	15	3201
5. Vătămarea corporală (art. 194)	33	15	18	26	7	33	29	4			4
- cu arme de foc											
6. Lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte (art. 195 NCP)	9	2	7	8	1	10	8	2			5
- cu arme de foc											
7. Relele tratamente aplicate minorului (art. 197 NCP)	382	223	159	291	91	394	223	167	2	2	18
8. Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mama (art. 200 NCP)	12	6	6	6	6	12		11		1	
9. Vătămarea fatului (art. 202 NCP)	4		4	3	1	4		4			
10. Lipsirea de libertate în mod ilegal (art. 205 NCP)	72	46	26	47	25	73	56	17			1
- cu arme de foc											
11. Amenințarea (art. 206 NCP)	2538	1718	820	1910	628	2559	2341	208	6	4	292
- cu arme de foc	2	1	1	2		2	2				
12. Santajul (art. 207 NCP)	29	26	3	19	10	29	21	8			
13. Hartuirea (art. 208 NCP)	73	67	6	26	47	74	65	9			1
14. Proxenetismul (art. 213 NCP)	8	7	1	2	6	8	6	2			
15. Exploatarea cerșetoriei (art. 214 NCP)	32	30	2		32	35	13	20		2	
16. Folosirea unui minor în scop de cerșetorie (art. 215 NCP)	748	745	3	1	747	757	80	677			
17. Violul (art. 218 NCP)	137	68	69	112	25	141	132		9		18
18. Agresiunea sexuală (art. 219 NCP)	33	20	13	28	5	33	29	1	3		2
19. Actul sexual cu un minor (art. 220 NCP)	64	35	29	50	14	64	55	2	7		1
20. Coruperea sexuală a minorilor (art. 221 NCP)	19	15	4	16	3	19	19				1
21. Hartuirea sexuală (art. 223 NCP)	1	1			1	1	1				
22. Violarea de domiciliu (art. 224 NCP)	62	31	31	62		63	55	8			5
23. Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile (art. 247 NCP)	2	1	1	1	1	2	2				
24. Incestul (art. 377 NCP)	11	5	6	8	3	11	8	2	1		
25. Abandonul de familie (art. 378 NCP)	11005	5723	5282	7448	3557	11016	9258	1734	13	11	6
26. Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului (art. 379 CP)	1769	1321	448	1242	527	1776	774	1002			
27. Impiedicarea accesului la învățământul general obligatoriu (art. 380 NCP)	46	25	21	19	27	71	53	18			
28. Nerespectarea ordinilor de protecție (art. 32 din Legea nr. 217/2003)	334	229	105	170	164	334	325	9			23

INDICATORI	C. VICTIME (din actul de sesizare, pentru fapta principală)					C.1. Victima ii este autorului:				
	VICTIME (din actul de sesizare)	MAJORI		MINORI		soț/soție sau foști soți	concubin/ concubină	părinte/ tutore legal	fiu/fică	altele
		- de sex masculin	- de sex feminin	- de sex masculin	- de sex feminin					
I. INFRAȚIUNI - TOTAL	34602	5488	17537	6307	5270	13461	3171	2603	12557	2810
1. Omorul (art. 188 - 189 NCP)	111	40	54	7	10	29	13	32	22	15
2. Tentativa de omor (art. 188 - 189 NCP)	85	40	38	3	4	23	17	8	10	27
3. Determinarea sau înlesnirea sinuciderii (art. 191 NCP)	1	1				1				
4. Loviri sau alte violente (art. 193 NCP)	15933	3313	11689	513	418	7801	2533	1947	1690	1962
5. Vătămarea corporală (art. 194)	35	14	19		2	16	4	5	3	7
- cu arme de foc										
6. Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte (art. 195 NCP)	9	5	3		1	3			1	5
- cu arme de foc										
7. Relele tratamente aplicate minorului (art. 197 NCP)	425			273	152	2	1	13	376	33
8. Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mama (art. 200 NCP)	14			7	7				14	
9. Vătămarea fatului (art. 202 NCP)	4			2	2				4	
10. Lipsirea de libertate în mod ilegal (art. 205 NCP)	75	5	35	14	21	19	17	4	24	11
- cu arme de foc										
11. Amenințarea (art. 206 NCP)	2568	530	2007	19	12	1372	324	304	151	417
- cu arme de foc	2		2			2				
12. Santajul (art. 207 NCP)	29	10	19			17	6	1		5
13. Hartuirea (art. 208 NCP)	74	8	64	1	1	48	17		4	5
14. Proxenetismul (art. 213 NCP)	8		5		3	4	1		2	1
15. Exploatarea cerșetoriei (art. 214 NCP)	37	4	3	16	14	1	2	1	27	6
16. Folosirea unui minor în scop de cerșetorie (art. 215 NCP)	911			433	478			3	878	30
17. Violul (art. 218 NCP)	141	1	53	7	80	16	5	14	61	45
18. Agresiunea sexuală (art. 219 NCP)	33		5	4	24	2			23	8
19. Actul sexual cu un minor (art. 220 NCP)	64			4	60		18		20	26
20. Coruperea sexuală a minorilor (art. 221 NCP)	19			4	15				8	11
21. Hartuirea sexuală (art. 223 NCP)	1		1				1			
22. Violarea de domiciliu (art. 224 NCP)	65	22	42	1		24	9	8	4	20
23. Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile (art. 247 NCP)	2	2						1		1
24. Incestul (art. 377 NCP)	11	2	5		4			1	7	3
25. Abandonul de familie (art. 378 NCP)	11752	710	2788	4555	3699	2753	140	200	8530	129
26. Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului (art. 379 CP)	1785	756	411	391	227	1069	48	27	608	33
27. Impiedicarea accesului la învățământul general obligatoriu (art. 380 NCP)	74			44	30			2	70	2
28. Nerespectarea ordinelor de protecție (art. 32 din Legea nr. 217/2003)	336	25	296	9	6	261	15	32	20	8

SITUAȚIA STATISTICĂ a persoanelor și a infracțiunilor prevăzute de legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie în perioada FEBRUARIE - DECEMBRIE 2014, sursa IGPR

FEBRUARIE - DECEMBRIE 2014	C. VICTIME (din actul de sesizare, pentru fapta principală)					C.1. Victima îi este autorului:				
	VICTIME (din actul de sesizare)	MAJORI		MINORI		soț/soție sau foști soți	concubin/ concubină	părinte/ tutore legal	fiu/fică	altele
		- de sex masculin	- de sex feminin	- de sex masculin	- de sex feminin					
I. TOTAL	28796	4414	14581	5485	4316	11655	2367	1998	10621	2155
1. Omorul (art. 188 - 189 NCP)	109	47	53	4	5	32	17	25	17	18
2. Tentativa de omor (art. 188 - 189 NCP)	61	31	23	6	1	17	7	11	15	11
3. Determinarea sau inlesnirea sinuciderii (art. 191 NCP)										
4. Loviri sau alte violente (art. 193 NCP)	12035	2412	8976	363	284	6392	1792	1345	1162	1344
5. Vătămarea corporală (art. 194)	30	12	15	2	1	11	6		2	11
- cu arme de foc										
6. Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte (art. 195 NCP)	11	4	7			3	2	4		2
- cu arme de foc										
7. Relele tratamente aplicate minorului (art. 197 NCP)	353	13	8	206	126	6		18	295	34
8. Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mama (art. 200 NCP)	20			13	7				19	1
9. Vătămarea fatului (art. 202 NCP)	8			5	3				8	
10. Lipsirea de libertate în mod ilegal (art. 205 NCP)	35	5	20	6	4	12	3	2	11	7
- cu arme de foc										
11. Amenințarea (art. 206 NCP)	2158	421	1699	18	20	1180	278	233	149	318
- cu arme de foc	1	1								1
12. Santajul (art. 207 NCP)	21	3	18			15	3	1	1	1
13. Hartuirea (art. 208 NCP)	61	6	53		2	34	10		5	12
14. Proxenetismul (art. 213 NCP)	6		3		3	3			1	2
15. Folosirea unui minor în scop de cerșetorie (art. 215 NCP)	487	12	13	211	251			11	463	13
16. Violul (art. 218 NCP)	102		37	9	56	11	4	9	41	37
17. Agresiunea sexuală (art. 219 NCP)	16	2	2		12	1		1	8	6
18. Actul sexual cu un minor (art. 220 NCP)	64		7	8	49		13	5	19	27
19. Coruperea sexuală a minorilor (art. 221 NCP)	23		1	7	15			1	12	10
20. Hartuirea sexuală (art. 223 NCP)										
21. Violarea de domiciliu (art. 224 NCP)	60	12	43	4	1	24	4	3	9	20
22. Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile (art. 247 NCP)	1		1							1
23. Incestul (art. 377 NCP)	47	1	18	16	12	4	4	2	34	3
24. Abandonul de familie (art. 378 NCP)	11520	835	3226	4224	3235	3090	192	296	7716	226
25. Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului (art. 379 CP)	1447	595	354	311	187	818	32	28	521	48

Situație adăposturi pentru victime

La nivelul celor 41 de județe și 6 sectoare în București, funcționează:

Tipuri de centre și numărul lor

- 26 de adăposturi (centre de primire în regim de urgență)
- 15 centre de recuperare pentru victimele violenței în familie
- 12 centre de prevenire și combatere a violenței în familie
- 8 centre de informare și sensibilizare a populației
- 3 compartimente pentru prevenire și combatere a violenței în familie
- 2 centre de asistență destinate agresorilor
- centre de primire în regim de urgență pentru minori: 11
- centre maternale: 4
- 22 de unități de asistență socială care furnizează servicii și victimelor violenței în familie au denumiri, ca de exemplu:
 - Centru de consiliere și intervenție pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat, repatriat - Linie telefonică de urgență
 - Serviciul de incluziune socială a victimelor violenței în familie și a traficului de persoane adulte
 - Centru de informare și consiliere; Birou de consiliere
 - Serviciul de Intervenție în Situație de Abuz, Neglijare, Trafic, Migrație, Repatrieri și Telefonul Copilului; Compartimentul de intervenție în situații de abuz, neglijare, trafic, migrație
 - Serviciul de Asistență Persoane Defavorizate
 - Locuințe protejate pentru familii monoparentale sau aflate în dificultate
 - Centru de consiliere pentru părinți (servicii de evaluare, consiliere și psihoterapie pentru copii și părinți cu probleme de sănătate mentală și diverse forme de abuz)
 - Centrul de consiliere, informare, asistență și suport pentru persoanele și familiile aflate într-o situație de risc social

ADĂPOSTURI PENTRU FEMEI

cifre la nivel european

	Populație	Număr de adăposturi	Număr necesar de locuri în adăposturi	Număr de locuri disponibile	Diferența
State Europene	828.923.743	1.748	82.892	28.473	54.892
State membre U.E.	503.255.220	1.453	50.325	23.797	26.669

România: În cursul anului 2012 au fost înregistrate 86.000 apeluri la numărul de urgență 112 prin care au fost sesizate situații de violență în familie.

România: În perioada 12.05.2012 – 30.09.2013 s-au înregistrat 2453 cereri de eliberare ordine de protecție, peste 40% fiind admise.

România: În intervalul 2010 – 2012, 2500 femei au ocupat 590 din locurile disponibile în adăposturi, durata medie a șederii acestora fiind între 7 și 160 de zile.

DATE STATISTICE RELEVANTE³ pentru FRANȚA în anul 2014

- 118 femei și 25 bărbați au fost uciși de partener / fost partener
- 35 de copii minori au fost uciși în cadrul violențelor în cuplu

Anual în Franța 223.000 femei sunt victime ale violenței conjugale

- 143.000 de copii trăiesc într-o familie în care mama s-a declarat a fi victimă a violențelor fizice / sexuale din partea soțului / fostului soț

Franța: în 2014 un număr 15.982 bărbați și 561 femei au fost condamnați pentru infracțiuni contra soțului / fostului soț

- în medie în fiecare an 84.000 de femei sunt victime ale infracțiunii de viol / tentative de viol, în 90% din cazuri victima îl cunoaște pe agresor, din totalul victimelor doar 10% au depus plângere penală

2014 = Ancheta European Union Agency for Fundamental Rights. 40.000 femei intervievate în 28 state membre

Ancheta EU – FRA a evidențiat că violența împotriva femeilor constituie o încălcare de dimensiuni importante a drepturilor omului, însă insuficient raportată în Uniunea Europeană.

Majoritatea femeilor care sunt victime ale violenței nu raportează experiențele trăite nici poliției, nici vreunei organizații de sprijinire a victimelor.

- 13 milioane femei din spațiul UE au fost victime ale violenței fizice în perioada de referință (12 luni înaintea studiului)
- 3,7 milioane victime ale violenței sexuale
- 33% din femei victime ale unei forme de violență din adolescență
- 82% din victime au fost agresate de partenerul de viață împreună cu care locuiau
- 64% din victime au fost agresate de fostul partener
- 49% din victime au decis să rupă relația din cauza violenței

3 Sursa: <http://www.police-nationale.interieur.gouv.fr>

CADRUL LEGISLATIV ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Cadrul legal în România. Standarde internaționale relevante

Lupta împotriva violenței în familie este plasată în paradigma protecției drepturilor fundamentale ale copilului și ale omului, astfel cum sunt acestea recunoscute de Convenția ONU privind drepturile copilului, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene.

Totodată, există o serie întreagă de recomandări internaționale bazate pe o cauzistică instrumentată la nivelul instanțelor internaționale, care plasează violența în familie în contextul practicilor și politicilor ce vizează sănătatea publică și lupta împotriva tratamentelor discriminatorii. Prevenirea și combaterea violenței în familie se regăsește în toate normele juridice internaționale care au stat la baza elaborării legislației românești în domeniu.

Astfel, amintim:

- Carta Națiunilor Unite – 24 octombrie 1945;
- Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), adoptată și deschisă spre semnare de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1979 și ratificată de România în 1981;
- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(85)4 cu privire la violența în familie;
- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(87)21 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării;
- Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989;
- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(90)2 privind măsurile sociale referitoare la violența în familie;
- Declarația privind eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 23 februarie 1994;
- Declarația și Platforma de acțiune adoptate la Beijing, în cadrul Convenției Mondiale asupra Femeilor, septembrie 1995;
- Recomandarea Consiliului Europei nr. R (2002)5 privind protecția femeilor contra violenței;
- Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite nr. 61/143 privind intensificarea eforturilor în vederea eliminării tuturor formelor de violență împotriva femeilor din 19 decembrie 2006;
- Rezoluția Consiliului Europei nr. R (2007) 1582 “Parlamentele unite în combaterea violenței domestice împotriva femeilor;
- Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 26 septembrie 2007;
- Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2009 referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor (2010/C 285 E/07);
- Rezoluția Parlamentului European din 5 aprilie 2011 referitoare la prioritățile și structura unui nou cadru al politicii UE de combaterea a violenței împotriva femeilor [2010/2209(INI)];
- Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Council of Europe Treaty Series – No. 210/2011).

Chiar dacă violența domestică este o problemă reală și recunoscută ca atare în realitatea românească, incriminarea formelor acesteia este de dată recentă în legislația noastră penală și civilă.

Astfel, violul între soți a fost introdus în anul 2000, agresiunea între membrii familiei fiind incriminată distinct, de asemenea, după acest an. Legislația penală nu prevede la acest moment infracțiuni

distincte de violență domestică, această sintagmă putând fi aplicată unor acțiuni îndreptate asupra membrilor familiei, în mediul familial.

Legea 217/2013 cuprinde o definiție a violenței domestice, în acord cu termenii folosiți în convențiile internaționale adoptate de România, respectiv: violența în familie reprezintă orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare ori de apărare, manifestată fizic sau verbal, săvârșită de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate. Constituie, de asemenea, violență în familie împiedicarea femeii de a-si exercita drepturile și libertățile fundamentale.

În ceea ce privește reglementarea internă, pe lângă legea specială trebuie avute în vedere normele specifice existente în Constituție, în Codul penal și Codul de procedură penală, precum și în Legea 211/2004. De asemenea, sunt esențiale definițiile aduse de Codul civil cu privire la familie, procedurile instituite de Noul Cod de procedură Civilă, mijloacele de protecție instituite de Legea 272/2004, dar și dispozițiile de susținere create prin OG 51/2008 privind ajutorul public judiciar. Nu vom insista aici cu detalieri ale textelor de lege internă, acestea urmând să fie analizate în capitolele ulterioare, cu aplicație practică pe tipuri de incidență.

Din punctul nostru de vedere, la acest moment instrumentul internațional cu cele mai puternice valente este Convenția de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, tratatul internațional cel mai cuprinzător care abordează această gravă violare a drepturilor omului.

Convenția de la Istanbul 11 mai 2011 - semnată de 32 state - ratificată de 13 state

Convenția pornește de la principiul „toleranță zero” față de această formă de violență. Prevenirea violenței, protecția victimelor și trimiterea în judecată a autorilor reprezintă direcții cheie ale Convenției de la Istanbul. Pe de altă parte, dincolo de acțiunile concrete cerute, convenția pune accent pe demersurile vizând o schimbare de mentalitate, o modificare a atitudinilor care fac să se perpetueze inegalitățile între femei și bărbați într-o cultură a intoleranței și negării.

Abordări novatoare

- alocare de resurse financiare
- recunoaște fenomenul violenței împotriva femeilor ca o violare a drepturilor omului și o formă de discriminare; statele vor fi responsabile dacă nu iau măsuri contra acestui tip de violență
- este primul tratat internațional care conține o definiție a genului
- introduce o serie de noi infracțiuni (căsătoria forțată, sterilizarea forțată, avortul forțat, hărțuirea, mutilarea genitală); statele vor trebui să își reconsidere legislația penală
- se aduce în prim-plan necesitatea conlucrării între toate instituțiile și organele statului, alături de organizațiile nonguvernamentale

Articolul 3 Definiții:

a. „**violența împotriva femeilor**” este înțeleasă drept o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și va însemna toate acțiunile de violență de gen care rezultă în, sau care sunt probabile a rezulta în, vătămarea sau suferința fizică, sexuală, psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acțiuni, coerciția sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată;

b. „**violența domestică**” va însemna toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, ce survin în familie sau în unitatea domestică sau între foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima;

c. „**gen**” va însemna rolurile, comportamentele, activitățile și atributele construite social, pe care o societate dată le consideră adecvate pentru femei și bărbați;

d. „**violența de gen împotriva femeilor**” va însemna violența care este direcționată împotriva unei femei pentru că ea este o femeie sau care afectează femeile în mod disproporționat;

e. „**victimă**” va însemna orice persoană fizică, care este supusă comportamentului specificat la punctele a și b;a

f. „**femeile**” includ fetele cu vârsta până în 18 ani.

Cine intră sub incidența Convenției?

- femei și fete din orice mediu social, indiferent de vârstă, rasă, religie, origine socială, statut de migrant sau orientare sexuală
- se încurajează statele să aplice Convenția și altor victime ale violenței domestice (copii, bătrâni, bărbați)

Ce tip de infracțiuni sunt vizate spre a fi incriminate?

- violența domestică (fizică, sexuală, psihică, economică)
- urmărirea
- violența sexuală, inclusiv violul
- hărțuirea sexuală
- căsătoria forțată
- mutilarea genitală a femeilor
- avortul și sterilizarea forțată

Vor fi recunoscute drept infracțiuni atunci când sunt comise intenționat:

- înlesnirea comiterii unui act de violență
- complicitatea
- tentativa

Vor fi considerate agravante infracțiunile comise:

- infracțiunile unui(ei) fost(e) sau actual(e) soț(ii) ori partener(e), de un membru al familiei sau de o persoană care a abuzat de puterea sa repetat
- împotriva unei persoane vulnerabile
- împotriva sau în prezența unui copil
- de una sau mai multe persoane care acționează împreună
- utilizând o armă
- infracțiuni ce au avut ca urmări vătămări fizice sau psihice ale victimei
- infracțiuni precedate / însoțite de nivele de violențe extremă
- Agravantă este și orice condamnare anterioară a agresorului

Convenția interzice soluționarea extrajudiciară a litigiilor obligatorii, inclusiv medierea și concilierea relativ la toate formele de violență

Convenția de la Istanbul aduce în discuție necesitatea evaluării riscurilor și managementul lor. Părțile sunt obligate să ia orice măsuri necesare pentru a se asigura că toate autoritățile implicate realizează o evaluare a riscului de letalitate, a gravității situației și a riscului de violență repetată în vederea gestionării riscului și pentru a furniza servicii de sprijin coordonate. În egală măsură, statelor le revine obligația de a se asigura că legislația vizează luarea în considerare a acestor evaluări **în toate etapele** investigării și luării măsurilor de protecție cu atât mai mult cu cât agresorii posedă sau pot avea acces la arme de foc.

Se consideră că evaluările mai sus menționate sunt un instrument necesar și util în toate fazele de intervenție și pentru toți autorii implicați în prima reacție – polițiști, lucrători sociali, magistrați

Articolul 52 - Ordine de interdicție de urgență

Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a asigura faptul că autorităților competente le este acordată puterea de a dispune, în situații de pericol imediat, ca un autor al violenței domestice să părăsească domiciliul victimei sau al persoanei la risc pentru o perioadă de timp suficientă și de a-i interzice agresorului să intre în domiciliu sau să contacteze victima sau persoana la risc. Măsurile adoptate conform prezentului articol vor da prioritate siguranței victimelor sau celei a persoanelor la risc.

Articolul 53 - Ordinele de restricție sau de protecție

1. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a asigura faptul că victimelor tuturor formelor de violență acoperite de sfera de aplicare a prezentei Convenții le sunt disponibile ordine de restricție sau de protecție corespunzătoare.
2. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a asigura faptul că ordinele de restricție sau protecție la care se face referire în alineatul 1 sunt:
 - disponibile pentru protecția imediată și fără sarcini financiare sau administrative nejustificate plasate asupra victimei;
 - emise pentru o perioadă specificată sau până când sunt modificate sau anulate;
 - dacă este necesar, emise pe o bază *ex parte*, care are efect imediat;
 - sunt disponibile indiferent de, sau în plus față de, alte proceduri legale;
 - permise a fi introduse în procedurile legale ulterioare.
3. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a asigura faptul că încălcările ordinelor de restricție sau protecție emise conform alineatului 1 vor fi supuse unor sancțiuni penale sau altor sancțiuni legale eficiente, proporționale și disuasive.

Convenția de la Istanbul –Cuvinte cheie

1. Prevenire - ce presupune pentru statele parte?

- Să ia măsuri pentru formarea personalului care intră în contact direct cu victimele
- să ducă regulat campanii de sensibilizare a opiniei publice
- să conlucreze cu organizațiile nonguvernamentale
- să asocieze media și sectorul privat în efortul de eliminare a stereotipurilor de gen și pentru promovarea respectului reciproc
- să pună în operă programe terapeutice pentru autorii faptelor de violență domestică / infractori privind viața intimă
- să facă demersuri pentru includerea în programele școlare a temelor legate de egalitatea între sexe și rezolvarea nonviolentă a conflictelor

2. Protecție

- În caz de eșec al măsurilor de prevenție este necesar a se acorda o protecție utilă victimelor și martorilor, prin intervenția și protecția poliției / a serviciilor sociale specializate, crearea de

adăposturi și a posibilităților de obținere a asistenței de specialitate prin apelul la un telefon dedicat

- să se acorde poliției posibilitatea de a-l îndepărta din domiciliu pe agresor
- asigurarea accesului victimelor la informații clare și concise legate de serviciile pe care le pot primi / solicita
- crearea unui număr corespunzător de adăposturi și repartizarea lor achitabilă în teritoriu
- înființarea unei linii telefonice gratuite pentru asistență permanentă 24/7 prin care să se ofere victimelor sfaturi specializate de îndată și care să permită orientarea victimelor spre un adăpost
- înființarea de centre de criză accesibile victimelor infracțiunilor de viol / violență sexuală, în care să se asigure îngrijiri medicale imediate, îndrumare medicală și servicii de medicină legală
- informarea victimelor cu privire la drepturile pe care le au și a mijloacelor prin care pot obține ajutorul necesar

Articolul 29 - Procese și despăgubiri civile

1. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a oferi victimelor despăgubiri civile adecvate împotriva agresorului.
2. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a oferi victimelor, în conformitate cu principiile generale ale dreptului internațional, despăgubiri civile adecvate împotriva autorităților Statului, care nu și-au îndeplinit datoria de a lua măsurile preventive sau de protecție necesare în cadrul sferei de aplicare a puterilor lor.

Articolul 30 - Compensație

1. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a se asigura că victimele au dreptul de a pretinde compensații de la agresori pentru oricare din agresiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție.
2. Acelora care au suferit vătămări corporale grave sau deteriorarea sănătății li se va acorda o compensație adecvată din partea Statului, în măsura în care prejudiciul nu este acoperit din alte surse, precum agresorul, asigurarea sau pensii medicale și sociale finanțate de Stat. Acest fapt nu împiedică Părțile să pretindă retragerea pentru compensația acordată din partea agresorului, atâta timp cât este acordată atenția cuvenită siguranței victimei.
3. Măsurile luate conform alineatului 2 vor asigura acordarea compensației în decursul unei perioade rezonabile.

3. Implementare

Cum poate Convenția deveni eficientă?

- incriminarea de către statele membre a infracțiunilor privind violența psihologică și psihică, a violenței și violenței sexuale, căsătoriilor forțate, sterilizare / avort forțat, mutilare genitală
- reglementare națională care să se asigure că trimerile la „cultură”, „tradiție” și „onoare” nu pot fi considerate ca exoneratoare de răspundere sau ca justificând comportamente de genul celor mai sus arătate
- măsuri clare de asigurare a realizării unor anchete efective pentru plângerile vizând violența (colectare probe, evaluarea riscuri, răspuns al poliției la cererile de intervenție)
- asigurarea de garanții pentru respectarea drepturilor victimelor în procedură și evitarea victimizării secundare

Articolul 56 - Măsuri de protecție

1. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a proteja drepturile și interesele victimelor, inclusiv nevoile lor speciale ca martori, în toate etapele investigațiilor și ale procedurilor judiciare, în special (prin):

a. luarea de măsuri în vederea protecției lor, precum și protecției familiilor lor și a martorilor față de intimidare, represalii și victimizare repetată;

b. asigurarea faptului că victimele sunt informate, cel puțin în cazurile în care victimele și familia ar putea fi în pericol atunci când agresorul evadează sau este eliberat temporar sau definitiv;

c. informarea lor, în condițiile prevăzute de legislația internă, cu privire la drepturile lor, la serviciile pe care le au la dispoziție și la traiectoria dată plângerii lor, la acuzații, la progresul general al investigației sau al procedurilor, la rolul lor în acestea, precum și la rezultatul cazului lor;

d. dând posibilitatea victimelor, într-o manieră consecventă cu regulile procedurale ale legislației interne, să fie audiate, să furnizeze dovezi, să le fie prezentate, direct sau printr-un intermediar, și luate în considerare punctele de vedere, nevoile și preocupările;

e. punerea la dispoziția victimelor de servicii de sprijin adecvate, astfel încât drepturile și interesele lor să fie prezentate cum se cuvine și luate în considerare;

f. asigurarea faptului că se pot adopta măsuri pentru a proteja intimitatea și imaginea victimei;

g. asigurarea faptului că se evită, dacă este posibil, contactul dintre victime și agresori în imobilele instanțelor de judecată și ale agențiilor guvernamentale de aplicare a legii;

h. punerea la dispoziția victimelor de interpreți independenți și competenți, atunci când victimele sunt părți la proceduri sau atunci când furnizează dovezi;

i. dând posibilitatea victimelor să depună mărturie în sala de judecată, conform regulilor prevăzute de legislația internă, fără a fi prezente sau, cel puțin, fără prezența pretinsului agresor, în special prin utilizarea tehnologiilor de comunicații adecvate, atunci când sunt disponibile.

2. Unui copil victimă sau unui copil martor a(l) violenței împotriva femeilor și al violenței domestice trebuie să îi fie oferite, dacă este cazul, măsuri de protecție speciale, luând în considerare cele mai bune interese ale copilului.

4. Politici integrate

- pentru un răspuns eficient la violența domestică / violența contra femeilor e necesară o acțiune concertată
- Convenția cere statelor să pună în operă politici globale și coordonate, prin asocierea autorităților publice, a O.N.G.-urilor, a organizațiilor publice
- elaborarea unui plan național de acțiune care să stabilească rolul și atribuțiile fiecărui actor implicat

5. Urmărirea implementării

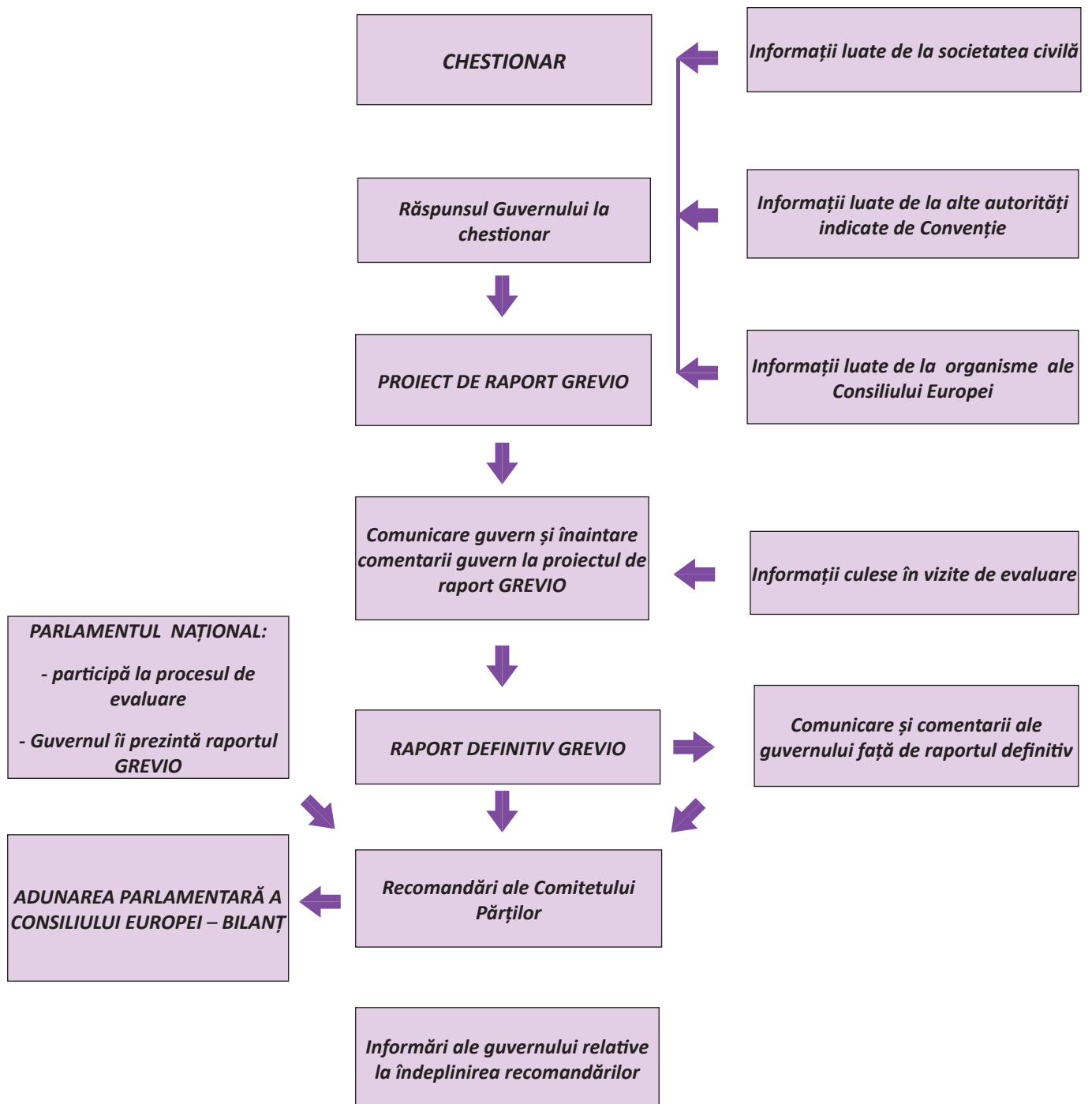
Mecanisme de control

- grup de experți independenți (GREVIO) compus din 10 membri / apoi 15 după a 25-a ratificare conform recomandării
- instanță politică, un Comitet al Părților, compus din reprezentanți ai părților la Convenție în rapoarte / recomandări

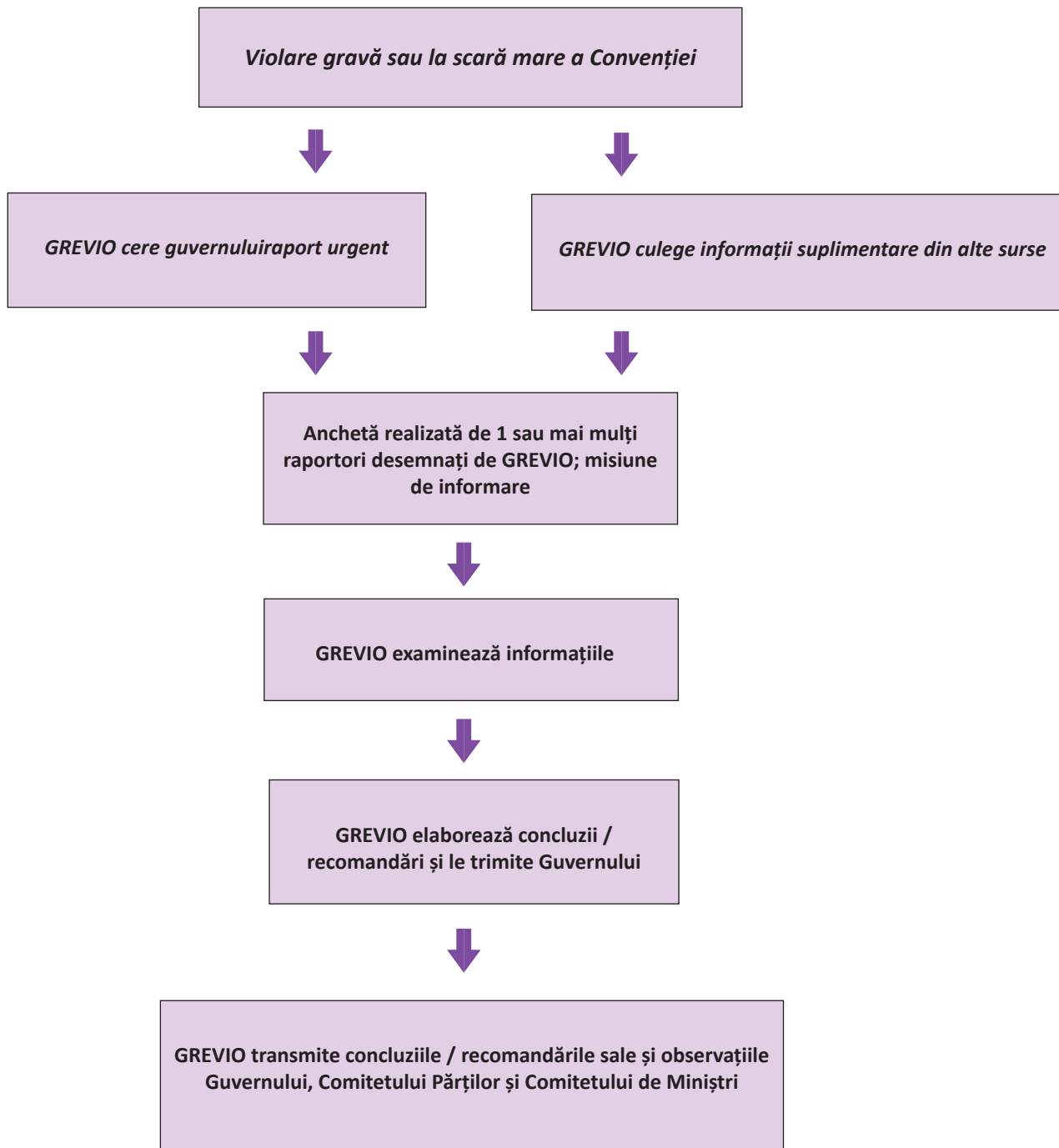
Proceduri de control

- procedură de evaluare țară cu țară
- procedură specială de anchetă

PROCEDURA DE EVALUARE A ȚĂRII

PROCEDURA SPECIALĂ DE ANCHETĂ ÎN URGENȚĂ

ORDINUL DE PROTECȚIE. ANALIZĂ JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ

Conform art. 23 Legea 217/2003, persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei, poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție, prin care să se dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții:

- a) evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate;
- b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei;
- c) limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima;
- d) obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de copiii acesteia sau față de alte rude ale acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;
- e) interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic;
- f) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima;
- g) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute;
- h) încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora.

Prin aceeași hotărâre, instanța poate dispune și suportarea de către agresor a chiriei și/sau a întreținerii pentru locuința temporară unde victima, copiii minori sau alți membri de familie locuiesc ori urmează să locuiască din cauza imposibilității de a rămâne în locuința familială.

De asemenea, pe lângă oricare dintre măsurile dispuse cu ocazia emiterii ordinului de protecție, instanța poate dispune și obligarea agresorului de a urma consiliere psihologică, psihoterapie sau poate recomanda luarea unor măsuri de control, efectuarea unui tratament ori a unor forme de îngrijire, în special în scopul dezintoxicării.

Judecătorul stabilește durata măsurilor dispuse prin ordinul de protecție, fără a putea depăși 6 luni de la data emiterii ordinului. În lipsa unei dispoziții exprese referitor la durata măsurilor, acestea vor produce efecte pentru o perioadă de 6 luni de la data emiterii ordinului.

Instanța competentă

Cererea pentru emiterea ordinului de protecție este de competența judecătoriei de pe raza teritorială în care își are domiciliul sau reședința victima.

Cine poate introduce cererea pentru emiterea unui ordin de protecție

Cererea poate fi introdusă de victimă personal sau prin reprezentant legal.

De asemenea, cererea poate fi introdusă în numele victimei și de:

- a) procuror;
- b) reprezentantul autorității sau structurii competente, la nivelul unității administrativ-teritoriale, cu atribuții în materia protecției victimelor violenței în familie;
- c) reprezentantul oricărui dintre furnizorii de servicii sociale în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, acreditați conform legii, cu acordul victimei.

Analizând jurisprudența edictată la nivel național în ultimii 5 ani putem spune că majoritatea

covârșitoare a solicitărilor privind emiterea unui ordin de protecție sunt formulate de soți sau foști soți ce continuă să locuiască în același domiciliu. Nu a fost identificată nicio cerere care să fie formulată de către procuror pentru a da eficiență articolului 23 din Legea 217/2003, fiind găsite un număr restrâns de pricini în care reprezentanții Ministerului Public au declarat căi de atac împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță în cauze având ca obiect ordinul de protecție. De asemenea, s-a constatat că pentru promovarea unor cereri în sensul art. 23 pentru victime au acționat deseori reprezentanții structurilor competente la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu atribuții în materia protecției victimelor violenței în familie. Cu toate că textul de lege este destul de clar formulat în ceea ce privește persoanele care pot cere emiterea unui ordin de protecție, în practica instanțelor au fost identificate numeroase cauze în care părțile aplică în conformitate cu art.23, deși în mod evident nu se circumscriu noțiunii de victimă sau de membru al familiei așa cum sunt definite de lege.

Judecătoria

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătorieireclamanta X a solicitat pronunțarea unui ordin de protecție a sa față de pârâta Y, solicitând să i se interzică apropierea față de reclamantă și de fiica sa la o distanță de 200 metri, interdicția oricărui contact telefonic, poșta electronică, corespondență.

În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că atât ea cât și fiica sa au fost audiate în calitate de martor în procesul de divorț al fratelui său și al pârâtei. În data de 01.07.2013 pârâta a intrat cu forța în imobilul proprietatea sa, ocazie cu care atât reclamanta cât și fiica sa au fost agresate.

În drept, au fost invocate dispozițiile Legii 217/2003 modificată.

În dovedire, reclamanta a depus la dosar, în copii conforme cu originalul, următoarele înscrisuri: certificat medico legal, plângere penală.

Legal citată, pârâta a formulat întâmpinare prin care a solicitat, în esență, respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

La termenul de judecată din data de 15.11.2013, instanța, din oficiu, a invocat excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată.

Potrivit prevederilor art.248 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură și asupra celor de fond care fac inutilă, în totul sau în parte, cercetarea în fond a cauzei.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța constată următoarele:

Astfel cum rezultă din susținerile ambelor părți, reclamanta este sora soțului pârâtei.

Potrivit art. 1 din Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie ocrotirea și sprijinirea familiei, dezvoltarea și consolidarea solidarității familiale, bazată pe prietenie, afecțiune și întrajutorare morală și materială a membrilor familiei, constituie un obiectiv de interes național.

Așadar, obiectul legii este protejarea membrilor de familie.

Conform art. 5 din aceeași lege prin membru de familie se înțelege: ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude: soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelorora dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc; tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului; reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.

Din analiza textelor de lege menționate se constată că pentru a beneficia de protecția instituită de Legea 217/2007 victima trebuie să îndeplinească o condiție esențială și anume de a avea calitate de membru de familie.

Având în vedere că în art. 5 se enumeră în mod exhaustiv persoanele care sunt considerate membri de familie, iar între reclamantă și pârâta nu există o astfel de legătură, în sensul celor ocrotite de Legea 217/2003, instanța va constata că situației expusă de reclamantă prin cererea de chemare în judecată nu se aplica garanțiile Legii 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, astfel că va admite excepția inadmisibilității și va respinge cererea ca fiind inadmisibilă.

O soluție ce pune în discuție o problemă legată de interpretarea dispozițiilor art.5 alin.1 lit.c este aceea identificată în cuprinsul sentinței civile 969/2014 a Judecătoriei Mizil (nepublicată), argumentele instanței putând constitui fundamentul unei propuneri de *lege ferenda* în sensul clarificării noțiunii de conviețuire și a relevanței sale din perspectiva protecției pe care un fost concubin o poate solicita apelând la procedura prevăzută de art.23. Situația de fapt reținută de instanța de fond relevă existența unor împrejurări ce dovedesc o stare de pericol reală pentru fosta concubină, însă faptul că nu mai locuiește împreună cu agresorul a determinat instanța

să aprecieze că nu este posibilă emiterea unui ordin de protecție. Care ar putea să fie soluțiile pentru o protecție reală și efectivă a acestui tip de victimă pe parcursul derulării cercetărilor de către organele de poliție și parchet? În contextul în care legislația română nu cunoaște formula unui ordin de restricție imediat la dispoziția procurorului credem că textul de la art.5 ar putea să fie corectat în scopul clarificării aplicabilității și pentru astfel de victime, prin prisma implementării normelor Convenției de la Istanbul. Reamintim ca textele acestui tratat internațional elimina diferențierile legate de existența sau nu a conviețuirii.

Judecătoria

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei sub nr..... reclamanta X a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Y, emiterea unui ordin de protecție, în sensul ca pârâtul să fie obligat la păstrarea unei distanțe de 100 metri față de aceasta și fiicele acesteia; la păstrarea unei distanțe minime determinate față de reședința situată în.. și față de locul de muncă., cu sediul în ... (acest capăt de cerere a fost precizat ulterior în sensul arătării unei distanțe de 50 metri ca distanță minimă); interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu aceasta; obligarea pârâtului să predea armele deținute poliției; obligarea pârâtului să urmeze consiliere psihologică.

A solicitat reclamanta, în ceea ce privește durata măsurilor dispuse prin ordinul de protecție, potrivit dispozițiilor art. 27 legea 217/2003 modificată prin Legea 25/2012, ca aceasta să fie stabilită la 6 luni de la data emiterii ordinului de protecție

În motivarea cererii reclamanta a arătat că cei doi au conviețuit în perioada 2011-2014, cuplul locuind la domiciliul pârâtului din

A mai susținut reclamanta că pe parcursul conviețuirii au existat momente și violențe fizice și psihice care au determinat-o pe aceasta să-si dorească încheierea relației, numai că acest lucru nu este ușor de făcut având în vedere atitudinea și refuzul pârâtului de a se împăca cu această idee. Astfel, pentru a contura comportamentul pârâtului față de aceasta, reclamanta a arătat că la începutul relației, după ce (avea la acel moment 17 ani) a fost la un club, într-o seară, pârâtul a strâns-o efectiv de gât până aproape de asfixiere și apoi, a închis-o în casă până a reușit să o convingă să nu plece de la el. După acest incident pârâtul a impus anumite reguli, potrivit cărora aceasta nu mai avea voie să iasă din casa neînsoțită, aceasta urmând să meargă la serviciu și înapoi; doar el avea voie să iasă în oraș cu prietenii și toți banii pe care aceasta îi câștiga erau controlați de acesta.

Reclamanta a mai menționat că părinții săi nu îi mai oferă sprijin datorită faptului că la momentul în care cei doi au început relația, ei nu și-au dat acordul; a fost nevoie de mult curaj și de ajutor din partea unor prieteni pentru ca aceasta să întrerupă relația cu pârâtul. Acest lucru s-a întâmplat pe 12 august 2014 când reclamanta s-a mutat cu chirie în, adresa pe care pârâtul o cunoaște.

Din acest moment până când a avut loc răpirea din 7 septembrie 2014, pârâtul a insistat în toate modalitățile posibile să o determine pe aceasta să se întoarcă la el, proferând amenințări, jigniri, ba chiar urmărind-o. Pentru că nu a reușit să o convingă, și-a pus amenințările în practică și în data de 7 septembrie 2014, în jurul orei 5.20, în parcul în timp ce aceasta se ducea la serviciu, pârâtul a pus în spatele acesteia un cuțit cu o lamă foarte mare și a forțat-o să se urce în mașina sa, după care a dus-o la, unde a încercat să o convingă să se împăce, în caz contrar, amenințând că o va omorî și apoi se va sinucide. A fost nevoie de intervenția organelor de poliție și a trupelor speciale pentru a o putea salva pe reclamantă. Împotriva pârâtului s-a întocmit dosar penal pentru faptele săvârșite la această dată, dosar care este în curs de soluționare la Parchetul de pe lângă Judecătoria De asemenea, începând cu această dată și până la începutul lui octombrie 2014 a fost, crede, internat pentru a se face o expertiza medico-legală, prin care, din câte cunoaște, s-a constatat că a avut discernământul diminuat, motiv pentru care a fost pus în libertate.

A arătat reclamanta că este cert că, începând cu data de 03 octombrie 2014, pârâtul a contactat-o din nou, la început doar pentru a-i spune că este bine, că nu mai are nimic cu ea, că este sub tratament și dacă poate să o mai sune din când în când. Deși aceasta i-a cerut să nu o mai contacteze, totuși acesta nu i-a respectat dorința și, încet și sigur a început să facă presiuni asupra acesteia, prin mesaje telefonice și conversațiile purtate, apelând la amenințări, la sentimente și alte modalități de influențare. Astfel, pârâtul a transmis sms-uri și a sunat-o în fiecare zi de nenumărate ori, a venit la domiciliul acesteia, i-a solicitat să meargă cu el în mașina pentru a discuta despre relația lor. Acest lucru s-a întâmplat de 2-3 ori în perioada 03-21 octombrie 2014, de fiecare dată aceasta fiind amenințată că, dacă nu va fi de acord să vorbească cu el, pârâtul va posta pe Facebook unele fotografii care se află în posesia sa, în care aceasta a fost surprinsă în timp ce făcea un duș sau că, le va face rău părinților ei, cu un pistol pe care a afirmat că l-a procurat.

Reclamanta a susținut că în aceste momente în care a vorbit cu pârâtul, a cedat și, pentru a se asigura că va fi lăsată să plece a fost de acord să se împăce, însă de fiecare dată, după ce reușea să scape a infirmat acest lucru.

A menționat că de fiecare dată pârâtul avea asupra sa un fel de pix telescopic ce avea vârful foarte ascuțit cu care o speria, chiar arătându-i o poza de pe internet care indica adâncimea până la care poate ajunge dacă i-l va înfige în cap.

A mai susținut reclamanta că pârâtul a convins-o de câteva ori să se întâlnească, sub amenințare. Astfel, pe data de 18 octombrie, în timp ce se întorcea de la serviciu, în dreptul Liceului, pârâtul a acostat-o și i-a cerut să urce în mașină, apoi a încercat să o forțeze în acest sens și numai când aceasta în început să țipe, a lăsat-o în pace. În seara aceleași zile i-a solicitat să se întâlnească, dându-i ... minute să se hotărăască dacă vine la ea sau se duce la părinții ei, pentru a-i omorî, dată la care aceasta i-a spus să nu mai insiste și să înțeleagă că între ei nu mai poate fi nimic și că, în măsura în care crede că îl poate ajuta în vreun fel să treacă mai ușor peste acest moment îl va ajuta.

Pârâtul nu a înțeles acest lucru și, în zilele următoare i-a comunicat că vrea să meargă împreună la munte. La refuzul său pârâtul a spus că nu contează ce vrea ea și că în 21.10.2014, după ce va ieși de la serviciu, o va lua la munte. Probabil, pentru a-și pune planul în aplicare. După ce aceasta s-a întors de la serviciu, a pătruns în curtea imobilului în care aceasta locuiește, fără a cere voie și doar la țipetele ei a plecat. Începând cu această dată, respectiv 21 octombrie 2014, a fost ultima dată când aceasta a mai luat legătura cu pârâtul, moment din care s-a hotărât să treacă peste sentimentele de compasiune și teamă și să aducă la cunoștința organelor de poliție comportamentul pârâtului.

Reclamanta a considerat că având în vedere aceste manifestări ale pârâtului, care denotă o violență fizică, verbală și chiar psihică asupra acesteia, precum și reacția acestuia la refuzul continuării conviețuirii, că viața, integritatea fizică și psihică îi este pusă în pericol, astfel că se impune emiterea unui ordin de protecție pe o perioadă de 6 luni față de pârât.

În drept au fost invocate Legea nr.217/2003 actualizată prin Legea nr.25/2012

Pârâtul nu a formulat întâmpinare.

La primire dosarului instanța din oficiu a numit apărător pentru pârât.

La termenul de judecată din data de 9.11.2014 s-a încuviințat pentru reclamantă proba cu înscrisuri, interogatoriul pârâtului și audierea unui martor, iar pentru pârât proba cu interogatoriul reclamantei.

Analizând cererea formulată de reclamantă, în raport de actele și lucrările dosarului, precum și de dispozițiile legale incidente în cauză, instanța a constatat că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, pentru următoarele considerente:

Reclamanta și pârâtul au avut calitatea de concubini în perioada octombrie 2011-11.08.2014 și au locuit la domiciliul pârâtului, așa cum a susținut reclamanta prin cererea de chemare în judecată, iar pârâtul prin răspunsurile date la interpelarea instanței.

Faptele la care face trimitere reclamanta, recunoscute în parte de către pârât, s-au petrecut ulterior încetării conviețuirii și fac obiectul unei cercetări penale așa cum a arătat și reprezentantul Parchetului de pe lângă Judecătoria

Din probatoriul administrat a rezultat că numai reclamanta este supusă de către pârât unei violențe fizice și psihice, nu și fiicele acesteia, iar aceste violențe nu s-au manifestat în prezența minoremilor.

Potrivit art. 1 alin. 1 din Legea 217/2003 republicată și modificată prin Legea nr.25/2012 scopul dispozițiilor este de ocrotire și sprijinire a familiei, de dezvoltare și consolidare a solidarității familiale, bazată pe prietenie, afecțiune și înțajutorare morală și materială a membrilor familiei, și constituie un obiectiv de interes național.

Aceasta dispoziție plasează în centru ocrotirii membrii familiei astfel că în cauza de față măsura trebuie dispusă atât pentru a proteja victima, reclamanta, față de violența psihică și fizică așa cum a fost ea definită de art.21 din același act normativ.

În sensul art. 22 lit.c din același act normativ prin membru de familie se înțelege persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți, astfel apărând și relațiile de concubinaj, însă cu condiția ca această relație să fie asemănătoare relației dintre soți. Părțile au demonstrat îndeplinirea acestei condiții susținând că au avut calitatea de concubini în perioada octombrie 2011-21.08.2014 și au locuit la domiciliul pârâtului.

De asemenea art. 22 lit.c din același act normativ, teza finală, impune o condiție premisă de admisibilitate, respectiv „în cazul în care conviețuiesc”. Din probatoriul administrat, așa cum rezultă din cererea de chemare în judecată, reclamanta din data de 21.08.2014 nu mai locuiește cu pârâtul, fapt recunoscut și de acesta și reclamantă la interpelarea instanței, astfel că în cauză nu este îndeplinită condiția conviețuirii motiv pentru care cererea devine inadmisibilă sub acest aspect, instanța neputând interveni, în aplicarea legii, asupra unor situații nereglementate de aceasta.

Există însă și soluții care dau o interpretare aparte noțiunii de conviețuire, apreciindu-se că, deși victima și agresorul nu mai conviețuiesc împreună, se poate da eficiență dispozițiilor art.5 lit.c coroborat cu art.23 din Legea 217/2003 dacă agresorul are posibilitatea de a vizita copiii minori ai părților în domiciliul victimei.

Constatăm că unele instanțe extind interpretarea noțiunii de violență și către beneficiari care nu se circumscriu legii speciale, în unele hotărâri fiind edictate ordine de protecție pentru diverse rude (unchi) agresate de alte rude (nepoți, fiul surorii decedate, etc.) pentru situații izolate care țin de conflicte grefate pe dezbaterea unor succesiuni. Din punctul nostru de vedere, de pildă, incidentele de agresare verbală cu prilejul unei întâlniri la locul situării imobilului ce reprezintă masa succesorală, pentru realizarea expertizei, nu ar putea să constituie de sine stătător un motiv rezonabil pentru emiterea unui ordin de protecție.

Nu este mai puțin adevărat că și petenții interpretează eronat dispozițiile Legii 217/2003, în practică fiind identificate cereri de emitere a unui ordin de protecție depuse de o persoană fizică împotriva vecinilor de apartament, de către un salariat împotriva unui coleg de birou, etc.. Aceasta ne face să credem că dispozițiile legale au fost insuficient promovate ca mesaj public la nivelul întregii societăți pentru a putea fi receptate în mod coerent atât de destinatarii textului de lege, cât și de publicul larg.

Conținutul cererii pentru emiterea unui ordin de protecție

Cererea privind emiterea ordinului de protecție se întocmește potrivit formularului de cerere, prevăzut în anexa care face parte integrantă din legea 217/2003.

Cererea este scutită de taxă judiciară de timbru.

Data fiind existența în cuprinsul legii a unui tipizat ce poate sprijini părțile în formularea unei acțiuni în instanță, cercetarea noastră nu a relevat în practică soluții prin care magistrații să fi adus în discuție motive de nulitate a cererilor privind emiterea ordinului de protecție. Chiar și în situația în care victimele aflate în adăposturi au înțeles să solicite instanței emiterea unui ordin de protecție într-o formulă adaptată nivelului lor de educație generală și juridică, solicitarea a fost preluată și adecvată de către reprezentanții structurilor competente cu atribuții în materia protecției victimelor violenței în familie. Acest tip de cereri au fost prelucrate în raport de modelul existent și înregistrate ca atare la instanțele competente.

Discuții au apărut în urma verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară relativ la parcurgerea procedurii de regularizare, conform noii proceduri civile, context în care soluționarea cauzelor ar întârzia nejustificat de mult.

Singura problemă semnalată este aceea legată de publicitatea informațiilor pe care victimele o reclamă, respectiv dificultatea de a afla despre existența acestui formular pentru a-l putea accesa și completa, dar aceasta este o problemă pe care am dezvoltat-o în contextul mai amplu al lipsei de informare adecvate pentru victime.

Procedura în fața instanței

Cererile se judecă de urgență, în camera de consiliu, participarea procurorului fiind obligatorie. Citarea părților se face potrivit regulilor privind citarea în cauze urgente.

La cerere, persoanei care solicită ordinul de protecție i se poate acorda asistență sau reprezentare prin avocat. Asistența juridică a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție este obligatorie.

În caz de urgență deosebită, instanța poate emite ordinul de protecție chiar în aceeași zi, pronunțându-se pe baza cererii și a actelor depuse, fără concluziile părților.

Procurorul are obligația de a informa persoana care solicită ordinul de protecție asupra prevederilor legale privind protecția victimelor infracțiunii.

Judecata se face de urgență și cu precădere, nefiind admisibile probe a căror administrare necesită timp îndelungat. Prin Legea 351/2015 în vigoare de la 02.01.2016, soluționarea cererilor pentru emiterea ordinului de protecție **nu poate depăși un termen de 72 de ore** de la depunerea cererii.

Pronunțarea se poate amâna cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordinului se face în cel mult 48 de ore de la pronunțare.

Victima poate renunța la judecarea cererii privind ordinul de protecție.

Ordinul de protecție este executoriu. La cererea victimei sau din oficiu atunci când împrejurările cauzei impun astfel, instanța va putea hotărî ca executarea să se facă fără somație sau fără trecerea vreunui termen.

Hotărârea prin care se dispune ordinul de protecție este supusă numai recursului, în termen de 3 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor.

Instanța de recurs poate suspenda executarea până la judecarea recursului, dar numai cu plata unei cauțiuni al cărei quantum se va stabili de către aceasta. Recursul se judecă cu citarea părților. Participarea procurorului este obligatorie.

Analiza jurisprudențială a relevat dificultăți de corelare a legii speciale cu noua legislație procesual civilă. Până la intrarea în vigoare a noului cod, calea de atac în cauzele având ca obiect emiterea ordinului de protecție era cea prevăzută în textul de lege anterior menționat, respectiv cea a recursului. Potrivit art. 3 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind codul de procedură civilă, dispozițiile acestuia „se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare”. Art. 7 (1), din același act normativ, prevede că „dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel, ori de câte ori printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță este „definitivă”, de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, aceasta va fi supusă numai apelului la instanța ierarhic superioară”.

Totodată la alin.(2) al articolului anterior enunțat, se stabilește că „dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul în care printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță

este „supusă recursului” sau că „poate fi atacată cu recurs” ori, după caz, legea specială folosește o altă expresie similară”.

Cauzele, având ca obiect *ordin de protecție*, au fost soluționate de către instanțele de control judiciar în perioada analizată, în apel sau în recurs. Astfel, după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, instanțele în marea lor majoritate, apreciind că sunt aplicabile dispozițiile legale anterior menționate și că regula este soluționarea în calea de atac a apelului, au procedat la judecarea acestor cereri:

1. în apel, calea de atac formulată de parte fiind cea a apelului;
2. în apel, după recalificarea căii de atac a recursului formulat de parte (Tribunalul București –Secția a V-a Civilă în dosarul nr. .../301/2013).

S-au constatat însă și situații în care unele tribunale au judecat acest gen de cauze și după data de 15.02.2013 ca instanțe de recurs, procedând în trei modalități distincte:

1. fie au respins recursul, ca inadmisibil, în raport de dispozițiile mai sus enunțate, apreciindu-se că sunt incidente în cauză dispozițiile art. 457 alin. 3 Cod procedură civilă, în conformitate cu care, „dacă instanța respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, exercitată de partea interesată, în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii cu privire la calea de atac, hotărârea pronunțată de instanța de control judiciar va fi comunicată, din oficiu, tuturor părților care au luat parte la judecata în care s-a pronunțat hotărârea atacată. De la data comunicării începe să curgă, dacă este cazul, termenul pentru exercitarea căii de atac prevăzute de lege”(Tribunalul Caraș Severin în dosarul nr. .../290/2013; Tribunalul Mureș în dosarul nr. .../320/2013; Tribunalul Botoșani în dosarul nr. .../217/2013; Tribunalul Timiș în dosarul nr. .../325/2013, Tribunalul Mehedinți în dosarele nr..../225/2013, nr. .../225/2013 și nr. .../225/2013);

2. fie au recalificat calea de atac a apelului în recurs (Tribunalul Arad în dosarul nr. .../250/2013, înregistrat inițial în sistem la data de 20.05.2013)

3. fie au soluționat cauza în recurs, respingând ca inadmisibilă cererea, în baza art. 83 alin. 3 din noul Cod de procedură civilă (Tribunalul Harghita în dosarul nr. .../326/2013; Tribunalul Suceava în dosarul nr. .../314/2013).

Apreciem ca la acest moment calificarea căii de atac în această materie nu se poate face decât raportat la normele Noului Cod de Procedură Civilă.

Calea de atac se judecă cu citarea părților. Participarea procurorului este obligatorie.

PROPUNERI DE CLARIFICARE A CADRULUI NORMATIV:

- reglementări exprese în legea specială în sensul suprimării procedurii de regularizare a cererii prevăzută de dispozițiile art. 200 Cod procedură civilă raportat la caracterul urgent al acestor tipuri de cerere, atât în fața instanțelor de fond, cât și a celor de control judiciar;

- modificarea art. 30 din Legea nr. 217/2003, cu raportare la art. 27 din același act normativ în sensul ca sfera de incidență a acestuia din urmă să nu fie limitată în mod exclusiv, la procedura de judecată în fața instanței de fond, urmând a fi reglementate și dispoziții similare pentru instanțele de control judiciar.

Ordinul de protecție se comunică de îndată. Legea 272/2015 stabilește că o copie de pe dispozitivul hotărârii prin care s-a dispus emiterea ordinului de protecție **se comunică în maxim 5 ore** de la momentul pronunțării hotărârii structurilor Poliției Române în a căror raza teritorială se află locuința victimei și a agresorului.

Ordinul de protecție prin care se dispune oricare dintre măsurile prevăzute de lege se pune în executare de îndată, de către sau, după caz, sub supravegherea poliției.

Pentru punerea în executare a ordinului de protecție, polițistul poate intra în locuința familiei și în orice anexă a acesteia, cu consimțământul persoanei protejate sau, în lipsă, al altui membru al familiei.

Organele de poliție au îndatorirea să supravegheze modul în care se respectă hotărârea și să sesizeze organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executare.

Încălcarea oricăreia dintre măsurile prevăzute de lege și dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiunea de nerespectare a hotărârii judecătorești și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an. Împăcarea înlătură răspunderea penală.

La expirarea duratei măsurilor de protecție, persoana protejată poate solicita un nou ordin de protecție, dacă există indicii că, în lipsa măsurilor de protecție, viața, integritatea fizică sau psihică ori libertatea i-ar fi puse în pericol.

Persoana împotriva căreia s-a dispus o măsură prin ordinul de protecție pe durată maximă poate solicita revocarea ordinului sau înlocuirea măsurii dispuse.

Revocarea se poate dispune dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

- a) agresorul a respectat interdicțiile sau obligațiile impuse;
- b) agresorul a urmat consiliere psihologică, psihoterapie, tratament de dezintoxicare sau orice alta formă de consiliere sau terapie care a fost stabilită în sarcina sa ori care i-a fost recomandată sau a respectat măsurile de siguranță, dacă asemenea măsuri s-au luat, potrivit legii;
- c) dacă există indicii temeinice că agresorul nu mai prezintă un real pericol pentru victima violenței sau pentru familia acesteia.

Cererea de revocare se soluționează cu citarea părților și a unității de poliție care a pus în executare ordinul de protecție a cărui revocare se solicită. Participarea procurorului este obligatorie.

Dacă, odată cu soluționarea cererii, instanța constată existența uneia dintre situațiile care necesită instituirea unei măsuri de protecție specială a copilului, va sesiza de îndată autoritatea publică locală cu atribuții privind protecția copilului.

Cercetarea jurisprudenței pronunțate în materie a relevat existența în practică a unor interpretări diferite date de către instanțe ideii de risc la care victima este supusă, tipului de probatorii ce pot fi administrate, dar și diferențe legate de necesitatea citării sau nu a agresorului. De asemenea, au fost identificate soluții diametral opuse ale instanțelor de control judiciar din perspectiva luării măsurii de obligare a agresorului de a urma consiliere psihologică, psihoterapie sau tratamente în scopul dezintoxicării.

Deosebit de interesantă ni se pare problema adusă în discuție de decizia civilă nr.XXX /2015 a Tribunalului București – Secția Civilă (nepublicată), prin care instanța de apel analizează posibilitatea emiterii unui ordin de protecție fără citarea părților. Astfel, articolul 27 alin.5 din Legea 217/2003 dă posibilitatea instanței de a emite ordinul de protecție chiar în aceeași zi, pronunțându-se pe baza cererii și a actelor depuse, **fără concluziile părților**. Alineatul 4 al aceluiași text de lege arată că asistența juridică a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție este obligatorie. În speță, instanța de fond a constatat că reclamanta a avut o relație de concubinaj cu pârâțul agresor, dar a pus capăt relației pe fondul comportamentului agresiv al partenerului. Se reține de către instanța de fond că în luna august 2014 pârâțul s-a automutilat, a intrat sângerând în dormitorul în care reclamanta dormea cu copilul minor în vârstă de 4 ani, spunându-i că nu mai vrea să trăiască. După ce reclamanta i-a îngrijit rănile, pârâțul a coborât la parterul casei și a tras un foc de armă. Reclamanta s-a deplasat imediat să vadă ce s-a întâmplat cu pârâțul, constatând

că pârâtul trăiește. Acesta a amenințat-o că o omoară și că apoi se va sinucide, a atacat-o pe reclamantă cu un cuțit, victima pierzându-și cunoștința. Când victima și-a revenit, pârâtul o lovea peste față, spunându-i că vrea să fie conștientă că va muri. Agresorul a continuat să amenințe victima cu pistolul, a lovit-o și a agresat-o sexual. Pe acest fond victima a cerut emiterea ordinului de protecție în procedura edictată de art.27 alin.5. Instanța de fond a interpretat acest text de lege în sensul că sintagma *fără concluziile părților* are în vedere luarea măsurii *fără citarea părților* și, respectiv fără prezența unui avocat din oficiu pentru agresor. Instanța de control judiciar a considerat că textul de lege nu conferă o asemenea posibilitate.

„Apelul este fondat și va fi admis în temeiul art. 480 alin. 3 teza a II-a Cod procedură civilă, tribunalul constatând că soluționarea cererii de către prima instanță de fond s-a făcut, în mod greșit, fără citarea părților. În considerarea dispozițiilor art. 27 alin. 2 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, conform cărora citarea părților în cazul cererii pentru emiterea ordinului de protecție se face potrivit regulilor privind citarea în cauze urgente, tribunalul apreciază că și în această ipoteză citarea părților este obligatorie. Citarea se face conform regulilor privind citarea în cauze urgente, posibilitatea de a soluționa cauza fără citarea părților nefiind prevăzută de actul normativ de referință. Are, de asemenea, caracter nederogatoriu de la regula citării, dispoziția conținută de alineatul 5 al art. 27, care stabilește că în caz de urgență deosebită, instanța poate emite ordinul de protecție chiar în aceeași zi, pronunțându-se pe baza cererii și a actelor depuse, fără concluziile părților. În această situație, persoana împotriva căreia se solicită ordinul de protecție, citată printr-o modalitate de comunicare adecvată caracterului urgent al litigiului, are posibilitatea de a depune întâmpinare și, eventual, înscrisuri, prin care să combată susținerile reclamantului. Caracter imperativ au și dispozițiile art. 27 alin. 4 din Legea nr. 217/2003, conform cărora asistența juridică a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție este obligatorie. Dat fiind faptul că prin emiterea ordinului de protecție sunt îngădite unele drepturi personale, pârâtul trebuie să aibă cunoștința de demersul procesual inițiat împotriva sa și să beneficieze de asistență juridică. În aceste circumstanțe, la termenul de judecată din data de 09.12.2014, la care apelantul nu a fost citat și nu i-a fost asigurată asistența juridică, prima instanță a soluționat cererea cu încălcarea principiului dreptului la apărare, încălcare ale cărei efecte nu pot fi înlăturate decât prin rejudecarea cauzei. Sub acest aspect tribunalul apreciază că înștiințarea apelantului-pârât cu privire la proces și asigurarea asistenței sale juridice erau obligatorii, fiind reglementată de dispoziții legale cu caracter imperativ și circumscriindu-se drepturilor la apărare și de a beneficia de un proces echitabil și corect, drepturi garantate de Constituția României și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.”

În acest context se pune în mod firesc întrebarea cum s-ar putea da eficiență dispozițiilor legale ce permit emiterea ordinului de protecție în aceeași zi, cunoscute fiind constrângerile de ordin administrativ cu care instanțele se confruntă relativ la posibilitatea de a transmite în aceeași zi citațiile și de a asigura prezența unui apărător din oficiu. Apreciem că o intervenție de ordin legislativ prin care sintagma „fără concluziile părților” să fie înlocuită cu aceea de „fără citarea părților” ar putea elimina orice divergențe de interpretare în practică.

De asemenea, analiza hotărârilor judecătorești pronunțate în materie a evidențiat că motivele de declarare a căilor de atac de către Ministerul Public au vizat în exclusivitate aspecte ce țin de legala constituire a completului și de legalitatea procedurilor desfășurate în primă instanță, nefiind aduse în discuție aspecte ținând de fondul cauzei. Motivele de apel formulate de Ministerul Public atestă însă că unele instanțe înțeleg să soluționeze cererile de emitere a unui ordin de protecție fără participarea procurorului, soluție ce contravine cerințelor obligatorii prevăzute de lege.

Controverse în jurisprudență; ce poate reprezenta sau nu motiv temeinic pentru emiterea unui ordin de protecție

Cercetarea hotărârilor judecătorești pronunțate la nivel național în spețe având ca obiect emiterea unui ordin de protecție a evidențiat că în majoritatea pricinilor instanțele interpretează diferit noțiunea de violență și, mai ales, ideea de risc relativ la posibilele consecințe la care victimele sunt expuse, prin prisma probelor administrate în cauză. Redăm mai jos un extras dintr-o decizie pronunțată de Tribunalul București, ce relevă interpretările radical diferite date de două instanțe bazate generic pe același material probator. Hotărârea primei instanțe are o motivare sumară, rezumându-se să arate că sarcina probei incumbă victimei.

Tribunalul, judecând calea de atac, relevă că probatoriul din dosar evidențiază fără dubiu existența unor violențe verbale și de natură psihică la adresa soției și a fiicei, precum și a unor agresiuni fizice față de soție. Situații de acest gen au fost identificate des în jurisprudență, context care impune, din punctul nostru de vedere, elaborarea unor scale ale riscului aplicabile încă de la momentul intervenției poliției și care să poată să fie accesibile și instanțelor de judecată.

Nu este mai puțin adevărat că unele instanțe au apreciat în mod greșit că violența verbală nu este de natură să justifice emiterea unui ordin de protecție. Așa cum arătam mai sus, violența verbală este la fel de gravă din perspectiva consecințelor traumatizante față de victimă ca și violența fizică, sens în care apreciem ca incorectă practica de a respinge emiterea unor ordine de protecție pe argumente ce țin exclusiv de absența violenței fizice și de nerecunoașterea efectelor violenței verbale și psihologice.

Tribunalul

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei sub nr. ... la data de 06.12.2014, reclamantele X și Z1 prin reprezentant legal X în contradictoriu cu pârâtul Y, au solicitat emiterea ordinului de protecție prin care să se dispună: evacuarea temporară a pârâtului din locuință; limitarea dreptului de folosință al pârâtului, dacă este posibil, doar asupra unei părți a locuinței comune, astfel încât pârâtul să nu vină în contact cu victimele; obligarea pârâtului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victime; obligarea pârâtului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de reședința, locul de muncă sau unitatea de muncă a persoanelor protejate locuința din interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod cu victima; încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora.

În motivarea cererii, soția-reclamantă X a arătat că încă de la încheierea căsătoriei, din 2000, pârâtul a manifestat agresivitate verbală și fizică față de aceasta; la data de 21.10.2014 reclamanta a apelat serviciul de urgență 112 întrucât a fost supusă unei agresivități severe.

A arătat că minora Z1, având vârsta de ...ani suferă de epilepsie și necesită îngrijire specială; deși soții s-au separat în fapt, arată reclamanta că pârâtul pătrunde în camera folosită de reclamante și exercită violențe fizice și verbale; au arătat că violențele fizice sunt stopate doar prin intervenția minorei în conflictul părinților, întrucât pârâtul nu exercită violențe fizice asupra minorei. Cu o săptămână în urmă, pârâtul a agresat-o fizic pe soția sa, atât de grav încât a hotărât să se adreseze medicului pentru emiterea certificatului medico-legal și să promoveze prezenta cerere.

Urmare a descrierii sumare a faptelor de violență, la interogatoriul din oficiu administrat reclamantei/victimă aceasta a arătat că violențele exercitate de soț asupra ei datează de la începutul căsătoriei și că în ultimii 8 ani acestea au devenit mai grave ; a arătat totodată că pârâtul exercită și violență verbală, constând în înjurături și amenințări și că pe durata desfășurării conflictelor exercită și acte de vandalism asupra bunurilor din casă.

În data de 21.10.2014 reclamanta a solicitat intervenția poliției apelând la serviciul de urgență 112 pentru aplanarea unor violențe verbale însă după intervenția poliției pârâtul a lovit-o și a amenințat-o cu moartea.

Prin Sentința civilă nr. pronunțată de Judecătoria ... în dosarul nr., prima instanță a respins ca neîntemeiată cererea având ca obiect „emiterea ordinului de protecție”, privind pe reclamantele X și Z1 în contradictoriu cu pârâtul Y.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța a reținut că potrivit dispozițiilor art. 249 Cod procedură civilă cel care face o susținere în cursul procesului trebuie să o dovedească, în afară de cazurile anume prevăzute de lege. Rezultă că sarcina probei revine reclamantei, iar în cazul de față reclamanta nu a administrat probe în dovedirea susținerilor din cuprinsul cererii de chemare în judecată.

Prima instanță a apreciat că recunoașterea pârâtului cu ocazia administrării interogatoriului din oficiu vizând un act singular de violență fizică reciprocă (constând în îmbrânceli reciproce), nu este de natură să producă starea de pericol care să justifice intervenția instanței în limitarea drepturilor și libertăților pârâtului prin emiterea unui ordin de protecție, astfel că instanța a respins cererea ca neîntemeiată și a obliga reclamanta la suportarea cheltuielilor de judecată.

Analizând cererile și apărările părților, probele administrate în cauză, sentința primei instanțe și motivele de apel invocate de către reclamante, tribunalul constată că apelul este fondat și urmează să fie admis conform art. 480 alin. 2 Cod procedură civilă, prima instanță pronunțând o hotărâre nelegală și netemeinică.

Astfel, analizând probele administrate în cauză la prima instanță, dezvoltate în apel, tribunalul reține că reclamanta X a dovedit actele de violență fizică și psihică exercitate de soțul pârât împotriva sa, respectiv, alte situații prin care pârâtul o expune unui pericol real, care impune emiterea unui ordin de protecție în condițiile Legii nr. 217/2003.

Se reține violența fizică, violența psihică, limbajul injurios și o stare permanentă de tensiune întreținută în familie de către soțul pârât, actele de violență fiind îndreptate împotriva soției și nu împotriva fiicei.

Tribunalul constată că în cauza de față se regăsesc situațiile prevăzute de lege care pot fi reținute în sarcina pârâtului, ca fapte care să reprezinte o stare de pericol iminent pentru soția-reclamantă. Nu pot fi reținute însă astfel de fapte în raport cu fiica Z1.

Fondul conflictual pe care-l menține pârâtul, indiferent de cauza reală a acestuia, care nu face obiectul acestei cauze, i-au putut și îi pot crea soției-reclamantă, o temere justificată, că ar putea fi supusă unor violențe fizice mai grave din partea soțului.

Astfel, din ansamblul probelor administrate în cauză, tribunalul reține că, fie atunci când se întâlnesc în locuința comună, fie atunci când se întâlnesc în alte locuri întâmplător, între cei doi soți izbucnesc conflicte care pot degenera în acte de violență fizică și psihică.

Situația de fapt relevantă mai sus, reclamă o măsură de protecție, care are, în primul rând rolul de a preveni conflictele și nu de a sancționa atitudinea pârâtului, care poate fi provocat la rândul său, să aibă o astfel de atitudine negativă.

În raport cu starea relațiilor în care se află părțile, tribunalul constată că în mod nelegal și netemeinic, printr-o administrare insuficientă a probelor în cauză, prima instanță a reținut ca nu se impune emiterea unui ordin de protecție.

Exemple de motive temeinice reținute de instanțe pentru emiterea ordinului de protecție:

„Reclamanta a menționat că a trecut prin scene de coșmar atunci când pârâtul a aruncat cu benzină pe ușa apartamentului său și a aprins focul sau atunci când acesta a spart geamurile ușilor de la intrarea în bloc. A arătat reclamanta că pentru incidentele petrecute a formulat plângeri penale împotriva pârâtului, singurele sancțiuni aplicate acestuia fiind cele cu amendă. A dovedit reclamanta că este terorizată de pârât, care o amenință, o jignește, o sună în mod obsesiv și o urmărește, provocându-i o stare de panică și de tensiune continuă. A mai arătat martorii că pârâtul face scandal la locul de muncă al reclamantei...., intrând în spațiul comercial și stând aici ore șir, pârâtul neavând un loc de muncă stabil.”

„Violența pârâtului este una psihică prin presiunea exercitată asupra reclamantei pentru a accepta realitatea impusă de acesta, alternând asigurările de iubire și profund atașament cu amenințări și injurii chiar în cuprinsul aceluiași mesaj și încercarea de a face pe reclamantă să se simtă obligată pentru tot sprijinul pe care i l-a acordat pârâtul în timpul relației de concubinaj. „Te iubesc și te iubesc la fel! Câți bărbați oferă partenerelor lor astfel de cadouri? --- sprijin în perioada șomajului cu mâncare, cu băuturi și țigări străine, din sudoarea mea, din ciubucurile mele... ----încadrarea ta --- ajutorul medical pentru prietenele tale ---, mama ei --- încadrarea maică-tii ----copilul nostru pentru care m-am implicat pe toate planurile total...” sau „Neînțelegerea acestei elementare logici confirmă diagnosticul de psihopatie certă. Nu e o invenție a mea, ci e comportamentul tău!”. Se poate observa și inducerea unei stări de vinovăție pentru starea de sănătate a pârâtului: „Poți să afirmi cu sânge rece că nu te interesează problema mea de sănătate pe care o agravezi cu stresul permanent, pe care mi-l produci zilnic. Pe mine m-au privit toate problemele tale și de sănătate și de școală și de viață și de serviciu și cele alor tăi din familie și prietene !!!!!!!”. Alte mesaje au caracter amenințător: „Totul și toți vor plăti! Eu nu voi renunța la familia mea, la copilul meu!!!”, „Mă rog permanent pentru sănătate, pentru familia mea și aștept ziua dreptății!!!”, „Mă rog în permanență să te judece Dumnezeu după faptele tale de minciună, escrocherie, căpățuială prin furt, sadism!!!”, sau conțin jigniri: „Criminala –Criminală—Criminală – Criminală!!! și acum stai ascunsă în casa mea și nu răspunzi la telefon”, „bestialitate satanică”, „să-ți fie rușine!”, „Ai comportament de autist. Consultă un specialist”, „Tu ai demonstrat în timp exact contrariul, lipsa de omenie! și un comportament și o educație nefastă: furatul prietenului celei mai bune prietene, sărutatul cu vărul meu, cuplatul cu tipul de la, minciunile ordinare că nu mă ocup de copil, că ai cumpărat cu banii tăi casele, că nu răspunzi la telefon, că te-ai cuplat cu cel cu care ai pus la cale toate mârșăviile proceselor, etc., etc., etc., toate îți arată adevăratul caracter!”

„Perioada de liniște a durat foarte puțin, pârâtul continuând să manifeste un comportament violent atât la adresa sa, cât și a copilului. Au existat multe incidente violente după ce pârâtul a revenit în domiciliu, reclamanta și copilul au fost alungați și alergați pe străzi desculți și cu haine de casă, au fost loviți cu brutalitate, înjurați și înjosiți de acesta. În luna februarie 2014, pârâtul în urma unui scandal a luat un topor cu care a spart toate geamurile de termopan ale casei, familia rămânând în plină iarnă fără geamuri. În toata această perioadă s-a refugiat de multe ori la diferite cunoștințe pentru scurt timp până se liniștea pârâtul.”

„În opinia instanței, s-a dovedit manifestarea din partea pârâtului a trei tipuri de violență, în sensul art.4 din Legea nr.217/2013: violența verbală (caracterizată prin adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare), violența psihologică (constând în impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică) și violența fizică, în special față de reclamanta X., violențe care au dus la grave perturbări desfășurării normale a existenței reclamantelor și minorilor. Deosebit de relevante sunt, în opinia instanței, susținerile minorilor audiați în camera de consiliu, în absența părinților. Z în vârsta de ... ani, a arătat ca nu vrea să se mai întâlnească cu tatăl său pentru că « «urla cu o voce de parcă ar fi viclean și rău », copilul punându-si dopuri de urechi ca să nu-l

audă. Minorul nu mai dorește să îi ducă tatăl la școală pentru că urlă și îi face de râs, îi ceartă fără motiv. Acest aspect este revelat și de fiica păților, (...), în vârsta de 9 ani, care a arătat, de asemenea, că ultimul scandal făcut de tatăl lor a fost duminică, 15.01.2015, în fața casei. Din susținerile acesteia, instanța mai reține că pârâtul a bătut-o pe mama lor, reclamanta, de mai multe ori, o dată lăsând-o fără cunoștință, de față cu minorii. Pe (...), tatăl său l-a bătut chiar de ziua lui, iar pe (...) a numit-o «cățea». Pârâtul i-a dat afară din casă de mai multe ori, a jignit-o și a îmbrâncit-o pe bunica și îi inspira o stare de teamă. Instanța are convingerea că suferința minorilor este reală și independentă de eventuale influențe ale mamei și bunicii asupra acestora. Momentele în care copiii se simt bine în prezența tatălui lor sunt acoperite în mod covârșitor de cele în care sunt speriați din cauza acestuia sau cel puțin supărați că le jignește mama sau că țipă la ei în fața colegilor.

„Astfel, a ajuns în situația de a se teme pentru viața sa și a copiilor săi, având în vedere că amenințările cu moartea vizează și pe fiica sa din prima căsnicie, A. În urmă cu câteva zile pârâtul i-a pus un cuțit de bucătărie la gât, sub privirile îngrozite ale fiului lor în vârstă de ani, spunându-i că mai are de trăit doar câteva zile, amenințându-o din nou că o va ucide după care își va lua și el viața. Mai mult decât atât, pârâtul o sună cu insistență în fiecare zi pentru a o amenința, inclusiv în timpul programului de lucru, ceea ce îi creează reale probleme la locul de muncă, luând legătura telefonic chiar și cu șeful său pentru a-i aduce o serie de injurii. Poliția din localitate are de asemenea cunoștință de comportamentul violent al soțului său, fiind nevoită să apeleze la serviciul de urgență 112 pentru a pune capăt unor scandaluri.”

„Din aceste perspective, instanța constată că gradul de înțelegere al faptelor de către pârât este unul foarte redus, întrucât acesta are concepții asupra vieții învechite, de tip medieval, apreciind că reclamanta trebuie să se încadreze în tiparul și în condițiile de viață impuse de acesta.”

„Reclamanta beneficiază de venituri modeste, este în vârstă de ...ani și potrivit declarațiilor testimoniale extrajudiciare, certificat medico-legal nr. ... este victima manifestărilor violente din partea fiului său. Martora ---, fiica reclamantei și sora pârâtului, a declarat că fratele său obișnuiește în mod constant să provoace scandal pe fondul consumului de alcool, aceste manifestări violente vizând în special persoana reclamantei. Același lucru l-au declarat și martorii ---, ---. Martorii audiați au descris în concret manifestările pârâtului față de mama sa arătând: ”Fratele meu locuiește în aceeași casă cu mama mea. În timp ce ne aflam acolo, pe fondul consumului de alcool, fiind în stare de ebrietate inculpatul a provocat scandal, a încercat să dărâme un gard al grădinii aparținând mamei mele. Am încercat să-l opresc, dar nu am reușit. Am revenit la domiciliul mamei mele, a venit și inculpatul, dar nu pot preciza exact ora, era pe seară și a început să arunce cu bolovani în mine și în direcția casei. Am anunțat serviciul 112. Au venit organele de poliție la fața locului, l-au transportat pe fratele meu la spital, unde i s-a administrat un calmant și a fost trimis din nou la domiciliu. Între fratele meu și partea vătămată există un conflict permanent; o împinge, o scoate din casă și îi solicită bani. Mă aflam la mama în casă, inculpatul a intrat, a împins-o, mama i-a spus să se liniștească, a apucat-o de mână și a împins-o.” Reclamanta din prezenta cauză a suferit multiple leziuni în luna iulie 2013 și la sfatul fiicei sale --- s-a prezentat la Cabinetul de Medicină Legală pentru eliberarea unui certificat medico-legal. Din actele existente la dosarul cauzei (bilet de ieșire din spital din anul 2010, raport expertiză medico-legală psihiatrică), rezultă că pârâtul prezintă diagnosticul de “tulburare organică de personalitate. Psihosindrom de dependență etanolică”. Pârâtul din prezenta cauză a fost trimis în judecată prin rechizitoriul nr. ... al Parchetului de pe lângă Judecătoria ... ca urmare a plângerii prealabile formulată de reclamanta din prezenta cauză, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de “lovire sau alte violențe” prevăzută de art. 180 cod penal.”

„Ultima agresare fizică, care a „încurajat-o”, de altfel, să introducă prezenta cerere, s-a consumat în după-amiaza și seara zilei de 05.01.2013 ..., când în autoturismul proprietate personală, cu care se întorceau, împreună cu copiii, de la un „grătar”, unde a fost cu niște prieteni, pârâtul i-a

aplicat 2 pumni în față, provocându-i scurgere de sânge din nas și buza superioară, continuând acasă, când a luat-o de păr, a târât-o prin casă și a lovit-o cu pumnii și picioarele, reușind să-i fractureze piramida nazală și să-i tumefieze întreaga față: ochi, obraji, bărbie (așa cum reiese din fotografiile făcute în spital, la 3 zile după agresiune). Totodată pârâtul, cât și mama acestuia, venită la ei în casă, au încercat să o oprească să meargă la spital sau să primească îngrijiri de orice fel. Într-un târziu, văzând că situația este gravă, pârâtul a permis fiicei lor să sune la 112, lucru care s-a și întâmplat. În scurt timp, la domiciliul acestora au ajuns echipaje de salvare și poliție și a fost transportată de urgență la spital... În aceste condiții, a fost internată, mai întâi, la secția urgențe, care a transferat-o, datorită afecțiunilor grave nazale și hemoragiei nazale, la secția ORL a aceluiași spital, unde a stat internată din 05.01.2013 în 14.01.2013, conform Bilet externare/Scrisoare medicală atașată. Drept urmare, Spitalul... a eliberat Certificatul medico-legal nr., stabilind că leziunile traumatice necesită 18-19 zile de îngrijiri medicale. Instanța consideră actele de violență exercitate de pârât în mod repetat, cu atât mai grave, cu cât acestea au avut loc de cele mai multe ori, în prezența copiilor minori, cărora le-a indus o stare de groază și teroare.”

S-a mai constatat din analiza de jurisprudență o divergență de opinii din perspectiva luării măsurilor restrictive prevăzute de ordinul de protecție în situația în care agresorul este tatăl, iar măsurile ar viza copiii minori ai acestuia. Instanțele de fond, în unanimitate relevă hotărârile cercetate, au luat măsuri restrictive pentru protejarea minorilor făcând vorbire de interesul superior al copilului. Instanțele de control judiciar însă apreciază că genul acesta de măsuri trebuie să fie luat cu extremă precauție pentru a nu limita dreptul tatălui de a avea relații personale cu copiii săi minori. Considerăm că în orice împrejurare instanța investită cu emiterea unui ordin de protecție ce vizează și situația copiilor minori ai părților trebuie să se raporteze la interesul superior al copilului și să cerceteze atent, prin prisma probelor administrate, dacă manifestările agresorului periclitează acest interes.

Tot din examinarea jurisprudenței instanțelor superioare, am putut constata o reticență a acestora și în ceea ce privește obligarea agresorilor la efectuarea unor ședințe cu experți psihologi sau a unor tratamente de dezintoxicare. Multe din hotărârile pronunțate în căile de atac înlătură măsurile de acest gen dispuse de instanțele de fond, cu argumente ce țin de respectarea prioritară a drepturilor omului. Din punctul nostru de vedere, instanțele de control judiciar, dar și primele instanțe, nu trebuie să piardă din vedere asigurarea unui echilibru corespunzător al respectului drepturilor omului pentru toți participanții la această procedură, nu numai pentru agresori. Un astfel de echilibru implică o analiză transversală a dreptului la viață, la sănătate și integritate corporală, a dreptului la demnitate, corelat cu dreptul de a avea o viață de familie, astfel cum aceste drepturi sunt edictate nu numai în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ci și prin alte tratate internaționale.

Judecătorii consultați pe parcursul cercetării au adus în discuție eficiența măsurilor dispuse prin ordinele de protecție, în condițiile în care monitorizarea punerii în practică a acestora conturează ideea unei lipse reale de protecție în teren a victimelor.

Propuneri de „*lege ferenda*” care să eficientizeze măsurile luate:

- implementarea dispozițiilor Convenției de la Istanbul privind ordinul de restricție în urgență; acordarea pentru procuror a posibilității de a emite acest ordin;
- proceduri clare și rapide de intervenție pentru organele de poliție;
- introducerea monitorizării prin brățara electronică după modelul spaniol;
- înnăsprirea dispozițiilor Codului penal privind nerespectarea hotărârilor judecătorești.

De asemenea, cercetările efectuate în teren de specialiști au atestat, pe de altă parte, eficiența măsurilor legate de adăpostirea victimelor într-un centru de protecție și calitatea muncii depuse

de personalul implicat în aceste activități. Aceasta ne face să susținem necesitatea extinderii numărului centrelor de adăpost și protecție la nivel național, cu focus pe regiunile cele mai afectate de flagelul violenței domestice.

Aspecte desprinse din analiza interviurilor de grup cu beneficiare - studiu transcena

ce apreciază la serviciul de care beneficiază:

- personalul - înțelegător - „ori ce câte ori avem o problemă, ne ascultă și încercăm să rezolvăm”, cald, calm, răbdător, le ajută în probleme practice, „sunt sincer interesate să ne ajute...”
- însoțirea/acompanierea: „vin cu noi unde e nevoie..la avocat... instanță... poliție etc.”
- confort - „am tot ce ne trebuie, mie și copiilor..e o ușurare că nu trebuie să mă gândesc de unde să fac rost de bani pentru curent, încălzire, medicamente...”

ce ar fi ajutat victima să iasă mai repede din situația de violență:

- „să știu de acest centru... eu am aflat de la...(persoana care a ajutat-o când a avut loc episodul în urma căruia a ajuns la centru)... dar nu știam, nu am auzit, nu mi-a spus nimeni...”
- „poliția să aibă putere să intervină, să ia măsuri (față de agresor)”

dificultăți - obstacole

- găsirea unui loc de muncă
- găsirea unei locuințe - închiriate, locuință socială – unde să se mute după terminarea perioadei de ședere în adăpost
- situația administrativ-locativă - dacă domiciliul beneficiarei este în altă localitate și centrul primește doar din localitatea în care funcționează

Dificultăți relevate în practică relativ la măsurile de protecție grefate pe utilizarea adăposturilor:

Mai multe beneficiare consideră **prea scurtă perioada de ședere:**

- una din beneficiare spune că 3 luni, chiar și cu prelungire, este suficient pentru ca femeile să aibă timp să-și revină, după ce intră în centru au nevoie de câteva zile, „poate și 2-3 săptămâni”, pentru a se întări emoțional, „sufletește” după suferința-trauma-episodul de violență și oboseală acumulată, să se „întărească cu încrederea în sine”, să prindă putere să meargă mai departe, apoi să urmeze un curs - să-și găsească un loc de muncă și apoi o chirie unde să meargă copiii „unele colege care au stat aici, au plecat...mi-au spus că pleacă pentru că le-ar prinde iarna (momentul când ar expira contractul de ședere) și dacă nu vor avea unde să meargă - fără bani/loc de muncă... - ar trebui să se întoarcă și ar fi vai de ele că nu au apucat să pună ceva pe iarnă (conserve, murături).., o vor încasa rău... (din partea partenerului nemulțumit că au lipsit tocmai în perioada de pus pe iarnă) așa că mai bine pleacă acum,,
- altă beneficiară: „eu nu pot să merg la lucru...(a rămas cu sechele după ultimul episod de violență) și am un venit mic din care nu pot plăti chirie, nu știu ce voi face...”
- altă beneficiară: „salariul meu este cel minim pe economie, am 3 copii, caut gazdă, dar mi se spune că nu primesc cu copii”
- o beneficiară: „divorțul meu durează deja de multe luni... a trebuit să merg la mediator înainte de a ajunge la judecătorie, a luat timp și pentru că nu am avut banii pentru mediator...”

ORDONANȚA PREȘEDINȚIALĂ

Ordonanța președințială este o procedură specială, în baza căreia instanța, stabilind că în favoarea reclamantului există aparența de drept, va putea să ordone măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

Ordonanța este provizorie și executorie. Dacă hotărârea nu cuprinde nicio mențiune privind durata sa și nu s-au modificat împrejurările de fapt avute în vedere, măsurile dispuse vor produce efecte

până la soluționarea litigiului asupra fondului.

La cererea reclamantului, instanța va putea hotărî ca executarea să se facă fără somație sau fără trecerea unui termen. Ordonanța va putea fi dată chiar și atunci când este în curs judecata asupra fondului.

Pe cale de ordonanță președințială nu pot fi dispuse măsuri care să rezolve litigiul în fond și nici măsuri a căror executare nu ar mai face posibilă restabilirea situației de fapt.

Instanța competentă

Cererea de ordonanță președințială se va introduce la instanța competentă să se pronunțe în primă instanță asupra fondului dreptului.

Procedura de soluționare

În vederea judecării cererii, părțile vor fi citate conform normelor privind citarea în procesele urgente, iar pârâtului i se va comunica o copie de pe cerere și de pe actele care o însoțesc. Întâmpinarea nu este obligatorie.

Ordonanța va putea fi dată și fără citarea părților. În caz de urgență deosebită, ordonanța va putea fi dată chiar în aceeași zi, instanța pronunțându-se asupra măsurii solicitate pe baza cererii și a actelor depuse, fără concluziile părților.

Judecata se face de urgență și cu precădere, nefiind admisibile probe a căror administrare necesită un timp îndelungat. Dispozițiile privind cercetarea procesului nu sunt aplicabile. Pronunțarea se poate amâna cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordonanței se face în cel mult 48 de ore de la pronunțare.

Calea de atac

Dacă prin legi speciale nu se prevede altfel, ordonanța este supusă numai apelului în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor.

Instanța de apel poate suspenda executarea până la judecarea apelului, dar numai cu plata unei cauțiuni al cărei cuantum se va stabili de către aceasta.

Apelul se judecă de urgență și cu precădere, cu citarea părților. În toate cazurile în care competența de primă instanță aparține curții de apel, calea de atac este recursul.

Împotriva executării ordonanței președințiale se poate face contestație la executare.

La solicitarea reclamantului, până la închiderea dezbaterilor la prima instanță, cererea de ordonanță președințială va putea fi transformată într-o cerere de drept comun, situație în care pârâtul va fi încunoștințat și citat în mod expres cu această mențiune.

Ordonanța președințială are autoritate de lucru judecat față de o altă cerere de ordonanță președințială, numai dacă nu s-au modificat împrejurările de fapt, care au justificat-o.

Ordonanța președințială nu are autoritate de lucru judecat asupra cererii privind fondul dreptului.

Hotărârea dată asupra fondului dreptului are autoritate de lucru judecat asupra unei cereri ulterioare de ordonanță președințială.

În practică a fost adusă în discuție posibilitatea solicitării emiterii unui ordin de protecție făcându-se apel la procedura ordonanței președințiale. Instanțele judecătorești au considerat că nu este

posibil acest lucru, fiind vorba de două proceduri speciale prevăzute de lege ce nu se pot utiliza simultan și nu se pot completa reciproc. Utilizarea procedurii ordonanței președințiale a fost adusă în discuție de petiționari pentru a putea obține emiterea ordinului de protecție fără citarea părților, însă instanțele au apreciat că nu este admisibilă o asemenea cerere. Din punctul nostru de vedere, măsurile ce fac obiectul posibilității de protecție edictate de art.23 din Legea 217/2003 nu pot fi subiect de analiză pe calea ordonanței președințiale, din perspectiva protecției victimei violenței domestice. Procedura ordonanței președințiale poate să fie însă utilizată de victime pentru solicitări ce exced textului special al Legii 217/2003, ca de pildă, acordarea unui acces în domiciliu pentru ridicarea unor bunuri de strictă necesitate, obținerea unor mijloace de întreținere, acces la conturi bancare,,aspecte legate de situația copiilor minori etc.

TEHNICI

Analizarea cazurilor privind violența domestică aduce în prim plan abilitățile de care trebuie să dispună personalul implicat în tratarea cererilor depuse de victime. Lucrători ai poliției, asistenți sociali, procurori, judecători, cu toții sunt chemați să abordeze aceste cazuri recurgând la tehnici distincte de audiere și de construire a probatoriului. Pentru a facilita acestora conectarea mai rapidă, dar și protectivă, cu victimele prezentăm în cele ce urmează o serie de instrumente de relaționare ce ar putea fi folosite de toți cei mai sus menționați, desigur cu adaptarea necesară specificului fiecărui tip de activitate.

Întrebări introductive de adresat la evaluarea violenței

- Cum sunt lucrurile acasă? Întotdeauna au fost așa?
- Ți este frică de cineva de acasă?
- Există probleme în relația ta? A fost întotdeauna așa?
- Cât de grave sunt aceste probleme? De cât timp durează?
- Cât de des vă certați?
- Din ce cauză vă certați?
- Care a fost ceartă cea mai serioasă pe care ați avut-o?
- Cearta dintre voi a degenerat în acte de violență?

Tip de obiective ce pot fi vizate prin întrebările puse pentru a releva existența hărțuirii victimelor

S-a întâmplat ca agresorul să pună victima în mod repetat într-una din situațiile de mai jos:

- a trimis e-mailuri, SMS-uri sau mesaje instantanee care erau jignitoare sau amenințătoare?
- a trimis scrisori sau cărți poștale care erau jignitoare sau amenințătoare?
- a sunat la telefon și a jignit, a amenințat sau nu a spus nimic?
- a postat pe internet comentarii jignitoare despre victimă?
- a distribuit fotografii sau materiale video intime, pe internet sau prin telefonul mobil?
- a spionat sau a așteptat victima în fața casei, a locului de muncă sau a școlii, fără vreun motiv legitim?
- a urmărit victima în mod deliberat?
- a manipulat sau a adus stricăciuni în mod deliberat bunurilor care aparțin victimei?

Tip de obiective ce pot fi vizate prin întrebările puse pentru a releva violența psihologică în ascultarea victimelor

<p>Cât de des partenerul / agresorul:</p> <ul style="list-style-type: none">• încearcă / a încercat să împiedice victima să-și vadă prietenii?• încearcă/a încercat să limiteze contactul victimei cu familia sau cu rudele?• insistă/a insistat să știe unde se află victima într-un mod care depășește simpla preocupare?• se enervează/s-a enervat dacă victima vorbește/a vorbit cu alt bărbat? (sau altă femeie, dacă partenerul de viață este femeie)?• bănuiește/a bănuiește de infidelitate?• împiedică/a împiedicat victima să ia decizii privind finanțele familiei și să facă unele cumpărături în mod independent?• interzice/ a interzis victimei să muncească în afara căminului?• interzice/ a interzis victimei să părăsească locuința sau îi ia/ i-a luat cheile de la mașină sau o încuie/a încuiat-o în casă?	<p>Cât de des partenerul / agresorul:</p> <ul style="list-style-type: none">• a desconsiderat sau a umilit victima în fața altor persoane?• a desconsiderat sau a umilit victima într-un cadru privat?• a făcut deliberat lucruri care să sperie sau să intimideze, de pildă să urle și să spargă obiecte?• a făcut în așa fel încât victima să urmărească materiale pornografice împotriva voinței ei?• a amenințat victima că îi ia copiii?• a amenințat că le face vreun rău copiilor victimei?• le-a făcut vreun rău copiilor?• a amenințat că o să facă vreun rău sau o să omoare pe cineva drag victimei? <p>Cât de des partenerul / agresorul:</p> <ul style="list-style-type: none">• a amenințat că pricinuieste vreun rău fizic?
---	---

Identificarea violenței psihologice.

<ul style="list-style-type: none">• Te simți vreodată criticat(ă) sau controlat(ă) de către partenerul(a) tău/ta?• Partenerul(a) tău/ta te întrerupe, îți adresează injurii, țipă la tine sau minimizează contribuția ta la relația voastră?• Partenerul(a) tău/ta se amestecă în munca ta, la școală sau în alte relații?• (Pentru homosexuali și lesbiene) Te-a amenințat partenerul(a) tău/ta vreodată că îți va dezvălui identitatea sexuală?• Partenerul(a) tău/ta pare gelos pe tine sau te acuză de infidelitate?• Partenerul(a) tău/ta te monitorizează, îți controlează banii sau te face să îi explici toate acțiunile sau cheltuielile tale față de el/ea?• Cum își gestionează partenerul tău furia? Te simți intimidat(ă) /înfricoșat(ă) de către partenerul(a) tău/ta?• Partenerul(a) tău/ta te-a amenințat vreodată că le va face rău celor dragi sau că își va face rău singur?• Partenerul(a) tău/ta te-a amenințat vreodată că îți va face rău?• Ai discutat cu cineva despre aceasta?• Ai încercat vreodată să îți părăsești partenerul(a)? Ce s-a întâmplat?
--

Identificarea violenței proprietare

<ul style="list-style-type: none">• Partenerul(a) tău/ta aruncă cu obiecte, sparge obiecte sau da cu piciorul sau pumnul în obiecte atunci când este nervos/nervoasă?• Partenerul(a) tău/ta amenința să distrugă sau distruge intenționat lucruri de-ale tale, care poate au valoare sentimentală sau pentru care ai muncit din greu să ți le permiți?• Partenerul(a) tău/ta te-a încuiat vreodată în afara locuinței tale?

Identificarea violenței fizice

- Partenerul(a) tău/ta a pus vreodată mâna pe tine la mânie?
- Partenerul(a) tău/ta te-a împiedicat vreodată să părăsești locuința?
- Partenerul(a) tău/ta te-a înșfăcat sau te-a palmuit vreodată? Ți-a lăsat vreodată vreo vânătăie apucându-te?
- Partenerul(a) tău/ta te-a împins sau te-a îmbrâncit vreodată? A dus aceasta la răni?
- Partenerul(a) tău/ta a încercat vreodată să te taie, sufoce, lovească sau să te ardă?
- Partenerul(a) tău/ta te-a tăiat, sufocat, lovit sau ars vreodată?
- Partenerul(a) tău/ta te-a amenințat vreodată cu o armă?
- Partenerul(a) tău/ta a fost vreodată arestat pentru atac sau violență de orice tip?
- Ai fost vreodată incapabil(ă) sau ai refuzat vreodată să îți părăsești casa după o ceartă?
- Ai fost vreodată în imposibilitatea de a te da jos din pat după o ceartă?
- Ai avut nevoie de îngrijiri medicale după o ceartă? Ce fel de răni ai suferit?
- Ai căutat vreodată îngrijiri medicale după o ceartă?
- Partenerul(a) tău/ta ți-a ascuns vreodată medicamentele sau te-a împiedicat să cauți tratament?
- Ai căutat vreodată servicii de tipul unui adăpost pentru femei abuzate sau grupuri de sprijin?
- Partenerul(a) tău/ta are acces la arme precum cuțite/arme de vânatoare?
- De cât timp durează violența? A fost întotdeauna atât de grav? Cât de grav crezi că ar putea deveni?

Identificarea violenței sexuale

- Partenerul(a) tău/ta te-a forțat vreodată să faci sex când tu nu voiai?
- Partenerul(a) tău/ta a făcut vreodată presiuni asupra ta să faci sex “de împăcare” după o ceartă dacă tu nu voiai sau voiai să fii singur(ă)?
- Partenerul(a) tău/ta a comis vreodată infidelități și s-a lăudat față de tine cu acestea?
- Partenerul(a) tău/ta a făcut vreodată presiuni asupra ta pentru a te implica în activități sexuale despre care tu credeai că sunt umiltoare, înfricoșătoare sau dureroase?
- Ai fost vreodată îngrijorat(ă) că ai putea contracta HIV de la partenerul tău? Partenerul(a) tău/ta te-a forțat să faci sex neprotejat?
- Partenerul(a) tău/ta te-a amenințat vreodată că îți va face rău dacă nu ești de acord să faci sex când și cum el/ea voia?
- Partenerul(a) tău/ta te-a imobilizat fizic sau te-a rănit în timpul unei partide de sex?
- Ai avut vreodată nevoie de servicii de tipul consilierii în urma unui viol?

Identificarea situațiilor de abuz de substanțe

- Partenerul(a) tău/ta bea sau se droghează?
- Partenerul(a) tău/ta are probleme în a-și controla temperamentul după consumul de diverse substanțe?
- Partenerul(a) tău/ta devine amenințător, acaparează controlul sau mai ostil după consumul de diverse substanțe?
- Partenerul(a) tău/ta are probleme în a-și controla temperamentul a doua zi?
- Partenerul(a) tău/ta devine amenințător, acaparează controlul sau e mai ostil a doua zi?
- Partenerul(a) tău/ta a devenit violent fizic sau sexual după consumul de substanțe?
- Partenerul(a) tău/ta te-a forțat vreodată să consumi substanțe?
- Ai avut vreodată nevoie de servicii pentru codependență sau abuz de substanțe?

Identificarea situațiilor de abuz față de copii

- Copii tăi asistă la certuri serioase între tine și partenerul(a) tău/ta?
- Copii tăi par speriați, tulburați, furioși după aceste certuri?
- La câte acte de violență au asistat copiii? Cum le înțeleg ei pe acestea?
- Copiii încearcă să intervină pentru a pune capăt certurilor?
- Partenerul(a) tău/ta amenință să le facă rău copiilor?
- Partenerul(a) tău/ta te-a împiedicat vreodată să faci ceva pentru a-ți îngriji copiii, cum ar fi mersul la cumpărături, la programări medicale sau contactarea profesorilor copilului tău?
- Partenerul(a) tău/ta a abuzat vreodată fizic/sexual copiii? Ți-a fost vreodată teamă de acest lucru?
- Au spus copiii cuiva aceste lucruri?
- Au avut copiii nevoie de îngrijiri medicale din cauza partenerului(ei) tău/tale? ce fel de răni au suferit aceștia?
- Partenerul(a) tău/ta a ascuns vreodată medicamente sau te-a împiedicat vreodată să apelezi la servicii medicale pentru copii?

Evaluarea agresorului

- Cum crezi că va reacționa partenerul(a) tău/ta unui denunț împotriva lui/ei?
- Ai unde să locuiești pe durata investigării denunțului? Ce se poate întâmpla dacă partenerul(a) tău/ta te caută în libertate?
- Trebuie să îți iei copiii cu tine?
- Ai un plan de siguranță?
- Partenerul(a) tău/ta suferă de probleme emoționale precum depresie severă sau furie?
- Partenerul(a) tău/ta a amenințat vreodată că se va sinucide? Te-a amenințat vreodată partenerul(a) tău/ta că te va ucide?
- Partenerul(a) tău/ta are acces la arme?
- Partenerul(a) tău/ta te-a amenințat vreodată că îți va face rău dacă vei părăsi relația? Cu ce te-a amenințat și este capabil(ă) partenerul(a) tău/ta să îndeplinească această amenințare?

Luptă reciprocă

Întrebările puse de majoritatea persoanelor cu privire la situația de luptă reciprocă se referă la cine este considerat “agresor” și cine este considerat “victimă”. Deși este o problemă complexă, aceasta poate fi gestionată printr-o audiere scurtă și efectuând unele observații de bază. Audierea ar trebui să includă următoarele aspecte:

- cum încep certurile și cât de des au loc?
- cine suferă rănilor cele mai grave?
- cine are motive care să provină din răzbunare, gelozie sau nevoie de control?
- cine simte cea mai puțină responsabilitate pentru actul de violență?
- cine are probleme în a-și controla furia în afara locuinței?

Agresorii

- Gelozie ridicată și control;
- Intruziune ridicată în activitățile partenerului;
- Furie ridicată și probleme de gestionare a furiei în afara locuinței;
- Sentimente de îndreptățire;
- Fără sentimente de vinovăție și adaptare
- Claritate asupra detaliilor certe și pretențiilor victimei;
- Cei mai probabili să “depășească limita” primii și să inițieze cearta.

Victimele

- Gelozie și control minime;
- Intruziune minimă sau deloc în activitățile partenerului;
- Furie transformată în depresie (interioară) și fără probleme cu furia în afara locuinței;
- Fără sentimente de îndreptățire;
- Acceptă toată responsabilitatea și se simte inadapdat;
- Confuzie majoră asupra degenerării conflictului;
- Nesiguranță în privința victimizării;
- Puțini probabili să inițieze cearta, violenți doar pentru a se auto-apără primii și să inițieze cearta.

Luptători reciproci

- O anumită doză de gelozie și control selectiv;
- Intruziune selectivă în activitățile partenerului;
- Probleme minore în gestionarea furiei și în afara locuinței;
- Sentimente moderate de îndreptățire;
- Acceptă o oarecare responsabilitate, dar nu în totalitate;
- O anumită doză de claritate;
- Pot sau nu să inițieze cearta.

De ce nu pleacă pur și simplu?

Unii întreabă de ce persoanele implicate în relații violente nu părăsesc pur și simplu relația.

Un răspuns ar fi că există multe motive pentru care plecarea nu poate fi atât de simplă în timpul relației. Pentru aproximativ jumătate, violența nu a început decât la un an de relație. Astfel, multe victime nu și-au dat seama că acesta ar fi începutul unui model comportamental abuziv, considerând că au investit puternic în relația lor și simțind că sunt datori față de partenerul lor să “rămână alături”, menținând speranța că partenerul lor ar putea să se schimbe. Același sentiment de obligație este motivul pentru care mulți parteneri căsătoriți rămân împreună, în ciuda bolii, abuzului de substanțe și infidelităților.

O parte din “ciclul violenței” presupune un episod abuziv urmat de regret și învinovățire de partea agresorului, iar apoi de o perioadă de “lună de miere”. Astfel, multe victime văd un regret sincer și un sentiment de învinovățire din partea agresorului cu promisiuni de schimbare, iar în realitate chiar văd o oarecare schimbare pentru o scurtă perioadă de timp, fiind astfel de acord să rămână în relație din cauza acestui fapt.

Pentru alte victime, dependența financiară, frica de violență ca agresorul în disperare de cauză își va face rău sau se va sinucide, sunt ceva comun. Pentru alții, agresorul le-a izolat în mod semnificativ față de familie și prieteni, lăsându-le cu un sprijin minim pentru a părăsi relația.

Planuri de siguranță

Un plan de siguranță este realizat pentru victimă în situația în care aceasta s-ar decide să îl părăsească rapid pe agresor. Uneori victima poate avea puține șanse să fie avertizată asupra posibilității de a face asta și trebuie să acționeze rapid, sau poate decide pe loc că viața sa este în pericol și trebuie să fugă imediat.

Pentru specialiștii ce instrumentează cauzele având ca obiect violență domestică considerăm că ar fi util să afle în ce manieră victimele gestionează subiectul construirii unui plan de siguranță. Planurile de siguranță pot fi simple sau elaborate și pot include următoarele

- un plan specific cum să părăsească locuința (o fereastră, o ușă, o ieșire de incendiu...)
- bagaje făcute, cu lucruri de necesitate cum ar fi:
 - un set de chei ale casei, mașinii și locului de muncă
 - bani
 - copii după facturi și alte documente financiare
 - haine și articole de toaletă
 - cardul de sănătate
 - act de identitate (carte de identitate, permis de conducere sau pașaport)
 - numere de telefon ale prietenilor, poliției, al unui adăpost sau agenție care poate fi de ajutor
 - un set de cecuri sau card bancar și o copie a unui extras de cont
 - orice documente legale, cum ar fi un ordin de protecție
 - documente medicale
- un bagaj să fie ascuns undeva unde agresorul este puțin probabil să îl găsească, iar celălalt să fie la un prieten în cazul în care victima trebuie să plece fără avertisment
- dacă există copii, două bagaje similare să fie împachetate pentru ei incluzând jucăria

preferată; un bagaj să fie ascuns acolo unde agresorul este puțin probabil să îl găsească, iar celălalt în custodia unui prieten

- dacă există copii, o copie a certificatelor de naștere și a foii matricole
- orice medicamente necesare sau copii ale rețetelor necesare
- un vecin care să “fie atent” la activități suspecte în locuință
- un membru de familie sau prieten care să reacționeze într-un anumit mod (de exemplu, să sune la poliție) atunci când victima utilizează un anumit cod (de exemplu, “*ce s-a întâmplat cu divorțul mătușii tale?*”)
- două locuri unde victima să poată să meargă în cazul în care trebuie să plece imediat.

MINISTERUL PUBLIC – INSTRUMENTAREA CAUZELOR DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

Incriminarea infracțiunilor de violență în familie

În Codul Penal din 1969 săvârșirea unei infracțiuni de violență asupra unui membru de familie apărea ca o agravantă la infracțiunile de loviri sau alte violențe și vătămare corporală, regăsindu-se și la omorul calificat (omorul comis asupra unei soțului sau unei rude apropiate), dar nu exista în cazul vătămării corporale grave și a vătămărilor cauzatoare de moarte.

Vechiul Cod Penal menționa, ca și circumstanță agravantă generală, împrejurarea în care infracțiunea era comisă *prin violențe împotriva asupra membrilor familiei* – art. 75 alin. 1 lit. b teza a II-a Cod penal din 1968.

În Noul Cod Penal comiterea de infracțiuni împotriva membrilor familiei atrage o agravare în situațiile în care acest lucru este prevăzut explicit în conținutul textului de incriminare, fără a mai fi inclus ca circumstanță agravantă împrejurarea comiterii faptei împotriva unui membru de familie. Noul Cod Penal – introduce Capitolul III – infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie:

ART. 199 Violența în familie

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189 și art. 193 - 195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.

(2) În cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și art. 196 săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu. Împăcarea înlătură răspunderea penală.

Constatăm că violența în familie reprezintă o variantă agravantă pentru fiecare dintre infracțiunile la care se raportează, respectiv: omor, omor calificat, lovire sau alte violențe, vătămare corporală, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte. Art. 199 Cod penal este o normă de referire al cărei conținut se subordonează conținutului normei complinitoare.

Ceea ce distinge violența în familie de celalalte infracțiuni la care se referă este raportul dintre victimă și agresor, respectiv, subiectul pasiv trebuie să aibă calitatea de membru de familie raportat la subiectul activ.

Pentru existența infracțiunii, este necesar ca făptuitorul să cunoască la momentul comiterii faptei, calitatea de membru de familie al victimei.

De asemenea, dacă victima este soțul/soția făptuitorului trebuie să existe o căsătorie valabil încheiată la momentul comiterii faptei, eventual, anterior emiterii certificatului de divorț.

Participația penală este posibilă în toate formele, cu condiția ca participantul să aibă calitatea de membru de familie la momentul comiterii faptei. În lipsa acestei calități, instigatorul sau complicele răspund pentru una din infracțiunile prevăzute de art. 188, 189, 193, 194 sau 195

Cod penal, în timp ce autorul va răspunde pentru infracțiunea de violență în familie, mai gravă.

În ipoteza inversă, în care instigatorul sau complicele are calitatea de membru de familie, va răspunde pentru instigare sau complicitate la infracțiunea mai gravă, de violență în familie, pe când autorul va răspunde pentru forma simplă a infracțiunii⁴.

Latura obiectivă și latura subiectivă sunt corespunzătoare infracțiunilor de omor, omor calificat, lovire sau alte violențe, vătămare corporală, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte.

4 Mihail Udrioiu, *Drept Penal. Partea Specială. Noul Cod penal*. Editura CH Beck, București, 2015

Ne vom opri în cele ce urmează particularităților infracțiunilor de violență în familie, sub aspectul subiectului activ și subiectului pasiv, precum și în ceea ce privește acțiunile ce pot forma latura obiectivă a acestor infracțiuni.

Art. 177 Noul Cod Penal definește noțiunea de membru de familie astfel:

- ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
- soțul;
- persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc;

Conform alin. 2 al aceluiași articol, dispozițiile din legea penală privitoare la membru de familie, în limitele prevăzute de alin. 1 lit. a se aplică, în caz de adopție, și persoanei adoptate ori descendenților acesteia în raport cu rudele firești.

Analizând prevederile actuale cu cele din Codul penal abrogat, constatăm că în conținutul aceluiași articol sunt reunite noțiunile de *rude apropiate și membru de familie*, prevăzute în art. 149 și 149 ind 1. Cod penal din 1968. În plus față de reglementarea anterioară, este introdusă în sfera noțiunii de membru de familie și noțiunea de *persoane care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc*.

Noul Cod penal a înlăturat, în acord cu noile prevederi ale Codului Civil, distincția dintre adopția cu efecte restrânse și adopția cu efecte depline și a înlăturat condiția *de a gospodări împreună* pentru *ascendenții, descendenții, frații și surorile, copiii acestora și persoanele devenite astfel de rude prin adopție*.

Art. 5 din Legea 217/2003 definește **membrul de familie** ca fiind:

- ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
- soțul/soția și/sau **fostul soț/fosta soție**;
- persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc;
- **tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului;**
- **reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boala psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.**

Constatăm că legea specială este mai generoasă în definirea noțiunii, incluzând categorii care nu se regăsesc în Noul Cod Penal, ceea ce perpetuează dificultățile de aplicare și interpretare.

Convenția de la Istanbul din 11.05.2011 definește în **noțiunea de victimă a violenței împotriva femeilor și a violenței domestice** orice persoană fizică care este supusă comportamentului specificat la punctele a și b ale art. 3, respectiv: femei – care, conform punctului f al aceluiași articol include și fetele cu vârsta până în 18 ani și foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima.

Subiecții infracțiunilor de violență în familie trebuie abordați diferențiat față de alte tipuri de infracțiuni, având în vedere tiparele comportamentale specifice, reacțiile în timpul și după comiterea faptei, aspecte esențiale în conduita lor procesuală și în contactele cu autoritățile judiciare în diferitele etape ale procesului penal.

Pornind de la definițiile violenței în familie, prezentate în capitolele anterioare, asupra cărora nu mai revin, constatăm că pot fi comise între membrii de familie următoarele tipuri de infracțiuni:

- Infracțiuni contra vieții, care vizează relațiile sociale referitoare la dreptul persoanei la viață;

- Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății, care vizează dreptul fiecărei persoane la integritatea corporală și sănătate;
- Infracțiuni contra libertății persoanei care vizează, în principal, ocrotirea relațiilor sociale referitoare la aspecte ale dreptului la libertate;
- Infracțiuni la viața sexuală care vizează, în principal, ocrotirea relațiilor sociale referitoare la viața sexuală și, în subsidiar, alte relații sociale;
- Infracțiuni contra patrimoniului care vizează, în principal, relații sociale referitoare la patrimoniu;
- Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială, care vizează ocrotirea relațiilor de conviețuire în societate, familie, libertatea conștiinței.

Alte infracțiuni pot fi comise între membri ai familiei, de exemplu: violarea de domiciliu – 224 Cod penal, violarea secretului corespondenței – art. 302 Cod penal, tulburarea de posesie – art. 256 Cod penal etc. Calitatea de membru de familie nu atrage reținerea unei forme agravate, dar trebuie avută în vedere pentru analiza modului de comitere a faptei.

Astfel, plecând de la definiția violenței familiale, care include violența domestică și violența intrafamilială (abuzul față de copii și abuzul față de părinți), constatăm că aceasta cuprinde o varietate de abuzuri, care au ca specific relațiile dintre participanți și faptul că aceștia conviețuiesc. Tendința legislației actuale este de a asimila violența familială cu formele de abuz și rele tratamente ce pot fi comise între membrii familiei. Astfel, nu numai formele de manifestare extremă, cu consecințe grave, ireversibile, pot fi asimilate infracțiunilor de violență în familie, ci și comportamente precum: neglijare, neîndeplinirea îndatoririlor părintești, abuzul verbal sau emoțional etc..

O serie întreagă de acțiuni care anterior erau privite ca și comportamente acceptate sau acceptabile – corecțiile verbale sau fizice aplicate de părinți, copiilor, constrângerea în vederea întreținerii de relații sexuale între soți, controlul corespondenței, al spațiilor private, al bunurilor între soți sau între părinți și copii – sunt din ce în ce mai mult asimilate formelor de abuz, cu consecințe imediate, dar și pe termen lung, care antrenează forme diverse de răspuns, atât din partea organelor judiciare, cât și din partea serviciilor sociale.

Exista o varietate largă de tipuri de violență între membrii familiei, relevantă pentru obținerea unei imagini cât mai cuprinzătoare, fiind clasificarea realizată de Registered Nurses' Association of Ontario, 2005 în care se poate vedea paleta largă a tipurilor de abuzuri domestice și specificitatea lor culturală, prezentarea fiind aplicabilă și celorlalte forme de violență între membrii familiei. Pornind de la aceste clasificări, identificăm ca acțiuni ce pot constitui elementul material al laturii obiective a infracțiunilor de violență în familie:

Infracțiuni contra vieții

- Agresorul conduce prea repede, imprudent și fără grijă, sub influența alcoolului, victima fiind pasager
- forțează victima să intre în mașină sau o împinge afară din mașină, din mers
- practicarea sacrificiului uman ritualic
- sugerează/promovează suicidul

Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății

- oprirea victimei să folosească sau obligarea folosirii contracepției
- mutilarea victimei
- ignorarea bolilor sau rănilor victimei, îi ascunde medicamentele sau o oprește să le ia
- loviri cu palma, pumnul, arsuri, tragerea de păr, lovirea capului de ceva dur, îi strânge mâna, îi invarte brațul, strângerea de gât, strangulare
- forțează victima să mănânce sau o înfometează
- aruncă cu lucruri în victimă
- lovirea victimei cu obiecte, cu o cravasă sau bici
- îi provoacă fracturi, tăieturi
- forțează victima să bea alcool sau să folosească droguri
- o împinge/lovește sau o aleargă cu mașina

Infracțiuni contra libertății persoanei

- manipularea emoțiilor
- forțarea victimei să facă lucruri ilegale
- lansarea de acuzații false la adresa victimei
- gelozie nepotrivită, nefondată
- o încuie în afară sau înăuntrul locuinței, o leagă sau o închide în dependențe
- folosirea unui ton ridicat, intimidarea, minimalizarea victimei
- controlează tot ce face, ce vorbește, ce citește, unde se duce, cu cine vorbește victima

Infracțiuni la viața sexuală

- expunere la acte degradante
- orice contact sexual nedorit
- forțarea să facă sex cu alții
- forțarea să facă sex când e bolnavă, după naștere sau operații chirurgicale
- insistența de a avea contact sexual
- transmiterea de boli sexuale în cunoștința de cauză
- tratarea ei ca un obiect sexual
- forțarea să se uite la materiale pornografice
- folosirea sexului ca soluționare a unui conflict
- critica abilității ei sexuale
- administrarea de alcool sau droguri pentru a o face să facă sex - solicitarea de sex contra alcool sau drog ca și plată
- folosirea statutului în biserică ca presiune de a obține favoruri și acte sexuale
- solicitarea de sex sau consum de drog ca act religios

Infracțiuni contra patrimoniului

- provoacă vătămări animalelor de casă
- aruncă sau distruge lucrurile victimei
- o împiedică/interzice să folosească mașina
- folosește/ia banii ei
- falsifică numele ei
- îi da bonuri și recipise false
- anulează polițe de asigurări
- îi reține din bani sau nu vrea să-i dea bani
- nu plătește datoriile sau nu împarte cheltuielile în mod just
- o presează să-și asume responsabilitatea pentru finanțele familiei
- cheltuiește bani nesăbuit și fără logică
- exercită presiune/control asupra condițiilor de muncă ale victimei
- interzice victimei să aibă un serviciu

Infraacțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială

- negarea sau deposedarea de responsabilitățile victimei
- refuză să furnizeze suport cât timp e gravidă și după naștere
- nu îi înmnează mesajele, scrisorile
- blochează accesul la familie și prieteni
- exercită violente și agresiuni în fața copiilor
- o forțează să participe la ritualuri
- o forțează să fie martoră la ritualuri
- învață copiii să o poreclească, să o lovească, etc..
- amenință să ia copiii și îi spune că niciodată nu va avea custodia copiilor
- refuză accesul ei la copii
- ridiculizarea credințelor ei religioase

Incriminarea formelor de violență între membrii familiei trebuie să aibă în vedere toate formele de comportamente și abuzuri, cu tipurile de acțiuni sau/și inacțiuni specifice.

Astfel, Convenția de la Istanbul prevede, la art. 33 și urm., obligația statelor semnatare de a incrimina:

- **Violența psihologică**, însemnând comportamentul intenționat de prejudiciere a integrității psihologice a unei persoane prin coerciție sau amenințări;
- **Urmărirea**, însemnând comportamentul intenționat de angajare repetată într-un comportament amenințător direcționat către o altă persoană, determinând-o pe aceasta să se teamă pentru siguranța sa;
- **Violența fizică** însemnând comportamentul de comitere de acte de violență fizică asupra unei alte persoane;
- **Violența sexuală**, inclusiv violul, însemnând următoarele comportamente intenționate:
- Angajarea într-o penetrație vaginală, anală sau orală de natură sexuală neconsimțită a corpului unei alte persoane cu orice parte corporală sau obiect;
- Angajarea în alte acte neconsimțite de natură sexuală cu o persoană;
- Determinarea unei alte persoane să se angajeze în acte neconsimțite de natură sexuală cu un terț.

Consimțământul pentru aceste acțiuni trebuie dat voluntar, ca rezultat al liberului arbitru al persoanei, evaluat în contextul circumstanțelor înconjurătoare.

Dispozițiile menționate referitoare la violența sexuală sunt aplicabile și actelor comise împotriva fostelor/foștilor sau actualelor/actualilor soții/soți sau parteneri/parteneri, așa cum sunt recunoscute/ți acestea/aceștia de legislația internă.

- **Căsătoria forțată** însemnând conduita de forțare a unui adult sau a unui copil de a încheia o căsătorie. Este inclusă și conduita de ademenire a adultului sau copilului pe teritoriul unui alt stat decât cel în care domiciliază, cu scopul forțării de a încheia o căsătorie.
- **Mutilarea genitală a femeilor**, însemnând:
- Extirparea, înfibilarea sau efectuarea oricărei alte mutilări, totale sau parțiale a labia majora, labia minora sau a clitorisului unei femei;
- Constrângerea sau procurarea unei femei pentru a fi supuse oricăreia dintre acțiunile enumerate la punctul a;
- Incitrea, constrângerea sau procurarea unei fete pentru a se supune oricăreia din acțiunile enumerate la punctul a.
- **Avortul forțat și sterilierea forțată**, însemnând:
- Efectuarea unui avort asupra unei femei fără consimțământul ei prealabil și informat;

- Efectuarea unei intervenții chirurgicale, care are drept scop sau efect încheierea capacității unei femei de a se reproduce în mod natural, fără consimțământul ei prealabil și informat sau fără înțelegerea procedurii.
- **Hărțuirea sexuală**, însemnând orice formă de conduită verbală, nonverbală sau fizică, de natură sexuală, cu scopul sau cu efectul violării demnității unei persoane, în special atunci când se creează un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau jignitor.

Convenția prevede și sancționarea formelor de participatie, sub forma *înlesnirii, complicității*, precum și sancționarea tentativei și a participației impropriei, în forma *incitării de către orice persoană a unui copil de a comite oricare din faptele prevăzute*.

Este prevăzută ca inacceptabilă ca justificare pentru comiterea actelor de violență enumerate anterior: cultura, obiceiul, religia, tradiția sau așa numita onoare, cuprinzându-se afirmațiile că victima ar fi încălcat normele sau obiceiurile culturale, religioase, sociale sau tradiționale ale comportamentului adecvat.

Urmarea imediată a infracțiunilor de violență în familie constă în atingerea valorilor sociale apărute de norma de incriminare. Răspunsul autorităților trebuie să aibă în vedere complexitatea acestor consecințe, care se manifestă la nivel individual, dar și la nivelul întregii familii, a comunității și chiar al societății, pe termen scurt, mediu și lung, unele consecințe fiind ireversibile.

Rezultatul socialmente periculos se produce la nivelul victimei, copiilor și membrilor familiei, prin:

- afectarea sănătății victimei: cele mai severe și persistente consecințe suportate de victimă sunt cele fizice și emotionale, multe din ele persistând mult după ce relația abuzivă a luat sfârșit. Severitatea acestor consecințe depinde de durata expunerii la violență, tipul de violență la care a fost supusă victima și intensitatea.
- copiii martori ai violenței domestice sunt la rândul lor victime, consecințele asupra dezvoltării lor fiind dramatice și pe termen lung, atât ca urmare a ceea ce au văzut, auzit, făcut, cât și ca urmare a deteriorării capacității de îngrijire și protecție oferite de mama lor. Pe de altă parte, s-a constatat că minorii care au fost expuși la violența domestică devin adesea ei înșiși violenți în relațiile pe care le dezvoltă ulterior.

De asemenea, la nivel social, comunitar, violența domestică aduce un cost direct asupra societății ca întreg în termeni de scădere a productivității, absenteism, șomaj, schimbări nejustificate ale rezidenței și ale locurilor de muncă, creșterea utilizării serviciilor sociale și de sănătate, juridice și polițienesti.

Persoanele cu istorie de violență familială prezintă o rată mai mare de șomaj, schimbări ale locului de muncă, proasta performanță la locul de muncă, venit mai mic și probleme frecvente de sănătate. Violența domestică generează și un cost indirect plătit de societate, prin faptul că femeile abuzate necesită asistența socială, medicală și juridică mult mai frecvent decât oricare alt membru al societății.

Analizarea pericolului social al unei infracțiuni de violență în familie trebuie să țină cont de toate aceste aspecte, pe termen lung, mediu și scurt, la nivel personal, familial, comunitar și social, organele de urmărire penală trebuind să dispună în consecință.

ASPECTE DE DREPT PROCESUAL PENAL

Conform alin. 2 al art. 199 Cod penal, *în cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și 196 săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu. Împăcarea înlătură răspunderea penală.*

Constatăm că, dacă în condiții normale, pentru infracțiunile menționate, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămată, pentru infracțiunile de violență în familie, acțiunea penală se poate exercita și din oficiu, această prevedere fiind inclusă și în Codul Penal anterior.

Se urmărește astfel, acordarea unei protecții suplimentare victimelor, având în vedere poziția de vulnerabilitate și chiar de dependență a victimei față de agresor, ceea ce îngreunează demersurile acesteia de a depune plângere și de a avea o poziție constantă pe parcursul cercetărilor. Textul de la alin. 2 al art. 199 prevede că *împăcarea înlătură răspunderea penală.*

Astfel, suntem, pe de o parte, în situația unei infracțiuni pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale se realizează, atât la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, cât și din oficiu. Retragerea plângerii prealabile produce efecte numai dacă este însușită de procuror prin ordonanță, așa cum prevede art. 158 alin. 4 Cod penal, înlăturându-se principiul oficialității pentru anumite categorii de persoane vătămate.

Mențiunea finală conform căreia împăcarea înlătură răspunderea penală a fost interpretată ca o *problemă de incoerență legislativă*, lăsând să se înțeleagă că, în ceea ce privește infracțiunile de violență în familie, este posibilă atât retragerea plângerii penale, dacă este însușită de procuror, cât și împăcarea. Interpretarea majoritară este în sensul că împăcarea este singura instituție care poate duce la stingerea acțiunii penale, fiind prevăzută în partea specială a codului penal.

Făcând o scurtă incursiune în cazuistica specifică a acestui tip de infracțiune, constatăm însă că incidența celor două cauze de stingere a acțiunii penale poate fi considerată ca fiind un aspect pozitiv, tocmai având în vedere vulnerabilitatea persoanelor vătămate. De multe ori, urmărirea penală este începută în *rem* în acest tip de cauze fără ca făptuitorul să aibă cunoștința despre sesizare. Acest lucru este explicabil prin aceea că persoana vătămată, locuind împreună și fiind într-o relație de dependență cu agresorul, nu are resursele necesare pentru a intra într-un conflict deschis cu acesta.

Procesul penal este finalizat, în majoritatea cauzelor, fără a fi atrase repercursiuni directe asupra agresorului care rămâne în familie, putând remedia, cel puțin aparent, comportamentul acestuia pe termen scurt.

Lăsând victimei posibilitatea de a-și retrage plângerea, sub rezerva confirmării acestui act de către procuror, sunt reduse variantele de contact direct a victimei cu agresorul în fața autorităților, într-o situație conflictuală, pentru a se împăca cu acesta, împrejurare care poate aduce din nou victima la dispoziția agresorului, acesta putând specula împăcarea ca o favoare pe care i-ar face-o victimei, întărind poziția de putere asupra acesteia.

Cu atât mai mult, posibilitatea continuării procesului penal în situația în care procurorul nu își însușește manifestarea de voință a persoanei vătămate, existând indicii că aceasta a fost supusă presiunilor de către agresor, aduce cauza sub auspiciile oficialității, lăsând organele de cercetare penală să efectueze o cercetare efectivă asupra infracțiunii sesizate, să dispună măsurile necesare în vederea tragerii la răspundere penală a agresorului, scoțând victima din situația de risc.

Urmărirea penală pentru infracțiunile de violență în familie nu are prevederi speciale în Codul de Procedură Penală. Aspectele specifice privind constatarea infracțiunii, cercetarea la fața locului, primele măsuri care se dispun de către organele de poliție pentru identificarea martorilor, conservarea mijloacelor de probă sunt tratate pe larg în capitolul destinat intervenției lucrătorilor de poliție.

În prezent, organele judiciare române nu dispun de un instrument de evaluare a riscului, astfel încât se impune ca în fiecare cauză probatoriul să fie administrat cu celeritate pentru stabilirea situației de fapt și dispunerea măsurilor necesare.

Organele de cercetare penală trebuie să aibă în vedere următoarele **caracteristici** ale infracțiunilor de violență în familie:

(National Judicial Institute on Domestic Violence, 2004):

- este un comportament învățat;
- este un comportament repetitiv și cuprinde diferite tipuri de abuz care pot trece dintr-unul în altul sau în combinație;
- făptuitorul este cauza conflictului și nu consumul de alcool, victima sau relațiile dintre acesta și victimă;
- pericolul pentru victimă și copii crește pe timpul separării dintre parteneri;
- comportamentul victimei este dat de modurile de supraviețuire la care a aderat.

Consecințele și, subsecvent, gradul de pericol social al faptei și făptuitorului trebuie analizate în acest context specific, luându-se în considerare **adunarea informațiilor despre eventuale sesizări anterioare, sancțiuni contravenționale, cauze penale înregistrate și soluționate** urmare a stingerii acțiunii penale prin împăcare sau renunțare la urmărire penală.

O atenție specială trebuie acordată **audierii părților**, plecând de la tiparele comportamentale în acest tip de fapte.

Astfel, făptuitorul infracțiunilor de violență în familie este, de cele mai multe ori, o persoană care are un comportament diferit în public față de mediul privat. El poate fi o persoană curtenitoare, amabilă și conciliantă în mediul social, dar abuzivă în cel domestic. În realitate, subiectul activ al acestor infracțiuni este o persoană cu o stimă de sine scăzută, incapabil să-și asume responsabilitatea pentru comportamentul propriu, neîncrezător în alții, cu sentimente de insecuritate în relații intime, de unde nevoia de control, cu sentimente exagerate de gelozie, lipsa de control a mâinii și impulsurilor. Principala motivație a făptuitorului este de a menține controlul în relație, în acest scop, individul abuziv utilizând o serie de tactici pentru a instaura și apoi a menține controlul asupra victimei: izolarea, amenințarea, indulgența ocazională, solicitări degradante, control financiar, hărțuire și urmărire, manipulări emoționale.

Aceste tactici continuă a fi aplicate și după ce victima a părăsit domiciliul/relația cu scopul de a păstra controlul și presiunea în vederea obținerii de avantaj asupra victimei și o poziție de putere, de pe care ar putea renegocia revenirea victimei în relație.

Au fost enumerate ca exemple de comportamente specifice care vizează zădărnicierea demersurilor

judiciare ale victimei:

- Amenințări cu violența față de cei care îi oferă gazduire
- Amenințări că îi va lua copiii și nu-i va da acces să-i vadă
- Presiune să-și retragă plângerea sau să retracteze ceea ce a declarat
- Urmărirea victimei în tribunal și în afara lui
- Trimiterea de mesaje sau de expresii corporale amenințătoare în timpul procesului
- Aducerea familiei sau a prietenilor la tribunal pentru a intimida victima
- Discurs despre cum victima l-a provocat să fie violent
- Declarații de profund devotament sau regrete față de victima și/sau la tribunal
- Repetate cereri de amanare a audierilor la tribunal
- Schimbarea consilierului sau neprezentarea la ședințele de consiliere maritală
- Cereri de protecție față de victima ca un mod de control al victimei și manipulare a judecății
- Testarea limitelor aranjamentelor făcute prin întârzieri, amânări, "uitări".
- Amenințări și intimidări legate de custodia copiilor și în aranjamentele financiare
- Inițierea de acuzații în revanșa față de victima și cei ce o susțin
- Folosirea oricaror evidente pentru a deteriora imaginea victimei ca mama și femeie
- Tactici folosite de agresor pentru a manipula victima și a menține controlul, după Alberta Justice and Solicitor General, 2008.

Autorii infracțiunilor de violență în familie, adoptă, de cele mai multe ori, o atitudine de minimalizare a propriei fapte, culpabilizând victima; recunosc parțial în aceste condiții comiterea faptei sau invocă pierderi temporare de memorie, prezentând în schimb detalii ale acțiunilor anterioare sau imediat următoare.

Audierea agresorului se impune să se realizeze în condiții de obiectivitate, anchetatorul evitând să emită judecăți de valoare.

Agresorul resimte regret și nevoia de valorizare, având convingerea că recunoașterea îi va aduce iertarea victimei și reluarea comportamentului învățat, respectiv a rolurilor în familie. Anchetatorul trebuie să cunoască și să intuiască procesele de conștiință ale agresorului, etapele parcurse, pentru a putea conduce declarația acestuia în mod adecvat pentru obținerea informațiilor relevante cauzei.

În acest scop, importante sunt și informațiile referitoare la comportamentul adictiv al agresorului: alcool, substanțe, jocuri de noroc, antecedente anterioare de victimă etc.

Completarea dosarului cu aceste informații poate duce **la concluzia necesității expertizării medico-legale psihiatrice a autorului**, în vederea stabilirii existenței discernământului cu privire la comiterea faptei.

Expertizarea medico-legală psihiatrică a suspectului/inculpatului în cauzele având ca obiect comiterea infracțiunilor de violență domestică poate duce la concluzia necesității aplicării **unei măsuri de siguranță, conform art. 108 lit. a și b Cod penal**, respectiv obligarea la tratament medical și internarea medicală.

Avem în vedere că mare parte din agresiunile comise în familie sunt urmarea consumului de alcool, care duce la tulburări psihice și de comportament.

Astfel, conform art. 245 Cod procedură penală, *măsura obligării provizorie la tratament medical constă în obligarea suspectului sau inculpatului să urmeze în mod regulat tratamentul medical prescris de un medic de specialitate, până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol.*

Pe parcursul urmăririi penale sau al procedurii de cameră preliminară, procurorul înaintează o propunere motivată de luare față de inculpat a măsurii obligării provizorii la tratament medical. Propunerea este însoțită de o expertiză medico-legală din care să rezulte necesitatea aplicării acestei măsuri.

Judecătorul sesizat fixează termen de soluționare în cel mult cinci zile de la data înregistrării acesteia și dispune citarea suspectului sau inculpatului. Când acesta este prezent, este audiat în prezența unui avocat ales sau numit din oficiu.

Propunerea se poate soluționa și în lipsa suspectului sau inculpatului, când acesta nu se prezintă, deși a fost legal citat, dar numai în prezența avocatului ales sau numit din oficiu, căruia i se dă cuvântul pentru a pune concluzii. Alături de suspect poate veni și un medic desemnat de acesta, care poate prezenta concluzii judecătorului și poate întocmi un plan terapeutic.

Judecătorul se pronunță prin încheiere ce poate fi contestată în cinci zile de la pronunțare. Contestarea nu suspendă punerea în aplicare a măsurii de siguranță.

Dacă admite propunerea, judecătorul dispune obligarea provizorie la tratament medical a suspectului sau inculpatului și efectuarea unei expertize medico-legale, în cazul în care aceasta nu a fost depusă.

Inculpatul poate fi obligat provizoriu la tratament și în cursul judecății în primă instanță sau în apel, la propunerea procurorului sau din oficiu. Se pronunță asupra măsurii instanța, în fața căreia se află cauza, care solicită acte medicale concludente sau efectuarea unei expertize medico-legale.

În situația în care, după dispunerea măsurii, s-a produs însănătoșirea suspectului sau inculpatului ori a intervenit o ameliorare a stării sale de sănătate care înlătură starea de pericol pentru siguranța publică, judecătorul dispune, la sesizarea procurorului, a suspectului sau inculpatului sau a unui membru al familiei acestuia, ridicarea măsurii luate.

Judecătorul de cameră preliminară sau, după caz, de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, dispune ridicarea măsurii dacă suspectul sau inculpatul a fost trimis în judecată prin rechizitoriu.

Dacă suspectul sau inculpatul încalcă, cu rea credință, măsura obligării provizorii la tratament medical, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța care a luat măsura ori în fața căreia se află cauza dispune, la sesizarea procurorului sau a medicului de specialitate sau din oficiu, internarea medicală provizorie a suspectului sau inculpatului.

Conform art. 247 Cod procedură penală, în cursul urmăririi penale sau în cursul judecății, se poate dispune internarea medicală provizorie a suspectului sau inculpatului care este bolnav mintal ori consumator cronic de substanțe psihoactive, dacă luarea măsurii este necesară pentru înlăturarea unui pericol concret și actual pentru siguranța publică.

Măsura constă în internarea medicală nevoluntară a suspectului sau inculpatului într-o unitate specializată de asistență medicală, până la însănătoșire sau până la ameliorarea care înlătură starea de pericol ce a determinat luarea măsurii.

La fel ca la măsura obligării la tratament medical, procurorul înaintează o propunere motivată, însoțită de acte medicale concludente sau de o expertiză medico-legală psihiatrică. Spre deosebire însă de procedura prevăzută de art. 245 și 246 Cod procedură penală, judecătorul fixează termen

de soluționare de îndată și dispune aducerea cu mandat a suspectului sau inculpatului. Soluționarea propunerii se face numai după audierea acestuia, dacă starea de sănătate o permite, în prezența unui avocat ales sau numit din oficiu. Audierea poate fi efectuată și la unitatea medicală în care este internat suspectul sau inculpatul, dacă deplasarea sa nu este posibilă, în prezența avocatului. Participarea procurorului este obligatorie.

Suspectul sau inculpatul poate fi asistat și de către un medic desemnat de acesta, ale cărui concluzii sunt înaintate judecătorului.

Instanța se pronunță de îndată asupra propunerii, printr-o încheiere care poate fi contestată în 5 zile de la pronunțare. Contestarea nu suspendă punerea în aplicare a măsurii de siguranță.

Dacă admite propunerea, judecătorul dispune internarea provizorie a suspectului sau inculpatului și ia măsuri pentru expertizarea medico-legală psihiatrică a acestuia, dacă nu a fost efectuată.

În situația însănătoșirii sau ameliorării stării de sănătate, judecătorul care a luat măsura dispune, prin încheiere, la sesizarea inculpatului sau a unui membru de familie sau a medicului curant, efectuarea unei expertize medico-legale psihiatrice în vederea ridicării măsurii aplicate. Ridicarea măsurii intervine și după sesizarea instanței cu rechizitoriu.

În **audierea victimelor** infracțiunilor de violență în familie trebuie avut în vedere că reacțiile acestora sunt diferite; unele ripostează și cer ajutor imediat după primul episod de violență, altele se complac în aceasta situație, iar altele pleacă ca apoi să revină în mediul familial și repetă aceasta de mai multe ori. Aceste comportamente se regăsesc în principal la femeile victime ale violenței domestice.

Dar dincolo de toate acestea particularități, există și factori comuni care determină victima să nu parasească o relație: factori sociali și culturali precum statut economic precar, izolarea socială și lipsa persoanelor de suport, necunoașterea resurselor comunității, credințe religioase specifice, frica de razbunarea partenerului și factori psihologici ca de exemplu credulitate și sugestibilitate, credința ca agresorul se va schimba, rușine, anxietate socială, sentimente de vinovăție exagerată, sentimente de lipsă de ajutor și de speranță.

Aceste caracteristici se regăsesc atât la femei, victime ale violenței domestice, cât și la părinții vârstnici, victime ale violenței copiilor lor și la minorii abuzați în mediul familial. Se adaugă vulnerabilitatea fizică și psihică a acestor din urmă categorii, care nu mai pot sau încă nu pot să-și gestioneze nevoile, teama de abandon ducând de cele mai multe ori la acceptarea și perpetuarea abuzului.

Audierea persoanei vătămate se realizează în acest context tensionat, dominat de labilitate, organul de cercetare penală trebuind să aibă în vedere câteva reguli tactice esențiale.

Astfel, trebuie să aibă în vedere că parasirea mediului familial de către victimă nu este un act simplu ci un proces care durează și implica multiple conflicte interioare și nu în ultimul rând este vorba de credința inițială a victimei, care îi spune că în situația în care pleacă este mai vulnerabilă decât dacă ar rămâne pe loc.

Printre factorii care fac ca victima să ezite și chiar să renunțe la părăsirea agresorului sunt:

- i) frica,
- ii) considerente religioase,
- iii) credința că agresorul se va schimba
- iv) creșterea tensiunii după separarea de agresor

- v) dependența financiară de agresor,
- vi) lipsa de cunoștințe profesionale care să-i asigure un loc de muncă,
- vii) teama de greutate materiale, care s-ar reflecta asupra capacității femeii victimă de a crește copiii și teama de a pierde copiii în procesul de atribuire a custodiei,
- viii) inabilitatea de a obține asistența legală sau neîncredere în sistemul judiciar,
- ix) considerente de siguranță fizică și psihologică a propriei persoane,
- x) complexitatea relației cu agresorul.

Audierea persoanei vătămate în infracțiunile de violență domestică presupune stabilirea unui contact interuman autentic, putând fi avute în vedere ca și sugestii de bune practici și, contrar, conduite indezirabile următoarele repere:

Acțiuni/ comportamente/ atitudini indicate	Acțiuni/ comportamente/ atitudini contraindicate
Informarea victimei despre mijloacele legale de protecție	Lăsarea inițiativei victimei în dialog prin adresarea de întrebări deschise, de la început, părăsirea încăperii, pauze nejustificate în audiere.
Evitarea prezenței altor persoane fără calitate în încăperea unde are loc audierea	Acordarea de sfaturi pornind de la cazuri similare sau experiențe similare, etichetare, exprimare stereotipă, exprimarea prejudecăților
Înțelegerea agresiunii, a tipului, a consecințelor	Exercitarea de presiuni
Asigurarea accesului la servicii sociale, medicale și de consiliere în funcție de situație	Condiționarea victimei

Modul în care este condusă prima audierea a victimei poate accentua sau înlătura sentimentele duale ale acesteia și, implicit, comportamentul inconstant pe parcursul cercetărilor. După abuz, în fața organelor de anchetă, victima poate să simtă:

- frica de a nu fi crezută;
- frica de a fi judecată și criticată;
- frica de razbunare a făptuitorului;
- frica ca locul unde a ajuns nu este potrivit pentru problemele sale;
- credința ca nu va primi protecție și ajutor.

Audierea victimelor violenței în familie trebuie să urmărească obținere de informații referitor la faptă, gravitate, persoane implicate/prezente, relații dintre ele, urmărindu-se întrebările:

- Ce faptă s-a comis?
- Unde, când, cum?
- Cine a comis fapta? Cu ajutorul cui?
- Cauza, motivul, scopul?
- Care este natura relației victimă/ agresor?
- Care este istoricul agresiunilor (avându-se în vedere și istoricul medical al victimei și al agresorului, existența unor dizabilități/afecțiuni psihice determinând luarea unor măsuri de protecție sau de prevenire imediate).

Este necesar, pentru evitarea revictimizării, ca organele de cercetare penală să evite audierile fragmentate, repetate, în acest scop fiind indicată folosirea tehnicilor de înregistrare audio-video.

În ceea ce privește audierea persoanelor vătămate care sunt părinții agresorului sau copiii

acestui, anchetatorul trebuie să țină cont de următoarele aspecte:

- Obligația asigurării asistenței juridice pentru minorii persoane vătămate; de asemenea, anchetatorii trebuie să aibă în vedere că și persoanelor vârstnice, aflate în situații vulnerabile, din cauza stării de sănătate, a nivelului redus de cunoștințe și informații cu precădere din domeniul juridic, trebuie să li se asigure asistență juridică din oficiu;
- Adaptarea întrebărilor nivelului de înțelegere a persoanei audiate, folosind în acest scop ca tehnici: reformularea și repetarea întrebărilor, explicații suplimentare, pauze suficiente între întrebări, întrebări și răspuns;
- Obținerea de informații cu privire la starea de sănătate a persoanei audiate, care poate suferi de afecțiuni ce pot afecta calitatea audierii: deteriorarea auzului, a vederii, insuficiență respiratorie, afecțiuni cardiace etc., tratamentele în curs și efectele secundare ale unor medicamente, dacă este cazul (somnolență, diuretice, calmante);
- Evaluarea psihologică a minorului și asistarea acestuia la interviu de către un psiholog, pentru a stabili nivelul de dezvoltare psiho-cognitivă a acestuia, simptomele de stres posttraumatic.
- Adaptarea duratei anchetei la nivelul de rezistență fizică și capacitatea de concentrare a persoanei audiate.

Pentru stabilirea următoarelor acte de efectuat, inclusiv în modul de citare, audiere a agresorului, a martorilor și luarea unor măsuri, anchetatorul trebuie să stabilească, din primele momente ale sesizării: locurile de reședință ale victimei și ale agresorului, date referitoare la locul de muncă al victimei și al agresorului, date privind instituțiile de învățământ ale copiilor.

Măsurile de protecție ale victimei trebuie luate de la sesizare, mai ales în situațiile comiterii unor agresiuni cu consecințe grave, anchetatorul trebuind să se asigure că victima a beneficiat de ajutorul medical, psihologic necesar, inclusiv de servicii de asistare juridică și consiliere, servicii de adăpost și sprijin moral și material.

Conform Noului Cod de Procedură Penală, *procurorul sau instanța de judecată poate dispune față de persoana vătămată ori față de partea civilă măsurile de protecție prevăzute de art. 125 – 130, în următoarele cazuri:*

- *Când există o suspiciune rezonabilă că viața, integritatea corporală, libertatea, bunurile sau activitatea profesională a persoanei vătămate sau a părții civile ori a unui membru de familie a acesteia ar putea fi puse în pericol ca urmare a datelor pe care le furnizează organelor judiciare sau a declarațiilor sale;*
- *Când persoana vătămată sau partea civilă este minoră ori a suferit o traumă ca urmare a săvârșirii infracțiunii ori ca urmare a comportamentului ulterior al suspectului sau inculpatului;*
- *Când măsurile sunt necesare pentru protecția vieții private sau a demnității persoanei vătămate sau a părții civile;*
- În cursul urmăririi penale procurorul poate dispune aplicarea uneia sau a mai multora dintre următoarele măsuri:
- Supravegherea și paza locuinței persoanei vătămate sau a părții civile sau asigurarea unei locuințe temporare;
- Însoțirea și asigurarea protecției persoanei vătămate sau a părții civile sau a membrilor familiei acesteia în cursul deplasărilor;
- Protecția datelor de identitate, prin acordarea unui pseudonim cu care persoana vătămată sau partea civilă va semna declarația sa;
- Audierea persoanei vătămate sau a părții civile fără ca aceasta să fie prezentă, prin intermediul mijloacelor audio-video de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.

În cursul judecății, pe lângă măsurile menționate în cursul urmăririi penale, se adaugă nepublicitatea ședinței de judecată pe durata ascultării persoanei vătămate sau a părții civile.

În situația dispunerii arestării preventive a inculpatului, autor al unei infracțiuni de violență asupra unui membru de familie, se impune a se avea în vedere prevederile art. 230 alin. 5 Cod procedură penală, conform căruia, dacă persoana vătămată a solicitat înștiințarea sa cu privire la eliberarea în orice mod a persoanei arestate, judecătorul care a emis mandatul de arestare consemnează aceasta într-un proces verbal, pe care îl predă organului de poliție. Acest proces verbal este predat administrației locului de deținere, careia îi revine obligația legală de a anunța victima în situația eliberării persoanei arestate.

În scopul asigurării protecției victimelor infracțiunilor, **Legea 211/2004** privind protecția victimelor unor categorii de infracțiuni, reglementează unele măsuri de informare a victimelor infracțiunilor cu privire la drepturile acestora, precum și de consiliere psihologică, asistență juridică gratuită și compensație financiară de către stat a victimelor unor infracțiuni.

Astfel, legea stabilește în sarcina Ministerului Justiției, prin Institutul Național al Magistraturii, și Ministerului Administrației și Internelor obligația de a asigura specializarea personalului care, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, stabilește legături directe cu victimele infracțiunilor și în sarcina autorităților publice cu atribuții în domeniul protecției victimelor infracțiunilor, în cooperare cu organizațiile neguvernamentale, organizarea de campanii publice de informare în acest domeniu.

Judecătorii, procurorii, ofițerii și agenții de poliție au obligația de informare a victimelor asupra drepturilor conferite de legea specială:

- a) serviciile și organizațiile care asigură consiliere psihologică sau orice alte forme de asistență a victimei, în funcție de necesitățile acesteia;
- b) organul de urmărire penală la care pot face plângere;
- c) dreptul la asistență juridică și instituția unde se pot adresa pentru exercitarea acestui drept;
- d) condițiile și procedura pentru acordarea asistenței juridice gratuite;
- e) drepturile procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile;
- f) condițiile și procedura pentru a beneficia de dispozițiile Codului de procedură penală și a legii speciale privind protecția martorilor;
- g) condițiile și procedura pentru acordarea compensațiilor financiare de către stat.

Informațiile menționate sunt aduse la cunoștință victimei, în scris sau verbal, într-o limbă pe care aceasta o înțelege, cu această ocazie fiind întocmit un proces-verbal, care trebuie înregistrat la instituția emitentă.

Ministerul Justiției și Ministerul Administrației și Internelor, cu sprijinul Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, trebuie să asigure funcționarea unei linii telefonice disponibile permanent pentru informarea victimelor infracțiunilor.

Autoritățile administrației publice locale și organizațiile neguvernamentale pot înființa la nivel local linii telefonice pentru informarea victimelor infracțiunilor.

Informațiile la care trebuie să aibă acces victima se publică pe paginile de Internet ale Ministerului Justiției și ale Ministerului Administrației și Internelor.

Un alt drept, prevăzut de lege victimelor este consilierea psihologică, acordată de consilierii din cadrul Serviciilor de Probațiune care funcționează pe lângă tribunale.

Consilierea psihologică se acordă gratuit, la cerere, pentru victimele tentativei la infracțiunile de omor, omor calificat și omor deosebit de grav, pentru victimele infracțiunilor de lovire sau alte violențe și vătămare corporală, săvârșite asupra membrilor familiei, ale infracțiunii de vătămare

corporală gravă, ale infracțiunilor intenționate care au avut ca urmare vătămarea corporală gravă a victimei, ale infracțiunilor de viol, act sexual cu un minor, perversiune sexuală și corupție sexuală, ale infracțiunii de rele tratamente aplicate minorului, precum și pentru victimele infracțiunilor de trafic de persoane.

Victimele anumitor categorii de infracțiuni: asupra cărora a fost săvârșită o tentativă la infracțiunile de omor, omor calificat și omor deosebit de grav, o infracțiune de vătămare corporală gravă, o infracțiune intenționată care a avut ca urmare vătămarea corporală gravă a victimei, o infracțiune de viol, act sexual cu un minor și perversiune sexuală, precum și soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor de omor, omor calificat și omor deosebit de grav, precum și a infracțiunilor intenționate care au avut ca urmare moartea persoanei, beneficiază de asistența juridică gratuită.

Asistența juridică gratuită se acordă, la cerere, victimelor altor infracțiuni decât cele menționate, dacă venitul lunar pe membru de familie al victimei este cel mult egal cu salariul de bază minim brut pe țară stabilit pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită.

Pentru a beneficia de asistența juridică gratuită trebuie ca victima să fi sesizat organele de urmărire penală sau instanța de judecată în termen de 60 de zile de la data săvârșirii infracțiunii sau de la data la care victima a luat cunoștință de săvârșirea infracțiunii. Dacă victima s-a aflat în imposibilitatea, fizică sau psihică, de a sesiza organele de urmărire penală, termenul de 60 de zile se calculează de la data la care a încetat starea de imposibilitate.

Victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația de a sesiza organele de urmărire penală sau instanța de judecată cu privire la săvârșirea infracțiunii. Reprezentantul legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție poate sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii.

Conform legii 211/2004, victimele anumitor categorii de infracțiuni, precum și soțul, copiii sau persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor prevăzute de lege, pot primi, la solicitarea în condițiile prevăzute de lege de compensații financiare.

În administrarea probatoriului o importanță deosebită trebuie acordată **constatărilor medico-legale**, pentru a se stabili natura, gravitatea și modul de producere a leziunilor victimei.

De asemenea, organele de cercetare penală pot solicita efectuarea **unei evaluări psihologice victimei**, chiar înainte de audiere, pentru a evalua starea în care aceasta se află, semnele de stres posttraumatic și stadiul în care aceasta se află, putând stabili în consecință tactica audierii.

Având în vedere dificultatea administrării probatoriului pentru infracțiunile comise între membrii familiei – care au loc, de regulă, în spațiu privat, fără a fi alte persoane de față – organele de anchetă pot solicita, *la cererea motivată a persoanei vătămate, autorizarea interceptării comunicațiilor ori înregistrării acestora, precum și a oricăror tipuri de comunicări efectuate de aceasta prin orice mijloc de comunicare* – conform art. 140 alin. 9 Cod procedură penală.

Recomandabil ar fi ca, după dispunerea continuării urmăririi penale față de suspect pentru comiterea unei infracțiuni împotriva membrilor de familie, cauza să fie soluționată cu celeritate, respectându-se drepturile tuturor părților implicate și având în vedere faptul că, din acest moment procesual, victima este și mai mult expusă comportamentului represiv al agresorului.

Făptuitorul trebuie citat procedural, în situația neprezentării urmând a fi emis mandat de aducere, conform art. 265 Cod procedură penală și urm..

După audierea în calitate de suspect și inculpat a agresorului, cu respectarea drepturilor procesuale, organele de cercetare penală pot dispune/propune **măsuri preventive**, respectiv:

- Reținerea
- Control judiciar
- Control judiciar sub cauțiune
- Arestarea preventivă

Conform art. 218 alin. 3 Cod procedură penală, măsura arestului la domiciliu nu poate fi dispusă cu privire la inculpatul față de care există suspiciunea rezonabilă că a săvârșit o infracțiune împotriva unui membru de familie.

Intenția legiuitorului a fost de a îndepărta agresorul din locuință, nu persoanele vătămate, evitând vulnerabilizarea acestora din urmă și din punct de vedere material, locativ, posibilitatea separării mamei de copii sau a fraților, ori îndepărtarea victimelor din comunitatea de proveniență, cu riscul absenteismului școlar, pierderii locului de muncă etc..

În cele mai multe situații însă, odată cu depunerea sesizării, victima părăsește domiciliul, evitând orice contact cu agresorul până la o intervenție fermă a organelor de anchetă, în sensul îndepărtării acestuia din urmă de locuință sau de persoanele vătămate.

În cazul infracțiunilor comise între membrii familiei organele de cercetare penală dispun rareori măsuri preventive, cu excepția situațiilor când sunt comise infracțiuni contra vieții sau infracțiuni grave: viol, vătămare corporală etc, când autorul este recidivist sau/și când a comis acțiuni repetate la adresa persoanei vătămate.

Dificultatea dispunerii sau propunerii de luare a măsurilor preventive în cauzele având ca obiect infracțiunile de violență în familie constă în imprevizibilitatea evoluției acestor cauze – având în vedere posibilitatea stingerii acțiunii penale de către părți prin împăcare sau retragere a plângerii, specificul probatoriului, evaluarea diferită a pericolului social.

Redau mai jos un caz de violență între membrii familiei, agresor fiind fiul, persoane vătămate părinții vârstnici, studiul având trei etape: trimiterea în judecată a agresorului, fără dispunerea nici unei măsuri, ulterior, urmare a reiterării agresiunilor, reținerea și apoi arestarea preventivă a acestuia și trimiterea în judecată pentru noua faptă, în stare de arest preventiv:

I.

La data de 1..0..201. persoana vătămată G I a sesizat organele de poliție cu privire la faptul că în ziua de 05.04.2014 a fost agresată fizic de către fiul său G T.

Din actele de urmărire penală administrate în cauză au rezultat următoarele:

Inculpatul G T locuiește în aceeași curte cu părinții săi într-un imobil situat în sat com. G, jud. Iași. Inculpatul consumă în mod frecvent băuturi alcoolice și pe fondul stării de ebrietate provoacă scandal și are un comportament violent verbal și fizic față de părinții săi.

În ziua de 0..0..201., în timp ce se afla la locuința sa, inculpatul G T i-a cerut persoanei vătămate G H să-i dea bani pentru a cumpăra o sticlă cu vin, fapt pe care aceasta l-a refuzat.

Inculpatul le-a reproșat părinților că el muncește în gospodărie și a purtat cu aceștia o discuție în contradictoriu insistând să primească banii necesari pentru a-și cumpăra băuturi alcoolice.

În timp ce adresa cuvinte jignitoare părinților săi, inculpatul G T a luat un topor cu care a lovit persoana vătămată G H în zona capului apoi a continuat să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele. Speriată, martora G P s-a îndreptat spre poartă pentru a apela serviciul 112 solicitând sprijinul organelor de poliție. Auzind că martora G P sesizează agresiunea, inculpatul s-a enervat și i-a aplicat o lovitură apoi i-a aruncat telefonul pe sol. În acest timp, martorul L M, vecin cu persoana vătămată G H, observând comportamentul agresiv al inculpatului față de părinții săi, a intervenit în apărarea martorei G P însă a fugit imediat întrucât inculpatul a încercat să-l lovească.

La scurt timp, persoana vătămată G H a fost transportată la Spitalul Clinic Județean de Urgențe,,Sf. Spiridon,, Iași unde i s-au acordat îngrijiri medicale iar la data de 2..0..201. a fost examinată la Spitalul Clinic de Urgență,,Prof. Dr. N. Oblu,, Iași. În perioada 2..0.-3..0..201. persoana vătămată G H a fost internată la Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Iași.

Din certificatul medico-legal reiese că persoana vătămată G H a prezentat echimoze, plagă contuză, hematom, excoriații, epistaxis bilateral oprit spontan, tumefacție, fracturi costale, leziuni traumatice care au necesitat pentru vindecare **17-19 zile de îngrijiri medicale.**

Inculpatul G T a recunoscut că a agresat persoana vătămată G H motivând că a ripostat deoarece aceasta l-a lovit cu o secure. Apărarea administrate(declarații martori L M, G P) și nu poate avea un suport logic obișnuit inculpatul se manifesta violent față de persoana vătămată G H.

Astfel certificatul medico-legal din 2008 arată că persoana vătămată G H a mai suferit leziuni traumatice cauzate de fiul său, leziuni mult mai grave pentru care a necesitat 57-59 zile de îngrijiri medicale.

De asemenea, din declarația martorului L M reiese că inculpatul exercită acte de violență verbală și fizică față de părinții săi ori de câte ori consumă alcool. Martorul a arătat că în ziua de 2..0..201. în timp ce se afla la locuința sa, a auzit gălăgie în curtea persoanei vătămate, iar la un moment dat inculpatul a pus mâna pe un topor și l-a lovit pe tatăl său după care a început să-l lovească cu pumnii și picioarele.

Martorul F V a relatat că la scurt timp după agresiune i-a văzut atât pe martora G P cât și pe vătămatul G H, aceștia prezentau urme de violență și i-au povestit că au fost loviți de către fiul lor.

II.

Prin ordonanța procurorului din data de 2.12.201. s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul G T pentru săvârșirea a două infracțiuni de „lovire sau alte violențe” prevăzută și pedepsită de art. 199 alin. 1 raportat la art. 193 alin. 2 din Codul Penal fiecare cu aplicarea art. 41 alin. 1 din Codul Penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. 1 din Codul Penal **In fapt**, s-a reținut că, la data de 0.1.201. timp ce se afla în curtea locuinței din sat, comuna G, județul Iași inculpatul G T i-a aplicat mamei sale, G P, mai multe lovituri cu picioarele peste corp și cu pumnii peste cap, cauzându-i leziuni ce au necesitat 45 – 50 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare, conform raportului de primă expertiză medico – legală.

Ulterior, la data de 1.1.201. în timp ce se afla în curtea locuinței din sat comuna G, județul Iași, inculpatul G T i-a aplicat tatălui său, G H, mai multe lovituri cu un obiect contondent (par), peste mână și cap, cauzându-i leziuni ce au necesitat 65 – 70 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare.

Inculpatul G T a recunoscut parțial săvârșirea faptelor.

Având în vedere că la dosar există probe din care rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit faptele reținute în sarcina sa, că acesta se află în situația prevăzută de art. 223 alin.1 lit d și alin. 2 din C.proc.pen., iar comiterea faptelor rezultă din următoarele mijloace de probă:

- plângerea și declarația persoanei vătămate G P;
- procesul verbal de sesizare și declarația persoanei vătămate G H
- raport de primă expertiză medico – legală nr. privind persoana vătămată G P,
- raport de primă expertiză medico – legală nr. privind persoana vătămată G H,
- declarațiile martorilor S A, S A P, G H, L M, P L, D I C, F C, C B, Z E
- adresă răspuns nr. a Primăriei G din care rezultă că inculpatul este fiul persoanelor vătămate;
- declarații inculpat G T

În temeiul art. 224 C. proc. pen., art.223 alin.1 lit d C. prp, și alin.(2) C. proc. pen. rap. la art. 202 alin. (1) și (3) din C. proc. pen.

S O L I C I T:

Arestarea preventivă a inculpatului G T recidivist, cercetat pentru săvârșirea a două infracțiuni de „lovire sau alte violențe” fapta prevăzută și pedepsită de art. 199 alin. 1 raportat la art. 193 alin. 2 din Codul Penal fiecare cu aplicarea art. 41 alin. 1 din Codul Penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. 1 din Codul Penal., **pe o perioadă de 30 de zile, începând cu data de 25.12.201. și până la data de 23.01.201.**, deoarece din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit infracțiunile reținute în sarcina sa, fiind îndeplinite atât condițiile prev. de art. 223 alin.1 lit d Cpp respectiv că, după punerea în mișcare a acțiunii penale (la data de 0.0.201., tot pentru o infracțiune de lovire sau alte violențe asupra membrilor de familie) inculpatul a mai săvârșit cu intenție o nouă infracțiune cât și condițiile prev. de art. 223. alin 2 Cpp respectiv ca faptele săvârșite sunt infracțiuni intenționate contra integrității corporale asupra membrilor de familie, iar pedeapsa închisorii este mai mare de 5 ani și, pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere a acesteia, a anturajului și a mediului din care acesta provine, și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, se constată că privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.

Astfel, se consideră că există **pericol concret pentru ordinea publică** atunci când este posibil să se producă o încălcare a regulilor de conviețuire socială vizând valorile ocrotite de prevederile Codului penal, ca urmare a activității anterioare sau posterioare a suspectului sau inculpatului ori a reacției declanșată de fapta săvârșită de către acesta, în acest sens legiuitorul dorind să analizeze cu precădere circumstanțele personale ale inculpatului, atitudinea adoptată de către acesta în societate și nu în ultimul rând reacția declanșată de fapta sa.

Analiza reglementarii interne și a jurisprudenței instanței europene conduce la concluzia ca existența pericolului concret pentru ordinea publică se deduce în fiecare caz în parte, din examinarea circumstanțelor cauzei, prin raportare la natura faptelor despre care există presupunerea rezonabilă că au fost comise, modul de săvârșire, persoana inculpatului, calitatea și poziția sa în societate.

Din analiza materialului probator administrat în cauză rezultă în mod cert că lăsarea în libertate a inculpatului prezintă un pericol concret pentru ordinea publică, pericol care rezultă din analiza următoarelor aspecte:

- gravitatea faptelor - pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe asupra membrilor de familie legiuitorul a prevăzut o pedeapsă cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani, al cărui maxim special se majorează cu o pătrime.

- modul și împrejurările de comitere a faptelor pentru care inculpatul este cercetat:

Inculpatul G T locuiește în aceeași curte cu părinții săi, G H și P, în vârstă de 78 ani și respectiv 77 ani, într-un imobil situat în sat, comuna G, județul Iași. Acesta consumă în mod frecvent băuturi alcoolice și pe fondul stării de ebrietate provoacă scandal și are un comportament violent verbal și fizic față de părinții săi.

La data de 08.10.201., în jurul orelor 1300- 1400, persoana vătămată G P se afla la domiciliu singură. La un moment dat un butoi în care se aflau struguri s-a răsturnat. Imediat la domiciliu a venit fiul său, inculpatul G T, și văzând butoiul răsturnat s-a îndreptat către mama sa. În acel moment persoana vătămată dându-și seama că urmează să fie lovită a intenționat să fugă, însă s-a împiedicat și a căzut la pământ. Inculpatul s-a năpustit asupra ei și a început să-i aplice mai multe lovituri cu picioarele (fiind încălțat cu cizme de cauciuc) peste corp, în zona coloanei și cu pumnii în zona capului. Apoi, inculpatul a prins-o de mâini și a târât-o aproximativ 5 m, către casă, persoana vătămată pierzându-și cunoștința. Când și-a revenit, aceasta s-a târât pe sol până în casă, unde a închis ușa, asigurând-o cu un cârlig, pentru ca inculpatul să nu poată intra în cameră. Aici a contactat-o telefonic pe fiica sa, S A P din municipiul Iași, care la rândul său, a anunțat-o pe verișoara sa, P L, care s-a deplasat de urgență la domiciliul persoanei vătămate de unde a luat-o pe aceasta și a condus-o la domiciliul mamei sale, Z E din sat, comuna G, județul Iași. Aici persoana vătămată s-a dezbrăcat pentru a se spăla ocazie cu care martora Z E a observat că aceasta avea vânătăi în zona bazinului și plângea de durere. A doua zi, 09.10.201. în jurul orelor 07:00 întrucât persoana vătămată acuza dureri au solicitat un echipaj de ambulanță care a transportat-o la Spitalul Clinic Județean de Urgență Sf. Spiridon Iași în vederea acordării de îngrijiri medicale de specialitate. La data de 12.10.201. persoana vătămată a fost externată, iar de frică pentru a nu mai fi lovită a fost transportată la domiciliul soacrei fiicei sale, martora S A din municipiul Iași, unde locuiește și în prezent.

În urma loviturilor primite, persoana vătămată a suferit leziuni prezentând echimoză la baza hemitoracelui stâng și fractură ram ischiopubian stâng cu minimă deplasare, leziuni ce au necesitat 45 – 50 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare, conform raportul de primă expertiză medico – legală.

La data de 16.12.201., în jurul orelor 16:45 persoana vătămată G H a revenit la domiciliul săi, fiind plecat în sat, unde l-a observat pe fiul său, inculpatul G T care făcea țuică la un cazan în curtea locuinței. La un moment dat persoana vătămată a luat o sticlă și a mers la cazan unde a început să pună țuică în aceea sticlă. Văzând acestea inculpatul s-a enervat, pe motiv că este țuica sa, și a luat din curtea locuinței o bătă "groasă cât o mână" cu care i-a aplicat mai multe lovituri tatălui său, peste picioare, mâni și cap. Persoana vătămată a reușit să scape și a mers în casă unde a încuiat ușa, deoarece inculpatul o urmărea având în mâni o secură. În casă a observat că îi curge sânge din zona capului. În momentul în care inculpatul a plecat, persoana vătămată a ieșit din casă și a mers la un vecin, D C care, văzând că sângerează în zona capului acesta a anunțat organele de poliție și ambulanța. Persoana vătămată a fost transportată la Spitalul Clinic de Urgență "Prof. Dr. N. Oblu " Iași.

Prin rechizitoriul din data de 01.201., s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului pentru faptele comise în data de 16.12.201.. inculpatul este judecat în stare de arest preventiv, ceea ce a permis părinților săi, GH și G P să revină la domiciliu.

Analizând critic studiul de caz prezentat constatăm următoarele:

Între părți există un istoric de episoade conflictuale, episoadele grave fiind menționate și consemnate de organele de cercetare penală:

- 2008 – îl agrează pe tatăl său, G H, care depune un certificat medico-legal din care rezultă că a suferit leziuni ce au necesitat 57 – 59 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare; întrucât nu sunt date referitor la luarea unor măsuri, nu putem decât să tragem concluzia că persoana vătămată a depus plângere, ulterior acceptând să se împace cu fiul său și continuând conviețuirea.

- Aprilie 2014 G T agrează ambii părinți, care își scot certificate medico-legale și sesizează organele de poliție. Deși sunt efectuate cercetări, nu se dispune nici o măsură preventivă/de siguranță/de protecție, nu se înaintează, din oficiu sau la cerere solicitare pentru eliberare ordin de protecție. Prin rechizitoriu se dispune trimiterea în judecată, dosarul intră pe rolul instanței, părțile se prezintă la primele termene în condițiile în care continuă să locuiască împreună.

- În mod evident, tensiunea dintre acestea escaladează și, în luna decembrie 2015 inculpatul lovește persoanele vătămate, provocându-le leziuni și traume urmare cărora persoanele vătămate sunt spitalizate și, la externare, refuză să revină la domiciliu, apelând la mila rudelor și a vecinilor.

Pe acest fond, organele de poliție iau decizia înaintării propunerii de arestare preventivă a inculpatului. Intervalul de timp scurs de la comiterea faptelor – 16.12.201. până la înaintarea propunerii – 24.12.201. (aceiași ani) este explicat prin lipsa actelor medicale constatatoare ale leziunilor, imediat după obținerea acestora, lucrătorii de poliție inițiind demersurile pentru luarea măsurilor preventive.

Constatăm că, pe fondul vulnerabilității persoanelor vătămate – având în vedere vârsta înaintată a acestora, starea de sănătate – la care se adaugă faptul că inculpatul locuiește împreună cu acestea, având posibilitatea ținerii lor sub control, situația s-a perpetuat pe o perioadă de minim 8 ani – dacă luăm ca punct de plecare actul de agresiune din 2008, fără a fi dispusă vreo măsură.

Întețirea episoadelor agresive, paralel cu scăderea rezistenței persoanelor vătămate, le-a adus pe acestea în situația de a riposta, cerând ajutorul autorităților. Au beneficiat de sprijinul vecinilor și a fiicei mai mari, aportul acestora în anunțarea organelor de poliție pentru a interveni la fața locului, precum și în completarea probatoriului, fiind esențial. Un alt *atu* al persoanelor vătămate l-a constituit sprijinul reciproc, acestea avându-se una pe alta și susținându-se în depunerea și menținerea plângerii, prezentarea la audieri și la termenele de judecată.

Este mult mai precară situația persoanelor vătămate care sunt singure în fața agresorului, fără partener de viață sau sprijin extern deznodământul fiind, de cele mai multe ori fatal acestora.

Așadar, în practică, majoritatea cauzelor având ca obiect infracțiunile de violență între membrii familiei, dintre care cele mai frecvente sunt lovirea sau alte violențe și amenințarea – se finalizează prin împăcare sau retragerea plângerii, de cele mai multe ori, așa cum am arătat mai sus, persoana vătămată având un comportament instabil, marcat prin reveniri și reconsiderări asupra poziției procesuale.

Probatoriul depinde foarte mult de natura faptei și de momentul sesizării; astfel, dacă nu este vorba despre o infracțiune cu consecințe vizibile: distrugeri de bunuri, vătămări fizice etc., constatată sau sesizată la un interval de timp mai mare – de peste 24 de ore de la comitere – luând în considerare că acest tip de infracțiuni au loc într-un mediu privat, fără martori direcți, organele de anchetă vor trebuie să adune în principal probe indirecte pentru stabilirea situației fapt și a răspunderii penale.

Evaluarea gradului de pericol social al faptei și al autorului este dificilă, mai ales întrucât agresorul este, de cele mai multe ori, o persoană care are un comportament ireproșabil în spațiul public. Sesizarea are ca obiect o faptă determinată, între părți existând, de cele mai multe ori, un întreg istoric de abuzuri, nesesizate de persoana vătămată sau neinvestigate, unele mult mai grave. Lipsa probelor directe și, de multe ori, lipsa de experiență în completarea probatoriului specific cauzisticii și corelarea acestora, determină adoptarea unor soluții de compromis, care nu mulțumesc părțile, fiind supuse infirmării urmare a analizei temeiniciei și legalității. Sunt reluate cercetările, dar nu întotdeauna finalizate corespunzător, din aceleași considerente. Mai mult, dacă partenerii sunt separați în fapt, organele de cercetare penală apreciază uneori că starea de pericol este depășită, orientându-se spre o soluție de netrimitere în judecată, mizând pe dorința părților de reconciliere sau de depășire a trecutului. Dimpotrivă, acest tip de soluții frustrează partea care a luat decizia ieșirii din relație, care nu mai acceptă status quo-uri și solicită recunoașterea rolului său de victimă, odată cu tragerea la răspundere a agresorului. Se impune, în orice situație, lămurirea pe deplin a situației de fapt și emiterea unei soluții care să restabilească echilibrul social și să repună victima în drepturile sale firești, redându-i sentimentul de siguranță, încredere și respect.

Studiu de caz:

I

Dosar nr. xxx/P/2014 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași

Procurorul a dispus, însușindu-și situația de fapt prezentată în referatul organelor de cercetare penală, în temeiul art. 228 alin. 6 C.p.p., raportat la art. 10 alin. 1 lit. d Cod procedură penală: Neînceperea urmăririi penale față de C C pentru comiterea infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 180 alin. 2 indice 1 Cod penal întrucât există un dubiu cu privire la latura obiectivă, ca elemente constitutive ale infracțiunii, dubiu ce operează în favoarea celui cercetat în cauză.

Soluția este motivată prin aceea că actele premergătoare efectuate în cauză, respectiv declarația persoanei vătămate, actele medicale depuse, declarația numitei A A – mama persoanei vătămate - și procesul verbal întocmit de către lucrătorii de poliție în data de 05.2012 – confirmă existența unui conflict între cei doi soți, necunoscându-se însă date concrete referitor la săvârșirea infracțiunii. Se reține și declarația lui C C, care susține că a existat în noaptea de 0/0.2012 un conflict între el și soția sa, pe care însă nu a lovit-o, ea fiind cea care a vrut să îl lovească, el doar oprindu-i brațele pentru a o împiedica.

Petenta solicită desființarea rezoluției, motivat de faptul că organele de poliție nu au administrat toate probele, neinterpretând de asemenea adecvat documentele depuse la dosarul cauzei. Astfel, petenta susține că documentele medicale depuse în cauză atestă veridicitatea leziunilor suferite, leziuni care au o natură traumatică, datând din 05.2012. Arată petenta că a apelat numărul de urgență 112, de asemenea s-a deplasat în noaptea respectivă la Sediul Secției X Poliție Iași – în cauză nefiind depus nici un document și nefiind efectuată nicio verificare cu privire la aceste aspecte.

În susținerea plângerii sale, petenta depune două certificate medico-legale datate în cursul anului 2011, care atestă existența unor leziuni provenind din agresiuni reclamate de către ea cu ocazia evaluării medicale ca provenind din loviri cu palma și pumnul aplicate de către soț.

Urmare a analizei soluției dispuse în cauză, a conținutului dosarului și a susținerilor petentei din cuprinsul plângerii, soluția a fost infirmată, din următoarele motive:

Procurorul reține în mod eronat incidența prevederilor art. 10 lit. d Cod procedură penală – în vigoare la momentul dispunerii soluției – dubiul cu privire la existența faptei putând duce cel mult la aplicarea art. 10 lit. a Cod procedură penală.

Mai mult, din susținerile petentei în conținutul plângerii rezultă că nu au fost lămurite pe deplin toate aspectele cauzei, impunându-se, pentru stabilirea situației de fapt, continuarea administrării de probe, în conformitate cu cadrul legal în vigoare, respectiv:

- verificarea susținerilor petentei cu privire la apelul de urgență efectuat, solicitarea înregistrărilor, a fișei de intervenție, verificarea sesizării verbale a petentei la Secția X Poliție în noaptea comiterii faptei, audierea de persoane din familia, anturajul, vecinătatea cuplului, care să dea informații cu privire la natura conflictelor dintre cei doi soți, existența sau nu a agresiunilor, verificarea de sesizări similare anterioare, având în vedere actele medico-legale depuse de către petentă.

II.

Ulterior ordonanței prim procurorului, prin ordonanța din data de 10.2015, procurorul a dispus, în temeiul art. 315 alin. 1 lit. b Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. c Cod procedură penală: Clasarea cauzei față de inculpatul C C, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de violență în familie, prevăzută de art. 193 alin. 2 Cod penal, raportat la art. 199 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 5 alin. 1 Cod penal. De asemenea, procurorul a dispus disjungerea cauzei și înaintarea dosarului la Secția x Iași în vederea continuării cercetărilor față de AN sub aspectul săvârșirii infracțiunii de loviri sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. 2 Cod penal, cu aplicarea art. 5 alin. 1 Cod penal.

Se rețin următoarele:

La data de 01.2015, organele de poliție au dispus începerea urmăririi penale în rem, pentru comiterea infracțiunii de violență în familie, prevăzută de art. 193 alin. 1 Cod penal raportat la art. 199 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 5 alin. 1 Cod penal.

Prin ordonanța procurorului din data de 04.2015 procurorul a dispus continuarea urmăririi penale față de suspect, iar prin ordonanța din data de 07.2015 a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de C C pentru infracțiunea de violență în familie, prevăzută de art. 193 alin. 2 Cod penal raportat la art. 199 alin. 1 Cod penal.

În cauză au fost audiați martori – membrii de familie, persoane care au contact direct în mod constant s-au sporadic cu părțile și dețin informații cu privire la relația de cuplu a acestora sau la comportamentul lor.

A fost depus CD-ul cu înregistrarea convorbirii la 112 a persoanei vătămate după comiterea faptei, transcris.

Organele de cercetare penală au încheiat un proces verbal în data de 06.2015 prin care constată că nu se impune realizarea unei testări poligraf pentru care persoana vătămată își dăduse acordul, inculpatul refuzând, motivat de faptul că examinarea victimelor sau a părților vătămate, indiferent de genul infracțiunii, se va realiza, în mod exclusiv în situația în care există mijloace de probă care să arate caracterul nesincer al declarației acestor categorii de subiecți.

Per a contrario, organele de cercetare penală au apreciat că declarațiile persoanei vătămate în cauză au un caracter sincer.

Cu toate acestea, procurorul, analizând materialul probator, a apreciat că nu poate înlătura declarația de negare a comiterii faptei a inculpatului. Se arată în motivarea soluției că, deși în cauză probele administrate duc la concluzia că între părți a existat un conflict în noaptea de 05.2012, în lipsa unei probe directe, certe care să demonstreze exercitarea agresiunii de către inculpat, procurorul dă eficiență principiului în dubio pro reo.

Soluția a fost apreciată ca netemeinică, procurorul dând eficiență exclusiv declarației inculpatului, fără a combate în mod argumentat înlăturarea ansamblului probator indirect care duce la concluzia comiterii faptei.

Deși inculpatul neagă comiterea faptei, făcând afirmații despre presupuse accidente rutiere suferite de soția sa, afirmațiile acestuia nu sunt verificate. Se constată că inculpatul nu oferă explicații cu privire la leziunile pentru care soția sa depune certificate medico-legale care constată leziuni produse declarativ de către soț, la data de 12.2011, 10.2011. De asemenea, nu au fost verificate susținerile persoanei vătămate cu privire la agresivitatea anterioară a inculpatului, inclusiv prin depunerea de documente de la instanțele civile – Judecătoria I, Judecătoria S – pe rolul cărora s-au aflat cererea de divorț, solicitare emiteri ordin de protecție etc. și, așa cum s-a dispus prin ordonanța anterioară a prim procurorului, prin verificarea evidenței organelor de poliție cu privire la existența unor sesizări anterioare ale persoanei vătămate.

Prim procurorul a dispus infirmarea soluției, redeschiderea urmăririi penale și continuarea cercetărilor pentru emiterea unei soluții temeinice și legale. În acest scop, cauza a fost înaintată Judecătorului de Cameră Preliminară, pentru a dispune asupra dispoziției de redeschidere a urmăririi penale.

Când probatoriul este complet și condițiile legale sunt îndeplinite, se impune trimiterea în judecată a autorului:

Studiu de caz: rechizitoriul pentru lovire sau alte violențe între soți, dosar nr. /P/2015 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași:

La data de 06.12.2014. persoana vătămată C M C, a sesizat organele de poliție din cadrul Secției x Poliție Rurală cu privire la faptul că în data de 04.12.2014, în jurul orei 17:15 a fost lovită cu pumnii peste cap de către soțul său C GH, aflat în stare de ebrietate. De asemenea, aceasta a sesizat faptul că, în aceleași împrejurări și fiica sa C A C, în vârstă de 13 ani, a fost lovită de C Gh.

În data de 04.12.2014, în jurul orelor 15:00-15:20 persoana vătămată s-a întors de la serviciu împreună cu fiica sa, în vârstă de 13 ani, în curtea locuinței găsindu-l pe soțul său, care făcea țuică și se afla în stare de ebrietate.

După aproximativ două ore, în jurul orei 17:00, inculpatul i-a solicitat soției sale să vină să spele covoarele cu apa caldă de la cazanul de țuică, aceasta refuzând pe motiv că este obosită. Pe fondul acestui conflict, în spatele casei, inculpatul i-a aplicat soției sale mai multe lovituri cu pumnii în zona capului, în această altercație intervenind fiica în încercarea de a-i despărți, aceasta fiind împinsă de tată într-un gard.

Ulterior, persoana vătămată minoră a intrat în casă și a sunat la numărul de urgență 112, fiind urmată de tatăl său, care, surprinzând-o vorbind la telefon, pentru a o împiedica să cheme organele de poliție, i-a aruncat telefonul din mână și i-a reproșat că a sunat, totodată lovind-o cu pumnul în zona feței, acestea începând să-i curgă sânge din nas.

A intervenit persoana vătămată C M C în apărarea minorei, spunându-i inculpatului să o lase în pace pe fiica lor. În acel moment, inculpatul a început din nou să o lovească pe soția sa, de această dată cu pumnii și cu cureaua de la pantaloni, fiica intervenind din nou în încercarea de a o apăra pe mama sa, fiind împinsă de inculpat și lovindu-se cu capul de un calorifer.

După acest conflict, care a durat aproximativ o oră, inculpatul a trimis-o pe fiica sa în cameră, continuând cearta cu soția sa în bucătărie.

Din certificatele medico-legale depuse la dosarul cauzei, rezultă că:

persoana vătămată C M C prezintă echimoze, excoriații și tumefacții, leziuni care au putut fi produse prin lovirii active cu obiecte (posibil centura) și mijloace (posibil pumni) contondente, care pot data din 04.12.2014. și care necesită 3-4 zile îngrijiri medicale pentru vindecare; persoana vătămată minoră prezintă echimoze și excoriații, leziuni care s-au putut produce prin lovire cu corp dur și zgâriere la data de 31.10.2014 și care necesită 2-3 zile îngrijiri medicale pentru vindecare.

Fiind audiat inculpatul acesta a recunoscut parțial faptele comise, precizând că pe fiica sa a lovit-o doar „fără să dorească, cu palma peste față, în învălmășeală”. Această situație de fapt nu poate fi reținută deoarece nu se coroborează nici cu declarațiile persoanelor vătămăte și nici cu declarația inculpatului, acesta recunoscând că lovitura a fost aplicată minorei imediat după ce a surprins-o pe aceasta vorbind la telefon și i-a luat telefonul din mână. Ori, în acest context apare evident faptul că lovitura i-a fost aplicată minorei cu scopul de a o împiedica să cheme organele de poliție. Așa cum se poate observa și din fișa de intervenție la eveniment aflată la dosarul cauzei, ulterior efectuării apelului la nr. de urgență 112, persoana vătămată nu a mai răspuns la telefon. Mai mult, în declarația din data de 05.12.2014, inculpatul a recunoscut faptul că i-a reproșat fiicei sale că ține cu mama ei, i-a adresat cuvinte jignitoare și, enervându-se, i-a tras o palmă.

În ceea ce privește fapta comisă față de persoana vătămată C M C, inculpatul a recunoscut că a lovit-o pe aceasta, însă în contextul în care s-a enervat deoarece persoana vătămată i-a adresat injurii. De asemenea, inculpatul a precizat faptul că, după ce a lovit-o pe soția sa cu palmele în zona feței, aceasta a ripostat, lovindu-l la de aproximativ trei lovituri tot cu palmele peste față.

Studiu de caz: dosar nr. /Parchetul de pe lângă Judecătoria Tg Neamț:

Învinuitul R P este căsătorit cu R A, având împreună 8 copii, dintre care 6 minori, 5 locuind în prezent la domiciliul comun al părinților.

Pe fondul consumului de alcool și agresivității manifestate de către R P, în familie au avut loc în mod constant episoade conflictuale, învinuitul lovindu-și în principal soția.

În datele de 05 și, respectiv 25 octombrie 200., R A a depus plângere penală împotriva soțului său, R P pentru faptul că a fost lovită de către acesta, după cum urmează:

1. În cursul nopții de 4 spre 5 octombrie 200., R P, aflat sub influența băuturilor alcoolice, s-a comportat agresiv față de soția sa, determinând-o să se ascundă inițial în casă, apoi în grădină pentru a nu fi bătută. La revenirea acesteia în casă, în jurul orelor 3 dimineața, învinuitul i-a aplicat o lovitură în spate cu o cazma.

Partea vătămată, R A, s-a refugiat la o vecină, C Z, la care a stat până a doua zi. De asemenea, martora A E a ajutat-o în zilele imediat următoare, ambele martore având ocazia să vadă urmele lăsate de lovitura aplicată pe corpul părții vătămate.

2. În data de 25 octombrie 200., pe fondul unor noi discuții tensionate, R P a aruncat cu apă fierbinte pe corpul părții vătămate R A. Aceasta a suferit arsuri în zona organelor genitale. și cu aceasta ocazie, partea vătămată a fost ajutată de persoane din vecinătate, cărora le-a relatat despre agresiunea suferită.

Fiind audiat cu privire la aceste fapte, învinuitul neagă comiterea lor, având propria versiune. Deși acesta admite că aplică și corecții fizice soției, nu recunoaște faptele reclamate de către aceasta din data de 25 octombrie 200..

Învinuitul apreciază că atitudinea și comportamentul său față de minori și în familie se înscrie în limite normale.

Din expertiza medico-legală psihiatrică nr. x/09.12.200., rezultă că învinuitul R P prezintă *tulburare de personalitate paranoida*, dar are discernământ față de faptele reținute în sarcina sa.

Din probele administrate la dosar, documentele depuse și informațiile înaintate de organele abilitate, rezultă că R P manifestă un comportament agresiv, cu precădere pe fondul consumului de alcool. Cu toate acestea, evaluarea de specialitate efectuată de către Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț concluzionează că minorii R R I și R I D, de 7, respectiv 4 ani, nu prezintă semne ale abuzului fizic și emoțional. Ca urmare, față de aceștia nu s-au luat măsuri de protecție speciale, fiind însă în atenția autorităților locale, cf Legii 272/2004.

În majoritatea cauzelor, avându-se în vedere că autorul este, de regulă, o persoană fără antecedente penale, consecințele imediate ale faptei nefiind considerate grave – în lipsa unui act medical constatator al eventualelor leziuni, a probelor cu privire la repetabilitatea comportamentelor abuzive, a lipsei unei evaluări a riscului cu luarea în considerare a tuturor elementelor care particularizează acest tip de fapte, un număr însemnat de soluții constă în renunțarea la urmărirea penală sau scoaterea de sub urmărire penală/neînceperea urmăririi penale.

Cele mai multe soluții în cauzele având ca obiect violența în familie – în formele sale *ușoare*, respectiv amenințare, lovire sau alte violențe și chiar viol în forma simplă, prevăzută de art. 218 alin. 1 Cod penal – sunt clasarea ca urmare a împăcării părților sau retragerii plângerii de către persoana vătămată.

În acest context se impune să menționăm că medierea și orice forme de conciliere nu sunt indicate în cauzele de violență domestică – a se vedea și Convenția de la Istanbul.

Deși în acest moment legislația națională nu conține niciun impediment cu privire la stingerea acțiunii penale în cauzele având ca obiect violența în familie ca urmare a încheierii unui acord de mediere, practica din alte state și legislația internațională în materie ne

demonstrează că aceste proceduri nu sunt recomandabile pentru acest tip de fapte.

Studiu de caz: Clasare pentru lovire/împăcare

La data de 21.12.2014., numita T E a sesizat organele de poliție despre faptul că în ziua de 21.12.2014, în jurul orei 12,00, concubinul său A V pe fondul consumului excesiv de băuturi alcoolice a lovit-o cu pumnii și picioarele.

Ca urmare a sesizării persoanei vătămate s-a dispus începerea urmăririi penale „in rem” sub aspectul comiterii infracțiunii de „lovire sau alte violențe”, faptă prevăzută de art. 199 rap. la art. 193 C.pen.

Prin referatul organelor de cercetare penală din data de 07.01.2015. s-a propus clasarea cauzei întrucât între T E și A V a intervenit împăcarea.

Analizând actele efectuate în cauză de organele de cercetare penală, constat că propunerea este legală și temeinică, fiind corect argumentată, urmând a fi însoțită.

Ex. 2

La data de 24.01.2015. lucrătorii Postului de Poliție x s-au sesizat din oficiu cu privire la faptul că numitul P F a lovit-o cu pumnii și picioarele pe soția sa, P P.

Din declarațiile luate în cauză rezultă că, pe fondul unor neînțelegeri conjugale, în data de 23.01.2015., între cei doi soți a avut loc un conflict, în urma căruia P F a lovit-o pe soția sa.

Ulterior, atât persoana vătămată, cât și cea reclamată au susținut în fața lucrătorilor de poliție că s-au împăcat, nemaivând pretenții în cauză.

Rezultă că în cauză este incidentă o cauză de împiedicare a exercitării acțiunii penale, împăcarea înlăturând răspunderea penală, conform art. 132 Cod penal, raportat la art. 10 lit. h Cod procedură penală – abrogate la data de 01.02.2014, în prezent conform art. 159 alin. 1, 2 Cod penal, raportat la art. 16 lit. g Cod procedură penală în vigoare.

Având în vedere că ambele reglementări prevăd împăcarea ca și cauză care împiedică exercitarea acțiunii penale, se va dispune clasarea cauzei, urmare a constatării incidentței prevederilor art. 16 lit. g) Noul Cod procedură penală.

Un număr însemnat de cauze având ca obiect violența între membrii familiei au fost soluționate prin renunțarea la urmărire penală, avându-se în vedere criteriile generale referitoare la modul de comitere a faptei: lovire fără consecințe grave sau cu consecințe neconsemnate în acte medicale, victima neavând posibilitatea prezentării la IML, lipsa de antecedente penale a agresorului, imaginea sa pozitivă în comunitate și în relațiile sociale, exprimarea disponibilității de a remedia relațiile cu victima, duc la concluzia că nu există interes public în urmărirea penală a cauzei.

Este de menționat, că prin Decizia Curții Constituționale nr./din art. 318 Cod procedură penală a fost declarat neconstituțional, ceea ce presupune că organele de urmărire penală nu mai pot dispune renunțarea la urmărire penală. Până la acest moment, decizia nu a fost publicată în Monitorul Oficial.

Greșita evaluare a pericolului social urmare a unui probatoriu incomplet sau incorect analizat, neluarea în considerare a istoricului conflictual dintre părți, lipsa unei evaluări a riscului, poate avea ca rezultat comiterea unor infracțiuni grave, cu consecințe ireversibile. Urmare a sesizării unei infracțiuni grave, cercetându-se antecedentele autorului, se constată, în multe ocazii, că între părți au mai fost înregistrate cauze penale soluționate prin netrimiteri în judecată sau în curs de soluționare, stabilindu-se că soluțiile dispuse au fost netemeinice, iar probatoriul administrat insuficient sau incorect interpretat.

Studiu de caz: Soție victimă, pe fondul consumului de alcool și al conflictelor domestice anterioare:

Rechizitoriul Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași:

În data de 01.06.2014., în jurul orelor 18.00, în timp ce se afla în locuința din satul și comuna V, jud.Iași, pe fondul consumului de alcool și al unui conflict spontan, inculpatul **U C** i-a aplicat soției sale **U V** o lovitură de cuțit la nivelul gâtului, cauzându-i plagă înjunghiată laterocervicală dreaptă cu secționare de venă jugulară externă dreaptă și hematom la nivelul mușchiului sterno-cleido-mastoidian drept pentru care s-a intervenit chirurgical practicându-se explorarea, sutura plăgii, ligatura venei jugulare externe, incizia și drenajul hematomului, victima necesitând 16-18 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare.

În urma analizei materialului probator administrat în cauză a rezultat următoarea *situație de fapt*:

Inculpatul **U C**, în vârstă de 45 ani, locuiește împreună cu soția sa **U V**, în vârstă de 39 ani și nouă copii minori, cu vârste cuprinse între 2 ani și 17 ani, într-un imobil situat în perimetrul satului și comunei V, jud.Iași. În data de 01.06.2014, pe fondul unei discuții contradictorii pornind de la refuzul soției de a se conforma unei cerințe a soțului de a-i găti un anumit fel de mâncare inculpatul a împins-o pe soția sa pe pat, după care i-a aplicat o lovitură de cuțit la nivelul gâtului.

Îngrozită de cele văzute, minora **U A**, în vârstă de 12 ani, care se afla în aceeași încăpere, a alergat să îl anunțe pe fratele său **U A C**.

Cei doi frați au mers în camera unde se afla mama lor. Au văzut cum acesteia îi curgea sânge de la nivelul gâtului, ca de la „o arteziană”, cum a relatat martorul **U A C**.

Apoi, victima a ieșit în fața casei, unde inculpatul i-a aplicat un prosop la nivelul gâtului, după care victima și-a continuat deplasarea până aproape de poartă, unde a căzut în genunchi.

U A C a intervenit să-și ridice mama, murdărindu-se de sângele care i se prelingea victimei de la nivelul gâtului. Totodată, **U A C** a apelat serviciul de urgență 112 sesizând cele întâmplate.

Cu ajutorul fiului, persoana vătămată a reușit să se ridice, a revenit până în fața ușii de acces în locuință unde, sleită de puteri, a căzut pe spate.

Între timp, realizând gravitatea acțiunii sale, inculpatul **U C** s-a preocupat să-și conducă copiii mai mici în spatele casei, pentru a nu fi martori la suferința mamei lor.

Persoana vătămată **U V** a fost transportată la Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon”, în vederea acordării de îngrijiri medicale de specialitate.

Cu ocazia efectuării cercetării la fața locului au fost fixate mai multe pete de culoare brun-roșcat: pe patul unde a fost lovită victima cu cuțitul, pe pragul ușii de acces în bucătăria locuinței părților, în fața ușii de acces în imobil și pe pământ, la diferite distanțe față de poarta de acces în curte.

Totodată, au fost ridicate de la fața locului, două pungi care prezentau stropi dinamici de culoare brun-roșcat, un suport din material textil, o bluză și un prosop, care prezentau pete de culoare brun-roșcat și de pe covorul din încăperea unde a fost agresată victima, cuțitul folosit de inculpat, cu mânerul din lemn în lungime de 11 cm și lama metalică cu lungimea de 14 cm și pe care se aflau pete de culoare brun-roșcat.

În cuprinsul raportului de primă expertiză medico-legală medicii au concluzionat că numita **U V** a prezentat leziuni care au putut fi produse prin lovire cu corp tăietor-înțepător (posibil cuțit) și pot data din 01.06.2014.

Leziunile prezentate de către sus-numita necesită 16-18 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare din momentul producerii și nu au fost de natură să-i pună în primejdie viața.

În cuprinsul declarației date în cursul urmăririi penale, persoana vătămată **U V** a precizat că inculpatul **U C**, deși este consumator de băuturi alcoolice, s-a preocupat de copii, față de care nu a avut un comportament agresiv. Pe ea, însă, a mai palmuit-o câteodată.

Însă, pe durata spitalizării, inculpatul a vizitat-o și i-a cumpărat cele necesare (mâncare, pijamale etc).

Pe de altă parte, a mai arătat persoana vătămată, continuă să manifeste un sentiment de teamă față de soțul care s-a dedat la un asemenea gest agresiv, mai ales că acesta continuă să consume alcool.

Fiind audiat în cauză, inculpatul **U C** a recunoscut faptul că i-a aplicat victimei o lovitură de cuțit la nivelul gâtului, motivând că acțiunea sa s-a datorat consumului de alcool, dar și faptului că soția, în împrejurările descrise mai sus, i-a adresat injurii. Inculpatul a mai relatat că soția obișnuia să îl lovească, motiv pentru care, uneori, riposta și o palma și el.

În data de 09.11.201., în jurul orelor 11.00 – 12.00, în timp ce se afla la domiciliul din satul și comuna B, jud. Iași, pe fondul consumului de băuturi alcoolice, inculpatul **P V** a stropit-o cu benzină pe soția sa **P L**, după care i-a dat foc, cauzându-i arsuri de gradul II-III pe circa 30% suprafață corporală (față, gât, membrul superior drept, fața anterioară a toracelui și abdomenului, membre inferioare și fesier drept) pentru care s-a intervenit chirurgical, leziunile necesitând 25-30 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare.

Inculpatul **P V** este căsătorit cu persoana vătămată **P L**, cei doi soți având cinci copii, dintre care doi minori: **P F** în vârstă de 17 ani și **P I**, în vârstă de 15 ani, care locuiesc împreună cu bunicul patern, în vârstă de 84 ani, într-un alt imobil aflat în aceeași curte.

Soții **P** sunt consumatori de băuturi alcoolice, iar pe acest fond inculpatul devine deseori violent cu membrii familiei sale și, în mod deosebit, cu soția sa.

Din declarațiile coroborate ale martorilor rezultă că inculpatul **P V** „avea un nărav”, respectiv acela de a-și dezbrăca soția atunci când o bătea, pentru ca aceasta să nu poată fugi din casă, aspect susținut de însăși persoana vătămată **P L**.

În cursul dimineții de 09.11.201., la soții **P** au consumat alcool la domiciliu. Ulterior, cei doi soți au demarat o discuție contradictorie, pe fondul căreia persoana vătămată i-a reproșat soțului faptul că a lovit-o cu un obiect metalic la nivelul capului în cursul anului 2011 și că ar fi trebuit să se afle în închisoare pentru fapta comisă, așa cum rezultă din însăși declarația inculpatului.

În acest context, **P V** a început să-i adreseze soției injurii și să o amenințe că îi va da foc. În același timp, inculpatul a ieșit din casă, după care a revenit având într-o mână un pet de 2,5 litri cu benzină. Imediat a stropit-o cu combustibil pe soția sa, pe hainele cu care era îmbrăcată: o pereche de pantaloni de trening de culoare negru, o bluză de culoare maro și o pereche de șosete de culoare alb și i-a dat foc cu ajutorul unui chibrit, împrejurare în care bluza persoanei vătămate a fost cuprinsă de flăcări.

Persoana vătămată s-a grăbit să se dezbrace de haine, rămânând în pielea goală. Totodată, a încercat să fugă din locuință, însă inculpatul s-a opus.

În acest timp, respectiv în jurul orelor 11.30 – 12.00, la locuința inculpatului a venit fiica acestuia, respectiv martora **P M** care era însoțită de concubinul **A P**.

Martora a intrat în casa părinților, găsindu-i pe aceștia în camera lor. Persoana vătămată stătea în șezut la marginea patului. Aceasta era dezbrăcată, plângea și avea arsuri pe corp, de la abdomen în jos și la nivelul gâtului. Totodată, inculpatul ținea în mână un pet de 2,5 litri inscripționat „Bucegi”, martora intuind că în acesta se afla benzină, având în vedere că în încăperea se simțea mirosul puternic al acestui carburant. Mai mult decât atât, inculpatul a stropit cu benzină pe jos, în timp ce-și amenința soția că o va omorî.

În aceste împrejurări, martora **P M** a fugit în celălalt imobil din curte și l-a chemat pe fratele **P F**. Când au intrat în casă, cei doi martori l-au găsit pe inculpat ținând într-o mână pet-ul cu combustibil, iar în cealaltă mână o cutie de chibrituri, în timp ce „răcnea” că îi va da foc soției sale.

P F a reușit să-l scoată din încăperea pe inculpat și, împreună cu martorul **A P**, l-a imobilizat până la sosirea organelor de poliție.

Din declarațiile martorilor **P M**, **PF**, **P I** și **A P** rezultă că, deși era imobilizat, inculpatul a continuat să se manifeste violent și să strige la soția sa că o va omorî.

Martora **P M** a ajutat-o pe mama sa să se îmbrace și a sesizat prin apel 112 cele întâmplate, iar ambulanța sosită la fața locului a preluat și transportat victima la Spitalul Clinic Județean de Urgențe „Sf. Spiridon” Iași, unde a fost supusă unei intervenții chirurgicale.

În cuprinsul raportului de primă expertiză medico-legală a consemnat cu privire la persoana vătămată **P L**:

- prezintă arsuri de gradul II-III pe circa 30% suprafață corporală (față, gât, membrul superior drept, fața anterioară a toracelui și abdomenului, membre inferioare și fesier drept) pentru care s-a intervenit chirurgical. Leziunile necesită 25-30 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare din momentul producerii lor, dacă nu survin complicații.

Leziunile prin ele însele și la momentul producerii lor nu au pus în primejdie viața victimei.

Fiind audiat în cauză, inculpatul **P V** a uzat inițial de dreptul de a nu da declarație în cauză.

Ulterior, inculpatul a pretins că, în fapt, și-a stropit soția cu un lichid despre care a crezut că era apă, cu intenția de a o determina să coboare din pat. După ce a stropit-o pe haine, și-a dat seama că în recipientul din plastic era benzină. Totuși, și-a aprins o țigară și, în momentul în care a trecut pe lângă persoana vătămată, aceasta a fost cuprinsă de flăcări, timp în care în locuință au intrat fiica **P M** și ginerele său **A P**.

În data 29.10.201., în jurul orelor 19.00-20.00, în timp ce se afla la domiciliul din satul și comuna B, jud. Iași, pe fondul consumului de băuturi alcoolice și al unei dispute domestice, inculpatul **P V** i-a aplicat soției sale **P L** mai multe lovituri de palme și pumni, la nivelul feței și peste corp, după care i-a introdus un obiect/mâna în vagin, apoi i-a mai aplicat câteva lovituri cu o bară metalică la nivelul capului și peste corp, producându-i leziuni care au necesitat 45-50 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare.

La data de 29.10.201. organele de poliție din cadrul Secției x Poliție Rurală au fost sesizate prin apel 112 cu privire la faptul că numitul **P V** din satul și comuna B, județul Iași a agresat-o pe soția sa **P L** care a suferit leziuni ce au necesitat transportarea acesteia la spital pentru acordarea de îngrijiri medicale.

Prin rezoluția nr. xxx/2011 din data de 09.03.201. Parchetul de pe lângă Judecătoria P a dispus încetarea urmăririi penale față de **P V** sub aspectul săvârșirii infracțiunii de lovire sau alte violențe prevăzută de art.180 alin.1¹ Codul penal anterior, întrucât părțile s-au împăcat.

Ulterior, prin ordonanța din data de 16.12.201., prim procurorul Parchetului de pe lângă Judecătoria P a dispus infirmarea rezoluției nr. x/P/2011 din data de 09.03.201. și redeschiderea urmăririi penale cu privire la comiterea faptei de lovire, apreciindu-se că încadrarea juridică a faptei este nelegală față de obiectul vulnerant folosit de autor, față de leziunile traumatiche cauzate și față de zona corpului vătămată.

În continuare, prin ordonanța nr/P/2011 xdin data de 03.02.201., Parchetul de pe lângă Judecătoria P a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași, dosarul fiind conexasat la dosarul cu nr. xx/P/201..

În urma analizei materialului probator administrat în cauză a rezultat următoarea *situație de fapt*.

În data de 29.10.201., în timp ce persoana vătămată **P L** s-a deplasat la locuința unor consăteni pe care i-a ajutat la diferite treburi ocazionate de înmormântarea unei rude, inculpatul **P V** a rămas la domiciliu unde a consumat băuturi alcoolice.

După amiază, când **P L** a revenit acasă, l-a găsit pe soțul său în stare de ebrietate. Acesta a mai adus o sticlă de doi litri cu vin, din care a servit și persoana vătămată câteva pahare, după care aceasta din urmă s-a așezat la odihnă pe patul din camera unde se aflau cei doi.

Devenind irascibil pe fondul consumului de alcool, inculpatul a început să-și lovească soția cu palmele și pumnii, după care a tras cu putere de pantalonii cu care aceasta era îmbrăcată, rupându-i și lăsându-o goală de la mijloc în jos.

Inculpatul **P V** a continuat să-i aplice soției sale **P L** mai multe lovituri de pumn și i-a introdus mâna în vagin rănind-o. Copleșită de agresiunile la care o supunea inculpatul, persoana vătămată a reușit, la un moment dat, să scape din mâinile soțului furibund și să fugă, dezbrăcată de la brâu în jos, în curtea locuinței.

Inculpatul a fugit și el după victimă, a ajuns-o din urmă și, cu o bară metalică folosită în mod obișnuit pentru a menține în poziția deschis ușa de acces în locuință, i-a aplicat o lovitură, din spate, la nivelul capului.

În urma loviturii primite, persoana vătămată a căzut cu fața în jos, sprijinindu-se în mâini. Inculpatul a prins-o de haine și a întors-o cu fața în sus, după care i-a mai aplicat o lovitură cu aceeași bară metalică în direcția frunții. Persoana vătămată și-a ridicat mâinile pentru a se apăra, moment în care inculpatul a lovit-o și la nivelul mâinilor, provocându-i avulsia unghiei de la degetul inelar al mâinii drepte.

În acest timp, în curte a intrat martorul **P F**, fiul celor doi, în vârstă de 14 ani și 9 luni la data faptei, care l-a văzut pe inculpat cu bara metalică în mâini. A intervenit în sprijinul mamei sale împingându-l pe inculpat. Acesta s-a repezit la fiul său, motiv pentru care martorul a fugit în stradă. De aici, prin poarta deschisă, martorul l-a văzut pe tatăl său revenind la mama sa, căreia i-a mai aplicat câteva lovituri cu obiectul metalic.

Speriat, **P F** l-a apelat telefonic pe fratele său mai mare **P C I** căruia i-a cerut sprijinul.

Alarmat, **P C I** a urcat în căruță și în câteva minute, după ce a parcurs o distanță de circa 1,5 km, a ajuns la locuința părinților săi. Aici, și-a găsit mama îmbrăcată doar cu o maletă, goală de la brâu în jos, cu sânge la nivelul feței, al capului, la nivelul regiunii intime și pe picioare, căzută în fața casei bunicului său. Lângă persoana vătămată era martorul **P F** care îl împingea pe inculpat, în timp ce acesta îi aplica soției sale lovituri cu o țevă metalică.

Unindu-și forțele, cei doi frați au reușit să-l dezarmeze pe agresor și să-l imobilizeze, timp în care persoana vătămată s-a ridicat și a fugit în grădina vecinului de vis-a-vis.

La solicitarea unuia dintre frați, la fața locului a venit martora **M D**, care și-a găsit sora plină de sânge, în curtea vecinului unde aceasta se refugiase. A ajutat-o să se îmbrace cu o pereche de pantaloni în timp ce nepoții îi povesteau cum mama lor a fost agresată de tată cu o bară metalică și „dacă nu o scoteau din mâinile lui o omora”.

Însărcinată în nouă luni, martorei **M D** i s-a făcut rău la vederea surorii sale, motiv pentru care a revenit la locuința sa, lăsându-i pe cei doi băieți să aștepte sosirea ambulanței, care a transportat victima la Spitalul Clinic de Urgență „Prof. Dr. Nicolae Oblu” Iași, unde a fost supusă unei intervenții chirurgicale.

În cuprinsul raportului de primă expertiză medico-legală au consemnat următoarele concluzii cu privire la persoana vătămată **P L**: *plagă contuză parieto-occipitală stângă, fractură cominutivă cu înfundare parietală stângă cu mic hematom extradural adiacent (pentru care s-a practicat eschilectomie), plagă contuză frontală intersprâncenară, fractură de piramidă nazală, contuzie buza superioară, echimoze brațe și coapse bilateral, excoriații coapsa dreaptă și latero-toracic drept, plagă superficială mâna dreaptă, fisură mucoasă vaginală.*

Leziunile s-au putut produce după cum urmează:

- *lovire activă cu un obiect contondent alungit;*
- *loviri active cu mijloace contondente (pumn);*
- *loviri cu mijloace sau obiecte contondente;*
- *zgâriere cu degetul sau cu un obiect introdus în vagin.*

Leziunile prezentate au necesitat 45-50 zile de îngrijiri medicale pentru vindecare de la data producerii lor. Prin ele însele și la momentul producerii lor leziunile nu au pus în primejdie viața sus-numitei.

Din cuprinsul aceluiași raport de expertiză medico-legală rezultă că **P L** a prezentat și *un traumatism al degetului inelar drept cu absența patului ungheal*, care confirmă susținerea persoanei vătămate că s-a apărat de loviturile aplicate de inculpat cu o țevă metalică la nivelul capului.

În urma efectuării cercetării la fața locului s-au identificat urme de culoare brun roșcat pe sol, în dreptul porții și în fața locuinței tatălui inculpatului, amplasată în aceeași curte. Cu aceeași ocazie a fost ridicată o bară metalică cu o lungime de 50 cm, folosită în agresiunea asupra persoanei vătămate

În ceea ce privește atitudinea procesuală a inculpatului **P V**, inițial acesta a susținut faptul că, fiind băut, în jurul orei 18.00 s-a împiedicat și s-a lovit la cap de un stâlp de susținere al acoperișului casei, motiv pentru care nu își amintește ce s-a întâmplat în acea zi, de la copii aflând că „*a bătut-o pe soția sa cu o rangă metalică*”. Ulterior a văzut în curtea locuinței mai multe pete de sânge pe care a încercat să le spele cu apă. De asemenea, a găsit țeava metalică folosită la ușa de acces în locuință pentru a o menține în poziția deschisă care prezenta pete de sânge și pe care a predat-o organelor de poliție, însă după ce a spălat-o și a îndepărtat astfel urmele de sânge. Inculpatul a mai susținut că s-a mai certat cu soția sa însă nu a bătut-o, aspect contrazis de toți membrii familiei sale care au fost audiați în cauză și care l-au descris ca având o fire violentă, inculpatul agresându-i fizic în mai multe rânduri.

Audiat de către procuror, inculpatul **P V** a continuat să susțină că nu își amintește să-și fi agresat soția în data de 29.10.201., deși și-a amintit alte detalii din acea zi, precum faptul că a băut doi litri de vin cu vărul său. Apoi, inculpatul a ținut să precizeze că era beat și în momentul în care s-a lovit la cap, însă nu își amintește când și-a lovit soția. Inconsecvent în relatări, inculpatul a adăugat că a văzut din fața locuinței sale „*așa cum ieșise cu bara metalică*”, până la ușa casei tatălui, pete de sânge pe o distanță de circa 3 metri.

Soție agresor, pe fondul consumului de alcool și a relațiilor tensionate anterioare:

Ex.1

În cursul zilei de 14.04.201., în intervalul orar 15.00 – 17.30, în timp ce se afla la domiciliul comun din satul și comuna T, jud.Iași, pe fondul consumului de alcool și al unei dispute domestice, inculpata **M C** i-a aplicat soțului său **M A** numeroase lovituri cu obiecte contondente (pumni, picioare, băncuță din lemn) peste față, gât, corp, membre superioare și inferioare, în interiorul locuinței, cât și în curtea unde a târât victima, căreia i-a și comprimat gâtul cu mâinile, împrejurare ce a condus la decesul victimei.

În urma analizei materialului probator administrat în cauză a rezultat următoarea *situație de fapt*:

Victima **M A**, în vârstă de 69 ani, locuia cu soția **M C**, în vârstă de 66 ani, într-un imobil din perimetrul satului și comunei T, jud.Iași.

În aceeași curte, într-un alt corp de clădire, locuiește fiul acestora, **M N**, cu soția **M NN** și cei doi copii minori ai acestora din urmă.

Soții **M A** și **M C** consumau deseori băuturi alcoolice și, pe acest fond, cei doi ajungeau să se certe și chiar să se agreseze fizic reciproc.

În ziua comiterii faptei, în jurul orelor 09.00-10.00, astfel cum rezultă din declarațiile inculpatei **M C**, aceasta s-a deplasat în sat pentru a ridica pensia sa și a victimei, a făcut unele cumpărături și a consumat băuturi alcoolice. Ulterior, inculpata a revenit la domiciliu, unde a purtat o discuție contradictorie cu victima, care îi ceruse să-i remită banii din pensie.

Discuția dintre cei doi soți a degenerat, inculpata **M C** susținând că victima a luat o băncuță din lemn de la marginea patului cu care a lovit-o la nivelul capului. Deși lovitura nu a fost puternică, gestul soțului a enervat-o foarte tare, motiv pentru care i-a aplicat două palme peste față, victima căzând lângă pat. În continuare, inculpata a tăbărit asupra victimei, lovind-o de mai multe ori cu pumnii și picioarele în zona costală, peste șolduri și picioare. Apoi, cum însăși inculpata a declarat, a luat-o pe victimă de subsiori și a târât-o pe scări afară, în spațiul dintre corpurile de clădire care alcătuiesc casa de locuit și bucătăria.

Aici, inculpata **M C** a continuat să lovească victima **M A** cu pumnii în zona feței, până a observat că aceasta „s-a învinețit în jurul ochilor”. Chiar și în aceste condiții, inculpata a continuat să-și lovească soțul cu picioarele peste corp și l-a apucat de penis, trăgându-l de câteva ori.

Abia când a văzut că victima nu mai mișcă, inculpata și-a încetat activitatea infracțională, abandonându-și soțul pe aleea betonată din curte, după ce l-a udat cu apă.

Ulterior, inculpata **M C** a revenit în locul unde o lăsase pe victimă, a văzut că aceasta încă mai mișca mâinile, însă nu a venit în ajutorul victimei, preferând să o acopere cu o pătură și să se retragă în locuință.

Apoi, inculpata s-a deplasat la o vecină de la care a cumpărat un litru de vin pe care l-a consumat până la sosirea fiului său acasă, fără a se preocupa de starea în care se afla victima.

Martora **S O**, vecina familiei **M**, a surprins parte din acțiunile violente ale inculpatei, susținând că aceasta și-a agresat soțul în câteva reprize în intervalul 14.30-17.30. Astfel, în jurul orelor 14.30-15.00, martora a auzit niște gemete în curtea vecinilor, motiv pentru care s-a deplasat la gardul din spatele casei pentru a vedea ce se întâmplă. Când a ajuns lângă gard, martora l-a văzut pe **M A** întins pe aleea betonată din curtea acestuia, cu trupul pe o parte, având sânge la nivelul feței. Lângă acesta se afla inculpata care îi aducea injurii în timp ce îl lovea cu pumnii și cu picioarele peste tot corpul: cap, trup, mâini.

De asemenea, martora **S O** a văzut-o pe inculpată lovindu-și soțul cu un pet, dar și cu o băncuță din lemn la nivelul picioarelor. Martora a descris acest obiect ca având o lungime de circa un metru, fiind acoperit la partea superioară cu mușama sau piele maro.

Văzând că inculpata tot continua să își lovească soțul căzut la sol, martorei **S O** i s-a făcut rău și s-a deplasat la locuința martorei **T A**, **acestea luând decizia de a anunța telefonic pe fiul și nora familiei M**.

Agresiunea a mai fost percepută de martori care, trecând pe lângă gardul locuinței l-au văzut pe **M A** căzut pe ciment, gemând și având sânge la nivelul feței. Lângă acesta se afla inculpata, care lovea victima cu pumnii în zona coastelor, în timp ce aceasta spunea „nu mai da”.

Cunoscând faptul că cei doi soți se agresau reciproc pe fondul consumului de alcool, martorul **AIA** a plecat la domiciliul său, fără a considera necesar să sesizeze organele de poliție.

Fiul și nora părților au ajuns la domiciliul din satul T în jurul orelor 21.30, când au găsit victima decedată, acoperită cu o pătură, în locul unde fusese abandonată de către inculpata **M C**.

Aceasta din urmă dormea într-una din încăperile locuinței, fiind trezită de către fiul **M N**, care a constatat că inculpata se afla sub influența băuturilor alcoolice, avea un echilibru precar, fiind incoerentă în exprimare.

La sosirea organelor de poliție la fața locului, inculpata a susținut că victima a căzut în timp ce se întorcea de la toaletă.

În cuprinsul raportului medico-legal de necropsie s-a consemnat că moartea numitului **M A** a fost violentă, datorându-se insuficienței cardio-respiratorii acute consecința asfixiei mecanice prin sugrumare.

Fiind audiată în cauză, inculpata **M C** a recunoscut comiterea faptei, relatând că și-a lovit soțul de mai multe ori cu pumnii și picioarele, „cu sălbăcie”, cu precizarea că nu își amintește să îl fi lovit cu alte obiecte contondente ori să îl fi strâns de gât.

Rolul organelor de cercetare penală în procedura ordinului de protecție

Luând în considerare dificultățile de administrare a probatoriului, urmărirea penală putând, astfel să aibă o durată mai lungă în timp, organele de cercetare penală pot sprijini victima prin și/sau pentru solicitarea unui ordin de protecție.

Până în prezent, nu am identificat în practică un ordin de protecție solicitat de poliție sau de procuror, existând însă numeroase situații în care victimele sunt îndrumate în acest sens de către organele de cercetare penală.

Se impune în viitorul apropiat accentuarea formării profesionale a organelor de poliție și a procurorilor pentru exercitarea din oficiu a solicitărilor de emitere de ordine de protecție de către instanțele de judecată. Accelerarea procedurii urmare a intrării în vigoare a modificărilor legii 213, care au ca rezultat emiterea unui asemenea ordin în 72 de ore de la solicitare, dau o eficiență sporită acestei proceduri, care are posibilitatea de a deveni un mijloc real de protecție a victimei și de prevenire a comiterii de noi infracțiuni.

Pe lângă posibilitatea exercitării din oficiu a cererii de emitere a ordinului de protecție, organele de cercetare penală pot completa probatoriul administrat de instanță cu celeritate, în situația în care există deja o cauză înregistrată și, de asemenea, pot valorifica în cauza penală probatoriul din cauza civilă.

Din perspectiva organelor de urmărire penală măsurile care pot fi dispuse imediat după emiterea de instanța de judecată a unui ordin de protecție trebuie să fie, în conformitate cu dispozițiile instanței, în principal: îndepărtarea agresorului din locuință, interzicerea contactului cu persoana vătămată și apropierea de aceasta. Organele de executare urmăresc aplicarea, respectarea măsurilor, intervenția imediată și adecvată în caz de încălcare.

Astfel, ordinul de protecție emis de instanță se pune în executare de îndată, de către sau, după caz, sub supravegherea poliției. Pentru punerea în executare a ordinului de protecție, polițistul poate intra în locuința familiei și în orice anexă a acesteia, cu consimțământul persoanei protejate sau, în lipsă, al altui membru al familiei.

Organele de poliție au îndatorirea să supravegheze modul în care se respectă hotărârea și să sesizeze de îndată organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executare.

Rezultă că, referitor la punerea în executare a ordinului de protecție, legea specială oferă posibilitatea organelor de poliție să acționeze cu fermitate și celeritate, inclusiv prin pătrunderea în locuințe și dependințe, cu acordul persoanei protejate – această acțiune neputând fi efectuată în alte situații, decât în baza unui mandat de aducere emis de instanța de judecată sau a unei autorizații de percheziție – conform art. 265 alin. 4 și urm. Cod procedură penală și art. 159 Cod procedură penală.

Conform art. 32 din Legea 217/2003, încălcarea oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 23 alin. 1 dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiunea de nerespectarea hotărârii judecătorești și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an. Împăcarea înlătură răspunderea penală.

Infracțiunea de nerespectarea hotărârilor judecătorești – art. 287 Cod penal – și infracțiunea de neexecutare a sancțiunilor penale – art. 288 Cod penal – prevăd sancțiuni de la 3 luni la 2 ani

sau amendă, acțiunea penală fiind pusă în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămată pentru faptele prevăzute la lit. d-g ale art. 287 Cod penal respectiv:

- neexecutarea hotărârii judecătorești prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat,
- neexecutarea hotărârii judecătorești privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate judecătorului de partea interesată
- nerespectarea hotărârilor privind stabilirea, plata, actualizarea și recalcularea pensiilor
- împiedicarea unei persoane de a folosi, în tot sau în parte, un imobil deținut în baza unei hotărâri judecătorești, de către cel căruia îi este opozabilă hotărârile)

Celelalte forme ale infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod Penal și toate formele infracțiunii prevăzute de art. 288 Cod penal sunt supuse principiului oficialității.

Analizând comparativ aceste texte și întregul conținut al legii 217/2003, apreciem că se impune o intervenție a legiuitorului pentru înăsprirea pedepsei pentru infracțiunea prevăzută de art. 32 legea 217 și înlăturarea mențiunii referitoare la posibilitatea de stingere a acțiunii penale prin împăcare.

Având în vedere valoarea socială încălcată de autorul faptei, gravitatea acțiunilor care se suprapun celor pentru care a fost emis ordinul de protecție, rezultă că se impune luarea unor măsuri echivalente. Încălcarea dispozițiilor din ordinul de protecție, poate duce la perpetuarea unei stări de pericol pentru persoana protejată, în ciuda măsurilor dispuse. Reacția organelor de poliție trebuie să fie una imediată.

Constatarea faptei de nerespectare și constituirea dosarului penal trebuie realizate de îndată, completarea probatoriului de către organele judiciare și analizarea oportunității dispunerii unei măsuri preventive, care să complinescă prevederile ordinului de protecție se impun cu celeritate.

Având în vedere însă, limitele reduse de pedeapsă prevăzute de art. 32 Legea 217, singurele măsuri preventive care pot fi luate sunt reținerea, controlul judiciar și controlul judiciar sub cauțiune.

În situația încălcării și a măsurilor și obligațiilor dispuse de către organele judiciare, conform alin. 7 al art. 215 Cod procedură penală:

*În cazul în care, pe durata măsurii controlului judiciar, inculpatul încalcă, cu rea credință, obligațiile ce îi revin sau există suspiciunea rezonabilă că a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune pentru care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, judecătorul de drepturi sau libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, la cererea procurorului sau din oficiu, **poate dispune înlocuirea acestei măsuri cu măsura arestului la domiciliu sau a arestării preventive în condițiile prevăzute de lege.***

Conform alin. 3 art. 243 Cod procedură penală, *măsura preventivă se înlocuiește, din oficiu sau la cerere, cu o măsură preventivă mai grea, **dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru luarea acesteia** și, în urma evaluării împrejurărilor concrete ale cauzei și a conduitei procesuale a inculpatului, se apreciază că măsura preventivă mai grea este necesară pentru realizarea scopului prevăzut de art. 202 alin. 1 Cod procedură penală.*

Condițiile prevăzute de art. 223 Cod procedură penală pentru aplicarea măsurii preventive sunt: *numai dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpatul a săvârșit o infracțiune și există una din următoarele situații:*

- *inculpatul a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori a făcut pregătiri de orice natură pentru astfel de acte;*
- *inculpatul încearcă să influențeze un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor, ori un*

expert, să distrugă, să altereze, să ascundă ori să sustragă mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament;

- ***inculpatul exercită presiuni asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o înțelegere frauduloasă cu aceasta;***
- ***există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni.***

Având în vedere și prevederile alin. 2 al art. 223 Cod procedură penală, care enumeră categoriile de infracțiuni pentru care poate fi dispusă arestarea preventivă, atât după natura lor, limite de pedeapsă și criteriile referitoare la modul de comitere a faptei, persoana autorului și necesitatea măsurii pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică, constatăm că propunerea de înlocuire a măsurii controlului judiciar sau a controlului judiciar sub cauțiune cu arestarea preventivă în cazul infracțiunii prevăzute de art. 32 Legea 217/2003 sau chiar înaintarea unei propuneri de arestare preventivă poate fi întemeiată pe prevederile lit. c și d ale art. 223 alin. 1 Cod procedură penală.

Se impune însă, să existe și o cauză penală având ca obiect infracțiunile de violență domestică între părți, astfel încât ajungem la concluzia că:

în situația în care, la momentul la care instanța dispune asupra cererii de emitere a unui ordin de protecție, nu există o cauză penală înregistrată având ca obiect faptele pentru care este solicitat ordinul de protecție, procurorul de ședință trebuie să se sesizeze din oficiu cu privire la faptele care constituie obiectul cauzei și pentru care acțiunea penală se exercită din oficiu.

Conform art. 292 Cod procedură penală, *organul de urmărire penală se sesizează din oficiu dacă află că s-a săvârșit o infracțiune pe orice altă cale decât cele prevăzute la art. 289 – 291 și încheie un proces verbal în acest sens.*

Se constituie, astfel dosar penal având ca obiect infracțiunea de violență domestică, ancheta penală urmând să complinească demersurile în instanță ale persoanei vătămate. Astfel, ordinul de protecție va fi mult mai eficient, la fel punerea în executare și răspunsul organelor judiciare în situația constatării încălcării obligațiilor va avea finalitatea urmărită.

Constatăm că organele judiciare și instanța civilă trebuie să acționeze interdependent, procedurile trebuie să se complinească pentru atingerea scopului de prevenire, constrângere și coerciție, având în vedere și specificul acestor tip de fapte.

Finalitatea oricărei intervenții este condiționată de o abordare atât din perspectivă juridică, cât și psiho-socială, antrenându-se, pe de o parte, reprezentanți ai ordinii publice, organe judiciare, dar și servicii sociale și comunitare. Textele de lege trebuie coroborate și aplicate într-o manieră progresivă și, așa cum am mai arătat, venind în completare, pentru a atinge scopul: punerea în executare a hotărârii instanței civile și tragerea la răspundere penală.

Lipsa unei asemenea abordări este evidentă în analiza situației punerii în executare a ordinelor de protecție pentru anul 2014 – realizată în cuprinsul *Studiului la nivel național cu privire la implementarea ordinului de protecție – Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată – București 2014.*

Astfel, s-a constatat că până în prezent nu există proceduri pentru punerea în executare și supravegherea ordinelor de protecție, ca urmare fiecare secție de poliție operează independent.

În cadrul acestui studiu, au fost identificate ca fiind încălcate 144 ordine de protecție, fiind constituite dosare penale pentru 127 – parchetele confirmând existența dosarelor penale pentru 33 de situații de încălcare a ordinului de protecție.

Pentru perioada 2012 și primele 6 luni din 2013, un număr de 22 de inspectorate județene de poliție au răspuns cu privire la ordinele de protecție înregistrate, totalul fiind de 335, din care s-au raportat ca fiind încălcate 83, pentru care s-au format 80 de dosare. Din acestea 23 au fost constituite ca dosare la nivelul parchetelor.

Din analiza efectuată pentru anul 2013 rezultă că au fost identificate dosare penale având ca obiect încălcarea ordinului de protecție după cum urmează:

- 16 dosare la Parchetul de pe lângă Judecătoria Sibiu,
- câte 1 dosar în Timiș, Satu Mare, Ialomița și Hunedoara.

A fost identificată o singură condamnare pentru încălcarea unui ordin de protecție, anume la Judecătoria Hârșova. Sentința fost pronunțată după un proces cu durata de șase luni și prevede suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

Prevalența măsurii ordinului de protecție față de alte măsuri pe care le poate lua victima sau care pot fi luate de autorități pentru protecția victimei față de agresor rezultă din analiza comparativă a numărului și finalității plângerilor având ca obiect infracțiuni de violență în familie și numărul ordinului de protecție.

Astfel, în 12 județe s-au înregistrat 2581 de plângeri și au fost retrase 1556, respectiv un procent de 60%. În aceste cauze de violență intrafamilială care nu se rezumă la relațiile de tip conjugal domină victimele femeii, la fel cum domină detașat plângerile retrase de femeii.

La 89 unități de parchete de pe lângă judecătorii, numărul de plângeri prelabile înregistrate a fost de 4482, dintre acestea au fost retrase 2142, adică 47% și trimise în judecată 106 dosare reprezentând 2%.

Important de subliniat este că la aceste unități de parchet au fost realizate 313 sesizări din oficiu pentru fapte de loviri și alte violențe și vătămare corporală în perioada de referință.

La 34 unități de parchete de pe lângă tribunale datele comunicate sunt următoarele:

- Tentativa de omor înregistrate - 264
- Tentativa de omor trimise în judecată - 112
- Fapta de omor înregistrată - 203
- Fapta de omor trimis în judecată - 101.

Cu toate acestea, pentru un număr estimat de 6.400 de plângeri prelabile pentru fapte de violență intrafamilială, există doar un număr de 3088 de cereri de ordine de protecție. Pentru același număr de plângeri prelabile, doar un procent de 2% dosare au fost finalizate cu trimitere în judecată, ceea ce ar rezulta într-un număr de aproximativ 128 de cazuri, față de un număr de peste 1000 de ordine de protecție admise.

Se concluzionează în studiul realizat că factorii culturali și economici pun o presiune foarte mare pe victimele violenței în familie și agresorul nu este deloc responsabilizat. De asemenea, studiul a relevat că nu există o legătură corectă între estimarea statistică a prevalenței fenomenului violenței în familie și numărul de victime care fac apel la lege pentru a-și rezolva situația.

Se impune responsabilizarea agresorului prin următoarele măsuri:

- Luarea în considerare pentru cazurile de violență în familie a incriminării sub forma continuată;
- Sancționarea agresorului cu pedeapsa cu închisoare cu suspendare sub supraveghere, cu obligația de a urma un program specific de grup pentru schimbarea comportamentului agresiv în familie
- Clarificarea condițiilor în care se pot face sesizări din oficiu pentru faptele de violență în familie așa cum se prevede în noul Cod Penal art. 199 Cod penal.
- Pentru a avea o perspectivă realistă asupra evoluției fenomenului, a impactului măsurilor legislative și a acțiunilor la nivel social și comunitar, se impune o mai bună evidențiere statistică a acestor tip de fapte și a soluțiilor adoptate la nivelul poliției, parchetelor și a instanțelor.
- Astfel, au fost identificate ca necesare:
- efectuarea unei culegeri de date privind faptele de violență în familie la nivel național pe infrațiuni segregat pe gen în privința agresorului și în privința victimei
- realizarea unei informări corecte și complete a populației prin toate secțiile de poliție, în mod special prin secțiile de poliție rurală și prin cabinetele medicilor de familie, acestea fiind singurele unități parte a unor instituții cu responsabilități în prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie, care au distribuție la nivel național.

Analizând și statisticile realizate de Ministerul Public, observăm că, în ciuda creșterii constante a numărului inculpaților trimiși în judecată, numărul victimelor rămâne constant, în creștere. Numărul inculpaților trimiși în judecată pentru comiterea infracțiunilor de loviri sau alte violențe este între 50 – 70, un număr foarte mic raportat la numărul mare al sesizărilor referitor la aceste fapte.

De asemenea, constatăm că nu sunt situații de trimitere în judecată pentru infracțiuni de amenințare, viol între soți, lipsire de libertate, șantaj, ceea ce denotă că aceste fapte, deși în practică sunt sesizate, nu sunt finalizate cu trimiteri în judecată.

Acest lucru este explicabil atât prin dificultatea administrării probatoriului, dar și prin numeroasele soluții de netrimiteri în judecată, urmare a constatării intervenirii împăcării părților sau a revenirii persoanei vătămate asupra sesizării inițiale.

Există, de asemenea, tendința de a emite soluții de renunțare la urmărire penală motivat de lipsa interesului public pentru continuarea urmăririi penale, raportat la consecințele faptelor care, scoase din context, nu par de a fi de o gravitate însemnată: numărul redus de zile de îngrijiri medicale sau chiar lipsa unui act medical constatator al leziunilor suferite, natura relațiilor dintre părți – conflictele domestice fiind considerate inerente în cotidian, neimpunându-se intervenția autorităților pentru aplanarea sau rezolvarea acestora, un simplu avertisment fiind considerat ca suficient pentru atenționarea autorilor, lipsa de antecedente penale a persoanelor reclamate, atitudinea acestora de regret și afirmarea dorinței de a se împăca cu persoana vătămată și de a remedia relațiile cu aceasta.

Prin Decizia Curții Constituționale care a declarat că art. 318 Cod procedură penală a fost declarat neconstituțional, ceea ce înseamnă că procurorii nu mai pot dispune renunțarea la urmărire penală în cauze privind infracțiuni pentru care legea prevedea ca pedepse amenda sau închisoarea până la 7 ani.

Această decizie limitează soluțiile pe care le poate dispune procurorul la clasare sau trimitere în judecată prin rechizitoriu sau încheiere acord de recunoaștere a vinovăției. În așteptarea soluției legislative referitor la aceste aspecte, analiza pericolului social și a oportunității urmăririi penale va trebui, în mod evident, reluată în multe cauze aflate în evidența organelor de cercetare penală, dacă avem în vedere că, așa cum se arată în statistica Ministerului Public pentru anul 2015, au

fost emise 134.436 de soluții de renunțare la urmărire penală, iar în anul 2014, anul intrării în vigoare a Codurilor, au fost emise 86.883 asemenea soluții.

ROLUL ORGANELOR DE POLIȚIE ÎN SOLUȚIONAREA CAZURILOR DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

Aspecte generale privind intervenția poliției în cazurile de violență în familie

De-a lungul timpului au existat percepții diferite în privința violenței domestice. Din punct de vedere fenomenologic, violența domestică a fost considerată multă vreme ca o manifestare specifică unei anumite categorii sociale, cea fără studii sau mai puțin educată. Astăzi se recunoaște că violența domestică are loc în toate sectoarele sociale. Mai mult, datorită mișcării feministe și luptei împotriva violenței domestice, se crede că violența domestică este doar cea îndreptată înspre femei. Spre sfârșitul secolului XXI, studiile au arătat o schimbare majoră în paradigmele inițiale. În situațiile care au în vedere intervenția polițienească, aspecte precum sexul sau mediul social al victimei și agresorului contează mai puțin. În schimb, informațiile privind fenomenologia violenței domestice, atitudinile și miturile ce o înconjoară sunt repere importante pentru polițist. Astfel, polițistul își poate înțelege mai bine rolul în contextul violenței domestice.

În statele puternic industrializate, conștientizarea infracțiunilor comise în contextual violenței domestice a devenit mai mult decât o chestiune trivială, intimă.

Astfel, violența domestică este privită actualmente ca o faptă penală care impune sancțiuni. În același timp, rolul și reacția poliției sunt percepute în mod diferit: acum polițistul nu mai acționează ca un simplu mediator ci investighează, previne și sancționează aceste infracțiuni.

În cele mai multe studii se consideră că 80% dintre victimele-femei nu raportează atacurile de violență domestică sau își retrag plângerile, iar acest fapt se datorează:

- Miturilor, clișeele, prejudecăților
- Relației agresor-victimă
- Experiențe anterioare cu poliția și sistemul judiciar

Traseul ciclului violenței indică faptul că pentru multe victime, dacă nu există implicare și sprijin din partea unor factori externi, le este aproape imposibil să scape de sub influența agresorilor prin propriile eforturi. Cu cât o astfel de relație se derulează mai mult în timp și cu cât atacurile asupra victimei sunt mai violente și mai dese, cu atât le este mai greu victimelor să-și imagineze sau să îndrăznească ruperea spiralei violenței. În plus, comportamentul violent persistă mai ales după încheierea unei relații. Probabilitatea intensificării fenomenului crește după separare.

Rezultatele studiilor referitoare la infracțiunile neconstatate indică faptul că victimele violenței domestice sunt supuse mult mai multor atacuri din partea agresorilor decât numărul celor raportate poliției. De aici reiese faptul că poliția se clasează pe locul trei pe lista celor care intervin în caz de abuz, conform unui sondaj realizat de Ministerul German al Familiei, Femeilor, Vârștnicilor și Tinerilor, luând în considerare opiniile exprimate de către victimele-femei. Pe primul loc pe lista mai sus amintită se află medicii, apoi instituțiile care acordă asistență, terapie și ajută la reintegrarea socială a victimei. Din cele peste 10.000 de femei care au fost intervievate, doar 13% din cele care au suferit violență fizică sau sexuală, au cerut sprijinul poliției. Doar 8% au depus o plângere formală. Poliția a fost solicitată doar în cazurile care deja se află într-o fază avansată, atunci când manifestările violente sunt considerate a reprezenta o amenințare serioasă, victimele au suferit răni serioase și nu mai întrevăd nicio posibilitate de a se putea proteja de agresori.

Astfel, modalitatea de intervenție determină felul în care este perceput profesionalismul poliției atât de către victimă, cât și de agresori. Dacă nu se intervine în mod corespunzător, apare riscul unei victimizări secundare și terțiare, care conduce la o lipsă de încredere în protecția asigurată de stat și, ulterior, conduce la insuficientă voință de a raporta infracțiunea.

Rolul poliției este să prevină și să combată violența domestică. Alte sarcini fundamentale se referă la protejarea victimelor prin intermediul acțiunilor în instanță. Poliția își asumă acum rolul de autoritate care veghează în permanență, oferă intervenții urgente în momentele de conflict și colaborează cu celelalte instituții abilitate.

Obiectivele poliției în contextual violenței domestice pot fi sintetizate astfel:

Dimensiunea individuală	Dimensiunea socială
<ul style="list-style-type: none"> • Prevenirea violenței împotriva persoanelor/proprietății • Protecția victimelor (și copiilor) / informarea acestora despre centrele de sprijin și consiliere • Informarea victimelor asupra opțiunilor legale • Impactul pe termen lung: întreruperea ciclului violenței • Punerea sub acuzare a făptuitorilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul pe termen lung: întreruperea ciclului violenței (problema repetării actelor de violență de către următoarea generație) • Influența percepțiilor și atitudinilor asupra violenței domestice ca o formă de comportament indezirabil • Întărirea încrederii cetățenilor în poliție • Îmbunătățirea cooperării între persoanele și instituțiile responsabile cu prevenirea și combaterea acestui fenomen

Cum reiese și din tabelul de mai sus, punerea sub acuzare a agresorului prezintă o mare importanță pentru victimă. Investigarea și sancționarea făptuitorilor duce la proscierea acestui fenomen în cadrul societății. În acest fel, se produce și schimbarea atitudinii sociale, iar violența domestică nu mai este privită ca o problemă personală, ci ca o infracțiune gravă.

A existat multă vreme tendința de a muta victimele din mediul violent și a le adăposti în centre de refugiu pentru victime, dar de la începutul secolului XXI agresorii au fost forțați să își asume responsabilitatea pentru propriile fapte după motto-ul: Dacă lovești, tu pleci!

Gradul de înțelegere a propriului rol a unui polițist este crucial pentru a reacționa prompt și adecvat la nevoile victimelor și la faptele agresorilor. Această înțelegere poate clarifica și rolul poliției față de rolul celorlalte instituții implicate.

Operațiunile polițienești în cazurile de violență domestică sunt destul de delicate în rândul polițiștilor. Motivele pot fi variate. Pe de o parte, aceștia nu sunt siguri că vor putea interveni într-o manieră adecvată. Pe de altă parte, îngrijorarea s-ar putea referi la faptul că aceste cazuri necesită foarte mult timp. Experiențele anterioare au arătat un comportament schimbător din partea victimei constând în conviețuirea pe mai departe cu agresorul, retragerea plângerii, chiar protejarea agresorului prin găsirea de justificări, demotivând astfel polițistul responsabil de acel caz și de siguranța victimei.

Unii dintre polițiști pot simți intervenția lor ca o problemă care intervine în viața privată a unei persoane. Dar în cele mai multe dintre intervenții, acțiunile violente prezintă toate elementele unei

infracțiuni care trebuie sancționată ca atare. Reacțiile neadecvate ale polițiștilor datorate unor prejudecăți, pot duce la stigmatizarea și demoralizarea victimelor. De asemenea, acestea pot duce la întărirea sentimentului de inferioritate și neajutorare. Un semnal eficient trebuie dat la adresa agresorului care trebuie să înțeleagă că violența domestică este o infracțiune care nu poate fi tolerată sau trecută cu vederea, ci trebuie sancționată.

Sesizarea cazului de violență în familie

În cazul conflictelor familiale, poliția poate acționa în urma depunerii unei sesizări scrise la sediul unității de poliție de pe raza de domiciliu a victimei, în urma unui apel telefonic la ofițerul de serviciu al secției/ unității de poliție locale, a unei solicitări la Serviciul Unic de Apel de Urgență 112 (care poate fi făcută de oricine are cunoștință de astfel de evenimente negative), a unei sesizări verbale făcută direct la agentul de poliție din dispozitivul de siguranță publică și patrulare sau se poate sesiza din oficiu.

De asemenea, victima trebuie să știe că poate sesiza cu plângere prealabilă penală organul de cercetare penală sau procurorul. Dreptul de a depune o astfel de plângere are caracter personal și aparține părții vătămate. Plângerea penală prealabilă poate fi depusă și de un mandatar, caz în care procura trebuie întocmită special pentru acest scop și trebuie să rămână anexată la plângere pe parcursul procedurilor.

Acțiunea penală în cazul infracțiunilor sancționabile la plângerea prealabilă a persoanei vătămate rămâne însă guvernată de principiul disponibilității: partea poate decide retragerea plângerii sau împăcarea cu făptuitorul, situație care stinge acțiunea penală începută în prealabil, chiar dacă aceasta a fost pornită din oficiu.

Pentru celelalte categorii de infracțiuni (pentru care legea nu solicită introducerea unei plângeri penale prealabile), organele de anchetă penală pot fi sesizate prin plângere sau denunț sau pot acționa din oficiu când dețin informații cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. În cazul în care organul de urmărire penală se sesizează din oficiu, încheie un proces-verbal în acest sens. În toate aceste cazuri, instanța este sesizată prin rechizitoriul întocmit de procuror.

Intervenția inițială a poliției la locul faptei

Practica a relevat câteva elemente menite să indice cum ar trebui să se procedeze în cazurile de violență domestică. În orice caz, ținând cont de varietatea situațiilor ce pot apărea, abordările trebuie întotdeauna să fie raționale și diferențiate.

Primordială, în cazul acțiunii poliției, este protejarea tuturor persoanelor prezente la locul operațiunii de eventuale răni sau viitoare amenințări. Acest fapt se referă la victime, copii, martori și agresori, precum și la polițiștii aflați la locul faptei.

Înainte de cercetarea locului faptei, ar trebui să se obțină următoarele informații:

- Motivul operațiunii
- Persoanele implicate (număr, nume, adrese, date de contact, nevoi speciale (persoane cu dizabilități, imigranți), prezența copiilor, influența drogurilor sau alcoolului)
- Prezența câinilor
- Prezența sau absența agresorului/făptuitorului
- Existența sau probabilitatea unor răni severe
- Istoric al violenței domestice (și al altor infracțiuni)
- Existența ordinelor de protecție pentru una din părți

- Potențiala posesie a armelor

Natura dinamică a operațiunilor poliției impune ca aceste informații să fie actualizate constant. Pe baza acestor informații, polițiștii se pot pregăti psihic pentru aceste operațiuni pentru a putea decide modalitatea de abordare, înainte de a ajunge la locul faptei. Mai mult, trebuie să se știe exact ce responsabilități au fiecare.

! Intervenția poliției trebuie să se bazeze pe două principii: asigurarea siguranței victimei și tragerea la răspundere a agresorilor pentru acțiunile lor.

Când ajung la locul faptei:

- Salutarea persoanelor, legitimarea și adoptarea unei atitudini calme care ajută la liniștirea atmosferei;
- Polițiștul trebuie să se gândească la propria lui siguranță, siguranța victimelor și a altor persoane prezente;
- Se va respecta principiul inviolabilității domiciliului și polițiștii nu vor intra în locuință decât în condițiile legii, respectiv la solicitarea sau cu consimțământul proprietarului sau posesorului locuinței. Excepția o constituie cazul când din interiorul locuinței se aud strigăte de ajutor care indică un pericol iminent pentru sănătatea sau viața unei persoane, polițiștii având dreptul și datoria să intervină, chiar folosind forța, dacă nu li se permite intrarea în locuință. Pentru a se asigura că nu vor fi acuzați ulterior de violare de domiciliu, polițiștii vor pătrunde în locuință, de preferință, în prezența unor martori asistenți;
- Trebuie verificat dacă este necesară acordarea primului ajutor și/sau dacă trebuie chemată ambulanța;
- Persoanele prezente trebuie conduse în alte camere, unde li se pun întrebări, izolați de alte persoane;
- În cazul în care sunt prezenți copii:
 - polițiștul trebuie să se prezinte, să vorbească cu copiii într-o manieră adecvată vârstei lor și să-i îndepărteze de zona periculoasă;
 - nu trebuie folosiți ca “interpreti”
 - pe cât de mult posibil nu se folosește forța în prezența copiilor
- se securizează locul faptei prin restricționarea accesului și prin acordarea oricărui sprijin celor prezenți
- se verifică existența eventualelor răni, starea apartamentului, se consemnează orice comportament neobișnuit al celor implicați sau stări de neliniște ale copiilor, precum și orice declarație spontană
- se stabilește dacă există martori (se notează declarațiile lor imediat)
- se verifică dacă se poate apela la o cale legală, ca măsură de evitare a pericolului (interdicție de intrare în locuință, reținere)
- se oferă agresorului posibilitatea de a prezenta propria lui versiune
- victima este audiată în legătură cu ce s-a întâmplat și este informată că nu va trebui să părăsească locuința, dar că agresorul va fi obligat să părăsească locuința
- victima va fi ajutată să socializeze, într-un loc de adăpost pentru femei, etc, în cazul în care își exprimă dorința de a pleca din locuință
- victima nu va fi lăsată singură

În cazul în care agresorul a părăsit deja locul faptei înainte de venirea poliției, se va emite un portret al agresorului și se va începe căutarea acestuia imediat. Se va acorda o atenție deosebită siguranței victimelor (și copiilor) până când agresorul va fi localizat.

Cercetarea la locul faptei ar trebui realizată după următorul format:

- investigarea locului faptei: se adună dovezi prin audierea celor prezenți și prin fotografiere / înregistrare video
- interogarea victimei, martorilor, agresorului
- se face distincția între victimă și agresor

Evaluarea operațiunii

Prin această evaluare se discută eficacitatea operațiunii, ce a decurs bine și ce trebuie îmbunătățit, scopul fiind acela de a asigura o și mai bună pregătire a poliției pentru următorul incident.

În cazul în care o victimă a fost de acord să apeleze la o instituție abilitată, această instituție va fi informată imediat și va primi ajutor fără întârziere. În plus, alte autorități vor fi notificate (de exemplu, instituții de ocrotire a copilului, în cazul în care sunt și copii implicați), și trebuie întreprinse toate modificările necesare.

Reguli de bază pentru propria siguranță

Prioritatea numărul unu, în cazurile de violență domestică, este reprezentată de o intervenție susținută și sigură a poliției, în vederea ameliorării situației, accentul punându-se pe protejarea victimelor, a copiilor acestora, a altor martori și a ofițerilor de poliție implicați. Încărcătura psihologică a celor implicați în atacurile de violență domestică poate constitui un adevărat pericol.

O atenție deosebită trebuie acordată regulilor de bază ce trebuie respectate atunci când se intră în locuință, când intervine poliția în conflictele apărute între cei prezenți pentru a putea lua măsuri care să influențeze libertatea persoanei și pentru a putea derula audierea cu cei implicați.

- Înainte de a ajunge la locul faptei, polițistul trebuie să obțină cât mai multe informații despre:
 - motivul operațiunii
 - locația
 - persoanele prezente la locul operațiunii
 - informațiile pe care le deține deja poliția despre persoanele implicate
 - eventuale arme deținute de persoanele implicate
- să se pună de acord cu privire la sarcinile pe care trebuie să le îndeplinească fiecare în timpul operațiunii
- să hotărască ce măsuri coercitive ar trebui luate în funcție de situații
- să se asigure că toți cei implicați au fost informați în legătură cu întreaga operațiune
- polițistul nu trebuie să pătrundă pe o proprietate neînsoțit, trebuie întotdeauna să fie în vizorul colegilor
- ajuns la locul faptei, polițistul trebuie să obțină o prezentare pe scurt în legătură cu următoarele:
 - câte persoane sunt prezente și care este starea lor generală, fizică și psihică
 - proprietatea/locația
 - eventuale obiecte folosite în timpul atacului (se strâng)
- să se asigure că iluminatul este corespunzător
- să aibă în vedere posibilitatea unui atac din partea persoanelor prezente sau care fug de la locul faptei
- să solicite ajutor, dacă este necesar, să informeze, să asigure accesul și să țină legătura cu ofițerii care asigură protecția lor
- să solicite ajutorul interpreților și a ofițerilor specialiști, dacă este necesar
- să separe părțile aflate în conflict

- să supravegheze și alte persoane care par a nu fi implicate în conflict (se poate întâmpla ca unele persoane să susțină pe una din părțile aflate în conflict)
- să fie echidistant din punct de vedere profesional
- să evite acele tipuri de comportament care ar putea părea provocatoare sau care ar putea aduce atingere principiilor morale ale celor implicați (a se ține cont de diferențele etnice și morale dintre persoane)

Intervenția în situații de criză

Atunci când ofițerii de poliție ajung la locul faptei, este adesea necesar ca aceștia să remedieze situația conflictuală pentru a putea preveni ulterioare incidente violente între toate părțile implicate (inclusiv comportament violent îndreptat către polițiști). Remedierea conflictului în acest caz nu trebuie interpretată ca o simplă aplanare a unei dispute oarecare, ci ca o măsură de a stopa escaladarea situației, prin reducerea nivelului de tensiune, de agresiune și tendința de a se manifesta violent a celor implicați.

Agresiunea poate fi rezultatul unei stări de nervozitate foarte mari. Un act violent este o manifestare agresivă ce apare la finalul unei perioade de interacționare agresivă. Ofițerii de poliție trebuie să cunoască condițiile în care apare comportamentul agresiv pentru a putea avea impactul scontat asupra agresorilor.

Agresiunea este rezultatul unei încălcări directe sau indirecte a nevoilor de bază ale unui individ. Aceste nevoi de bază se referă:

- nevoia de control și orientare
- nevoia de garanție/angajament
- nevoia de bună-dispoziție și de a evita neplăcerile (frica, teama, durerea).
- dorința de a-și potența respectul de sine

Există o serie de modele de explicații care se axează pe felul în care apar agresiunea și violența. În orice caz, pentru a obține o argumentare teoretică și o mai bună înțelegere a modului de abordare a fenomenului la care facem referire, ofițerii de poliție trebuie să cunoască destul de bine împrejurările de natură psihologică ce conduc la manifestări violente și agresive.

Există următoarele modele de teorie care explică agresiunea și violența:

- agresiunea și violența ca răspuns instinctiv
- violența ca o consecință a frustrării și a rupturii care se petrece în mintea celui care e capabil doar de o singură acțiune
- violența ca o formă dobândită/învățată de comportament
- violența ca rezultat al interacțiunii între persoane
- violența ca rezultat al unor relații negative

Comportamentul violent și agresiv nu poate fi explicat de obicei în termeni uni-dimensionali, ci este rezultatul unor câteva elemente care acționează împreună.

Următoarele scopuri trebuie avute în vedere de către polițiști atunci când intervin în rezolvarea unei situații conflictuale:

- ameliorarea comportamentului agresiv prin:
 - reducerea nervozității
 - menținerea controlului
 - menținerea/păstrarea respectului de sine
- întărirea motivației contra-agresivă

- inhibarea agresiunii

Condiția necesară prioritară pentru ca toate scopurile intervenției poliției să fie atinse se referă la faptul că mesajele transmise agresorului să fie clare și inteligibile. Astfel, polițiștii trebuie să folosească fraze clare, lipsite de ambiguitate, ce sunt ușor de înțeles, iar aceste mesaje verbale trebuie să corespundă comportamentului non-verbal al ofițerilor.

Reducerea nivelului de tensiune

Comportamentul agresiv și violent este asociat cu o creștere a nivelului de nervozitate, care continuă să persiste pentru o perioadă de timp după escaladarea violenței și produce o reducere a capacității cognitive a unei persoane. Acest fapt face și mai dificilă stabilirea măsurilor comunicative de amortizare a situației. Pentru a împiedica escaladarea unei situații, este necesară reducerea nivelului de nervozitate. Pentru a atinge acest scop, ofițerii de poliție trebuie să fie capabili să confrunte părțile conflictuale într-o manieră calmă și sensibilă. Pentru a putea avea o reacție corespunzătoare, ofițerii de poliție trebuie să-și reducă propriul nivel de nervozitate, iar pentru a realiza acest fapt pot participa la cursuri referitoare la tehnici de reducere a stresului.

Mentținerea controlului

În cazul în care agresiunea și violența sunt înțelese ca o consecință a violării nevoilor indivizilor, utilizarea oricărei forme de forță în intervenția poliției reprezintă o acțiune care poate crește nivelul agresiunii și nervozității și este asociată cu pierderea controlului de către agresor.

Există un conflict de interese între obligația poliției de a interveni și de a opune rezistență în cazurile de violență domestică și necesitatea de a-i crea agresorului impresia că deține controlul, ca măsură de amortizare a situației. Raportul inegal de forțe dintre agresor și poliție (care, în cazuri extreme, pot recurge la violență) poate cauza stres, sentimente de neliniște și frustrare în cazul agresorului, elemente ce conduc, pe rând, la creșterea nivelului de nervozitate și astfel măresc probabilitatea unui comportament agresiv.

În măsura în care este posibil, polițiștii ar trebui să folosească elemente de comunicare pentru a-i asigura agresorului un sentiment al controlului asupra situației, în scopul orientării prin:

- explicarea și punctarea a ceea ce se va întâmpla ulterior și consecințele
- oferirea mai multor alternative din care agresorul poate alege
- permiterea unor acțiuni care nu prezintă niciun risc (de exemplu, i se poate permite agresorului să fumeze sau să dea un telefon).

Adoptarea acestei abordări ar trebui să semnifice o disponibilitate către negociere și ar da agresorului impresia că ei pot influența cursul evenimentelor.

Acțiunile contraproductive se referă în cazul de față la imobilizarea agresorului, de exemplu, prin blocarea evidentă a ieșirii sau prin exercitarea unei presiuni verbale, folosind cuvinte ca „fie”, „ori”. Polițiștii ar trebui să fie conștienți că și ei pot avea sentimentul că pierd controlul, sentimentul fiind determinat de frică și stres.

Reflectând asupra propriilor simțăminte, acționând după mai multe modele, însușindu-și strategii referitoare la modul în care trebuie abordate situațiile complexe și pregătindu-se temeinic pentru operațiuni specifice, se poate întări încrederea în sine, încrederea în modul de acțiune în cadrul operațiunii și se poate reduce probabilitatea pierderii controlului asupra situației.

Păstrarea respectului de sine

Atacurile verbale îndreptate către o persoană, prin care se arată că acea persoană este incompetentă sau prin carea acea persoană este prezentată într-o lumină nefavorabilă, pot atrage după sine manifestări agresive ale părților aflate în conflict și, de asemenea, ale polițiștilor. Critica contrazice tendința generală a persoanelor de a-și dori să-și potențeze propria valoare și să-și protejeze respectul de sine. Atacurile îndreptate asupra spațiului privat al unei persoane și asupra personalității acesteia ar putea la fel de bine să provoace un răspuns agresiv deoarece se creează impresia că acelei persoane i se fură propria integritate și nu mai este respectată, și că autonomia personală este redusă. Atunci când o persoană se simte vulnerabilă în prezența altora, aceasta poate recurge la violență pentru a-și salva identitatea socială și pentru a demonstra tărie, curaj și capacitatea de a acționa în prezența celor prezenți.

În momentul în care se pune problema intervenției poliției în contextul escaladării violenței domestice, se recomandă următoarele acțiuni:

- tratarea tuturor celor prezenți cu respect
- îndepărtarea altor persoane prezente
- evitarea cuvintelor critice în cazul în care există o stare vădit tensionată și, pe cât posibil, toate criticile să fie obiective și relevante
- dacă e posibil, trebuie luată în considerare siguranța personală: se recomandă o discuție față în față cu agresorul (astfel, agresorul se va simți mai puțin amenințat și, mult mai probabil, va fi de acord cu soluțiile non-violente)
- agresorului nu i se va vorbi la persoana a 3-a (acest lucru va fi perceput ca degradant și accentuează raportul neechilibrat de forțe în relație cu puterea)

În general, polițiștii ar trebui să se abțină de la a se implica în atacuri verbale și non-verbale, care ar putea fi provocate de agresor în anticiparea unei confruntări violente- cu scopul de a asigura o poziție mai favorabilă în cadrul situației.

Inhibarea agresiunii

Inhibarea agresiunii reprezintă abilitatea intrinsecă a unei ființe umane de a nu transforma un impuls agresiv într-un comportament agresiv. Literatura de specialitate face o distincție între trei tipuri de inhibare a agresiunii. Ultimele două, în special, oferă abordări simple pentru cei din exterior pentru a influența un agresor și o abordare tactică.

1. Inhibarea / principiile morale
2. Inhibarea unei angoase induse
3. Frica de a fi pedepsit și consecințele negative

1) Inhibarea angoasei induse apare atunci când un agresor nu poate (nu mai poate) să suporte angoasa victimei și astfel încetează comportamentul care provoacă angoasa. Acest tip de inhibare a agresiunii e mult mai probabil să apară atunci când agresorul asistă mult mai direct la durerea victimei. În cazul infracțiunilor care sunt comise din motive sadice sau vindicative, acest fapt nu se aplică.

2) Deoarece agresorii privesc, în general, intervenția poliției cu neîncredere, aprecierile cu privire la consecințele comportamentului violent al agresorului pot fi interpretate ca o provocare sau ca o încercare de intimidare. Critica prin care se face referire la consecințe ar trebui adresată doar dacă tensiunea nu a ajuns la un nivel mare și într-o manieră cât mai normal posibilă.

3) La baza inhibării morale nu stă frica de poliție și de repercusiunile legale, ci, mai degrabă, atitudinea personală a agresorului sau preocupările legate de propriile lui acțiuni. Poliția poate acționa în acest punct dacă agresorul „este interesat” de propriile idei din punct de vedere moral-cu condiția ca agresorul să considere comportamentul violent ca fiind inacceptabil, din punct de vedere moral. Acest fapt se poate întâmpla, de exemplu, în cazul în care agresorii sunt foarte hotărâți să se cunoască pe sine, li se aduc laude și o consolidare a motivației contra-agresive.

Ca urmare, agresorii se vor considera „oameni buni” și devin nesiguri în legătură cu comportamentul lor agresiv și violent.

Condiția esențială pentru a putea interveni în astfel de situații, fără a fi nevoie de utilizarea forței, este dată de capacitatea tuturor părților implicate de a comunica, fapt ce poate fi clar afectat, în cazul celor aflați sub influența alcoolului sau drogurilor.

Comportamentul față de victime/audierea victimelor

În activitatea de cercetare a cazurilor de violență în familie, reprezentantul organului de constatare va audia victima, agresorul, martorii oculari prezenți la fața locului, precum și alți martori în scopul identificării probelor care vor folosi la justa soluționare a cauzei și luarea deciziilor legale în funcție de gravitatea faptei. Cercetarea trebuie să urmărească să ofere răspunsuri la întrebări fundamentale despre faptă și făptuitor. În acest sens organul de constatare va adresa întrebările ca să lămurească următoarele aspecte: Ce faptă s-a comis și care este natura ei? Unde s-a comis fapta? Când a fost comisă fapta? Cine a săvârșit fapta? Cum (în ce mod) s-a săvârșit fapta? Cu ajutorul cui s-a săvârșit fapta? De ce și cu ce scop a fost comisă aceasta?

În primul rând, vor fi adresate întrebări care vor proba identitatea părții vătămate și a făptuitorului, solicitând în acest scop actele de identitate ale acestora. Agentul constatatator va stabili natura relației dintre subiecți (căsătoriți, divorțați, concubini, frați etc.). Această informație este necesară pentru corecta calificare a faptei, în scopul deducerii dacă aceasta reprezintă un caz de violență în familie, respectând condițiile stabilite de lege. Încadrarea faptei este condiționată de prezența subiectului calificat – membru de familie. În acest sens se va stabili dacă victima și agresorul locuiesc împreună sau separat ori dacă anterior au conlocuit împreună. La probarea aspectelor de fapt vizate sunt importante mărturiile depuse de către vecini, rude sau alți martori care cunosc relațiile dintre victimă și agresor.

În cazul în care agresorul (făptuitorul) la momentul cercetării la fața locului nu este prezent, se vor cumula mărturiile despre locul sau posibilul loc de aflare al agresorului. În funcție de informațiile obținute, vor fi organizate sau întreprinse acțiuni urgente în vederea depistării și reținerii făptuitorului, precum și prevenirea repetării actelor de agresiune. Obligatoriu prin audiere se va stabili fiecare element al agresiunii (fizice, verbale, psihice, sexuale), în scopul determinării clare a gravității faptei, precum și pentru dispunerea actelor de constatare necesare probării consecințelor și prejudiciului cauzat. Pentru identificarea riscului la care este supusă victima violenței în familie și posibila evoluție a cazului în continuare, precum și pentru determinarea necesității aplicării măsurilor de constrângere, se va identifica orice agresiune care a avut loc anterior.

Are importanță și stabilirea informațiilor despre toate locurile posibile de reședință a victimei, precum și a agresorului, date cu privire la locurile de muncă, datele privind instituțiile de învățământ (grădinița, gimnaziul, liceul, colegiul, universitatea) frecventate de copii. Victima și martorii oculari vor descrie bunurile care au fost distruse ca urmare a acțiunilor de violență a agresorului. Nu în

ultimul rând, procesul de cercetare trebuie să fie axat pe determinarea circumstanțelor și motivelor cazului de violență în familie. Se va determina ce a stat la baza izbucnirii actelor de agresiune și contribuția fiecărui participant la evoluția acestuia.

Victima și martorii sunt audiați în scopul obținerii informațiilor despre prezența copiilor, persoanelor cu dizabilități sau vârstnice care au avut de suferit ca urmare a acțiunilor violente ale agresorului.

După ce au fost supuse abuzului, victimele violenței domestice sunt într-o stare fizică și psihică deosebită. În orice caz, acolo unde este posibil și rezonabil, trebuie făcute eforturi pentru a audia victima imediat. Pe de o parte, victimele sunt de obicei mai dispuse să facă declarații imediat după eveniment mai degrabă decât la câteva zile după. Pe de altă parte, declarațiile făcute de victimă (și de martori) pot oferi date importante în vederea evaluării riscului și planificarea măsurilor de siguranță pentru cazul respectiv.

Polițiștii care audiază victima trebuie să adopte o atitudine sensibilă și empatică pentru a preveni o a doua victimizare.

Atenție! Fiecare situație este unică și fiecare audiere necesită o intervenție individualizată care să răspunde necesităților victimei în cauză.

Audiererile ar trebui să aibă loc într-o cameră liniștită fără factori disturbatori. În cazul în care victimele sunt imigranți sau străini, ar putea apărea probleme de comunicare. În astfel de cazuri, trebuie să se apeleze la un interpret. Rude sau prieteni apropiați nu ar trebui niciodată chemați pentru a asigura traducerea, deoarece, astfel, există riscul de a se pierde sau ascunde informații prețioase.

Audierea victimei cuprinde în mod esențial două părți: mai întâi, victima trebuie informată cu privire la drepturile sale, informații cu privire la aplicarea legii și alte date ce pot fi în interesul acesteia.

Cea de-a doua parte cuprinde întrebările referitoare la respectivul incident. Victima trebuie conștientizată cu privire la faptul că trebuie să existe elemente solide prin care să se facă acuzarea, iar activitatea poliției trebuie să fie transparentă.

Polițiștii trebuie să țină cont de următoarele elemente atunci când audiază victima:

- pe parcursul audierii trebuie să aibă o atitudine sensibilă și de compătimire față de victimă
- dacă e posibil, audierea să fie asigurată de o persoană de același sex
- să evite terminologii specifice sau să explice ce înseamnă
- să reprime reproșurile și îndoielile
- să evite evaluările și judecățile
- să ofere victimei posibilitatea de a avea în preajmă o persoană în care are încredere
- să explice victimei că, pe parcursul audierii vor fi întrebări chiar și de natură personală
- să se acorde suficient timp desfășurării audierii, să se acorde suficient timp victimei pentru a putea spune întreaga versiune, să asculte atent și să audieze victima folosind întrebări cu răspuns deschis despre:
 - respectivul incident și evenimente anterioare care au condus la infracțiune
 - abuzuri - dacă e necesar se apelează la documentare criminalistică
 - prezența copiilor
 - alte daune
 - disponibilitatea victimei de a consimți dezvăluirea datelor personale unor centre care intervin în cazuri de violență domestică

- o adresă alternativă (pentru corespondență, somații, alte măsuri)
- istoricul abuzului (folosirea sau amenințarea anterioară cu violența cu arme sau obiecte similare, existența armelor sau a altor obiecte periculoase)
- persoane (prieteni, cunoștințe) care ar trebui anunțate sau ar putea oferi adăpost

Atenție!

- **Victimele vor putea adopta o atitudine de negare.** Este posibil ca acestea să refuze relatarea actului de violență sau pot diminua nivelul abuzului sau chiar renunța la declarațiile inițiale.

- **Victimele pot fi pasive.** Ele pot evita să răspundă la întrebări referitoare la actul de violență și să aleagă să rămână tăcute și rezervate.

- **Victimele pot fi furioase.** Ele pot fi afectate întrucât sesizările anterioare nu au avut ca urmare sancționarea soțului soțului, furioase pentru că nu au fost protejate de violența continuă din partea soțului.

- **Victimele pot fi înfricoșate.** Ele se pot teme de răzbunare din partea agresorului în cazul în care sesizează cazul la poliție, ele se pot teme că poliția nu va interveni în timp util pentru a opri violența sau își exprimă temeri cu privire la faptul că poliția îl va crede pe agresor și nu pe ele, se pot teme că autoritățile le-ar putea lua copiii.

Intervenția în cazul persoanelor aflate sub influența alcoolului sau a drogurilor

Studii realizate în SUA au relevat faptul că 30-40% dintre agresorii de sex masculin și 27-34% dintre agresorii de sex feminin comit violența domestică sub influența alcoolului. Dacă alcoolul atrage după sine un comportament agresiv sau dacă agresorii folosesc consumul de alcool ca pe o scuză pentru comportamentul lor violent, au o importanță secundară în procesul derulării operațiunii. În orice caz, există o corelație între consumul de alcool al agresorului (în special dacă este regulat și excesiv) și severitatea actului violent comis. Consumul de substanțe ilicite coboară pragul inhibării pentru a comite acte de violență.

Implicarea persoanelor care sunt sub influența alcoolului sau a drogurilor în situații de acest gen, poate genera pericole considerabile pentru polițiștii care sosesc la locul faptei și îngreunează rezolvarea situației fără a face uz de forță. De aceea, este indicat ca polițiștii să afle tot ce este posibil cu privire la persoanele implicate, de preferat înainte de a ajunge la locul faptei, și să fie pregătiți ca, din când în când, agresorul și victima să se comporte într-un mod neobișnuit și neprevăzut.

Consumul de alcool și de substanțe pot conduce la următoarele:

- timp redus de reacție
- scade capacitatea de a vorbi coerent
- scade capacitatea de a face asocieri
- o părere exagerat de bună despre sine și disponibilitatea de a-și asuma riscuri
- incapacitatea de a accepta argumente raționale
- capacitate critică redusă
- un nivel emoțional ridicat (de aici rezultă o agresivitate crescută)
- diminuare a memoriei pe termen scurt și pe termen lung
- capacitate cognitivă redusă, ce rezultă într-o incapacitate de a anticipa consecințele propriilor acțiuni)

În cazul consumului de alcool și droguri, pot apărea schimbări bruște de dispoziție, iar comportamentul persoanei poate trece de la un comportament liniștit la unul agresiv.

În plus, persoanele aflate sub influența alcoolului sau drogurilor e posibil să nu simtă niciun fel de durere sau efectele stimulentele și pot dezvolta un neașteptat nivel de anduranță. L u â n d

În considerare siguranța proprie a polițiștilor și protejarea tuturor celor prezenți, pot fi deduse următoarele recomandări:

- a se interacționa cu persoanele afectate, într-o manieră clară, explicită și calmă
- a se îndepărta toate obiectele care ar putea aduce leziuni altor persoane (victimă, agresor, alți martori prezenți, polițiști)
- acolo unde e posibil, persoanele afectate ar trebui să fie separate pentru a nu provoca o dorință de a opune rezistență
- în plus, nu ar trebui pierdut din vedere faptul că persoanele implicate ar putea fi infectate cu HIV sau pot avea alte boli infecțioase

Măsuri de prevenire și proceduri similare ar trebui adoptate și în cazul persoanelor cu afecțiuni psihice sau care prezintă tendințe de suicid.

Dificultăți în identificarea și separarea victimelor și a agresorilor în cazurile de violență domestică

În cazul violenței domestice, nu este întotdeauna clar, înainte de a ajunge la locul faptei sau când polițiștii ajung la locul faptei, care dintre persoanele prezente este victima sau care este agresorul. Acest fapt se întâmplă când ambii/câteva dintre persoanele implicate au răni severe, se acuză reciproc sau nu vor să comunice (de exemplu, când alte persoane care nu sunt implicate direct au anunțat poliția).

Sunt rare cazurile în care ambele părți și-au cauzat, în mod conștient, răni. În aceste cazuri, comportamentul tuturor părților implicate trebuie să fie sancționat. Oricum, în majoritatea cazurilor, violența este aplicată de către agresor victimei; în cazul în care victima ripostează, agresorul poate fi și el rănit.

Din această cauză, care poate părea inițial neclară celor din afară, există riscul ca victima să nu primească ajutorul care se acordă în mod obișnuit victimelor și chiar să fie tratată ca agresor.. Pentru a evita o victimizare secundară a victimei și pentru a evita pierderea încrederii în acțiunile poliției, este importantă identificarea victimei și a agresorului pentru ca toate persoanele implicate să poată fi tratate în mod corespunzător.

Trebuie avuți în vedere următorii factori:

- trecutul persoanelor implicate, fapt care poate oferi date privind violența domestică
- severitatea și natura rănilor persoanelor prezente (răni rezultate în urma atacurilor/legitimă apărare)
- dacă actul sau amenințarea cu violență a fost comise în legitimă apărare
- evaluarea locului faptei: există concordanțe între modul în care arată locul faptei și modul în care a fost descris de către cei prezenți
- ce obiecte au fost distruse și cui aparțin
- aspectul fizic al persoanelor
- semne de frică printre cei prezenți, limbaj vulgar
- declarații ale martorilor

Identificarea și asigurarea probelor

Deoarece violența domestică, în general, implică infracțiuni multiple, este esențială documentarea fiecărui caz în parte. Aceste informații pot fi de mare folos polițiștilor prezenți pentru a se pregăti

pentru următoarele intervenții în cazul în care va mai avea loc un alt eveniment. Când se pune problema cercetării, informațiile, documentele și probele adunate oferă o bază prin care întreaga dimensiune a atacurilor este înregistrată și poate fi evaluată.

Asigurarea probelor într-un caz specific include următoarele aspecte:

- cunoașterea identităților tuturor persoanelor implicate
- stabilirea persoanelor care au plecat de la locul faptei și unde anume au plecat
- a nu se aduce nicio modificare aspectului locului faptei
- asigurarea unei descrieri și a unei documentări detaliate cu privire la orice elemente care au legătură cu persoane sau fapte ce pot constitui dovezi
- fotografierea, în special, a rănilor, a daunelor
- securizarea probelor (arme, droguri)
- descrierea comportamentului persoanelor implicate (și al copiilor acestora, dacă este cazul)
- a se stabili dacă există alți martori
- dacă este posibil, a se realiza audierea tuturor persoanelor și a martorilor implicați
- a se stabili dacă victima a mai suferit și alte abuzuri și există documente în acest sens (scrisori de amenințare, jurnal, certificate medicale)

Protecția victimelor asigurată de către poliție și ajutorul acordat de alte organizații

Într-o decizie cadru aprobată de Consiliul Uniunii Europene la 15.03.2001, Statele Membre al UE sunt chemate *“să se asigure că funcționează centrele care acordă asistență și sprijin victimelor, fie prin intermediul unui personal care este instruit pentru acest scop, fie printr-o finanțare acordată organizațiilor de sprijinire a victimelor.”*

Fiecare victimă suportă rănilor provocate, diferit. Percepția subiectivă depinde de severitatea și durata violenței, strategii de toleranță, existența sau lipsa unor rețele sociale care să asigure sprijin și reacția oamenilor din jur.

Un răspuns neadecvat, de reproș din partea celor apropiați victimei (familia, cerc de prieteni și cunoștințe, cei ce acordă sprijin profesional) conduce la auto-învinovățirea a victimei și la o victimizare secundară și terțiară.

Din punctul de vedere al autorităților judiciare, pentru a avea rezultate trebuie să existe o relație bună cu martorii. Majoritatea infracțiunilor nu pot fi rezolvate fără sprijinul și cooperarea acestora. Calitatea declarațiilor obținute depinde, în mare măsură, de modul în care (victima) martorii sunt tratați de către reprezentanții autorităților judiciare. Cu cât oficialii sunt mai empatici și atenți în modul de abordare a problemelor persoanelor afectate, cu atât mai mult este posibil ca acea persoană să devină mai deschisă și mai dispusă să coopereze.

Experiențe pozitive avute cu sistemul judiciar și cu poliția au un impact benefic în ceea ce privește atitudinea personală a celor afectați, și astfel crește probabilitatea ca aceștia să caute sprijinul poliției pe viitor.

Protecția victimelor asigurată de către poliție include următoarele aspecte:

- Planul de măsuri de siguranță pentru victime (și pentru copii, dacă e cazul)
- Discuție informativă personală în legătură cu drepturile și obligațiile victimelor (și înmânarea materialului cu informațiile scrise)
- Informarea victimei cu privire la derularea procedurilor de cercetare (activitățile de investigare, rolul procurorului, rapoarte, etc) și modalitățile de acțiune și sarcinile autorităților judiciare respective
- Explicarea rolului martorilor în derularea ulterioară a procedurilor

- Informarea organizațiilor care acordă sprijin victimelor (în scris sau verbal), organizații de sprijinire a femeilor, organizații de protecția a copiilor, organizații specializate, centre de consiliere), și dacă se dorește, facilitarea contactului
- Clarificarea sprijinului pe care persoanele afectate l-au primit deja de la persoane apropiate lor
- Îngrijirea ulterioară: victima este informată în mod regulat cu privire la progresul investigațiilor.

Rolul poliției în executarea și supravegherea punerii în executare a ordinelor de protecție

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. 2) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, Poliției Române îi revine sarcina și obligația de a pune în executare, sau, după caz, de a supraveghea punerea în executare a măsurilor stabilite prin ordinele de protecție emise de instanțele judecătorești.

Prin Nota - Raport nr. 995.533/10.09.2014 s-a stabilit ca structurile de supraveghere judiciară să implementeze ordinele de protecție în aplicația "INTERDIT PLUS", iar structurile de ordine publică să desfășoare activități de punere în executare a acestora.

Conform acesteia, structura de ordine publică la nivelul căreia se află în lucru ordinul de protecție, va comunica structurii de supravegheri judiciare pe raza căreia domiciliază/ locuiește victima, o copie a acestuia și datele de contact ale polițistului care efectuează supravegherea (grad, nume, prenume, telefon de serviciu sau de la subunitate), pentru implementare.

Având în vedere faptul că un ordin de protecție poate fi comunicat mai multor unități/subunități de poliție, respectiv celor pe raza cărora locuiesc victima/victimele/ agresorul/agresorii, iar aplicația nu permite implementarea codului numeric personal de mai multe ori, implementarea se face doar de către structura de supravegheri judiciare pe raza căreia locuiește victima (persoana care a solicitat sau în numele căreia s-a depus cererea).

În situația în care agresorul locuiește pe raza altei localități decât cea a victimei, odată cu înaintarea copiei ordinului de protecție, vor fi comunicate și datele de contact ale polițistului care are în responsabilitate zona unde locuiește efectiv acesta.

Punerea în aplicare a ordinului de protecție

Structurile de ordine publică cu atribuții pe linia supravegherii persoanelor împotriva cărora s-au emis ordine de protecție, potrivit cadrului legal specific, la nivel central și teritorial, sunt:

a) la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române - Direcția de Ordine Publică cu atribuții specifice de coordonare, monitorizare și control la nivel național;

b) la nivelul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București / inspectoratelor de poliție județene:

- ofițerii cu atribuții pe linia poliției de proximitate/coordonare mediul rural din cadrul serviciilor de ordine publică cu atribuții specifice la nivelul municipiului București/județelor, de coordonare, monitorizare și control al structurilor subordonate;
- compartimentele poliției de proximitate din cadrul birourilor/formațiunilor de ordine publică ale polițiilor orașenești/municipale/secțiilor de poliție cu atribuții specifice potrivit competenței teritoriale a acestora;
- secțiile de poliție rurală/ polițiile comunale/posturile de poliție comunale cu atribuții specifice potrivit competenței teritoriale a acestora.

Ordinul de protecție comunicat de instanță, se înregistrează la structurile de ordine publică, conform competențelor, în baza rezoluției șeful unității/ subunității, într-un registru de evidență al ordinelor de protecție, unde vor fi înscrise următoarele date:

- numărul și data înregistrării la unitatea de poliție a hotărârii instanței;
- denumirea instanței;
- persoana sau autoritatea care a solicitat emiterea ordinului;
- numele, prenumele și codul numeric personal al persoanei/ persoanelor față de care s-au dispus obligații sau interdicții;
- numele, prenumele și codul numeric personal al victimei/ victimelor;
- obligațiile/ interdicțiile dispuse și durata acestora;
- polițistul /polițiștii desemnați cu supravegherea;
- primele măsuri luate;
- observații.

Polițistul desemnat cu supravegherea întocmește pentru fiecare caz câte o mapă de supraveghere, al cărei număr de înregistrare va fi corespunzător celui din registrul de evidență al ordinelor de protecție, în care va include cel puțin:

- ordinul de protecție;
- adresa de înaintare a copiei ordinului de protecție la structurile de supraveghere judiciară, pentru implementarea în aplicația „1NTERDITPLUS”;
- procesul verbal de aducere la cunoștință a conținutului ordinului de protecție și obligațiile legale ce-i revin potrivit legii, agresorului;
- procesul verbal de instruire a victimei;
- procesele verbale de verificare;
- datele de interes operativ;
- alte documente referitoare la activitatea de supraveghere (note, rapoarte, procese- verbale, declarații etc.).

În situația în care victima/victimele și agresorul/agresorii locuiesc pe raza de competență a mai multor unități/subunități de poliție, mapa va fi constituită doar la nivelul structurii de ordine publică pe raza căreia domiciliază/locuiește victima care a solicitat măsurile de protecție sau în numele căreia a fost depusă cererea.

Ordinul de protecție, trimis de către instanță la mai multe unități/subunități de poliție pe raza cărora locuiesc părțile, va fi înregistrat de către fiecare în parte, clasarea documentului efectuându-se numai după închiderea mapei.

După primirea ordinului de protecție polițistul/ polițiștii care pun în aplicare măsurile, desfășoară următoarele activități:

- efectuează verificări în bazele de date specifice și în funcție de rezultat va/vor lua măsurile legale sau va/vor informa structurile abilitate;
- contactează agresorul (conform competenței teritoriale), pe care îl informează despre existența, conținutul ordinului de protecție și obligațiile legale ce-i revin potrivit legii, încheind un proces-verbal, în care va consemna toate detaliile privind punerea în executare a ordinului de protecție;
- instruește victima cu privire la modul de acțiune în diferite situații, îndeosebi cea în care agresorul nu respectă măsura dispusă de instanță și îi comunică datele de contact precum și modalitățile concrete în care pot fi sesizate organele de poliție;
- efectuează investigații privind persoana supravegheată (agresorul) la locul de muncă și alte locuri frecventate de aceasta în vederea obținerii de date și informații cu privire la

comportamentul său, dar și cu privire la persoanele cu care aceasta intră în contact în mod obișnuit;

- se deplasează la adresa victimei și strânge date și informații cu privire la locuință și membrii familiei;
- verifică periodic respectarea obligațiilor de către agresor, în mod direct prin deplasarea la locuința victimei, la locul de muncă etc. sau indirect prin accesarea bazelor de date ale poliției în vederea identificării informațiilor cu caracter de noutate implementate în acestea;
- solicită, după caz. includerea în itinerariile de patrulare ale efectivelor angrenate în activitățile de menținere a ordinii și siguranței publice a locuinței victimei și verificarea periodică a respectării hotărârii judecătorești, precum și instruirea agenților de siguranță publică cu privire la modul de intervenție în cazul măsurilor dispuse;
- solicită date și informații cu privire la persoana vizată, de la alte instituții sau autorități cu atribuții în domeniu;
- desfășoară orice activități prevăzute de lege sau norme interne, apreciate drept necesare executării în condiții corespunzătoare a activităților specifice de supraveghere.

Fiecare polițist desemnat pentru punerea în executare a ordinului de protecție va efectua verificările și activitățile necesare, conform competențelor, actele întocmite în acest sens fiind transmise unității de poliție care a constituit mapa.

În vederea îndeplinirii sarcinilor ce revin organelor de poliție cu privire la respectarea de către agresor a obligațiilor prevăzute în ordinul de protecție, polițiștii au obligația de a verifica, cu ocazia legitimării unei persoane în cadrul activităților specifice, dacă acesta figurează în baza de date "INTERDITPLUS".

În situația în care persoana legitimată figurează în baza de date și se constată că a încălcat obligațiile, polițistul care efectuează legitimarea întocmește un proces verbal cu privire la situația de fapt constatată, și în funcție de calitatea avută, va întocmi actele procedurale legale, în conformitate cu prev. art. 288 din C.P.P. și ale Ordinului Comun nr. 56/10.04.2014 (privind înregistrarea, evidența și circuitul lucrărilor penale).

Polițistul căruia îi va fi repartizat dosarul va informa în scris unitatea de poliție care pune în executare ordinul, despre măsura luată, comunicând totodată și numărul unic de înregistrare.

Evaluarea amenințărilor, analiza riscurilor și stabilirea măsurilor de siguranță, în ceea ce privește victimele

Este dificil de explicat și de prevăzut care relații bazate pe violență vor avea un final cu consecințe foarte grave. A anticipa comportamentul uman este una dintre cele mai complicate cerințe deoarece comportamentul uman este extrem de complex și depinde de o varietate mare de parametri situaționali. Tipurile de comportament, luate la întâmplare, sunt folosite ca bază pentru previzionarea comportamentului viitor al infractorilor. În orice caz, infractorii cărora nu le-au fost depistate acțiunile violente, nu vor fi descoperiți prin această metodă.

Trebuie, de asemenea, avut în vedere faptul că evaluările amenințărilor reprezintă doar o observație izolată care nu permite realizarea unor previziuni pe termen mediu și lung.

Se recomandă o procedură sistematică și secvențială bazată pe un caz specific pentru evaluarea amenințărilor reprezentate de cazurile de violență domestică, constând în:

- A. evaluarea subiectivă a amenințărilor făcută de către victimă (victimele au tendința de a subestima amenințarea)

B. Studiu standardizat al evaluării amenințării pentru a sprijini prima impresie intuitivă a amenințării pe care o obțin polițiștii la locul faptei.

Avantajele deținute, în comparație cu o evaluare pur intuitivă sunt următoarele:

- Sistematizarea procesului de culegere a informațiilor
- Luarea în considerare a tuturor variabilelor riscului
- Promovarea transparenței și coerența procesului de luare a deciziilor
- Documentarea procesului de evaluare
- Promovarea responsabilității poliției

Instrumentele de evaluare sunt indicate doar în cazurile de violență domestică deja cunoscute și oferă doar o evaluare rudimentară a riscului violenței pe termen scurt, neletală.

Metode principale de analiză a amenințării

Analiza amenințării în cazuri specifice de violență domestică implică, printr-o raportare la relația violentă la niveluri diferite:

- 1) așa-numita analiză a riscurilor evaluează în mod detaliat situația de risc în care se poate afla o persoană;
- 2) procesul analizei ia în calcul faptul că relația violentă este foarte influențată de caracteristicile victimei și de comportamentul victimei. Se ia în considerare dinamica interacțiunii dintre victimă și agresor și mediul psihosocial respectiv.
- 3) Analiza amenințărilor reprezintă o versiune extinsă a procesului analizei în cazul în care există situații de amenințare. Amenințarea este analizată nu numai din punct de vedere al conținutului, cât și din punct de vedere al implicațiilor psihologice. Se poate manifesta în termeni afectivi, de exemplu poate apărea spontan ca urmare a reglării emoționale defensive sau instrumental, de exemplu, predispoziție directă către un atac. Cea de-a doua formă este de obicei planificată, vizată, rar fiind vorba de încărcătură emoțională și adesea apare inopinat fără un istoric al violenței. Există riscul ca aceste cazuri, fără un istoric al violenței, să fie trecute cu vederea; acest fapt poate fi evitat doar cu o analiză a riscului în cazuri specifice.
- 4) Analiza operațională a cazului încearcă să stabilească concluziile legate de motive și tendințele comportamentale ale agresorului, pe baza comportamentului anterior. Acest fapt este posibil dacă există informații efective legate de comportament. Ca urmare, se pot stabili motivele speciale și caracteristicile psihosociale speciale ale agresorului, ce pot permite previziuni legate de tendința către acțiuni violente.
- 5)

Cele 4 tipuri de analiză menționate mai sus, constituie baza pentru realizarea analizei amenințării care are ca scop evaluarea pericolului potențial și posibilitatea escaladării fenomenului într-o situație specifică victimă-agresor. Cu scopul de a minimaliza riscul și de a preveni orice pericol în care s-ar putea afla victima, analiza amenințării trebuie să fie încorporată într-o abordare de management integrat a cazului, ce implică anumite etape: controlul, sprijinul/tratarea, supravegherea și protecția victimelor.

Modelul ACPO (Association of Chief Police Officers) și NCPE (National Commission for the Promotion of Equality) de evaluare a riscului

	Riscuri pentru identitate	Întrebări exemplu pentru identificarea riscului
S	Separare sau dispută pentru vizitarea copilului	Victima este separată sau plănuiește să se separe de suspect? Există vreun conflict cu suspectul în privința vizitării copilului? Există vreun ordin de protecție cu privire la suspect și a fost acesta vreodată încălcat ?
S	Sarcină sau naștere recentă	Victima este însărcinată sau a născut recent? A fost suspectul vreodată violent în timpul sarcinii victimei?
E	Escaladarea și gravitatea violenței	Are suspectul cazier judiciar, dacă da, care e natura infracțiunilor? Abuzul se agravează sau devine frecvent? A produs suspectul răni victimei acum și în trecut? Are suspectul acces la arme de foc? A folosit vreodată suspectul vreo armă? A agresat vreodată suspectul sau a amenințat cu agresarea animalelor de companie sau a altor animale? A încercat vreodată suspectul să sugrume, sufoce sau să stranguleze victima?
A	Abuzul asupra copiilor	A rănit vreodată suspectul sau a amenințat cu rănirea vreunui copil? <i>Notă: Copiii trebuie vizitați de un polițist care se ocupă de incidentul de violență domestică, iar responsabilitățile poliției legate de protecția copiilor trebuie întotdeauna conștientizate.</i>
I	Izolarea sau obstacole în accesul la asistență	Victima trăiește într-o comunitate izolată fizic (e.g. zonă rurală) sau îi este interzisă vizitarea rudelor și a prietenilor? Victima se confruntă cu obstacole în accesul la asistență (e.g. sprijin limitat din partea familiei, prietenilor, bariere de comunicare, este parte a unei comunități compacte sau izolarea victimei se datorează sexualității sau stilului de viață) ? Prezintă victima vreo dizabilitate? Aceasta ar putea include suferință fizică ori mentală (e.g. depresie și/sau sentimente suicidare). Prezintă victima probleme legate de abuzul de droguri sau alcool? Victima este implicată într-un mariaj forțat? Sunt prietenii sau familia suspectului implicați în agresiune?
T	Tentative de sinucidere sau de omor sau amenințări cu suicidul sau uciderea	A amenințat suspectul cu sinuciderea sau a avut vreo tentativă de suicid? A amenințat vreodată suspectul cu uciderea sau a avut vreo tentativă de ucidere asupra vreunei persoane? Notă: Un suspect de tentativă de sinucidere ar trebui întotdeauna considerat un potențial suspect de omucidere.

	Riscuri pentru identitate	Întrebări exemplu pentru identificarea riscului
C	Controlul comportamentului, geloziei, urmării obsesive a victimei și hărțuirii	Are suspectul un comportament gelos, posesiv sau autoritar ? Suspectul hărțuiește victima sau alte persoane, afișând un comportament obsesiv?
T	Teama de suspect	Cât de mult se teme victima de suspect (e.g. care este percepția ei cu privire la agresiunea pe care suspectul i-o poate provoca ei sau altei persoane, incluzând copiii) ? Notă: Victimele deseori subestimează sau neagă pericolul pe care îl înfruntă și rareori îl supraestimează.

Unele considerații privitoare la gestionarea situațiilor în care sunt implicate comunitățile de etnie romă

O intervenție responsabilă trebuie să aibă în vedere cunoașterea unor elemente care vizează caracteristicile sociale, economice și culturale ale populației de romi.

În România există peste 20 de minorități naționale. Romii sunt a doua minoritate ca pondere, în 2011 autodeclarându-se 619.007 de persoane (3,25%), în timp ce la recensământul din 2002 s-au declarat 535.140 (2,5%), iar la recensământul din 1992 în România erau declarați 401.087 romi (1,8%). Numeroși cercetători, politicieni și reprezentanți ai romilor afirmă însă că numărul acestora este mult mai mare. Într-o cercetare la nivel național realizată în 1998, Institutul de Cercetare a Calității Vieții 4 (ICCV) a estimat populația de romi ca fiind în jur de 1,5 milioane, adică 6,7% din totalul populației.

În studiul „Comunitățile de Romi din România. O harta a sărăciei comunitare prin sondajul PROROMI” realizat de Agenția Națională pentru Romi din caracteristicile comunității rome cele mai relevante sunt:

- Circa 60% din totalul comunităților de romi sunt sărace, iar la nivelul acestora trăiește mai mult de 50% din totalul populației de etnie Roma.
- În general, dimensiunea comunităților de romi crește: de la cele din mediul rural la cele din mediul urban, de la cele amplasate periferic la cele amplasate central,
- Cea mai mare concentrare de populație săracă de etnie romă se află în comunele dezvoltate și în orașele mici,
- Romii care trăiesc în comunitățile sărace de romi au un stoc educațional scăzut, o rată scăzută a migrației temporare în străinătate și o orientare valorică de tip preponderant tradiționalist și o valoare medie mai ridicată a dimensiunii gospodăriei.
- Comunitățile de romi au un nivel foarte scăzut de ocupare profesională/a forței de muncă și, ca urmare, un nivel foarte scăzut al veniturilor (nesigure și ele), ca urmare a resurselor educațional scăzute.

Existența la populația de romi a tipului de familie extins poate fi explicată având în vedere mai mulți factori:

Tradiția comunității de romi de a trăi în familii extinse. Această tradiție reprezintă reacția apărută la condițiile dificile de viață (lipsă de pământ pentru construcția de case, resurse economice scăzute). Traiul împreună consolidează sentimentul de securitate în cadrul unei comunități distincte ca mod de viață și, uneori, ostilă. Probabil că și atitudinea populației majoritare de a se delimita de romi a contribuit la concentrarea populației de romi în comunități omogene, fapt care a favorizat la rândul său familia extinsă.

Condițiile economice prezente, relativ dificile ale populației de romi. Este cunoscută asocierea dintre familia extinsă și condițiile dificile de viață, familia extinsă reprezentând un mijloc eficace de a supraviețui în condiții grele economic. Înrautățirea situației economice a unei mari părți a populației de romi este de natură a accentua probabil menținerea familiei extinse.

Căsătoria realizată la o vârstă foarte scăzută (atât fete cât și băieți) face ca o perioadă de timp tinerii căsătoriți să fie nevoiți să trăiască împreună cu părinții.

Din punctul de vedere al proceselor demografice vârsta căsătoriei la femei este foarte importantă pentru că influențează capacitatea personală de a planifica dimensiunile familiei. Ea are și alte implicații. Cu cât este mai scăzută, cu atât:

- Nivelul școlar al femeii va fi mai scăzut.
- Nivelul profesional va fi mai scăzut.
- Tendință mai accentuată spre tipul de familie extinsă, tânăra familie trebuind să conviețuiască o perioadă cu familia din care provine.

Dificultățile determinate de achiziționarea sau construirea unei locuințe. Dificultatea pentru romi de a obține o locuință pentru tinerii căsătoriți se datorează nivelului scăzut de calificare, a ratei scăzute de încadrare în muncă, cât și numărului mare de copii, fapt care restrânge posibilitatea părinților de a sprijini pe copii să cumpere o locuință.

Femeia romă a fost considerată dintotdeauna mai slabă și mai lipsită de drepturi decât bărbatul său. Căsătorită la o vârstă scăzută, femeia romă a fost asociată cu îndeplinirea obligațiilor casnice și creșterii copiilor, pentru că interesul pentru parcurgerea unui sistem educațional a fost foarte scăzut.

Educația tradițională a copilului rom are în vedere dezvoltarea sentimentului de fraternitate și al ajutorului reciproc, dar și al responsabilității pentru ceilalți membri ai familiei. Principiile care stau la baza educației copiilor au în vedere faptul ca aceștia să fie tratați ca adulți de la o vârstă scăzută, și, prin urmare, se consideră înzestrați încă de la naștere cu voință, dorințe, emoții și inteligență.

Modele de metode ale poliției din alte state în contextul violenței domestice

Austria

Austria a fost prima țară care a introdus modelul expulzării prin care cea mai mare responsabilitate, în cazurile de violență domestică, o poartă agresorul.

Conform acestui model, poliția poate expulza agresorul din apartamentul victimei sau poate emite un ordin de interdicție prin care i se interzice întoarcerea în apartament pentru o anumită perioadă de timp (maxim 20 de zile). Astfel victima are timp să-și revizuiască situația, să ia anumite decizii, să ia legătura cu avocați. Scopul stabilirii acestei perioade de timp este acela de a oferi victimei, în primul rând, posibilitatea de a beneficia de sprijin de specialitate. În general, ordinul de expulzare poate fi combinat sau extins, potrivit dreptului civil, cu un ordin de protecție. În orice caz, acest ordin trebuie obținut de către victimă prin adresarea către o instanță civilă competentă sau o instanță care se ocupă cu aspecte legate de dreptul familiei.

Pentru aplicarea acestui model persoana trebuie să reprezinte un adevărat pericol pentru viața sau libertatea celorlalte persoane care locuiesc în același loc.

În evaluarea pericolului, se folosesc rapoarte medicale, declarațiile martorilor, intervenții anterioare

ale poliției și declarații ale victimelor.

Având în vedere faptul că violența domestică este o infracțiune comisă într-o anumită perioadă de timp, ale cărei faze au intensitate ascendentă și se manifestă la intervale din ce în ce mai scurte, se presupune că, în majoritatea cazurilor, în care se solicită intervenția poliției (acest fapt întâmplându-se de cele mai multe ori atunci când a avut deja loc escaladarea violenței) există un pericol real pentru victimă, fapt care justifică executarea ordinului de expulzare. În cazul ideal, după intervenția poliției, organizațiile care asigură asistență victimei sunt informate cu privire la starea de fapt pentru a putea interveni imediat.

Suedia

În ceea ce privește violența domestică există dificultăți serioase în momentul în care se prezintă probele pe parcursul cercetării penale. Poliția depinde în majoritatea cazurilor de disponibilitatea victimelor de a raporta agresiunile și de a depune mărturie împotriva agresorilor. În orice caz, frecvent, doar după o perioadă scurtă de timp, victimele doresc să-și retragă plângerea sau nu mai sunt dispuse de a face declarații. În unele cazuri, ulterior, apar diferite variante ale faptelor.

Ca parte a unui model experiment, la o secție de poliție din Suedia polițiștii de la formațiunile de ordine publică au fost dotați cu o cameră video. În cazurile de violență domestică, această cameră a fost folosită nu doar pentru a avea o imagine clară a locului faptei, a fost folosită și atunci când s-a luat prima declarație victimei, chiar la locul faptei.

Imediat ce victima și agresorul au fost separați, victimele sunt întrebată dacă sunt pregătite să ia parte la o astfel de audiere folosind tehnologia video. Audierea are loc imediat la reședința victimei. Camera video prezintă de asemenea întreaga situație, de exemplu, o piesă de mobilier care ar fi fost aruncată sau distrusă.

Aceste înregistrări video nu sunt folosite inițial ca probe. În multe cazuri în care victimele se întorc la poliție la scurt timp după incident pentru a-și retrage sau modifica declarația, sunt rugați să vizioneze, încă o dată, împreună cu polițiștii, prima audiere dată în ziua în care a avut loc evenimentul. Multe dintre victimele care au avut această posibilitate, de a-și revedea secvențe cu situația dramatică în care s-au regăsit în momentul producerii evenimentului/agresiunii, au fost dispuse apoi să continue cooperarea cu poliția pe parcursul cercetării. Acest fapt a dus la o reducere considerabilă a cazurilor în care în urma cercetărilor, agresorii au scăpat nepedepsiți din cauza lipsei disponibilității victimelor de a coopera.

Spania

Spania încearcă în prezent să aplice **Sistemul de Urmărire Integrată în cazurile de violență domestică și violență împotriva femeilor (sistemul VDyG)** ca model experimental. Acest sistem cuprinde stabilirea unei baze de date comune care să poată fi accesată de toate autoritățile în drept să conducă urmărirea penală din Spania, în care să se regăsească cazurile de violență domestică, informații despre respectivele infracțiuni, victime și agresori, despre orice condiții și ordine de protecție care ar putea exista pe teritoriul întregii țări. În plus, sunt luate măsuri pentru rezolvarea situațiilor de criză. Este integrată în cadrul sistemului electronic o variantă adaptată a instrumentului de lucru SARA, ce se referă la evaluarea riscurilor. Victimele sau rudele acestora sunt avertizate prin intermediul unui sistem de alertă (mesaje textuale); de exemplu, atunci când un condamnat este eliberat temporar pentru bună purtare sau eliberat din arest.

Victimele sunt dotate cu sisteme GPS prin care pot trage semnale de alarmă atunci când se simt în pericol, poliția având astfel posibilitatea de a localiza victima, de a acționa imediat și în același

timp să aibă acces la toate detaliile cazului respectiv. Se încearcă și varianta de a dota și agresorii cu sisteme GPS.

Norvegia

În ceea ce privește abordarea poliției din Norvegia, se are în vedere principiul potrivit căruia aceasta este doar unul dintre actorii implicați în gestionarea cazurilor de violență domestică.

Se consideră că îmbunătățirea cooperării între autoritățile și ceilalți factori este esențială pentru a sprijini victimele și a evita revictimizarea.

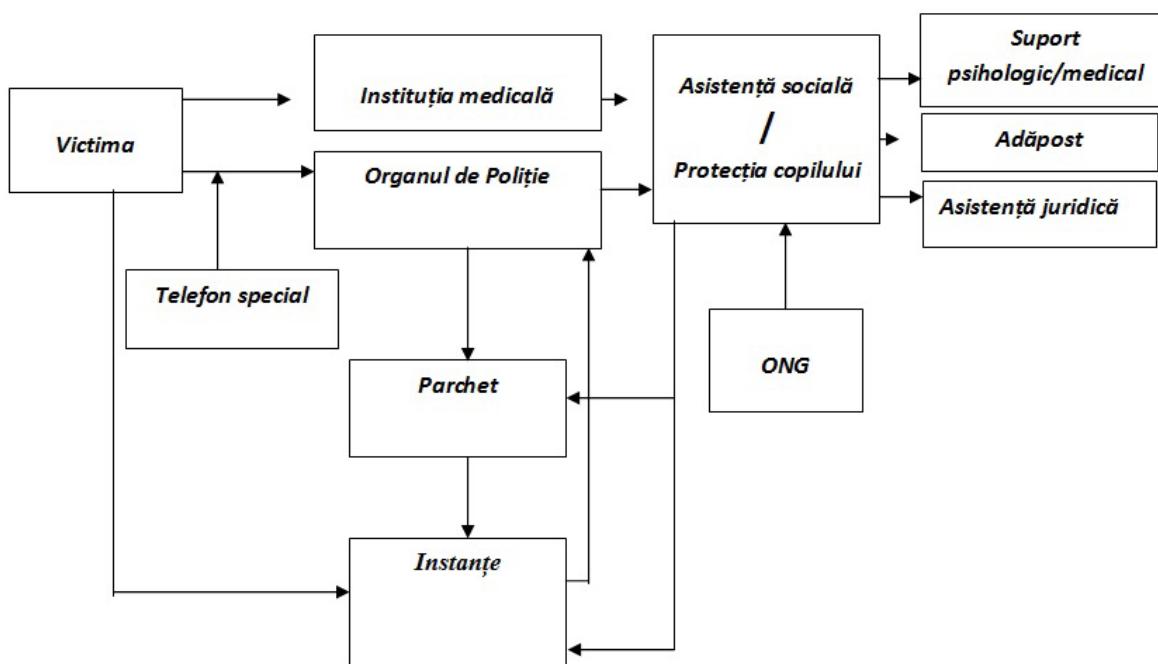
În același timp, sunt utilizate proceduri comune și clare care să delimiteze competențele diferitelor formațiuni de poliție

Unul dintre principalele obiective ale abordării trans-sectoriale și multidisciplinare este să se realizeze intervenția operativă pentru a preveni dezvoltarea copiilor într-o atmosferă de violență și conflict. În același timp, eforturile poliției sunt considerate cruciale în prevenirea cu succes și combaterea manifestărilor violente.

Evaluarea riscului și a amenințărilor este un instrument folosit cu succes în această privință, fiind elaborate formulare standardizate care să surprindă din fază timpurie situațiile care pot degenera în săvârșirea unor fapte cu grad ridicat de pericol social.

CONCLUZII ȘI PROPUNERI

Într-o schemă ideală de intervenție, toți actorii implicați acționează corelat, informându-se permanent. Această necesitate legată de cooperare și coordonare a fost subliniată de toți practicienii, dar este relevant, credem acut, de analiza unora dintre deciziile luate de poliție, parchete și instanțe.

Astfel, se observă că în multe situații victimele sesizează fără efect instituțiile abilitate, nereușind, de asemenea, să dea eficiență măsurilor dispuse prin ordinul de protecție. Agresorii nu înțeleg să respecte aceste măsuri, continuând să contacteze și să amenințe victimele. În multe cazuri se dovedește că legislația actuală adâncește o fractură a nivelelor de intervenție și protecție imediată.

Dovadă sunt cele trei cazuri de natură penală, finalizate cu condamnări sau arestări, atașate în anexele la lucrare, care ilustrează un crescendo al determinării agresorilor în conduita lor violentă. În dosarul „Tulcea”, victima beneficia deja de un ordin de protecție, formulase numeroase plângeri penale, iar parchetul luase unele măsuri de restricționare a libertății agresorului.

Cu toate acestea, el a continuat să urmărească și să amenințe victima. Numai intervenția energică a procurorului și a instanței de judecată, în sensul luării măsurii arestării preventive, a putut împiedica spirala acțiunilor violente ale agresorului. Dintr-o altă perspectivă, dosarul „Gorj” atestă că deși victima a uzat de mijloacele civile pentru obținerea protecției, cererile sale de emitere a unui ordin de protecție și a unei ordonanțe președințiale pentru evacuare au fost respinse.

La scurt timp, agresorul a pus în aplicare un plan premeditat privind uciderea soției, aceasta reușind însă să scape cu viață. În hotărârea instanței de condamnare - nedefinitivă - a agresorului sunt descrise acțiunile întreprinse, conturându-se astfel dimensiunea derapajului comportamental al acestuia. Cea de-a treia hotărâre prezentată în materie penală este aceea pronunțată de Tribunalul București în dosarul de notorietate publică „Perla”. Se observă aici că victima a sesizat organele de poliție cu privire la amenințările primite, însă agresorul a rămas în posesia armelor de foc, putându-și duce la capăt planul criminal.

Conflictul familial ce a determinat-o pe victimă să ceară divorțul și protecția poliției s-a sfârșit dramatic atât pentru aceasta, cât și pentru unele colege și clienți ai respectivului stabiliment comercial.

Din punctul nostru de vedere, absența unei monitorizări eficiente a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție este cauza care duce accelerat la un deznodământ penal al raporturilor conflictuale dintre părți. Introducerea unor brățări electronice de urmărire, cu alerte într-un centru de intervenție, conform modelului spaniol și al celui norvegian, ar putea duce la îmbunătățirea simțitoare a stării de fapt.

Așa cum arătam mai sus, de multe ori în parchete și instanțe se manifestă o reticență în luarea unor măsuri restrictive în cursul urmăririi penale sau în procedura emiterii ordinului de protecție. Lipsa unor probe concludente, declarațiile oscilante ale victimelor, tendința de împăcare a victimelor, atitudinea de evitare a conflictului din partea unor membri de familie martori la violențe, toate acestea sunt aspecte la care practicienii fac referire atunci când vorbesc de obstacole în soluționarea acestor cauze.

De aceea insistăm în realizarea unor modificări legislative coerente, pe fondul implementării Convenției de la Istanbul, modificări care să permită intervenții eficiente imediat.

Propuneri de „*lege ferenda*” care să eficientizeze măsurile luate:

- implementarea dispozițiilor Convenției de la Istanbul privind ordinul de restricție în urgență;
- acordarea pentru procuror a posibilității de a emite acest ordin;
- clarificarea noțiunii de conviețuire prin prisma Convenției de la Istanbul
- proceduri clare și rapide de intervenție pentru organele de poliție;
- introducerea monitorizării prin brățara electronică după modelul spaniol;
- înăsprirea dispozițiilor Codului penal privind nerespectarea hotărârilor judecătorești.

PROPUNERI - COOPERARE / COLABORARE

- abordarea integrată, interdisciplinară, complinind prevederile legale generale cu legislația specială, precum și mijloacele de protecție prevăzute de legea civilă;
- să se urmărească, pe lângă scopurile și obiectivele specifice fazei de urmărire penală, protecția victimei, prevenirea comiterii de noi agresiuni – având în vedere caracterul progresiv al gravității acestora;
- evaluarea riscului și adaptarea intervenției nivelului identificat;
- efectuarea urmăririi penale cu celeritate, cu respectarea principiului continuității și specializării, atât cât este posibil în condițiile volumului foarte mare de lucrări cu diferite grade de prioritate și a fluctuațiilor de personal de la nivelul organelor de cercetare penală și a procurorilor;
- luarea măsurilor de protecție necesare pentru victime, propunerea măsurilor de siguranță față de suspect/inculpat, dacă se impun, luarea sau/și propunerea măsurilor preventive adaptate gravității și riscului;
- înaintarea cererii pentru emiterea ordinului de protecție din oficiu;
- sesizarea din oficiu cu privire la comiterea infracțiunilor de violență între membrii familiei constatate cu ocazia judecării cererii de emitere a ordinului de protecție;
- luarea de măsuri ferme odată cu constatarea încălcării obligațiilor și măsurilor stabilite prin ordinul de protecție sau/și măsurile preventive dispuse.

Recomandări pentru profesioniști:

Evitarea:

- Minimalizării cazurilor de violență între membrii familiei;
- Generalizării: toate sunt la fel;
- Rezolvării prin tipare: soluții copy-paste.
- Identificarea și evaluarea corectă a barierelor personale și profesionale:
- Lipsa de experiență în instrumentarea cazurilor de violență în familie;
- Lipsa de disponibilitate în condițiile unui volum mare de muncă, a unei cazuistici diverse;
- Lipsa tratării acestor cazuri în mod diferențiat, ținând cont de specificul probatorului, de modul diferit de apreciere a gradului de pericol social, a consecințelor, ceea ce poate determina emiterea de soluții netemeinice, neaplicarea măsurilor necesare de protecție, de siguranță, preventive;
- Dificultatea alegerii priorităților, având în vedere, pe de o parte, respectarea prezumției de nevinovăție și luarea măsurilor de protecție și preventive ce se impun.
- Standarde:
- Cunoașterea temeinică a legislației interne: generală și specială, precum și a prevederilor actelor internaționale ce conțin prevederi în domeniu;
- Maturitate psihică și afectivă, calități umane constând în: echilibru, empatie, capacitatea de autoanaliză, luare de decizii sub presiune, viteză de reacție, analiza și coroborarea informațiilor, abilități de comunicare, colaborare, relaționare interpersonală și instituțională – specifice unui manager de caz;
- Abordarea integrată și interdisciplinară a cazurilor de violență între membrii familiei, aplicarea, în funcție de cerințele cazului, a mijloacelor prevăzute de legea penală, civilă, accesarea serviciilor sociale, medicale, a resurselor comunitare;

- Adaptarea strategiilor de acțiune având în vedere imprevizibilitatea evoluției acestor cazuri și gestionarea eșecului.

ANEXE (STUDII DE CAZ, MODELE DE ACTE PROCEDURALE)

STUDIU DE CAZ nr.1

DOSAR NR.

ROMÂNIA
TRIBUNALUL BUCUREȘTI
SENTINȚA PENALĂ NR. ...
Ședința publică de la data de2013
Tribunalul constituit din:

....

TRIBUNALUL,

Deliberând, constată:

Prin rechizitoriul Ministerului Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică nr.....2012 din2012 s-a dispus trimiterea în judecată, în stare de arest preventiv, a inculpatului V.G. pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- omor calificat și deosebit de grav, prevăzută de art.174, art.175 lit.a, c, e, i și art.176 lit.b C.p.,(victime..... și.....);
- tentativă la omor calificat și deosebit de grav, prevăzută de art.20 raportat la art.174, art.175 lit.a, e, i și art.176 lit.b C.p., (victime.....,.....,.....,.....,.....,.....,.....,.....);
- nerespectarea regimului armelor și munițiilor, prevăzută de art.279 alin.1 C.p.;
- conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care are o îmbibație alcoolică peste limita legală, prevăzută de art.87 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002, cu modificările și completările ulterioare.

În actul de sesizare, în esență, s-a reținut că, în data de 05 martie 2012, inculpatul a pătruns, înarmat cu un pistol marca, calibru, în incinta Salonului de coafură „.....”, aparținând SCM „I.”, situat în, unde a tras unsprezece focuri asupra victimelor.....,.....,.....,.....,.....,.....,..... și..... În urma acțiunii premeditate a inculpatului victimele..... și..... au decedat, iar părțile vătămate..... și..... au suferit leziuni traumatice prin împușcare.

S-a mai reținut că, în perioada 05.11.2011 – 05.03.2012, inculpatul a deținut fără drept, peste cantitatea maximă de 50 de cartușe prevăzută în permisul de port armă seria nr....., 21 de cartușe de calibrul mm, marca

S-a mai reținut că în data de 05.03.2012, inculpatul a condus autoturismul marca cu nr. de înmatriculare de pe strada până în zona D., pe străzile din Municipiul București, având o alcoolemie de 0,85-0,95 gr ‰.

Actul de inculpare se probează cu:

În cursul cercetării judecătorești a fost ascultat inculpatul care a recunoscut și regretat faptele săvârșite.

S-au luat declarații părților vătămate.....,..... și....., precum și martorilor..... și....., care și-au menținut declarațiile date în cursul urmăririi penale.

În dovedirea laturii civile a cauzei au fost audiați martorii..... și....., propuși de partea civilă....., precum și..... și....., propuși de părțile civile..... și.....

În circumstanțiere au fost audiați, martora....., propusă de inculpat și martorul....., propus de

părțile civile..... și.....

S-a administrat probe cu acte.

Examinând și coroborând materialul probator administrat atât în faza de cercetare penală cât și în faza de cercetare judecătorească tribunalul reține următoarele:

Inculpatul V.G. a obținut permisul de armă seria nr..... la Potrivit acestui permis a avut dreptul să dețină arma cu glonț, destinată pentru apărare și pază, marca seria calibru, precum și un număr de 50 (cincizeci) cartușe calibru

La data eliberării permisului inculpatul a achiziționat 50 de cartușe, iar la data de2011 a mai achiziționat o cantitate de 50 (cincizeci) cartușe calibru.....

La data de 2012 inculpatul V.G. a depus arma într-un magazin de specialitate pentru a fi vândută.

La data de ... victima..... a introdus acțiunea de divorț la Judecătoria Sectorul București fiind astfel înregistrat dosarul nr..... Primul termen de judecată a fost stabilit pentru data de

În motivarea acțiunii de divorț victima..... a arătat că soțul său are un comportament agresiv care face imposibilă continuarea căsătoriei.

Neînțelegerile dintre cei doi soți au determinat-o pe victima..... să părăsească domiciliul conjugal la data de 2012.

În data de 2012 inculpatul s-a deplasat la Judecătoria SectoruluiBucurești și a cerut copierea cererii de chemare în judecată, ocazie cu care a putut să vadă la dosar și cererea de preschimbare a termenului pe care victima..... o formulase la2012. Pentru preschimbarea termenului, judecătoria fixase termen pentru data de2012.

În perioada ianuarie 2012 - 05 martie 2012, inculpatul V.G. a telefonat de mai multe ori la Salonul „....” unde lucra soția sa.

În cursul discuțiilor cu colegile de muncă ale soției sale inculpatul a primit diferite explicații cu privire la motivele pentru care aceasta nu poate să discute cu el: soția sa lucrează, este în concediu, este ocupată. Uneori inculpatului i s-a atras atenția că telefoanele dese pe care le dădea la salon deranjau activitatea angajaților.

Pentru a-și duce la îndeplinire rezoluția infracțională, în data de 29 februarie 2012 inculpatul s-a deplasat la magazinul specializat unde predase arma de foc și a ridicat-o, împreună cu încărcătorul pe care îl lăsase pentru a fi vândut.

Conform propriei declarații, inculpatul păstra o parte din muniție în autoturism, într-o pungă. În intervalul de timp de la 29.02.2012 și până la 05.03.2012, inculpatul a pregătit încărcătorul, în care a introdus 11 cartușe cu vârf aplatizat.

În data de 02 martie 2012 inculpatul a fost de serviciu, după cum rezultă din foile de prezență întocmite pentru conducătorii auto la", urmând să reintre în serviciu în data de 06 martie 2012, la ora 0700.

În data de 05 martie 2012, în jurul orelor 07.00, inculpatul s-a deplasat la locul de muncă al soției sale, Salonul „....”, unde a aflat programul de muncă al acesteia. În aceste condiții a așteptat ca soția sa să vină la serviciu, iar în jurul orelor 14.00 a revenit și a avut o scurtă discuție cu ea în fața salonului.

În aceste împrejurări, inculpatul a revenit la domiciliu, unde, după ce a consumat o cantitate de alcool, s-a urcat la volanul autoturismului său, marca, cu numărul de înmatriculare și s-a deplasat spre Salonul „.....”.

În jurul orelor 17³⁰, inculpatul, având asupra sa arma cu glonț marca seria calibru....

pregătită pentru tragere și păstrată la spate, fără toc, purtând ochelari de soare și vorbind la telefonul mobil, a pătruns în incinta Salonului „....”, unde a fost observat de către colegile de muncă ale soției sale și de către unii dintre clienții salonului. Inculpatul s-a deplasat în spațiul destinat coafării, situat în partea stângă după cum se realizează accesul din sala de primiri și a continuat să vorbească la telefon în apropierea soției sale.

După ce a terminat convorbirea telefonică, inculpatul s-a apropiat de victima..... cu care a purtat un scurt dialog referitor la divorț. Victima i-a explicat că nu mai au sens discuțiile pe această temă și i-a solicitat să plece.

Acestea au fost momentele premergătoare deplasării inculpatului spre sala de primiri a salonului, unde a îmbrâncit-o pe victima....., cu care discutase în repetate rânduri la telefon când o căuta pe soția sa.

Observând gestul inculpatului, victima..... s-a apropiat de acesta și l-a apostrofat pentru manifestarea violentă, însă, observând că inculpatul a dus mâna la spate și a scos arma ce o avea asupra sa, a exclamat „.....?”.

În aceste împrejurări inculpatul a îndreptat arma către soția sa care se afla în sala de primiri a salonului și a executat primul foc asupra acesteia. Direcția de tragere a fost de la ușa de intrare înspre birou, inculpatul V.G. aflându-se la o distanță de aproximativ 1,5 metri față de victima..... Proiectilul a pătruns în corpul victimei..... prin partea din față și a ieșit prin spate.

La necropsie s-a constatat că orificiul de intrare este situat în partea din față a corpului victimei, la o distanță de 124 cm față de călcâi și la 0,5 cm dreapta față de mediana corpului, iar orificiul de ieșire este situat în partea din spate a victimei, la o distanță de 114 cm față de călcâi și la 8 cm dreapta față de mediana corpului.

După ce a ieșit din corpul victimei, proiectilul a trecut prin biroul casieriei și prin casa de marcat aflată pe acesta.

Victima..... a căzut pe podeaua din hol și s-a târât înspre încăperea destinată coafării, unde a decedat în momentele imediat următoare ultimului foc de armă.

Din locul în care a împușcat-o pe soția sa, inculpatul V.G. a îndreptat arma spre stânga, spre încăperea destinată coafării, în direcția părții civile..... și a executat un al doilea foc de armă.

La al doilea foc de armă tras asupra părții vătămate....., inculpatul se afla la o distanță cuprinsă între aproximativ 5,2 metri și aproximativ 8,2 metri față de aceasta.

Proiectilul a avut o traiectorie descendentă și a trecut prin ambele picioare ale victimei.

Imediat după ce a tras al doilea foc de armă, inculpatul s-a deplasat ușor spre dreapta, spre încăperea destinată frizeriei.

Din spațiul de intrare în frizerie, inculpatul a executat al treilea foc de armă înspre partea vătămată....., însă nu a vătămat-o deoarece aceasta s-a deplasat din fața inculpatului ieșind din direcția de tragere.

Glonțul a lovit mai întâi podeaua din frizerie, a ricoșat și a lovit peretele opus intrării în încăpere. Distanța de tragere a fost de aproximativ 2,90 metri față de punctul de impact cu podeaua. Traiectoria a fost descendentă.

Inculpatul a îndreptat apoi arma ușor spre stânga, spre partea vătămată....., asupra căreia a executat al patrulea foc de armă către zona bazei toracelui drept.

Glonțul a ieșit din corpul victimei, a trecut prin brațul canapelei și s-a oprit în dulapul situat în lateral față de victimă.

Inculpatul a executat focul de armă de la o distanță de aproximativ 2 metri față de victimă, pe o

traietorie descendentă.

Apoi inculpatul a executat al cincilea foc de armă asupra părții civile.....

Proiectilul a lovit mai întâi masca lavoarului, a ricoșat în piciorul părții vătămate....., iar fragmente din cămașa proiectilului au fost proiectate în peretele din stânga victimei.

Inculpatul a executat focul de armă de la o distanță de aproximativ 3 metri față de partea vătămată....., pe o traiectorie descendentă.

Apoi inculpatul a executat al șaselea foc de armă asupra martorei..... și părții vătămate.....

Glonțul a trecut prin scaunul de frizerie pe care, cu fracțiuni de secundă înainte de tragere, se afla martora....., și a lovit peretele pe care se află oglinzile lavoarului. Martora..... și partea vătămată....., se aflau în momentul executării focului în spatele scaunului încercând să se ascundă sub masca lavoarului. Glonțul a trecut printre cele două femei și nu a lovit-o pe niciuna din ele. La cercetarea locului faptei a fost identificată urma lăsată de proiectil în peretele pe care se află montate oglinzile.

Inculpatul a tras spre..... și..... de la o distanță de aproximativ 1,5 metri, pe o traiectorie descendentă.

În continuare inculpatul s-a îndreptat apoi spre salonul de coafură, a trecut pe lângă soția sa, care încă mai trăia, și, din zona de acces, a executat cel de-al șaptelea foc de armă asupra victimei.....

Proiectilul a trecut mai întâi tangențial cu antebrațul stâng al victimei, pe care a produs o „leziune în jgheab”, nepenetrantă, apoi a pătruns în corpul acesteia, orificiul de intrare fiind situat în zona toracelui, orificiul de ieșire fiind situat în partea dorsală a toracelui.

Glonțul și-a continuat deplasarea pe o traiectorie descendentă, a trecut prin geamul camerei destinate coafurii, a parcurs o distanță de 32,9 metri de la orificiul de ieșire creat în geamul securizat și s-a oprit în parcul situat în fața Salonului „...”.

Inculpatul a executat al șaptelea foc de armă de la o distanță de aproximativ 2 metri față de victima..... Victima nu a căzut la pământ după primul foc de armă tras asupra sa și a încercat să se ascundă de inculpat în colțul camerei, în împrejurarea, în care, inculpatul a executat al optulea foc de armă tot spre această victimă.

Proiectilul a trecut prin corpul victimei, mai întâi prin brațul stâng, apoi prin torace, și a ieșit prin zona dorsală a toracelui, continuându-și traiectoria.

Glonțul ieșit din corpul victimei..... a lovit-o și pe partea vătămată....., creând în corpul acesteia un orificiu de intrare și un orificiu de ieșire.

Inculpatul a executat al optulea foc de armă de la o distanță de aproximativ 2 metri față de victima..... și aproximativ 2,90 metri de partea vătămată....., dinspre zona de intrare în cameră înspre fereastră.

Apoi, inculpatul a executat al nouălea foc de armă asupra părții vătămate.....

Proiectilul a avut primul punct de impact în dulapul metalic aflat în apropierea scaunului pe care se afla așezată victima, unde a creat un orificiu de intrare și un orificiu de ieșire, după care și-a continuat traiectoria și a lovit-o pe partea vătămată..... Glonțul nu a ieșit din corpul părții vătămate și a fost recuperat de medicul din cadrul Spitalului Clinic de Urgență ... care i-a acordat acesteia îngrijirile medicale necesare.

Ulterior, inculpatul a executat al zecelea foc de armă asupra victimei....., care, deși fusese împușcată de două ori în secunde anterioare, încerca să iasă din camera destinată coafării, pe lângă victima..... care se afla căzută pe podea în zona de intrare.

Proiectilul a avut primul punct de impact în obrazul stâng al victimei unde a creat orificiul de intrare. Orificiul de ieșire a fost identificat în obrazul drept.

Inculpatul a executat al zecelea foc de armă de la o distanță mai mică de 1,50 metri.

În final inculpatul a executat al unsprezecelea foc de armă asupra părții vătămate....., care, până la cel de-al zecelea foc de armă a rămas așezată pe canapeaua din camera destinată coafării, apoi s-a ridicat și s-a îndreptat spre mijlocul camerei, încercând să se ascundă în zona meselor de manichiură, după un paravan. A fost împușcată în timpul acestei deplasări.

Proiectilul a avut primul punct de impact în partea superioară a piciorului drept al părții vătămate..... și a ieșit din corpul acesteia, continuându-și traiectoria înspre canapeaua amplasată în dreptul ferestrei. În canapea au fost identificate orificiul de intrare și orificiul de ieșire create de glonț după ce a lovit victima și și-a continuat deplasarea spre fereastră.

Focul de armă a fost tras dinspre zona de intrare în camera destinată coafării înspre fereastră.

După comiterea faptelor, inculpatul s-a predat personalului de pază al unei societăți comerciale din apropierea Salonului..., unde a fost identificat și apoi reținut.

Tuburile celor 11 cartușe trase au fost identificate și ridicate cu ocazia cercetării la fața locului. De asemenea au fost identificate și proiectilele trase, unul dintre acestea fiind predat de medicul care a acordat îngrijiri părții victimei.....

După ce inculpatul a părăsit locul faptei, una dintre cliente (care se afla la pedichiură, într-una din camerele din spate ale salonului) a telefonat la 112. Echipajele SMURD care s-au deplasat la fața locului au încercat să le resusciteze pe victimele..... și.....

Ultimele semne de viață ale victimelor..... și..... au putut fi observate până la scurt timp după părăsirea salonului de către inculpat

Potrivit raportului medico-legal de necropsie nr..../.../..., „moartea numitei..... a fost violentă și s-a datorat hemoragiei interne consecința unei plăgi transfixiante toracice cu lezarea cordului – atriu drept, vena cava superioară și plămânului drept, leziuni produse prin împușcare cu armă de foc letală cu glonț calibru estimativ de cca.... mm, între leziuni și deces legătura de cauzalitate fiind directă și necondiționată”.

Raportul medico-legal de necropsie nr..../.../... stabilește că „moartea victimei....., a fost violentă. Ea s-a datorat hemoragiei interne consecutivă rupturilor de organe interne (plămân stâng, artera pulmonară stânga). Leziunile s-au putut produce prin împușcare, în legătură de cauzalitate necondiționată cu decesul”.

Conform foii de observație nr..... a Spitalului Universitar de Urgență „.....”, partea vătămată..... a avut diagnosticul „plăgi prin împușcare 1/3 proximală gambă bilateral. Fractură fără deplasare 1/3 proximală tibia dreaptă, agresiune”.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr..../.../..., partea vătămată..... a prezentat leziuni traumatiche care s-au putut produce prin împușcare care pot data din 05.03.2012. Leziunile au necesitat 30-35 de zile de îngrijiri medicale și nu au pus în primejdie viața părții vătămate.

Din copia foii de observație nr..... a Spitalului Clinic de Urgență rezultă că partea vătămată..... a avut diagnosticul „agresiune prin armă de foc. Plagă împușcată transfixiantă la nivelul bazei toracelui drept lateral, cu orificiu de ieșire la nivelul bazei hemitoracelui stâng anterior, nepenetrantă, H.T.A. Diabet zaharat tip II”.

Raportul de expertiză medico-legală nr..../.../... a stabilit că partea vătămată..... a prezentat leziuni traumatiche care s-au putut produce prin împușcare, au necesitat 16-18 zile de îngrijiri medicale și nu au pus în primejdie viața victimei.

Potrivit foii de observație nr..... a Spitalului Universitar de Urgență „....” partea vătămată..... a prezentat diagnosticul plagă prin împușcare la nivelul genunchiului stâng, cu glonț restant.

Raportul de expertiză medico-legală nr..../.../... a stabilit că partea vătămată..... a suferit leziuni traumatice care s-au putut produce prin împușcare, pot data de 05.03.2012, au necesitat 16-18 zile de îngrijiri medicale și nu au pus în primejdie viața părții vătămate.

Conform foii de observație nr.... a Spitalului Universitar de Urgență „...”, partea vătămată..... a avut la internare diagnosticul „Agresiune. Plagă împușcată toracică anterioară orificiu de intrare cadran superior sân drept orificiu de ieșire cadran inferior, de intrare 1/3 superioară laterală, orificiu de ieșire 1/3 medie față medială”, iar la externare a avut diagnosticul „Plagă împușcată toracică anterioară nepenetrantă cu 4 orificii cutanate. Contuzie pulmonară lob pulmonar superior stâng și paracardiac anterior drept/hematom subcutan sân drept. Reacție acută de stres. Echimoză parasternală.”

Expertiza medico-legală (raportul de expertiză medico-legală nr..../.../...) a stabilit că partea vătămată..... a prezentat leziuni traumatice care s-au putut produce prin împușcare, au necesitat 25-30 de zile de îngrijiri medicale și nu i-au pus în primejdie viața.

Potrivit foii de observație nr..... a Spitalului Clinic de Urgență București, diagnosticul părții vătămate..... a fost „Agresiune prin armă de foc. Plăgi împușcate regiune tronhoanteriană dreaptă, regiune suprapubiană și regiune inghinală stângă. Leziune parțială musculară vast medial coapsă stângă.”

Conform raportului de expertiză medico-legală nr..../.../..., partea vătămată..... a prezentat leziuni care s-au putut produce prin împușcare, la 05.03.2012, au necesitat 25-30 de zile de îngrijiri medicale și nu i-au pus viața în primejdie.

Prin executarea focurilor de armă în spațiul Salonului „...” inculpatul a produs distrugerea sau deteriorarea bunurilor aflate în acest spațiu: gresia cu care era placată podeaua în hol și în frizerie, canapelele din încăperea destinată coafării și din frizerie, biroul-recepție, alte obiecte de mobilier, casa de marcat, geamul securizat, pereții tuturor celor trei încăperi în care acțiunile au fost comise.

La data de 2012 a fost efectuată o percheziție domiciliară la locuința inculpatului conform autorizației de percheziție nr..... din, emisă de Tribunalul București, Secția ... penală, în dosarul nr.....

În cursul percheziției s-a constatat că inculpatul a deținut mai multă muniție decât aceea permisă și înregistrată în permisul de armă seria ... nr.... eliberat de către D.G.P.M.B. la data de2010. Astfel, în urma percheziției domiciliare au fost găsite în locuința inculpatului un număr de 60 de cartușe (50 cu vârf de formă ogivală și 10 cu vârf aplatizat).

Pentru săvârșirea infracțiunilor de omor, inculpatul a folosit 11 cartușe. În ziua de 05 martie 2012, anterior săvârșirii infracțiunilor de omor inculpatul deținea 71 de cartușe.

Conform permisului de armă inculpatul avea voie să dețină 50 de cartușe.

Rezultă, așadar, că inculpatul a deținut în perioada 05.10.2011 – 05.03.2011 un număr de 21 de cartușe în plus față de cele permise.

La data de 05 martie 2012 inculpatul s-a deplasat la Salonul „...” pentru a săvârși infracțiunile de omor la volanul autoturismului marca, cu numărul de înmatriculare

Inculpatul a condus autoturismul pe străzile Municipiului București, de la locuința situată pe Strada, până în apropiere de Salonul „...”, situat pe Șoseaua, unde autoturismul a fost găsit.

Potrivit declarațiilor inculpatului, anterior deplasării la locul de muncă al soției sale, a consumat băuturi alcoolice (horincă). În urma percheziției domiciliare a fost găsit recipientul de plastic în care se afla băutura alcoolică indicată de inculpat.

Conform raportului de expertiză medico-legală .../.../..., în ziua de 05.03.2012, inculpatul avea o concentrație de 0,25 g ‰ alcool în sânge la ora 22⁴⁵, nu consumase droguri, iar în urină prezenta ..., cu denumirea comercială „...”, un medicament La ora 23⁴⁵ în sângele inculpatului nu se mai găsea alcool.

În cauză s-a dispus interpretarea alcoolemiei, iar expertiza medico-legală efectuată a stabilit că în data de 05.03.2012, la ora 17³⁰, inculpatul avea o alcoolemie teoretică de circa 0,85-0,95 g ‰. Faptele săvârșite de inculpat așa cum au fost descrise mai sus (constând în aceea că, la data de 05 martie 2012, cu premeditare, în public, prin executarea de focuri de armă într-un spațiu închis, de la mică distanță, folosind arma letală marca seria calibru.... mm, a pus în pericol viața mai multor persoane și le-a ucis pe victima....., soția sa, și pe victima.....), întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de omor calificat și deosebit de grav, prevăzută de art.174, art.175 lit.a, c, e, i și art.176 lit.b C.p.

Faptele săvârșite de același inculpat, așa cum au fost descrise mai sus (constând în aceea că, la data de 05 martie 2012, cu premeditare, în public, prin executarea de focuri de armă într-un spațiu închis, de la mică distanță, folosind arma letală marca..... seria..... calibru.... mm, a pus în primejdie viața mai multor persoane și încercat să leucidă pe victimele.....,.....,.....,.....,.....,.....,.....) întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de tentativă la omor calificat și deosebit de grav, prevăzută de art.20 raportat la art.174, art.175 lit.a, e, i și art.176 lit.b C.p.

Fapta săvârșită de inculpat așa cum a fost descrisă mai sus (constând în aceea că, în perioada 05.11.2011 – 05.03.2012, a deținut fără drept, peste cantitatea maximă de 50 de cartușe prevăzută în permisul de port armă seria nr....., 21 de cartușe de calibrul.... mm, marca.....) întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și munițiilor, prevăzută de art.279 alin.1 C.p.

Fapta săvârșită de același inculpat așa cum a fost descrisă mai sus (constând în aceea că, în data de 05.03.2012, a condus autoturismul marca cu nr. de înmatriculare de pe strada până în zona D., pe străzile din Municipiul București, având o alcoolemie de 0,85-0,95 g ‰) întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care are o îmbibație alcoolică peste limita legală, prevăzută de art.87 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002, cu modificările și completările ulterioare.

În ceea ce privește infracțiunile de omor, se reține că inculpatul a acționat cu intenție directă, în condițiile în care a prevăzut rezultatul faptelor sale, uciderea persoanelor aflate în Salonul „...”, și a urmărit acest rezultat.

Poziția subiectivă pe care inculpatul a avut-o față de faptele sale rezultă din efectuarea actelor de pregătire – ridicarea armei de la magazin, introducerea cartușelor în cele două încărcătoare, intimidarea victimei prin amenințare, pregătirea pistolului pentru executarea focului prin introducerea cartușului pe țevă, verificarea prezenței victimelor la serviciu, consumul de alcool, și din modul în care faptele au fost săvârșite – folosirea unei arme de foc letale, perioada redusă de timp în care au fost trase cele 11 focuri de armă, distanța de tragere, calmul afișat de inculpat, atât în timp ce executa focurile de armă, cât și după săvârșirea infracțiunilor.

De asemenea, intenția directă de a ucide este dovedită și prin faptul că inculpatul a îndreptat arma și a deschis focul asupra mai multor persoane, ochind spre corpul acestora, însă numai mișcărilor

de apărare pe care unele dintre victime au reușit să le facă au dus la salvarea vieții acestora. Modul în care victima..... a fost ucisă relevă determinarea inculpatului care, observând că victima nu cade și continuă să se deplaseze prin cameră, a tras trei focuri de armă numai asupra acesteia. Actele de pregătire efectuate cu minuțiozitate de inculpat în zilele și în orele anterioare săvârșirii faptelor justifică reținerea premeditării ca circumstanță de calificare a omorului, solicitarea inculpatului de schimbare a încadrării juridice a faptelor, sub acest aspect fiind neîntemeiată, urmând să fie respinsă pentru următoarele considerente.

Inculpatul a retras arma de la magazin cu câteva zile înainte de săvârșirea infracțiunilor și a pregătit încărcătoarele. În ziua de 05 martie 2012 a verificat mai întâi programul victimei....., în jurul orei 730, apoi a verificat prezența victimelor la serviciu, în jurul orei 1400. S-a deplasat la locuința sa, unde a consumat o băutură alcoolică, a pregătit pistolul pentru tragere, pe care nu l-a introdus în toc, și s-a întors la Salonul „...” pentru a comite infracțiunile.

Faptul că a existat o pregătire, atât materială, cât și morală, a inculpatului pentru săvârșirea faptelor rezultă și din modul în care a fost executată acțiunea de ucidere a victimelor. În acest sens este de reținut faptul că în imaginile surprinse de camerele de luat vederi se vede cum inculpatul acționează calm, hotărât și trage asupra tuturor persoanelor pe care le observă. De asemenea, în timp ce victima..... agonizează pe podea, inculpatul trece indiferent pe lângă aceasta, preocupat fiind de țintirea altor victime. După săvârșirea infracțiunilor de omor inculpatul îi telefonează unui martor căruia îi explică foarte calm ce a făcut. Aceleași explicații au fost date de inculpat și agentului de pază din sediul, pe un ton descris de martor ca fiind calm și liniștit. Amenințările anterioare repetate adresate victimei....., care au determinat-o pe aceasta să formuleze plângere la 01 martie 2012, relevă, de asemenea, premeditarea.

În sfârșit, susținerile părților vătămate..... și..... privind incidența în cauză a prevederilor art.75 lit.b și e C.p., întrucât omorul asupra victimei..... s-a comis, pe de o parte, prin cruzimi și prin mijloace care prezintă pericol public, iar pe de altă parte în stare de beție anume provocată în vederea comiterii faptei, sunt neîntemeiate pentru următoarele considerente:

Mijloacele care prezintă pericol public sau actele de cruzime la care se referă art.75 alin.1 C.p., privitor la circumstanțele agravante generale, reprezintă un element de circumstanțiere al unei infracțiuni calificate, făcând parte din latura obiectivă a acesteia, cum este în cazul omorului săvârșit prin mijloace ce pun în pericol viața mai multor persoane prevăzut în art.175 lit.e C.p. și în cazul omorului deosebit de grav comis prin cruzimi prevăzut de art.176 lit.a C.p., situație în care, acestea capătă caracterul unor circumstanțe agravante speciale care primează față de cele generale și înlătură aplicarea lor.

Pe cale de consecință, nu se poate proceda la agravarea pedepsei în baza art.75 și 78 C.p., chiar dacă omorul nu a fost încadrat în textele de lege la care s-a făcut referire.

În cauză nu se poate reține că omorul victimei..... s-a comis prin cruzimi, pentru următoarele motive:

Pentru a se reține că omorul este săvârșit prin cruzimi este necesar ca făptuitorul să fi conceput și să fi executat fapta, folosind metode cauzatoare de suferințe prelungite și de maximă intensitate, realizând astfel, alături de rezultatul constând în suprimarea vieții victimei și un al doilea rezultat constând în chinuirea ei fizică și morală.

În cauză, focurile de armă au fost executate asupra victimei..... într-un interval scurt de timp (primele două succesiv, iar cel de-al treilea după câteva secunde, toate cele 11 focuri trase asupra tuturor victimelor fiind executate într-un interval de aproximativ 40 de secunde) din materialitatea

faptei rezultând că inculpatul a urmărit să suprime viața victimei, acționând cu intenție directă, dar nu s-a cauzeze suferințe și chinuri prelungite în timp, condiții în care agravanta prev. de art.176 lit.a C.p. nu este aplicabilă.

În cauză s-a reținut agravanta prev. de art.175 lit.e C.p., în condițiile în care prin executarea celor 11 focuri de armă într-un spațiu închis, inculpatul le-a ucis pe victimele..... și..... și a pus în pericol viața celorlalte persoane care se aflau în incinta Salonului „...”.

În sfârșit, în cauză nu este aplicabilă circumstanța agravantă prev. de art.75 lit.e C.p., în condițiile în care, nu există nicio dovadă că inculpatul a săvârșit infracțiunile în stare de beție anume provocată în vederea comiterii acestora.

Inculpatul a săvârșit infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și munițiilor cu intenție, aspectele referitoare la cantitatea de muniție pe care poate să o dețină fiindu-i cunoscute din mențiunile efectuate de emitent în permisul de armă.

La individualizarea pedepselor tribunalul va avea în vedere criteriile prev. de art.72 C.p., respectiv gradul de pericol social și modalitatea concretă de săvârșire a faptelor, precum și persoana inculpatului.

În raport cu urmările produse și care se puteau produce, cu rezonanța deosebit de negativă a faptelor în cadrul colectivității față de numărul mare de persoane supuse acțiunii de ucidere, cu împrejurarea că inculpatul era salariat al unei instituții publice însărcinată printre altele cu apărarea vieții și integrității corporale a tuturor persoanelor, precum și cu pericolozitatea deosebită a inculpatului, care deși avea neînțelegeri cu soția, a înțeles să-și îndrepte acțiunea criminală și asupra altor persoane absolut nevinovate aflate întâmplător în incinta salonului „...”, tribunalul apreciază că se impune aplicarea față de inculpat a **pedepsei detențiunii pe viață** și a interzicerii drepturilor prev. de art.64 lit.a,b C.p. pe o durată de 10 ani pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav, singura pedeapsă în măsură să asigure atingerea scopului preventiv prev. de art.52 C.p.

În contextul arătat lipsa antecedentelor penale și recunoașterea săvârșirii faptelor nu justifică aplicarea unei pedepse cu închisoarea în limitele prevăzute de lege, solicitarea inculpatului sub acest aspect fiind neîntemeiată.

În raport cu aceleași criterii, tribunalul se va orienta la aplicarea inculpatului a pedepselor de 20 ani închisoare și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.p. pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat și deosebit de grav, de 5 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și munițiilor și de 3 ani închisoare pentru săvârșirea de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care are o îmbibație alcoolică peste limita legală, prevăzută de art.87 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere că faptele comise de inculpat se află în concurs real, tribunalul va face aplicarea prevederilor art.33 lit.a, art.34 lit.a și 35 alin.3 C.p. și va proceda la contopirea pedepselor, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea, respectiv detențiunea pe viață și 10 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C.p.

În baza art.71 C.p., tribunalul va aplica inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 lit.a,b C.p.

PENTRU ACESTE MOTIVE ÎN NUMELE LEGII HOTĂRĂȘTE:

Respinge cererea de schimbare a încadrării juridice a faptelor, formulată de inculpatul **V.G.**, ca neîntemeiată.

În baza art.174, art.175 lit.a,c,e,i și art.176 lit.b C.p. condamnă pe inculpatul **V.G.** (*fiul lui*) la pedeapsa detențiunii pe viață și 10 ani interzicerea drepturilor prev. de art.64 lit.a,b C.p.

În baza art.20 C.p. rap. la art.174, art.175 lit.a,e,i și art.176 lit.b C.p. condamnă pe același inculpat la 20 ani închisoare și 8 ani interzicerea drepturilor prev. de art.64 lit.a,b C.p.

În baza art.279 alin.1 C.p. condamnă pe același inculpat la 5 ani închisoare.

În baza art.87 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002 condamnă pe același inculpat la 3 ani închisoare.

În baza art.33 lit.a rap. la art.34 lit.a și 35 alin.3 C.p. contopește pedepsele aplicate inculpatului urmând ca acesta să execute pedeapsa cea mai grea, respectiv detențiunea pe viață și 10 ani interzicerea drepturilor prev. de art.64 lit.a,b C.p.

Face aplic. art.71 și art.64 lit.a,b C.p.

În baza art. art.67 alin.2 C.p. aplică inculpatului pedeapsa complementară a degradării militare.

În baza art.88 C.p. compută prevenția inculpatului de la 06.03.2012 până la 12.02.2013.

În baza art.350 alin.1 C.p.p., menține starea de arest a inculpatului.

În baza art.118 lit.b și f C.p. dispune confiscarea următoarelor bunuri:

- pistolul marca....., calibru....., seria..... cu încărcătorul aferent;
- încărcătorul pistol model.....;
- 53 de cartușe glonț calibru.....;
- dispozitivul din material plastic pentru introdus cartușele în încărcător;
- perie curățat pistol;
- două prelungitoare manșon mâner pistol din plastic;
- cutia din plastic pentru pistol inscripționată..... (indisponibilizate conform dovezii seria ... nr. ... din

Dispune restituirea către inculpat a următoarelor bunuri:

- două cutii metalice de culoare ..., două chei inscripționate „...” și două chei inscripționate „...” (indisponibilizate conform dovezii seria nr..... din);
- trei telefoane mobile (două marca și unul marca (indisponibilizate conform procesului-verbal din al D.G.P.M.B. – Serviciul Omoruri);
- patru baionete cu teacă, tip militar (indisponibilizate conform dovezii seria nr..... din ...).

În baza art.14 rap. la art.346 C.p.p. combinat cu art.1357 C.civ. obligă pe inculpat să plătească părților civile..... (*domiciliat în*) și..... (*domiciliată în*) câte 40.000 lei (daune morale); părții civile..... (*domiciliată în*) suma de 20.000 lei (daune morale); părții civile..... (*domiciliată în*) suma de 20.000 lei (daune morale); părții civile.....

(domiciliat în) suma totală de 20.130 lei (din care 130 lei reprezintă daune materiale, iar 20.000 lei daune morale); părții civile (cu sediul în) suma de 5.952 lei (daune materiale) și părții civile... (domiciliat în) suma de 20.000 lei (daune morale), cu titlu de despăgubiri civile.

Obligă pe inculpat să plătească părții civile **Spitalul Universitar de Urgență** (cu sediul în) suma de 9.275,93 leu, iar părții civile **Spitalul Clinic de Urgență** – (cu sediul în) suma de 12.924,45 lei (cu dobânda legală aferentă acestei sume calculată de la data rămânerii definitive a prezentei sentințe și până la achitarea integrală a debitului) cu titlu de despăgubiri civile.

Menține măsurile asigurătorii dispuse prin Ordonanța nr.126/26.03.2012 emisă de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

la act că părțile vătămate.....,.....,..... și....., nu s-au constituit părți civile în cauză.

În baza art.191 C.p.p. obligă pe inculpat să plătească suma de 5.000 lei cheltuieli judiciare către stat.

Cu apel.

Pronunțată în ședință publică azi,2013.

PREȘEDINTE, GREFIER,

STUDIU DE CAZ nr.2

JUDECĂTORIA

Prin cererea înregistrată sub nr. pe rolul Judecătoriei, reclamanta L. a chemat în judecată pe pârâțul C., solicitând instanței ca, pe cale de ordonanță președințială, să se dispună evacuarea pârâtului din imobilul proprietatea lor din și integrarea sa în fostul domiciliu comun.

În motivare, reclamanta a arătat că este căsătorită cu paratul de 28 de ani, având doi copii, în prezent majori.

A arătat reclamanta că domiciliul comun al părților este în ..., unde au construit împreună o casă de locuit, pe un teren moștenit de reclamant de la părinții săi.

A menționat că, datorită comportamentului extrem de violent al pârâtului, a fost nevoită să plece din domiciliul conjugal, locuind cu fiica sa, care este căsătorită și are o fetiță de doi ani și jumătate, având doar o cameră dintr-un apartament cu două camere, în cealaltă cameră locuind fratele ginerelui reclamantei.

A arătat reclamanta că în prezent, de teama soțului, nu îndrăznește să mai intre în curte și în casă.

A precizat reclamanta că, în raport de disp. art. 996 C.pr.civ., face dovada aparenței de drept, în sensul că este proprietara terenului, cât și coproprietară asupra casei de locuit.

S-a arătat că cererea este admisibilă, îndeplinind condițiile prevăzute de lege pentru admisibilitate, iar măsura de introducerea reclamantei în spațiu și evacuarea pârâtului are doar caracter vremelnic, fiind o măsură cu caracter provizoriu, care nu influențează asupra fondului cauzei.

În drept, cererea a fost întemeiată pe disp. art. 997 C.pr.civ.

La cerere, reclamanta a anexat, în copie, certificat de moștenitor nr. ..., autorizație de construire nr... chitanței privind achitarea impozitului, încheierea nr. ..., extras de carte funciară cu nr... și titlul de proprietate nr. ...

Cererea a fost legal timbrată cu taxă judiciară de timbru și timbru judiciar.

În cauză, pârâțul nu a formulat întâmpinare, însă s-a prezentat la judecarea cererii.

La termenul de judecată din ...06.2014, reclamanta a depus la dosar un set de înscrisuri, ... Analizând actele și lucrările dosarului, instanța apreciază că cererea este neîntemeiată, pentru următoarele considerente:

Reclamanta a solicitat ca, pe cale de ordonanță președințială, să se dispună evacuarea pârâtului C. din imobilul proprietate comună, din ... și integrarea sa în imobilul evacuat de pârât.

Se reține că părțile sunt căsătorie, iar din conviețuirea acestora au rezultat doi copii, major, iar, în prezent, reclamanta a plecat din domiciliul comun al părților, din localitatea ..., însă nu a fost promovată o acțiune de partaj bunuri comune între cei doi soți, ci doar acțiune de divorț ce face obiectul dosarului nr. ... aflat pe rolul Judecătoriei ...

Potrivit art. 996 Cod proc. civ., instanța de judecată stabilind că în favoarea reclamantei există aparența de drept, va putea să ordone măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

Din interpretarea textului legal menționat, instanța apreciază că măsura integrării reclamantei în imobilul situat în nu se justifică, nefiind incidente niciuna dintre situațiile enumerate de art. 996 Cod proc. civ.

Astfel, nu există nici o aparență de drept exclusiv, în favoarea reclamantei, asupra locuinței din ... și nici un caz de urgență pentru preîntâmpinarea vreunei pagube, care să impună evacuarea pârâtului din imobilul pentru care s-a formulat cererea.

De altfel, chiar prin cererea formulată reclamanta a menționat faptul că părțile dețin în coproprietate încă un imobil, care ar putea fi folosit de către reclamantă, iar aceasta nu a făcut dovada modului în care a părăsit imobilul în care cere reintegrarea: de bunăvoie sau forțată de către pârât.

Verificând și procesul-verbal de îndeplinire a procedurii cu reclamanta, se constată că aceasta a semnat personal dovada la adresa la care solicită reintegrarea, cu toate că prin cererea formulată a menționat că nu mai locuiește acolo, fiind necesară reintegrarea sa de către instanță.

Se constată de către instanță că nu este îndeplinită nici condiția urgenței, care se cere a fi îndeplinită cumulativ, reclamanta nefăcând dovada că pârâtul își exercită abuziv și cu rea credință prerogativele de proprietar codevălmaș al dreptului de proprietate asupra imobilului, față de care reclamanta susține că este bun comun.

Față de considerentele expuse, instanța va respinge cererea de ordonanță președințială, nefiind întrunite condițiile prevăzute de art. 996 Cod proc. civ.

Pentru aceste motive, în numele legii, va respinge cererea de ordonanță președințială formulată de reclamanta L împotriva intimatului C

Tribunalul Gorj

Sentință penală nr.

Prin rechizitoriul nr. x/P/2014 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Gorj a fost trimis în judecată, în stare de arest preventiv, inculpatul C pentru săvârșirea infracțiunilor de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și d C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 C.pen., cu aplicarea art. 38 C.pen.

În actul de sesizare s-a reținut în esență că noaptea de 12/13 iulie 2014 inculpatul C ar fi lipsit de libertate în mod ilegal cca. 8 ore persoana vătămată L., soția sa, cu intenția de a o ucide, executare ce a fost întreruptă de intervenția acesteia, cu premeditare, din interes material și pentru a ascunde săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate din aceeași noapte.

În fapt, Inculpatul C. este căsătorit cu persoana vătămată L. de cca. 28 de ani și au împreună 2

copii majori. În timp relațiile dintre aceștia s-au deteriorat, în special din cauza discuțiilor repetate pe tema unei locuințe construite pe un teren moștenit de persoana vătămată

Pe fondul acestor discuții, inculpatul a început să manifeste un comportament violent. Deși era în mod vădit deranjată de comportamentul agresiv al soțului său, victima a continuat să conviețuiască cu inculpatul, fiind nevoită uneori să părăsească domiciliul comun pentru a locui la fiica sa.

La data de 06.06.2014, persoana vătămată s-a adresat cu plângere organelor de poliție, sesizând că în urma unui conflict cu inculpatul, a fost lovită și amenințată de acesta și se teme pentru viața sa, arătând că ultimul conflict a avut loc în data de 22-23 mai 2014. Plângerea a fost înregistrată pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Tg-Jiu sub nr..../P/2014 la data de ...2014 ... Ulterior acestei date, după ce inculpatul a agresat-o pe victimă aceasta a promovat mai multe acțiuni civile înregistrate pe rolul Judecătoriei Tg-Jiu la data de ..05.2014, respectiv ordonanță președințială, prin care a solicitat evacuarea inculpatului din locuința comună, ordin de protecție și divorț.

Prin acțiunile civile formulate, persoana vătămată a susținut, în esență, aceleași aspecte, respectiv că inculpatul exercită acte de violență repetate împotriva sa și că „în data de 22-23 mai 2014 a lovit-o cu pumnii și picioarele, a strâns-o de gât și a amenințat-o că nu o mai lasă să iasă din casă și o s-o țină sechestrată”.

De asemenea, la data de06.2014 inculpatul s-a deplasat la domiciliul fiicei sale, exercitând violențe asupra soției sale, motiv pentru care fiica sa, P.E., a depus o plângere, ... Totodată, la data de07.2014, persoana vătămată s-a adresat cu plângere Parchetului de pe lângă Judecătoria Tg-Jiu, înregistrată sub nr.../P/2014, sesizând aceleași aspecte, respectiv că este victima unor violențe conjugale fizice și verbale, fiind amenințată cu moartea, iar în ultimele luni acestea au avut caracter permanent.

În acest sens, a arătat că în seara de...07.2014 a fost lovită de inculpat cu pumnii și picioarele, anexând certificatul medico-legal eliberat de S.M.L. Gorj la data de 1...07.2014 (filele 67-69 d.u.p.).

Prin sentința civilă nr.2014 Judecătoria Tg-Jiu a respins cererea de ordonanță președințială formulată de persoana vătămată, iar prin sentința civilă nr.din aceeași dată, s-a respins și cererea pentru emiterea ordinului de protecție.

Dosarul având ca obiect cererea de divorț a fost repartizat aleatoriu, având primul termen de judecată stabilit la data de ...09.2014..Astfel, pe fondul relațiilor tensionate, la data de07.2014, în jurul orei 2200, inculpatul C. în timp ce se afla la locuința în litigiu, a purtat unele discuții cu soția sa, persoana vătămată ...L., solicitându-i să renunțe la acțiunile civile și la toate plângerile penale formulate împotriva sa.

Întrucât persoana vătămată nu a fost de acord, inculpatul a mers în camera alăturată, unde a confecționat un laț dintr-o cordelină pe care o luase anterior dintr-o terasă situată lângă casă. După cca. 15 minute, timp în care a insistat să se împace, întrucât persoana vătămată nu a fost de acord, a luat lațul pregătit anterior și i l-a pus prin surprindere de gât, pe la spate, strângând puternic. În momentul în care i-a strâns cordelina în jurul gâtului, din instinct persoana vătămată, în încercarea de a se elibera, a introdus mâna pe sub sfoară și l-a zgâriat pe inculpat cu unghiile pe mână, reușind să țipe. Speriat de strigătele acesteia, a imobilizat-o aplicându-i scotch la gură, mâini și la picioare, a legat persoana vătămată cu cordelina pe care o avea în jurul gâtului de piciorul patului, după care s-a deplasat în baie de unde a luat două prosoape cu care s-a șters de sânge. Apoi, inculpatul a târât persoana vătămată ținând-o de capătul cordelinei care era legată de gâtul acesteia, până în baie, unde a legat-o de calorifer până în jurul orei 24.00, timp în care

a încercat să o forțeze să bea țuică, ocazie cu care i-a dezlipit scotch-ul de la gură. Nu a reușit întrucât L. s-a zbatut, iar inculpatul a renunțat la această idee.

În toată această perioadă, inculpatul i-a prezentat mai multe scenarii persoanei vătămate, în sensul că nu o mai poate lăsa în viață întrucât îi provocase urme vizibile în zona gâtului, că o să-i însceneze sinuciderea, spunând că s-a îmbătat din cauză că a pierdut în instanță acțiunile civile și s-a spânzurat singură sau că îi va da foc și va pune peste ea o rabă de cărbune, să n-o mai găsească nimeni. Din cauza scenariilor prezentate de inculpat, persoana vătămată a refuzat să bea țuică. În jurul orelor 24.00, la rugămințile soției sale, inculpatul i-a desfăcut scotch-ul de la mâini și picioare, însă cordelina i-a lăsat-o în continuare în jurul gâtului, iar celălalt capăt îl ținea în mână pentru a fi sigur că persoana vătămată nu se eliberează. În continuare, inculpatul a dus-o pe soția sa în patul din dormitor și a ținut-o legată inițial cu cordelina sus-menționată în jurul gâtului și cu celălalt capăt legat de pat, iar mai târziu de piciorul drept al victimei, formând astfel un arc de care ținea inculpatul, astfel încât victima să nu se poată elibera pe timpul nopții fără ca el să simtă. Inculpatul a lipsit de libertate persoana vătămată, în condițiile arătate mai sus, până în jurul orelor 06.00-06.30, când aceasta a reușit să se elibereze întrucât inculpatul ieșise în curtea gospodăriei.

După ce s-a eliberat, persoana vătămată a ieșit în drum și s-a deplasat la nașul său, ..., căruia i-a povestit cele întâmplate. Acesta din urmă a apelat Serviciul Unic de Urgență 112 și la fața locului s-au deplasat organele de poliție și ambulanța care a transportat persoana vătămată la spital. Dându-și seama ce urmează să se întâmple, inculpatul a aruncat cordelina sus-menționată în hazonul din grădina casei, iar la prezentarea organelor de poliție la fața locului, i-a condus pe aceștia în podul casei, unde dusesse un scaun poziționat sub o sfoară legată de grindă, intenționând astfel să inducă în eroare organele de anchetă, pentru a sugera ideea că soția sa a dorit să se sinucidă.... Din raportul de constatare medico-legal nr. ...07.2014 al ...rezultă că victima L. a prezentat leziuni traumatice care s-au putut produce prin strangulare cu un corp semi - dur posibil funie, prin fracționarea funiei de strangulare, prin comprimare și contenție a cavității bucale, a articulațiilor radiocarpene și a gleznelor și posibil prin lovire de corp dur sau comprimare a regiunii dorso-lombare între două planuri dure.

Același raport a stabilit că persoana vătămată necesită de la producere 7-8 zile de îngrijiri medicale, iar din topografia și intensitatea leziunilor traumatice cervicale rezultă o comprimare a căilor aeriene și a vaselor de la nivelul gâtului care dacă ar fi persistat mai mult în timp ar fi dus la decesul victimei prin asfixie mecanică. În raport cu succesiunea acțiunilor sale agresive, așa cum rezultă din starea de fapt expusă, se constată că inculpatul a acționat în baza a două rezoluții distincte, prin acte materiale diferite, impunându-se astfel reținerea a două infracțiuni concurente. Din datele cauzei rezultă că tentativa de ucidere a victimei nu a fost urmarea lipșirii de libertate în mod ilegal sau pentru ascunderea acestei infracțiuni, ci sugrumarea victimei s-a produs anterior, lipsirea de libertate survenind pe baza unei noi rezoluții, pe fondul panicii create de strigătele victimei și rugămințile acesteia de a o lăsa în viață. Astfel, se constată că tentativa la omor nu a fost infracțiunea mijloc, săvârșită în scopul ascunderii infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, comise anterior și, așa fiind, nu există un concurs real cu conexitate consecvențională între cele două infracțiuni. Dând efectivitate celor de mai sus, nu poate fi reținută în cauză varianta agravată a tentativei la omor calificat, prevăzută de art. 189 alin. 1 lit. d C.pen., respectiv săvârșirea faptei pentru a înlesni sau ascunde săvârșirea unei alte infracțiuni. Sub aspectul laturii subiective, reține tribunalul că inculpatul s-a înarmat cu un obiect de agresiune și, prin modalitatea

concretă de acțiune a avut reprezentarea gravității faptei sale, inclusiv posibilitatea uciderii părții vătămate, rezultat care nu s-a produs din motive independente de voința și acțiunea lui. Totodată, se observă că la sosirea organelor de poliție, inculpatul nu a avut o atitudine sinceră, încercând să prezinte o stare de fapt nereală și neplauzibilă, care să-i înlăture răspunderea penală, în sensul că a sugerat că persoana vătămată ar fi încercat să se sinucidă (a aruncat cordelina în haznaua din grădina casei și a dus în podul casei un scaun, amplasat sub o sfoară legată de grindă). În cazul infracțiunii de omor (rămasă în forma tentativei), actele de punere în executare a omorului, săvârșite până în momentul intervenției evenimentului întrerupător, trebuie să releve prin natura lor și împrejurările în care au fost săvârșite că infractorul a avut intenția specifică de a suprima viața victimei („animus necandi”), iar nu cu intenția generală de a vătăma, expresia „uciderea unei persoane”, utilizată în art. 188 C.pen., cuprinzând implicit ideea orientării acțiunii spre un rezultat specific constând în moartea victimei (I.C.C.J., Secția penală, decizia nr. 4526 din 14 decembrie 2010). Intenția de ucidere se deduce din materialitatea actului („dolus ex re”) care, în cele mai multe cazuri, relevă poziția infractorului față de rezultat. Deosebit de importante pentru caracterizarea poziției făptuitorului față de rezultat sunt împrejurările în care s-a produs actul de violență și care, indiferent de materialitatea actului, pot să releve sau să infirme intenția de ucidere. Astfel, în prezenta cauză, inculpatul a sugrumat persoana vătămată cu o cordelină - obiect idoneu de a produce moartea, vizând o regiune vitală a corpului (gâtul) - ceea ce relevă fără putință de tăgadă intenția acestuia de ucidere. În acest sens este univoc că nu constituie desistare dacă inculpatul după ce a sufocat victima, observând că aceasta nu a decedat, nu a mai repetat acțiunea sau nu i-a aplicat alte lovituri, deși avea posibilitatea să o facă. În situația în care inculpatul a acționat asupra victimei pe care voia să o ucidă, strangulând-o mortal, executarea a fost dusă până la capăt, ceea ce exclude posibilitatea unor acte de întrerupere a executării. Faptul că inculpatul nu a repetat acțiunea nu înseamnă o desistare de la aceasta, deoarece nu există nici un act de întrerupere a primei executări, act care nici nu era posibil din moment ce executarea a fost dusă până la capăt. Nerepetarea acțiunii constituie o nouă decizie, de data aceasta mai înțeleaptă, luată de inculpat pentru a nu agrava situația victimei ca și propria situație, aspect ce va fi avut în vedere la individualizarea judiciară a pedepsei. Aspectul că victimei nu i-a fost pusă în primejdie viața (reținut în concluziile raportului medico-legal) nu poate conduce la concluzia că fapta nu poate fi încadrată juridic în tentativă la omor, întrucât aceste concluzii medico-legale nu au relevanță cu privire la încadrarea juridică a faptei care se stabilește în raport cu criteriile menționate mai sus, iar nu raportat la concluziile din actele medicale referitoare la punerea vieții victimei în stare de primejdie. Este adevărat că, din conținutul raportului de constatare medico-legală, rezultă că leziunile suferite de partea vătămată nu au pus în primejdie viața acesteia și au necesitat numai 7-8 de zile de îngrijiri medicale, ceea ce ar putea conduce la ideea unei alte încadrări juridice decât cea dată faptei. Important, însă, nu este atât rezultatul concret al acțiunii agresorului, cât intenția lui, directă sau indirectă, în raport cu viața victimei. Materialul probator administrat a evidențiat acțiunea inculpatului în săvârșirea faptei arătate, actele concrete de executare reflectând împrejurarea că inculpatul a prevăzut rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea acesteia, acționând cu intenție directă, întrucât obstrucționând căile respiratorii ale victimei, a prevăzut rezultatul faptei de omor și a urmărit producerea lui. În legătură cu latura subiectivă, instanța mai reține că anumite stări ale infractorului ori defectuositatea mijloacelor folosite de el în executarea actului nu au relevanță în sine, întrucât intenția de omor se deduce din modul în care a acționat, iar nu din elemente exterioare. Potrivit datelor existente

În raportul de constatare medico-legală, din care rezultă că dacă ar fi persistat mai mult în timp comprimarea căilor aeriene și a vaselor de la nivelul gâtului, ar fi condus la decesul victimei prin asfixie mecanică și ținând cont de circumstanțele în care au fost săvârșite fapta, tribunalul apreciază că inculpatul a acționat cu intenția de a suprima viața victimei. Fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale tentativei la infracțiunea de omor calificat, chiar dacă actul medical opinează că leziunile nu au pus în primejdie viața victimei, întrucât cele două noțiuni de „punere în primejdie a vieții” și de „tentativă la omor” sunt total diferite, prima depinzând de aspectele medicale, cea de-a doua de contextul juridic al producerii faptei sub aspectul tentativei (I.C.C.J., Secția penală, decizia nr. 84 din 13 ianuarie 2014).

Susținerea inculpatului, în sensul că a încercat doar să sperie victima pentru a-i da o lecție este lipsită de temei real, cu atât mai mult cu cât ulterior a încercat ascunderea urmelor infracțiunilor prin aruncarea cordelinei în hazna și înscenarea sinuciderii victimei, prin așezarea unui taburet răsturnat în podul locuinței alături de o sfoară legată de grindă, iar în fața instanței a declarat că a acceptat posibilitatea că victima putea muri (filele 61-63 dosar instanță). În atare condiții, apare ca nejustificată cererea de schimbare a încadrării juridice formulate de inculpat, prin apărător, în sensul reținerii faptei de loviri sau alte violențe, ci nu de tentativă la omor, deoarece nu există elemente care să ducă la concluzia că aceasta ar corespunde unui alt model infracțional, toate elementele conducând spre intenția inculpatului de a ucide victima. Tribunalul, din ansamblul probator administrat în cauză, constată și concludă că sunt îndeplinite în cauză condițiile pentru reținerea existenței premeditării, ca variantă agravată a omorului, însă pentru considerentele ce succed: Instanța reține că, între momentul luării rezoluției infracționale și cel al punerii în aplicare a acesteia, a existat un interval temporal de natură să justifice, pe de o parte, concluzia excluderii actului spontan, iar pe de altă parte, concluzia existenței unei perioade suficiente de timp pentru a reflecta, conștient, asupra posibilelor consecințe cu potențial letal ale respectivului act. Pentru existența premeditării este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: luarea rezoluției infracționale trebuie să precedă cu un oarecare interval de timp acțiunea agresivă; chibzuirea infractorului trebuie să fie suficientă; hotărârea luată anterior trebuie să se concretizeze în anumite activități de pregătire, care trebuie să fie de natură a înlesni săvârșirea infracțiunii (I.C.C.J., Secția penală, decizia nr. 3505 din 3 noiembrie 2008). Constată tribunalul că reacția inculpatului față de victimă nu a fost spontană, excepțională, ci s-a încadrat în șirul disputelor de ordin verbal și fizic petrecute de nenumărate ori între cei doi în ultima perioadă de timp.

Astfel, la organele de poliție locale au fost primite, anterior faptei, repetate plângeri ale victimei prin care făcea cunoscut că este amenințată cu moartea de inculpat, susțineri reiterate și în cererea privind instituirea ordinului de protecție înregistrat pe rolul Judecătoriei Tg-Jiu la data de05.2014, în care, printre altele, a arătat că inculpatul în data de ... mai 2014 a lovit-o cu pumnii și picioarele, a strâns-o de gât și a amenințat-o că nu o mai lasă să iasă din casă și o s-o țină sechestrată, iar depozițiile martorilor audiați în cauză sunt în același sens. Concluzie instanța că hotărârea de a ucide victima a fost luată de inculpat mult anterior săvârșirii faptei. Confectionarea de către inculpat a lațului cu care a ștrangulat victima, anterior folosirii, reprezintă o acțiune neîndoielnică de premeditare și de pregătire a omorului. Din momentul în care inculpatul a luat hotărârea săvârșirii omorului, la scurt timp de la primirea amenzilor contravenționale și citațiilor pentru procesele civile cu cca. două luni înaintea incidentului - și până la momentul executării infracțiunii (la 12/13 iulie 2014) a trecut un interval de timp consistent, în care acesta a meditat

asupra modului în care urma să-și asigure succesul faptei sale, făcând unele acte de pregătire. În realizarea acțiunii delictuoase, inculpatul și-a pregătit o sfoară și o rolă de bandă adezivă (care, chiar dacă nu erau noi, așa cum se susține în rechizitoriu - aspect constatat direct de către instanța de judecată în ședința publică din data de...10.2014, când a avut loc prezentarea mijloacelor materiale de probă), inculpatul însuși recunoaște că a pregătit lațul în camera alăturată cu cca. 15 minute înainte de săvârșirea faptei. Împrejurarea că inculpatul a premeditat fapta rezultă și din modul în care a conceput-o și a realizat-o, iar mobilul faptei inculpatului l-a constituit interesul material, inculpatul urmărind obținerea în mod direct și pe cale aparent legală a locuinței construite pe terenul moștenit de soția sa, fiind preocupat că în urma partajului va rămâne fără aceasta. Instanța constată îndeplinită în cauză și condiția de agravare a omorului prevăzută în art. 189 alin. 1 lit. b C. pen., respectiv interesul material, în condițiile în care victima era soția sa și care tocmai introdusese pe rolul instanței acțiunea de divorț. Din probele administrate în cauză rezultă că inculpatul a avut anterior o conduită violentă față de soție.

De asemenea, mai rezultă că la data de06.2014, prin ordonanța președințială pronunțată de Judecătoria Tg-Jiu, s-a respins cererea de evacuare din locuință a inculpatului și, la aceeași dată, a fost respinsă cererea pentru emiterea ordinului de protecție formulată de persoana vătămată.L.. Întrucât victima introdusese și acțiune de divorț la data de05.2014, dosarul având primul termen de judecată stabilit la data de...09.2014, fiind alarmat că ar putea pierde locuința în favoarea soției și că în urma partajului o parte din bunurile comune ar reveni acesteia, inculpatul a luat hotărârea să o ucidă. După luarea hotărârii de ucidere a victimei inculpatul a meditat și asupra modului cum va săvârși omorul și cum va ascunde urmele infracțiunii. În acest sens, la sosirea organelor de poliție inculpatul a încercat să prezinte o stare de fapt nereală, care să-i înlăture răspunderea penală, în sensul că a sugerat că persoana vătămată ar fi încercat să se sinucidă (a condus organele de cercetare în podul casei, indicându-le un scaun răsturnat sub o sfoară legată de grindă). Potrivit art. 970 C.civ., soțul supraviețuitor îl moștenește pe soțul decedat dacă, la data deschiderii moștenirii, nu există o hotărâre de divorț definitivă, iar conform art. 972 din același cod cota succesorală a soțului supraviețuitor este de un sfert din moștenire, dacă vine în concurs cu descendenții defunctului.

Astfel, se reține că inculpatul a acționat cu convingerea că, săvârșind omorul și înscenând sinuciderea victimei, interesele sale materiale vor fi satisfăcute pe cale aparent legală, o cotă parte din bunurile acesteia revenindu-i de drept, în calitatea sa de soț supraviețuitor. Față de cele ce preced, instanța reține că tentativa inculpatului de a-și ucide soția, cu care se afla în proces de divorț, s-a comis cu premeditare și din interes material, întrucât autorul a reflectat asupra suprimării vieții victimei și a încercat ascunderea urmelor infracțiunii, fiind preocupat că în urma unui eventual partaj va rămâne fără o parte din bunurile comune, în special locuința situată ... În final, tribunalul reține că nu este îndeplinită în cauză condiția de agravare a omorului prevăzută în art. 189 alin. 1 lit. h C.pen., respectiv omorul săvârșit „prin cruzimi.” Noțiunea de „cruzimi” prezintă două înțelesuri: unul intrinsec acțiunii de ucidere, constând în întrebuițarea de către făptuitor a unor metode inumane și inutile de chinuire a victimei înainte de deces și altul extrinsec acțiunii de ucidere, constând în agravanta socială a actului de ucidere, respectiv în aptitudinea lui de a inspira oroare și groază celor care au cunoștință de el și de procedeele folosite.

Legiuitorul are în vedere ambele înțelesuri ale noțiunii de cruzime. Deci, pentru a exista cruzime în sensul legii, trebuie îndeplinite următoarele condiții: ferocitatea sau sadismul făptuitorului (acte care folosesc procedee cauzatoare de suferințe prelungite și de maximă intensitate, având ca

rezultat, în afară de suprimarea vieții victimei, și chinuirea ei fizică sau morală); provocarea unui sentiment de oroare (procedeele folosite de infractor pentru săvârșirea omorului trebuie să fie de natură să provoace și sentimentul de oroare sau groază, însoțit de reflecții asupra josniciei și neomeniei infractorului). Pentru încadrarea faptei în omor prin cruzimi nu interesează dacă cruzimile au condus, eo ipso, la moartea victimei ori dacă făptuitorul le-a utilizat numai pentru chinuirea victimei înainte de a o ucide. Ceea ce interesează este, însă, ca ele să fie comise anterior momentului consumativ al omorului (I.C.C.J., Secția penală, decizia nr. 3505 din 3 noiembrie 2008). În cauză, în condițiile în care inculpatul a conceput și executat fapta în așa fel încât a produs victimei o singură agresiune fizică, într-adevăr de mare intensitate, în momentul în care a sugrumat-o, suferință care însă nu s-a prelungit în timp și care nu a depășit suferințele inerente acțiunii de ucidere (acesta a strangulat victima cu sfoară, iar în momentul în care a început să strige i-a acoperit gura cu bandă adezivă, în final legând-o cu scotch și la mâini și la picioare), nu este îndeplinită condiția de agravare a omorului prevăzută în art. 189 alin. 1 lit. h C.pen.

Faptul că, ulterior, inculpatul a târât victima de sfoară până la baie, a încercat să o forțeze să bea țuică și nu i-a dat să bea apă, apreciază tribunalul că nu se încadrează în categoria de metode inumane și inutile de chinuire a victimei înainte de deces și nici nu au aptitudinea de a inspira oroare și groază celor care au cunoștință de el și de procedeele folosite, suferințele victimei fiind inevitabile și subsecvente acțiunii de ucidere și care nu sunt de esența agravantei mai sus arătate. Cu privire la solicitarea procurorului de ședință de a fi schimbată încadrarea juridică a faptei de lipsire de libertate în mod ilegal, în sensul reținerii și a agravantei prevăzute de art. 205 alin. 3 lit. c C.pen., dat fiind faptul că prin acțiunea sa inculpatul a pus în pericol sănătatea sau viața victimei, prin suferințe fizice și psihice, instanța reține că aceasta nu poate fi primită din următoarele considerente: Potrivit art. 5 din C.E.D.O, orice persoană are dreptul la libertate și siguranță, iar potrivit art. 23 din Constituție, libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile. Referitor la existența elementelor constitutive ale infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal în formă agravată, instanța constată și reține următoarele: Lipsirea de libertate în mod ilegal presupune, sub aspectul laturii obiective, o faptă prin care o persoană este lipsită de libertatea fizică, adică de posibilitatea de a se deplasa și a acționa în conformitate cu propria sa voință. Acțiunea sau inacțiunea prin care se realizează elementul material al acestei infracțiuni are ca urmare o stare de încălcare a libertății de mișcare a persoanei.

Pentru început instanța reamintește că suferințele la care este supusă victima pot fi fizice sau psihice și ele pot decurge din modul în care făptuitorul a executat infracțiunea sau din tratamentul care s-a aplicat victimei în timpul cât a lipsit-o de libertate, neinteresând durata de timp a acestor suferințe. Ele trebuie să fie, însă, de o anumită intensitate, deoarece astfel nu s-ar justifica agravarea faptei și a răspunderii penale a făptuitorului (lipsirea de libertate în mod ilegal presupune, chiar și în forma sa simplă, o suferință produsă victimei). Atitudinea inculpatului de a refuza să-i dea apă victimei și să-i comunice modul în care urmează să-i fie înscenată moartea, în opinia instanței nu constituie argumente care să conducă la concluzia că victima a fost supusă unor suferințe fizice sau psihice. Chiar și dacă s-ar reține contrariul, se observă că actualul legiuitor penal dintre cele opt circumstanțe de agravare prevăzute în alin. 2 al art. 189 C.pen. din 1969, în noua reglementare preia doar trei, printre care nu se regăsește și aceea în care victima este supusă unor suferințe fizice sau psihice. În această situație, încadrarea juridică ar fi cea prevăzută în forma de bază a infracțiunii, aceste circumstanțe urmând să fie luate în considerare însă la individualizarea pedepsei. Pe de altă parte, punerea în pericol a sănătății sau

a vieții victimei constituie și în actuala reglementare circumstanță agravantă. Conform art. 205 alin. 3 lit. c C.pen., forma agravată a infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal este întrunită în cazul în care sănătatea sau viața victimei este pusă în pericol. Agravanta ia în considerare faptul că infracțiunea este săvârșită în asemenea condiții încât se creează și o stare de pericol pentru sănătatea sau viața victimei. Starea de pericol rezultă din modul în care a fost executată infracțiunea sau din regimul la care a fost supusă victima în timpul cât a fost lipsită de libertate (de exemplu ținerea într-o încăpere insalubră, în frig, fără hrană sau apă o perioadă mare de timp). Sănătatea sau viața victimei sunt puse în pericol atunci când în contextul împrejurărilor concrete date, rezultă posibilitatea reală, obiectivă, ca aceasta să sufere o vătămare a integrității corporale sau a sănătății ori ca să-și piardă viața. Așa cum s-a reținut în expunerea bazei factuale, inculpatul nu i-a mai aplicat alte lovituri sau orice acte de violență victimei după ce a fost dezlegată la mâini și picioare.

Aceste aspecte sunt confirmate univoc prin raportul de constatare medico-legal, care a și concluzionat că nu există suficiente elemente medico-legale pentru a susține punerea în primejdie a vieții victimei. Întrucât legiuitorul a avut în vedere numai expunerea victimei la pericolul de a suferi o vătămare a integrității corporale sau a sănătății sau de a-și pierde viața, dacă victima suferă efectiv o vătămare a integrității corporale sau a sănătății, infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal intră în concurs cu acea infracțiune, respectiv tentativă la omor calificat. De altfel, la varianta agravată în care lipsirea de libertate are ca urmare punerea în pericol a vieții sau sănătății unei persoane ori când a avut ca urmare moartea victimei, această urmare mai gravă este imputabilă făptuitorului pe bază de praeterintenție și în acest caz se poate reține forma agravată a infracțiunii. În prezenta speță, punerea în pericol a vieții sau sănătății victimei nu a constituit rezultatul praeterintenționat al infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, ci inculpatul, obstrucționând căile respiratorii superioare ale victimei, a urmărit rezultatul faptei de omor. După cum s-a mai arătat, inculpatul mai întâi a acționat în sensul suprimării vieții victimei, prin strangulare, după care, a continuat timp de cca. 8 ore, cu imobilizarea acesteia, lipsind-o de libertatea de mișcare și acțiune. Prima acțiune violentă (și singura, de altfel), a inculpatului, ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tentativă la omor calificat, este cea care a produs suferințe fizice și psihice victimei și a pus în pericol sănătatea și viața acesteia, aspecte ce vor fi avute în vedere la soluționarea laturii civile a cauzei. Instanța reține că, ulterior acestei acțiuni, inculpatul nu a mai exercitat nici un fel de violență împotriva victimei (așa cum rezultă din declarațiile inculpatului și ale persoanei vătămate, care nu susține că a mai fost lovită ulterior și nici nu prezintă vreo altă urmă de lovire pe corp) ci, din contră, chiar i-a desfăcut legăturile de la mâini și picioare, lăsând sfoara largă în jurul gâtului, a dus-o în patul din dormitor și a dormit toată noaptea, fără să mai aibă niciun fel de discuție. Această stare de fapt este confirmată și de faptul că inculpatul a înscenat sinuciderea victimei și nu avea nici un interes să lase mărci de lovituri pe corpul acesteia, aspect care ar fi înlăturat ipoteza sinuciderii soției sale. În consecință, instanța reține că încadrarea juridică corectă a infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal este cea reținută în rechizitoriu, respectiv cea prevăzută de art. 205 alin. 1 C.pen., întrucât agravata solicitată a fi reținută, coincide cu latura obiectivă a infracțiunii de tentativă la omor calificat. Pentru motivele mai sus expuse, va fi respinsă cererea de schimbare a încadrării juridice a faptelor formulată de inculpat, prin apărător ales, din infracțiunile de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și d C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 C.pen., în infracțiunea de lovire

sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. 2 raportat la art. 199 C.pen.. Totodată, va fi admisă în parte cererea formulată de procurorul de ședință, de schimbare a încadrării juridice a faptelor pentru care a fost trimis în judecată inculpatul, din infracțiunile de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și d C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 C.pen., în infracțiunile de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și h C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 și 3 lit. c C.pen. În consecință, potrivit dispozițiilor art. 386 C.pr.pen. instanța va schimba încadrarea juridică a faptei de tentativă la omor calificat, prevăzută de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și d C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen., în infracțiunea de tentativă la omor calificat, prevăzută art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a și b C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. În ceea ce privește atitudinea procesuală a inculpatului, instanța reține că acesta nu a negat săvârșirea faptelor pentru care a fost trimis în judecată, însă a contestat încadrarea juridică a acestora, susținând în esență că nu a intenționat să ucidă victima, ci doar să o sperie, însă în fața instanței a declarat că a acceptat posibilitatea că victima putea muri (filele 61-63 dosar instanță).

Persoana vătămată în cursul urmăririi penale s-a constituit parte civilă cu suma de 50.000 lei, sumă necontestată de către inculpat. În drept, faptele inculpatului C. care, în noaptea de ... iulie 2014, cu premeditare și din interes material, a încercat să o ucidă și a lipsit-o de libertate pe soția sa, victima L., întrunesc, sub aspect obiectiv și subiectiv, elementele constitutive ale infracțiunilor de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a și b C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 C.pen., iar în baza acestor texte de lege inculpatul urmează să fie condamnat. În ce privește individualizarea judiciară a pedepselor ce urmează a fi stabilite inculpatului, instanța va avea în vedere dispozițiile art. 74 și următoarele C.pen., respectiv împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului, conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal și nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială. Astfel, infracțiunile pentru care a fost trimis în judecată inculpatul fac parte din categoria celor care prezintă o gravitate deosebită, raportat la limitele de pedeapsă prevăzute de textul de lege - închisoare de la 7 ani și 6 luni la 15 ani în cazul tentativei la infracțiunea de omor calificat și de la 1 la 7 ani în cazul infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, dar și la împrejurările ce caracterizează comiterea acestora. Dând efectivitate celor de mai sus, dar și bazei factuale relevate, faptele inculpatului C. reprezentând fapte cu un grad ridicat de pericol social, ținând cont de natura relațiilor dintre părți (calitatea agresorului - soțul victimei), urmările inevitabile asupra psihicului victimei, tribunalul apreciază că este justificată aplicarea unor pedepse într-un quantum superior minimului special.

La stabilirea pedepselor, instanța va avea în vedere și va asigura un echilibru între criteriile de individualizare a pedepsei și a scopurile acesteia; o judecată echitabilă trebuind să aibă ca finalitate realizarea unei proporționalități juste, corespunzătoare faptei comise și vinovăției infractorului, reeducarea și reinsertia socială a acestuia, în restabilirea ordinii de drept prin stabilirea pedepsei de o manieră în care să funcționeze ca o forță socială pedagogică în societate. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate de așa manieră, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii

unor fapte penale similare. În același timp, tocmai pentru că este vorba despre un act de justiție imparțial, nu pot fi trecute cu vederea anumite circumstanțe personale care sunt valorificate în cazul oricărui infractor, lipsa antecedentelor penale, inclusiv o bună conduită în societate, dar și vârsta acestuia. Pentru a stabili aceste aspecte, tribunalul a procedat la reascultarea martorilor audiați în timpul urmăririi penale, care au arătat că îl cunoșteau pe inculpat ca pe o persoană care nu făcea probleme în sat, dar care în familie avea un comportament violent, în special față de victimă. Totodată, la dosar au fost depuse o serie de caracterizări pe care inculpatul le-a primit de la diverse persoane, care l-au prezentat în termeni favorabili. Toate aceste circumstanțe reale și personale conduc la concluzia că stabilirea unor pedepse privative de libertate orientate către moderat, ținând seama și de limitele prevăzute de textele incriminatorii, asigură realizarea corespunzătoare a funcțiilor pedepsei. În concluzie, în baza art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a și b C.pen. cu aplicarea art. 199 C.pen., va condamna pe inculpatul C., la 9 ani închisoare și 5 ani pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen., pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat cu premeditare și din interes material, împotriva persoanei vătămate L.. În baza art. 205 alin. 1 C.pen., va condamna același inculpat la 1 an și șase luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, împotriva aceleiași persoane vătămate. În baza art. 38-39 alin. 1 lit. b C.pen. va aplica inculpatului pedeapsa cea mai grea, de 9 ani închisoare, la care se adaugă sporul de 1/3 din pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa rezultantă de 9 ani și 6 luni închisoare, pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen. pe o durată de 5 ani și pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen. Întrucât inculpatul a fost reținut și arestat preventiv de la data de 13.07.2014, măsură ce a fost menținută până în prezent, instanța, potrivit dispozițiilor art. 72 C.pen. va computa din pedeapsa principală durata reținerii și arestării preventive de la 13.07.2014 la zi, respectiv 13.11.2014. Cu privire la măsura arestării preventive, instanța reține că temeiurile care au stat la baza luării acesteia nu au dispărut și nici nu s-au modificat, iar durata arestării preventive este una rezonabilă, în sensul dispozițiilor art. 5 alin. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, nelegitimând înlocuirea acestei măsuri cu una mai puțin severă, fapt pentru care în temeiul art. 399 C.pr.pen. această măsură va fi menținută. Ca urmare a condamnării inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat, instanța, potrivit art. 7 din Legea nr. 76/2008 va dispune prelevarea probelor biologice de la inculpat, după rămânerea definitivă a sentinței în vederea introducerii acestora în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare. Așa cum s-a arătat în starea de fapt, inculpatul s-a folosit la comiterea infracțiunii de mai multe obiecte, motiv față de care în temeiul art. 112 C.pen. va confisca de la inculpat următoarele bunuri: sfoara (cordelina), sfoara de culoare albă, rolă (bandă) adezivă și două prosoape din material textil, depuse la camera de corpuri delictive a Tribunalului Gorj. În baza art. 162 alin. 3 C.pr.pen. va dispune păstrarea urmelor biologice ridicate din baia locuinței persoanei vătămate și a inculpatului. Sub aspectul laturii civile, instanța reține că pretențiile părții civile L. sunt întemeiate, suma de 50.000 lei solicitată cu titlu de daune morale fiind justificată. Trebuie avut în vedere că prejudiciul moral constă în lezarea onoarei sau reputației unei persoane sau altei suferințe de ordin psihic și justifică acordarea unei compensații materiale, compensații care se stabilesc prin apreciere, dar nu aprecierea de ordin general, ci avându-se în vedere criteriile care rezultă din cauza dedusă judecătii. Or, este cert că valoarea prejudiciului moral constă de fapt în evaluarea despăgubirii care va compensa prejudiciul, iar nu prejudiciul ca atare. În această

unor fapte penale similare. În același timp, tocmai pentru că este vorba despre un act de justiție imparțial, nu pot fi trecute cu vederea anumite circumstanțe personale care sunt valorificate în cazul oricărui infractor, lipsa antecedentelor penale, inclusiv o bună conduită în societate, dar și vârsta acestuia. Pentru a stabili aceste aspecte, tribunalul a procedat la reascultarea martorilor audiați în timpul urmăririi penale, care au arătat că îl cunoșteau pe inculpat ca pe o persoană care nu făcea probleme în sat, dar care în familie avea un comportament violent, în special față de victimă. Totodată, la dosar au fost depuse o serie de caracterizări pe care inculpatul le-a primit de la diverse persoane, care l-au prezentat în termeni favorabili. Toate aceste circumstanțe reale și personale conduc la concluzia că stabilirea unor pedepse privative de libertate orientate către moderat, ținând seama și de limitele prevăzute de textele incriminatorii, asigură realizarea corespunzătoare a funcțiilor pedepsei. În concluzie, în baza art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a și b C.pen. cu aplicarea art. 199 C.pen., va condamna pe inculpatul C., la 9 ani închisoare și 5 ani pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen., pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat cu premeditare și din interes material, împotriva persoanei vătămate L.. În baza art. 205 alin. 1 C.pen., va condamna același inculpat la 1 an și șase luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, împotriva aceleiași persoane vătămate. În baza art. 38-39 alin. 1 lit. b C.pen. va aplica inculpatului pedeapsa cea mai grea, de 9 ani închisoare, la care se adaugă sporul de 1/3 din pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa rezultantă de 9 ani și 6 luni închisoare, pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen. pe o durată de 5 ani și pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen. Întrucât inculpatul a fost reținut și arestat preventiv de la data de 13.07.2014, măsură ce a fost menținută până în prezent, instanța, potrivit dispozițiilor art. 72 C.pen. va computa din pedeapsa principală durata reținerii și arestării preventive de la 13.07.2014 la zi, respectiv 13.11.2014. Cu privire la măsura arestării preventive, instanța reține că temeiurile care au stat la baza luării acesteia nu au dispărut și nici nu s-au modificat, iar durata arestării preventive este una rezonabilă, în sensul dispozițiilor art. 5 alin. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, nelegitimând înlocuirea acestei măsuri cu una mai puțin severă, fapt pentru care în temeiul art. 399 C.pr.pen. această măsură va fi menținută. Ca urmare a condamnării inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat, instanța, potrivit art. 7 din Legea nr. 76/2008 va dispune prelevarea probelor biologice de la inculpat, după rămânerea definitivă a sentinței în vederea introducerii acestora în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare. Așa cum s-a arătat în starea de fapt, inculpatul s-a folosit la comiterea infracțiunii de mai multe obiecte, motiv față de care în temeiul art. 112 C.pen. va confisca de la inculpat următoarele bunuri: sfoara (cordelina), sfoara de culoare albă, rolă (bandă) adezivă și două prosoape din material textil, depuse la camera de corpuri delictive a Tribunalului Gorj. În baza art. 162 alin. 3 C.pr.pen. va dispune păstrarea urmelor biologice ridicate din baia locuinței persoanei vătămate și a inculpatului. Sub aspectul laturii civile, instanța reține că pretențiile părții civile L. sunt întemeiate, suma de 50.000 lei solicitată cu titlu de daune morale fiind justificată. Trebuie avut în vedere că prejudiciul moral constă în lezarea onoarei sau reputației unei persoane sau altei suferințe de ordin psihic și justifică acordarea unei compensații materiale, compensații care se stabilesc prin apreciere, dar nu aprecierea de ordin general, ci avându-se în vedere criteriile care rezultă din cauza dedusă judecării. Or, este cert că valoarea prejudiciului moral constă de fapt în evaluarea despăgubirii care va compensa prejudiciul, iar nu prejudiciul ca atare. În această

situație, prejudiciile cauzate unei persoane constau în suferințe de ordin psihic, iar normele eticii și echității pledează pentru acordarea de daune morale. Suma de 50.000 lei reprezintă o reparație dacă nu integrală, măcar justă și echitabilă, care poate compensa prejudiciul suferit. Această sumă de bani are efecte compensatorii, iar pe de altă parte nu constituie nici o amendă excesivă pentru inculpat, nici venituri nejustificate pentru partea civilă. În soluționarea pretențiilor morale instanța va respecta, pe de o parte, principiul reparării integrale a prejudiciului suferit, dar și probele și actele depuse de partea civilă în dovedirea cererilor sale. Astfel, având în vedere suferințele psihice și fizice rezultate din probele administrate și înscrisurile medicale depuse la dosarul cauzei, apreciază tribunalul că prejudiciul moral estimat de partea civilă prin despăgubiri în sumă de 50.000 lei este justificat. În considerarea celor ce preced, potrivit dispozițiilor art. 397 C.pr.pen. raportat la art. 1357 C.civ. va obliga inculpatul la 50.000 lei daune morale către partea civilă L.. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 313 din Legea nr. 95/2006 modificată va obliga inculpatul la 1.187,48 lei către partea civilă Serviciul Județean de Ambulanță Gorj și la 533,628 lei către partea civilă Spitalul Județean de Urgență Tg-Jiu, reprezentând despăgubiri civile, cu dobânzile legale aferente până la achitarea debitelor. Văzând și dispozițiile art. 274 alin. 1 și art. 276 C.pr.pen. privind cheltuieli judiciare statului,

Pentru aceste motive, va respinge cererea formulată de inculpatul C., prin apărător ales, de schimbare a încadrării juridice a faptelor pentru care a fost trimis în judecată, din infracțiunile de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și d C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 C.pen., în infracțiunea de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. 2 raportat la art. 199 C.pen. Admite în parte cererea formulată de Ministerul Public de schimbare a încadrării juridice a faptelor pentru care a fost trimis în judecată inculpatul, din infracțiunile de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și d C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 C.pen., în infracțiunile de tentativă la omor calificat și lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzute de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și h C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. și art. 205 alin. 1 și 3 lit. c C.pen.

În baza art. 386 C.pr.pen. schimbă încadrarea juridică a faptei din infracțiunea de tentativă la omor calificat, prevăzută și pedepsită de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a, b și d C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen., în infracțiunea prevăzută și pedepsită de art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a și b C.pen., cu aplicarea art. 199 C.pen. În baza art. 32 C.pen. raportat la art. 189 alin. 1 lit. a și b C.pen. cu aplicarea art. 199 C.pen., condamnă pe inculpatul C., ..., la: - 9 (nouă) ani închisoare și 5 ani pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen., pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la omor calificat cu premeditare și din interes material, împotriva persoanei vătămate L..

În baza art. 65 alin. 1 C.pen. aplică inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen. În baza art. 205 alin. 1 C.pen., condamnă același inculpat la: - 1 an și șase luni (un an și șase luni) închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, împotriva aceleiași persoane vătămate. În baza art. 38-39 alin. 1 lit. b C.pen. aplică inculpatului pedeapsa cea mai grea, de 9 ani închisoare, la care se adaugă sporul de 1/3 din pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa rezultantă de 9 ani și 6 luni (nouă ani și șase luni) închisoare, pedeapsa complementară a

interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen. pe o durată de 5 ani și pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a și b C.pen. În baza art. 72 C.pen. scade din pedeapsa principală durata reținerii și arestării preventive de la 13.07.2014 la zi, respectiv 13.11.2014. În baza art. 399 C.pr.pen. menține măsura arestării preventive a inculpatului. În baza art. 7 din Legea nr. 76/2008 dispune prelevarea probelor biologice de la inculpat, după rămânerea definitivă a sentinței în vederea introducerii acestora în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare. În baza art. 112 C.pen. confiscă de la inculpat următoarele bunuri: sfoara (cordelina), sfoara de culoare albă, rolă (bandă) adezivă și două prosoape din material textil, depuse la camera de corpuri delictive a Tribunalului Gorj. În baza art. 162 alin. 3 C.pr.pen. dispune păstrarea urmelor biologice ridicate din baia locuinței persoanei vătămate și a inculpatului. În baza art. 397 C.pr.pen. obligă inculpatul la 50.000 lei daune morale către partea civilă L.. În baza art. 313 din Legea nr. 95/2006 modificată obligă inculpatul la 1.187,48 lei către partea civilă Serviciul Județean de Ambulanță Gorj și la 533,628 lei către partea civilă Spitalul Județean de Urgență Tg-Jiu, reprezentând despăgubiri civile, cu dobânzile legale aferente până la achitarea debitelor. În baza art. 276 C.pr.pen. obligă inculpatul la 500 lei cheltuieli judiciare către partea civilă L.. În baza art. 274 C.pr.pen. obligă inculpatul la 2.000 lei cheltuieli judiciare statului. Onorariul convenit apărătorilor din oficiu în cuantum de 800 lei rămâne în sarcina statului și va fi avansat din fondurile Ministerului Justiției către Baroul Gorj. Cu drept de apel în termen de 10 zile de la comunicare.

STUDIU DE CAZ nr.3

JUDECĂTORIA.....

SENTINȚA CIVILĂ Nr. / 09 **septembrie** 2015

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de. 07.2015 sub nr. reclamanta C a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul F., emiterea unui ordin de protecție împotriva acestuia prin care instanța să dispună:

- evacuarea temporară a pârâtului din locuința comună;
- obligarea pârâtului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de reclamantă și de fiica minoră a acestora;
- obligarea pârâtului la păstrarea unei distanțe minime față de reședința, locul de muncă și unitatea de învățământ a reclamantei, respectiv a fiicei minore;
- interdicția pentru pârât de a se deplasa în
- interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod cu reclamanta și cu fiica părților;
- încredințarea fiicei minore, L, reclamantei;
- suportarea contravalorii chiriei, utilităților și cazării hoteliere a reclamantei și a fiicei părților, în cuantum total de 1.000 de lei.

În motivarea cererii reclamanta a arătat că este căsătorită cu pârâtul și au o fiică minoră, L, născută la data de

Reclamanta a menționat că ea și fiica părților sunt supuse în permanență actelor de violență fizică și verbală, exercitate de pârât, integritatea fizică și psihică a acestora fiind puse în pericol.

Cererea a fost motivată în drept pe dispozițiile Legii nr. 217/2003.

Cererea este scutită de taxa judiciară de timbru conform art.27 ind.2 al.2 din Legea nr.217/2003.

și verbală, exercitate de pârât, integritatea fizică și psihică a acestora fiind puse în pericol.

Cererea a fost motivată în drept pe dispozițiile Legii nr. 217/2003.

Cererea este scutită de taxa judiciară de timbru conform art.27 ind.2 al.2 din Legea nr.217/2003.

În dovedirea cererii, reclamanta a depus înscrisuri în copie și a solicitat și proba cu martorii ...

Pârâtul a formulat întâmpinare, în care a solicitat respingerea cererii reclamantei ca neîntemeiată, arătând că niciuna dintre condițiile prevăzute de lege pentru emiterea unui ordin de protecție împotriva sa nu este îndeplinită.

Pârâtul a menționat că nu a lovit-o pe reclamantă și nu a creat pentru aceasta nicio stare de pericol reprezentată de vreun act de violență fizică, verbală, psihologică, sexuală, economică, socială sau spirituală.

În dovedirea celor susținute în întâmpinare, pârâtul a solicitat proba cu înscrisuri și pe cea cu ...

La dosar au fost depuse relații furnizate de ... Poliție ... și de Primăria

În cauză au fost audiați martorii ... pentru reclamantă și ... pentru pârât.

Analizând actele și lucrările dosarului instanța reține următoarele:

Reclamanta C este căsătorită cu pârâtul F., iar din căsătoria părților a rezultat un copil minor, L, născută la data de

Conform art.23 din Legea nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție, prin care să se dispună, cu caracter provizoriu luarea unor măsuri, obligații sau interdicții.

Potrivit art.3 din Legea nr.217/2003, violența în familie reprezintă orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare ori de apărare, manifestată fizic sau verbal, săvârșită de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale sau emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate.

Reclamanta a solicitat prin prezenta cerere emiterea de către instanță a unui ordin de protecție, motivând că pârâtul este violent fizic și psihic cu ea și cu fiica lor minoră, constituind un pericol pentru integritatea lor fizică și psihică.

Probele administrate în cauză nu confirmă însă că pârâtul este un om violent și că ar constitui un pericol pentru viața, integritatea fizică sau psihică a reclamantei și a minorei în vârstă deani.

Reclamanta a depus în copie la dosar un proces – verbal încheiat de către carabinierii din regiunile, din care rezultă că aceștia au fost sesizați de către reclamantă cu o plângere împotriva pârâtului la data de07.2005. Procesul – verbal face referire doar la susținerile personale ale reclamantei și nu cuprinde vreo constatare a autorităților cu privire la acte de violență comise de către pârât.

De asemenea, certificatul medico – legal nr. ... emis de către Serviciul Medico – Legal ... la data de atestă că reclamanta ar fi suferit leziuni traumatice de tipul excoriațiilor și echimozelor, care pot data din..., însă nici din acest certificat, nici din celelalte probe administrate în cauză nu rezultă că acestea ar fi fost cauzate de către pârât.

Dimpotrivă, din declarația dată de martora ... în fața organelor de poliție din localitatea ... rezultă că în perioada menționată în certificatul medico – legal, respectiv în toamna anului 2012, reclamanta s-ar fi lovit de o bară metalică de la poarta care desparte proprietatea sa și a martorei.

Din relațiile furnizate de.. Poliție ... rezultă că la această unitate de poliție se află în lucru plângerile pe care reclamanta și pârâtul le-au formulat unul împotriva celuilalt, dar și împotriva altor persoane, din declarațiile de martori, existente în dosarele respective, nerezultând niciun act de violență fizică ori psihică exercitat de pârât asupra familiei sale.

Din verificările efectuate de.. Poliție ... a rezultat că pârâtul nu a fost sancționat contravențional pentru violențe exercitate asupra familiei, iar la data de...07.2015, agenții de poliție au intervenit pentru a aplana un conflict între părți, fără a fi sesizate fapte de natură penală comise de pârât.

Aceste probe se coroborează cu declarațiile martorilor audiați în cauză, atât martorii pârâtului, dar și cei ai reclamantei arătând că nu au cunoștință de vreun act de violență săvârșit de pârât asupra soției ori asupra fiicei sale.

Astfel, martorii pârâtului ... au arătat că acesta este un om liniștit, nu este agresiv cu nimeni și chiar dacă între acesta și reclamantă au mai existat neînțelegeri, pârâtul nu s-a manifestat niciodată violent cu ea ori cu fiica lor. Faptul că pârâtul este un om liniștit și muncitor este confirmat și de martora reclamantei, care a declarat că nu cunoaște ca reclamanta să fi fost amenințată ori lovită de soțul ei.

Martorii ... au făcut referire la un incident din luna vara anului 2015, când reclamanta a părăsit domiciliul comun cu fiica minoră, însă niciunul dintre martori nu a declarat că acesta s-a produs din vina pârâtului, din cauza vreunui act de violență exercitat de acesta asupra lor. Mai mult, din declarațiile martorilor rezultă că pârâtul ar fi fost surprins și a fi suferit după plecarea reclamantei, care a părăsit domiciliul de bunăvoie, având o relație cu un alt bărbat.

Prin urmare, nu a fost dovedită starea de pericol pe care ar prezenta-o pârâtul pentru reclamantă ori pentru fiica minoră și care ar justifica emiterea unui ordin de protecție.

Niciuna dintre probele administrate nu confirmă faptul că pârâtul ar fi alungat-o din locuința comună pe reclamantă ori pe minoră, că acestea ar fi plecat din cauza violențelor ori amenințărilor lui, ori că pârâtul ar fi fost agresiv cu ele vreodată.

În consecință, instanța apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile pentru emiterea ordinului de protecție și va respinge cererea reclamantei ca neîntemeiată.

Va obliga reclamanta la plata către stat a sumei de 260 de lei reprezentând onorariul apărătorului din oficiu al pârâtului, doamna avocat ..., sumă care va fi avansată de stat din fondurile Ministerului Justiției.

Pentru aceste motive, va respinge ca neîntemeiată cererea formulată de reclamanta C în contradictoriu cu pârâtul F având ca obiect ordin de protecție.

Obligă reclamanta la plata către stat a sumei de 260 de lei reprezentând onorariul apărătorului din oficiu al pârâtului, doamna avocat ..., sumă care va fi avansată de stat din fondurile Ministerului Justiției.

http://adevarul.ro/locale/vaslui/femeia-vaslui-macelarita-sot-ceruse-ordin-protectie-judecatorii-i-au-respins-cererea-criminalul-liber-1_560e8713f5eaafab2c3de2fc/index.html

Pe 11 septembrie, C a atacat sentința Judecătorei Dosarul a fost înaintat Tribunalului ..., unde a primit termen de 22 septembrie, însă magistrații nu au putut judeca apelul, nefiind îndeplinită procedura cu F.

Luni, 28 septembrie, C a revenit în România. Marți, 29 septembrie, **cu o zi înainte de a fi ucisă**, femeia a renunțat la apel în procesul prin care cerea ordinul de protecție.

În aceeași zi, femeia s-a întâlnit cu soțul F. și au mers împreună la un notar pentru a trece casa din ..., pe numele fiului. Ulterior, au mers împreună la restaurant, acolo au discutat despre o posibilă împăcare, cei doi soți părând dispuși să "șteargă totul cu buretele".

A doua zi, miercuri 30 septembrie, soții ... au mers cu fiica lor la socri, în localitatea... Lucrurile păreau a intra un pe făgașul normal, însă pe drumul de întoarcere, **între soți a izbucnit un conflict spontan, după ce femeia i-a spus că nu dorește să meargă acasă la Bărbatul a lovit-o cu baioneta pe care o purta mereu în mașină. A lovit-o cu atâta furie, încât femeia a fost pur și simplu măcelărită, spun anchetatorii. Fiica a încercat să-si salveze mama, însă, tatăl a lovit-o și pe ea. Speriată fata a luat-o la fugă, însă a fost ajunsă din urmă de tată care a înjunghiat-o nu mai puțin de 11 ori. Crezând că a ucis-o, F. a aruncat-o în portbagajul mașinii. Ulterior, a abandonat mașina, cu tot cu fată în mijlocul unei păduri. Bărbatul și-a sunat mama, spunându-i că "le-a omorât pe amândouă". Ulterior, a revenit cu un nou telefon, cerând părinților să meargă să o salveze pe nepoata lor pentru că "încă mai suflă". Adolescenta a fost transferată în stare critică la o clinică din ..., fiind stabilizată din punct de vedere medical.**

F. s-a sinucis ulterior.

JUDECĂTORIA

Sentința de la 12 **Noiembrie** 2015

Pe rol fiind judecarea cauzei de Minori și familie promovată de reclamantul F.– decedat, în contradictoriu cu pârâta C,– decedată, având ca obiect divorț cu copii.

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe sub nr. ... reclamantul F. a solicitat în contradictoriu cu pârâta C desfacerea căsătoriei din culpa acesteia, revenirea pârâtei la numele avut anterior căsătoriei, exercitarea de către ambii părinți a autorității părintești asupra minorei L, născută la data de ..., stabilirea domiciliului minorei la pârâtă cu obligarea reclamantului la plata pensiei de întreținere și încuviințarea ca reclamantul să aibă legături părintești cu minora la fiecare sfârșit de săptămână.

În motivarea acțiunii s-a arătat că relațiile de familie s-au deteriorat din vina pârâtei, care a inițiat o relație extraconjugală.

La data de10.2015 s-au depus certificatele de deces ale părților.

Conform disp. art. 259 pct. 5 din Codul civil căsătoria încetează prin decesul sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre soți. Având în vedere faptul că la data de 20.10.2015 s-au depus copii de pe certificatele de deces ale părților, din care rezultă că acestea au decedat la data de 02.10.2015 reclamantul și la data de 30.09.2015 pârâta, în temeiul art. 925 NCPC, instanța va constata încetată căsătoria părților și va dispune închiderea dosarului.

Pentru aceste motive, constată încetată căsătoria dintre F. și C și dispune închiderea dosarului.

STUDIU DE CAZ nr.4

La nivelul POLITIEI MUNICIPIULUI..... BIROUL DE ORDINE PUBLICĂ - COMPARTIMENTUL POLITIEI DE PROXIMITATE, în urma plângerilor depuse de către numita AA, au fost înregistrate un număr de 17 dosare penale cu privire la diferite infracțiuni comise în perioada 2013 - ianuarie 2015, respectiv:

Dosar penal nr...../P/2013 - pentru infracțiunea de lovire și alte violente, soluționat cu neînceperea urmăririi penale, la data de 03.07.2013 urmare a retragerii plângerii.

Dosar penal nr...../P/2013 - pentru infracțiunea de lovire și alte violente, respectiv furt, prev. și ped. de art. 193, al. 2 C.pen., respectiv art. 228 C.pen. (Constatare a lucrătorilor din cadrul Biroului Ordine Publică, în urma sesizării prin SNUAU 112) - aflat în lucru la insp pr....., constând în faptul ca, la data de 19.05.2013, a lovit-o pe numita AA și i-a sustras telefonul mobil, faptă probată prin declarații de martor și certificat medico-legal ce prezintă 2-3 zile îngrijiri medicale). Telefonul a fost recuperat și predat persoanei vătămate. S-a dispus începerea urmăririi penale față de numitul BB la data de 07.11.2013, confirmată de unitatea de Parchet la 08.11.2013.

Dosar penal nr...../P/2014, privind plângerea depusă de către numita AA, constând în faptul ca la data de 01.01.2014 numitul BB i-ar fi distrus parbrizul autoturismului Dacia, în care se efectuează cercetări sub aspectul săvârșirii infracțiunii de distrugere, prev. de art. 253 C.pen., în lucru la ag CC, până în prezent neputându-se obține elemente probatorii de natură a duce la stabilirea vinovăției persoanei în cauză;

Dosar penal nr...../P/2014, privind plângerea depusă de către numita AA pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a hotărârii judecătorești, din data de 17.03.2014, constând în faptul că la data de 13.03.2014 numitul BB s-a apropiat de locuința acesteia și a bagat scobitori în yala de la ușa de acces, în lucru la ag CC, până în prezent neputându-se obține elemente probatorii de natură a duce la stabilirea vinovăției persoanei în cauză;

Dosar penal...../P/2014, privind plângerea depusă la data de 08.04.2014 de către numita AA, pentru săvârșirea infracțiunii de amenințare, constând în faptul că la data de 17.03.2014 numitul BB s-a deplasat la locul de munca al persoanei vătămate unde a amenințat-o direct;

Dosar penal nr...../P/2014, privind constatarea lucrătorilor din cadrul Biroului Ordine Publică, la 08.05.2014, în urma sesizării prin SNUAU 112, pentru săvârșirea infracțiunii de loviri și alte violente, constând în faptul ca la data de 08.05.2014 numitul BB a tras-o de mână pe persoana vătămată, aceasta ne reprezentând certificat medico-legal, în lucru la ag CC, până în prezent neputându-se obține elemente probatorii de natură a duce la stabilirea vinovăției persoanei în cauză;

Dosar penal nr...../P/2014, privind constatarea lucrătorilor din cadrul Biroului Ordine Publică, în urma sesizării prin SNUAU 112, pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectarea hotărârii judecătorești, constând în faptul că la data de 28.05.2014 numitul BB s-a deplasat la locul de muncă al persoanei vătămate, în lucru la ag CC, până în prezent neputându-se obține elemente probatorii de natură a duce la stabilirea vinovăției persoanei în cauză;

Dosar penal nr...../P/2014, privind constatarea lucrătorilor din cadrul Biroului Ordine Publică, în urma sesizării prin SNUAU 112, pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a hotărârii judecătorești, constând în faptul că la data de 29.05.2014 BB s-a deplasat la locuința persoanei vătămate, a intrerupt curentul electric de la panou și a bagat scobitori în butucul ușii de acces, în lucru la ag CC, fiind identificat și audiat un martor, nefiind identificate alte elemente probatorii;

Dosar penal nr...../P/2014, privind constatarea lucrătorilor din cadrul Biroului Ordine Publică, în urma sesizării prin SNUAU 112, pentru săvârșirea infracțiunii de loviri și alte violente, constând în faptul că, la data de 16.08.2014, BB s-a deplasat la locul de muncă al persoanei vătămate, unde a agresat-o fizic, aceasta prezentând un certificat medico-legal ce atesta un număr de 2 - 3 zile îngrijiri medicale, fiind audiat în probatoriu în calitate de martor un coleg de la locul de muncă al persoanei vătămate, în lucru la CC;

Dosar penal nr...../P/2014, privind constatarea lucrătorilor din cadrul Biroului Ordine Publică, în urma sesizării prin SNUAU 112, pentru săvârșirea infracțiunii de amenințare și nerespectarea hotărârii judecătorești, constând în faptul că la data de 14.08.2014, numitul BB s-a deplasat la locul de muncă al persoanei vătămate proferând expresii jignitoare, fiind audiat în probatoriu în calitate de martor, un coleg de la locul de muncă al persoanei vătămate, în lucru la ag CC;

Dosar penal nr...../P/2014, privind plângerea depusă la data de 01.09.2014 de către numita AA, pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere, constând în faptul că la data de 31.08.2014, numitul BB s-a deplasat în parcare a aferenta locului de domiciliu al persoanei vătămate, distrugându-i autoturismul în sensul că a deteriorat macaraua de la portiera stânga față, și a introdus clei în

calitate de martor, un coleg de la locul de muncă al persoanei vătămate, în lucru la ag CC;
Dosar penal nr...../P/2014, privind plângerea depusă la data de 01.09.2014 de către numita AA, pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere, constând în faptul că la data de 31.08.2014, numitul BB s-a deplasat în parcare a aferenta locului de domiciliu al persoanei vătămate, distrugându-i autoturismul în sensul că a deteriorat macaraua de la portiera stânga față, și a introdus clei în incuietorile portierelor, fiind audiat în calitate de martor soțul persoanei vătămate, în lucru la ag CC;

Dosar penal nr...../P/2014, privește o plângere depusa prin avocatul ales în se face o expunere toate faptele anterioare, în lucru la ag CC;

Toate aceste 10 dosare au fost reunite la numărul unic..../P/2014 în care s-a propus continuarea urmăririi penale față de suspect la data de 21.10.2014, suspectul fiind apoi audiat, iar la data de 04.02.2015 s-a propus Parchetului de pe lângă Judecătoria..... punerea în mișcare a acțiunii penale.

Totodată, au mai fost înregistrate dosarele:

Dosar penal nr...../P/2014, privind plângerea depusă de către numita AA, pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere, constând în faptul ca la data de 08.10.2014 numitul BB i-a distrus luneta de la auto proprietate parcat în fața imobilului unde locuiește, în lucru la ag CC, până în prezent neputându-se obține elemente probatorii de natură a duce la stabilirea vinovăției persoanei în cauză;

Dosar penal nr..../P/2014, privind constatarea lucrătorilor din cadrul Biroului Ordine Publică, în urma sesizării prin SNUAU 112, pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere, constând în faptul că la data de 10.10.2014, numitul BB i-a spart parbrizul autoturismului parcat în fata imobilului, fiind identificat și audiat în probatoriu un martor, în lucru la ag CC;

Dosar penal nr...../P/2014, privind plângerea depusă de către numita AA pentru săvârșirea infracțiunii de amenințare și distrugere, constând în faptul că, la data de 17.11.2014, numitul BB s-a deplasat la locul de muncă al persoanei vătămate unde a amenințat-o, aceasta găsind, ulterior, parbrizul autoturismului spart, în lucru la ag BB. Numita AA a fost chemata pentru audiere în data de 02.02.2015, a studiat dosarul în prezenta avocatului ales și a refuzat la acea dată să depună declarație, deoarece timpul nu-i mai permitea, rămânând să se prezinte la o dată ulterioară;

Toate aceste 3 dosare penale au fost reunite la dosarul penal cu numărul unic..../P/2014, în care cercetările continuă în vederea strângerii de probe și documentării activității infracționale. În prezent, lucratorul a întocmit referatul de reunire la dosarul penal nr...../P/2014, a dosarului penal nr..../P/2014, reprezentând o plângere formulată de numita AA și în care face o expunere a faptelor anterioare.

Dosarul penal înregistrat la Politia municipiului..... cu numărul...../02.02.2014 constând în faptul că la data de 02.02.2015, în jurul orelor 00.00, numitul BB a agresat-o pe persoana vătămata în fața imobilului unde acesta locuiește, a fost înaintat Parchetului de pe langa Judecătoria..... în vederea atribuirii numărului unic.

Numita AA nu a prezentat până la aceasta dată, certificatul medical care să ateste numărul de îngrijiri medicale ori să propună probe.

La data de 06.02.2015, toate cele 5 dosare penale anterior menționate au fost reunite la dosarul...../P/2014.

Cu privire la toate dosarele mai sus menționate, fac precizarea că activitatea de urmărire penală se desfășoară sub supravegherea Parchetului de pe langa Judecătoria.....

În conformitate cu prevederile legii nr. 217/2003, lucrătorii de ordine publică au pus în executare Hotărârea Judecătorei..... nr...../...../2014, având ca obiect ordinul de protecție instituit în favoarea numitei AA, emis la data de 14.02.2014, pe o perioadă de 6 luni, având ca obiect păstrarea unei distanțe de minim 10 metri față de persoana mai sus menționată, precum și evitarea oricărui contact cu aceasta.

Totodată, din verificările efectuate a rezultat faptul că în anul 2014, numitul BB a fost sancționat contravențional de 15 ori conform Legii 61/1991 R, cuantumul sancțiunilor fiind stabilit în concordanță cu gravitatea abaterilor, în nici una din situații nefiind luată măsura avertismentului. În toate cauzele penale mai sus menționate au fost întocmite planuri de cercetare, în conformitate cu prevederile art. 10 ale Ordinului comun al M.A.I./PÎCCJ nr. 56/10.04.2014 12/C/2014, pentru aprobarea normelor metodologice privind înregistrarea, evidența unitară, circuitul sesizărilor penale și coordonarea administrativă a activităților dispuse organelor de poliție de către procuror. La data de 05.02.2015, anterior apariției numitei AA la postul de televiziune....., la nivelul Poliției Municipiului..... s-a procedat la analizarea activităților desfășurate în vederea soluționării plângerilor petentei cu procurorul de caz, iar în cauza penală cu nr. unic..../P/2014, s-a dispus reunirea unui număr de H) dosare penale, în care, prin ordonanța din data de 05.02.2015, s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale privind pe numitul BB, inculpat sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de 6 x nerespectarea hotărârilor judecătorești, prev. de 6 x art. 32 din Legea nr. 217/2003, 2 x amenințare, prev. de 2 x art. 206, al. 1 C.pen, loviri sau alte violențe, prev. de art. 193, al. 2 C.pen, loviri sau alte violențe, prev. de art. 193, al. 1 C.pen și 2 x distrugere, prev. de 2 x art. 253, al. 1 c.pen, toate cu aplicarea art. 38, al. 1 C.pen., persoană vătămată fiind numita AA, din mun.....

La data de 06.02.2015, lucrătorii Poliției Municipiului..... au procedat la citirea inculpatului, în vederea asigurării prezenței persoanei în cauză la sediul instituției la data de 06.02.2015, ora 16. Întrucât inculpatul nu s-a conformat citației, la ora 16 s-a procedat la emiterea de către organul de cercetare penală al poliției judiciare din cadrul Poliției Mun..... a unui mandat de aducere în conformitate cu prevederile art. 265, 266 C.p.p.

Deoarece, în urma activităților desfășurate în vederea depistării sale, nu a fost identificată persoana inculpată la domiciliu, precum și nici la alte locații cunoscute ca fiind frecventate de către aceasta, la orele 19— s-a procedat la darea în consemn la frontiera de stat, în regim de urgență, în vederea reținerii numitului BB.

Concomitent acestor activități, pe raza mun..... a fost organizată o acțiune în scopul identificării persoanei căutate, iar la ora 21 —, în urma activităților informativ - operative desfășurate, pe str..... din mun....., inculpatul a fost depistat de către un echipaj de poliție care a dispus măsura administrativă a conducerii sale la sediul unității de poliție.

După efectuarea actelor de urmărire penală ce se impuneau, inculpatul a fost prezentat procurorului care asigură supravegherea în cauză, fiind dispusă față de acesta măsura preventivă a controlului judiciar pentru o perioadă de 60 zile.

După dispunerea măsurii preventive a controlului judiciar și până în prezent au fost soluționate din totalul dosarelor penale aflate în lucru, prin întocmirea referatului de R.T.U.P, un număr de 11 dosare penale, din care 1 înregistrat în anul 2013 și 10 înregistrate în anul 2014.

Tribunalul.....

Prin ordonanța nr.../P/2014 din data de...,02.2015 a Parchetului de pe lângă Judecătoria... procurorul de caz a dispus, față de inculpatul BB măsura controlului judiciar pentru o perioadă de 60 zile, începând cu data de 06.02.2015 până la data de 06.04.2015, inclusiv.

Prin încheierile din....04.2015 și...05.2015 s-a procedat la verificarea măsurii preventive, ocazie cu care judecătorul de cameră preliminară a constatat legalitatea și temeinicia acesteia precum și necesitatea menținerii sale.

Pe durata controlului judiciar au fost stabilite în sarcina inculpatului următoarele obligații:

- să se prezinte la Parchetul de pe lângă Judecătoria... și/sau Poliția mun.... ori de câte ori este chemat;
- să informeze de îndată Parchetul de pe lângă Judecătoria... și/sau Poliția mun.... cu privire la schimbarea locuinței;
- să se prezinte la Poliția mun.... conform programului de supraveghere întocmit de organul de poliție sau ori de câte ori este chemat;
- să nu depășească limita teritorială a mun.... decât cu încuviințarea prealabilă a procurorului competent;
- să nu se apropie de persoana vătămată AA. și membrii familiei persoanei vătămate și să nu comunice cu aceștia direct sau indirect, pe nicio cale;
- să comunice periodic, conform programului de supraveghere, informații relevante despre mijloacele sale de existență.

La luarea măsurii preventive, procurorul de caz a apreciat că există probe/indicii temeinice din care rezultă presupunerea rezonabilă că inculpatul BB. a săvârșit infracțiunile de 2x amenințare, prevăzute de 2x art 206 alin. (1) NCP, 3x nerespectarea hotărârilor judecătorești prevăzute de 3x art 32 din Legea nr. 217/2003 și o infracțiune de lovire iau alte violențe, prevăzută de art 193 alin. (2) NCP.

Mai mult, măsura controlului judiciar este pe de o parte necesară în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal/al împiedicării sustragerii inculpatului de la urmărirea penală/al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni, iar pe de altă parte este proporțională cu gravitatea acuzației aduse.

La data de...06.2015 a fost înregistrat la Judecătoria... Referatului Parchetului de pe lângă Judecătoria... nr..../P/2014 cu propunerea de înlocuire a controlului judiciar cu măsura arestării preventive.

În motivare, arată procurorul de caz faptul că la data de 20.05.2015, în intervalul orar 12.00-16.00, inculpatul BB. s-a deplasat la locul de muncă al persoanei vătămate,.... aparținând... situat în... și de față cu angajați ai.....a adresat amenințări vizând-o pe persoana vătămată, menționând textual „că-i va tăia tendoanele, că o omoară,că măcar știe pentru ce va face pușcărie”, acesta având credința că numita A (persoana vizată) este la serviciu, aceasta având însă zi liberă.

În aceeași dată, după orele 16.00 inculpatul BB a amenințat/o pe numita AA. pe numărul de telefon al acesteia, apelând-o telefonic de aproximativ 30 de ori, amenințând-o cu moartea și folosind un vocabular violent și trivial, producându-i acesteia o stare de temere,

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 215 alin. (7) NCPP și art, 242 alin. (3) NCPP.

Apreciază procurorul de caz faptul că inculpatul BB. a încălcat cu rea-credință obligațiile instituite prin ordonanța de control judiciar și a săvârșit cu intenție infracțiunea de amenințare prevăzută de art. 206 alin.1 din CP pentru care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, context în care solicită admiterea propunerii formulate.

Verificând actele și lucrările dosarului, instanța urmează să admită propunerea Parchetului de pe lângă Judecătoria... pentru următoarele considerente;

Prin rechizitoriu Parchetului de pe lângă Judecătoria... nr /P/2014 din data de,...03.2015 s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului BB., aflat sub control judiciar, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de:

- 2x amenințare, prevăzute de 2x art 206 alin. (1) NCP (fapte din 17.03.2014 și 14.08.2014);
- 3x nerespectarea hotărârilor judecătorești prevăzute de 3x art 32 din Legea nr. 217/2003 (fapte din 17.03.2014, 28.05.2014 și 14.08.2014);
- distrugere, prevăzută de art. 253alin (1) NCP (fapta din 16.08.2015)

Printre obligațiile impuse inculpatului prin Ordonanța nr..../P/2014 din data de 07.02.2015 a Parchetului de pe lângă Judecătoria... menținute succesiv și da către judecătorul de cameră se regăsește și cea potrivit căreia BB trebuie să nu se apropie de persoana vătămată AA și membrii familiei persoanei vătămate și să nu comunice cu aceștia direct sau indirect, pe nicio cale.

Din cuprinsul dosarului nr..../P/2015 al Parchetului de pe lângă Judecătoria..., Instanța reține că prin ordonanța din data de,,06,2015 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul C. sub aspectul săvârșirii la data de 20,05.2015 a infracțiunii de amenințare.

Analizând întregul material protator, instanța reține că față de inculpat există suspiciunea rezonabilă că la data de 20.05.2015, în intervalul orar 12,00-16.00 s-a deplasat la locul de muncă al persoanei vătămate.... aparținând „... situat în.. și de față cu angajat al... a adresat amenințări vizând-o pe persoana vătămată, acesta având credința că numita A.(persoana vizată) este la serviciu, deși cea din urmă - avea zi liberă. Mai mult, după orele 16.00, Inculpatul BB. a amenințat-o pe numita AA.pe numărul de telefon al acesteia, apelând-o telefonic de aproximativ 30 de ori, amenințând-o cu moartea și folosind un vocabular violent și 1 trivial, producându-i acesteia o stare de temere. Astfel, din cuprinsul declarațiilor persoanei vătămate, planșelor fotografice, respectiv declarațiile

martorilor audiați rezultă că există indicii temeinice care conturează bănuiala rezonabilă în sensul art. 5 pct,1 lit. c) din CEDO că inculpatul a săvârșit infracțiunea de amenințare,

În drept, instanța reține faptul că, potrivit alin. (7) al art. 215 NCPP „în cazul în care, pe durata măsurii controlului judiciar, inculpatul încalcă, cu rea-credință, obligațiile care îi revin (...) judecătorul de cameră preliminară (...), la cererea procurorului ori din oficiu, poate dispune înlocuirea acestei măsuri cu măsura arestului la domiciliu sau a arestării preventive, în condițiile prevăzute de lege. Mai mult, potrivit dispozițiilor art. 242 alin. (3) NCPP măsura preventivă se înlocuiește, din oficiu sau la cerere, cu o măsură preventivă mai grea, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru luarea acesteia și, în urma evaluării împrejurărilor concrete ale cauzei și a conduitei procesuale a inculpatului se apreciază că măsura preventivă mai grea este necesară pentru realizarea scopului prevăzut la art. 202 alin, (1).

Din analiza prevederilor legale anteior menționate, instanța reține faptul că în cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 223 alin. (1) lit, d) NCPP și anume există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea unei noi infracțiuni.

Mai mult. din analiza dosarului nr.../P/2015, Instanța reține faptul că inculpatul deși cunoștea atât conținutul obligațiilor impuse prin controlul judiciar cât și sancțiunea nerespectării acestora s-a deplasat la locul de muncă al persoanei vătămate cu intenția de a nesocoti interdicția de a se apropia de aceasta; mai mult. cum nu a identificat-o pe aceasta la serviciu inculpatul a apelat-o în mod repetat pe telefonul mobil - încălcând astfel obligația de a nu lua legătura cu numita AA. Pentru toate aceste considerente, instanța reține fără echivoc existența relei credințe a Inculpatului față de respectarea obligațiilor impuse de organele de urmărire penală.

Pe cale de consecință, apreciind că propunerea Parchetului de pe lângă Judecătoria... este legală și temeinică, precum și verificând caracterul necesar și proporțional al acesteia cu gravitatea acuzației și scopul urmărit, în temeiul art 215 alin. (7) NCPP, raportat la art. 212 alin. (3) NCP instanța va dispune înlocuirea măsurii controlului judiciar cu măsura arestării preventive a inculpatului BB,... pe o perioadă de 30 de zile, de la data de...06.2015 la,...07.2015, inclusiv. Împotriva acestei hotărâri în termen legal a formulat contestație inculpatul BB criticând-o pentru netemeinicie și nelegalitate, arătând că nu se regăsesse în situația prevăzută de lege pentru a se dispune înlocuirea măsurii controlului judiciar cu măsura arestării preventive.

Analizând contestația prin prisma motivelor invocate, dar și sub toate aspectele, tribunalul apreciază că aceasta este nefondată pentru următoarele considerente;

Astfel, în acord cu judecătorul instanței de fond, Tribunalul constată existența relei-credințe a inculpatului față de respectarea obligațiilor impuse de organele de urmărire penală, prin ordonanța nr../P/2014 din data de...,02.2015 a Parchetului de pe lângă Judecătoria.... menținute succesiv și de către judecătorul de cameră preliminară, mai exact a obligației potrivit căreia inculpatul nu avea voie să se apropie de persoana vătămată AA. și membrii familiei persoanei vătămate și să nu comunice cu aceștia direct sau indirect, pe nicio cale.

Deși a beneficiat de clemența organelor de cercetare, acesta a ignorat sancțiunea nerespectării obligațiilor impuse și și săvârșit o nouă infracțiune de amenințare la data de 20.05.2015, față de care prin ordonanța din data de...06,2015 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale.

În plus, există suspiciunea că inculpatul lăsat în libertate, ar putea încerca în continuare, prin diverse mijloace, să se apropie de persoana vătămată sau să ia legătura cu aceasta.

Așa fiind și pentru motivele expuse urmează a respinge contestația ca nefondată în conf, cu dispoz, art.425 ind.1 alin.7 pct,1 lit.b Cod pr.penală și, a menține încheierea atacată ca temeinică și legală.

Văzând și dispoz. art.275 Cod pr.penală, inculpatul contestator va fi obligat la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat, în sumă de 200 lei.

Întrucât inculpatul contestator a beneficiat de apărător din oficiu onorariul acestuia în sumă de... lei se va vira din fondul MJ către....

ANEXA

ROMANIA
JUDECĂTORIA

TEL: ...-fax: ...

E-mail:

Operator de date cu caracter personal

DOSAR NR.

Data:

CĂTRE,
SECȚIAPOLIȚIE
BIROUL ORDINE PUBLICĂ

Sediul.....

Având în vedere dispozițiile art. 27 ind. 7 al.1 din Legea nr. 217/2003 vă înaintăm alăturat ordinul de protecție nr.din emis în baza sentinței civile nr. din, privind pe, CNP:, cu domiciliul în, cetățean.....

În temeiul art. 27 ind. 7 al. 2 și 4 din Legea nr. 217/2003 vă solicităm punerea de îndată în executare a prezentului ordin de protecție sub supravegherea politiei.

Vă rugăm să procedați la luarea măsurilor legale ce se impun și să ne confirmați primirea prezentei însoțită de procesul verbal întocmit de dumneavoastră cu ocazia punerii în executare a prezentei hotărâri.

Președinte,

Grefier,

=====

CONFIRMARE DE PRIMIRE

SECȚIA POLIȚIE

Nr. _____

Data _____

C A T R E,

JUDECATORIA

Biroul Executări Silite

Confirmam prin prezenta primirea ordinul de protecție nr. ... din, emis în baza sentinței civile nr. privind pe.....

Sef serviciu,

ROMANIA
JUDECĂTORIA

TEL:fax:

E-mail:

Operator de date cu caracter personal -

SECȚIA

DOSAR NR.

Data:

ORDIN DE PROTECȚIE

ANEXA

NR. ... din

emis în baza sentinței civile nr. din a Judecătoriei, executorie, privind pe, CNP: cu domiciliul în ..., cetățean

Având în vedere ordinul de protecție nr. ... din emis de Judecătoria în baza sentinței civile nr. mai sus amintite, în temeiul art. 23 al.1 lit. a, d și f din Legea nr. 217/2003:

ORDONĂM:

În temeiul disp. art. 23 al.1 din Legea nr. 217/2003:

Emite urmatorul ORDIN DE PROTECȚIE prin care, cu caracter provizoriu, pe durata de luni de la data emiterii, dispune următoarele:

În temeiul disp. art. 23 al.1 lit. d din Legea nr. 217/2003:

Obligarea, CNP să păstreze o distanță minimă dem față de CNP

Obligă să păstreze o distanță minimă de m față de locuința părților situată în ...

Dispune evacuarea temporară a din locuința situată în domiciliul din

În temeiul disp. art. 23 al.1 lit. f din Legea nr. 217/2003:

Interzicerea pentru pârâtul-agresor a oricărui contact cu reclamanta-victima, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod.

EXECUTORIU.

În temeiul art. 31 al.1 din Legea nr. 217/2003 prezentul ordin se comunică de îndată structurilor Poliției Române de la locuința victimei și a agresorului.

În temeiul art. 31 al.2 și 4 din Legea nr. 217/2003 dispune punerea de îndată în executare a prezentului ordin de protecție de către poliție și, respectiv, sub supravegherea poliției. Obligă pârâtul-agresor la plata către stat a sumei de lei reprezentând onorariul avocatului din oficiu al pârâtului suportat din fondurile MJ către Baroul

Cu drept de apel în termen de 3 zile de la pronunțare.

Pronunțata în sedinta publică, azi,

PREȘEDINTE,

Operat în registrul de evidență și punere în executare a hotărârilor civile la poziția nr.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Cursuri, tratate, monografii, studii de specialitate

- Kelly M., Klasterman K. „The Case for examining and treating the combined effects of parental drug use and interparental violence on children în their homes”, *Aggression and violent Behavior*, Vol.15, nr.1
- Dutton D.G., Corvo K.N. “The gender paradigm in domestic violence research and practice”, website American Bar Association
- Grandin E., Lupri E., “Intimate Violence în Canada and U.S.”, *Journal of Family Violence* nr.12
- Renzetti C., Edleson J. Kenedy Bergen R., „Sourcebook on Violence Against Women“, Sage Publications, California, Ed.2001
- Smedslund K., Rise D., “Responsabilités et violences envers les femmes”, Presses de l’Université du Québec, 2014
- Paoli – Texier Ch., Anteo M., Huteau M., “La violence morale au quotidien” Ed. Jossette Lyon 2013
- Souffron K., “Les violences conjugales” Ed. Milan, 2007
- Holtzworth – Munroe A., Walling S-M, “The relationship of intimate partner aggression to head injury, executive functioning and intelligence”, *Journal of Marital and Family Therapy*
- Hajbi M., Weyergans E., Guionnet A., “Violences conjugales: Clinique d’une relation d’emprise”, *Annales Médico Psychologiques* 165 (2007)
- Cuevas A, Rennison C.M., “The Wiley Handbook on the Psychology of Violence”, Blackwell Willey 2016
- Bodoroncea Georgiana, Cioclei Valerian, Kuglay Irina Letterache, Lavinia Valeria, Manea Teodor, Nedelcu Iuliana, Vasile Francisca-Maria, “Codul Penal. Comentariu pe articole”, Editura Ch Beck, București 2014
- Udrioiu Mihail, “Drept Penal. Partea General. Noul Cod penal”, Editura CH Beck, București, 2015
- Udrioiu Mihail, “Drept Penal. Partea Specială. Noul Cod penal”, Editura CH Beck, București, 2015
- Udrioiu Mihail, “Procedură Penală. Partea Specială. Noul Cod penal”, Editura CH Beck, București, 2015
- Volonciu Nicolae, Uzlaș Andreea Simona s.a., “Noul Cod de Procedura Penală comentat. Ediția a 2-a, revizuită și adăugită”, Editura Hamangiu, 2015
- Vraști Radu, “Ghid Practic de Intervenție în criză. Evaluarea și intervenția în crizele de violență familială”
 - coord. Monda Doina Ioana, “Ghid de bune practici în lucrul cu victimele violenței în familie”, Editura Mesagerul, Bistrița, 2008
- Common Curricula on Policing Domestic Violence, European Police College (CEPOL), 2008
- „Comunitățile de Romi din România. O harta a sărăciei comunitare prin sondajul PROROMI” realizat de Agenția Națională pentru Romi, București, 2005
- Studiu Transcena 2013
- Studiu Fundatia Artemis Cluj 2012
- Studiul la nivel național cu privire la implementarea ordinului de protecție – Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată – București 2014
- Alberta Justice and Solicitor General, Tactici folosite de agresor pentru a manipula victima și a menține controlul, 2008.
- Studiu National Judicial Institute on Domestic Violence, 2004
- Studiu Registered Nurses’ Association of Ontario, 2005

Legislație

- Carta Națiunilor Unite – 24 octombrie 1945;
- Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), adoptată și deschisă spre semnare de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1979 și ratificată de România în 1981;
- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(85)4 cu privire la violența în familie;
- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(87)21 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării;
- Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989;
- Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R(90)2 privind măsurile sociale referitoare la violența în familie;
- Declarația privind eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 23 februarie 1994;
- Declarația și Platforma de acțiune adoptate la Beijing, în cadrul Convenției Mondiale asupra Femeilor, septembrie 1995;
- Recomandarea Consiliului Europei nr. R (2002)5 privind protecția femeilor contra violenței;
- Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite nr. 61/143 privind intensificarea eforturilor în vederea eliminării tuturor formelor de violență împotriva femeilor din 19 decembrie 2006;
- Rezoluția Consiliului Europei nr. R (2007) 1582 „Parlamentele unite în combaterea violenței domestice împotriva femeilor”;
- Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 26 septembrie 2007;
- Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2009 referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor (2010/C 285 E/07);
- Rezoluția Parlamentului European din 5 aprilie 2011 referitoare la prioritățile și structura unui nou cadru al politicii UE de combaterea a violenței împotriva femeilor [2010/2209(INI)];
- Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Council of Europe Treaty Series – No. 210/2011).
- Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 134/2010 privind Codul de procedura Civila cu modificările și completările ulterioare;
- Legea Nr. 287 din 17 iulie 2009 privind Codul civil cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 286/2009 privind Codul Penal cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 135/2010 privind noul Cod de Procedura Penala cu modificările și completările ulterioare;
- OG 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă cu modificările și completările ulterioare.